

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Ι΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Β΄

Συνεδρίαση 19^{ης} Δεκεμβρίου 2012

Ωρα έναρξης: 9.15 π.μ.

Αρ. 17

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γ. ΟΜΗΡΟΥ)

Καλημέρα σας.

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής και παρακαλώ το γραμματέα να διαπιστώσει αν υπάρχει απαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗΣ)

Υπάρχει απαρτία, έντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζουμε τις εργασίες για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2013.

Καλώ στο βήμα τον κ. Μάριο Μαυρίδη, βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο οποίος είναι ο πρώτος στον κατάλογο που έχει συμφωνηθεί.

Παρακαλώ, κύριε Μαυρίδη.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ομιλία 'πού το iPad;

Μ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

(Αστειευόμενος)

Δεν είναι iPad, είναι Motorola!

(Γέλια)

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εν πάση περιπτώσει, πέρα 'πού το αστείο, εγώ... Πρόεδρε, τούτο το θέμα είναι καλά να ξεκαθαρίσει, επειδή θωρώ βουλευτές... Εγώ όταν εμπήκα σ' τούν' τη Βουλή, τηλέφωνα, πράματα, ιστορίες -με Πρόεδρο το Γλαύκο τον Κληρίδη- και οτιδήποτε άλλο εθεωρείτο ότι δε γίνεται. Βλέπω τώρα... Έντζιε παίρνω θέση, Μάριέ μου, έντζιε παίρνω θέση, απλώς λέω ότι πρέπει να ξεκαθαρίσει, για να μη νιώθουμεν τζιαι άβολα. Διότι έν' το τηλέφωνό σου, πκιάννουν σε οι κύριοι 'πού τις κάμερες τζιαι είσαι θέμα στις "Πατάτες", ας πούμε. Να ξεκαθαρίσει. Δικαιούνται οι βουλευτές στα έδρανα να έχουν τα τηλέφωνα και τα -πώς τα λέτε- τούτα;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τα τηλέφωνα οπωσδήποτε όχι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, τι διαφορά έσκει, Πρόεδρε, αφού είναι σύστημα επικοινωνίας και εκείνα και μπορούν να καταγράφουν και να φωτογραφίζουν τα πάντα; Εν παίρνω θέση. Εγώ, Πρόεδρε, εν παίρνω θέση. Λέω να το δούμε και να το ξεκαθαρίσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα το δούμε και θα το ρυθμίσουμε στον κανονισμό.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Να πω ακόμα κάτι, Πρόεδρε. Θωρώ μπουκάλες με νερό, θωρώ καφέδες πάνω στα έδρανα. Εν νομίζω ότι έν' σοβαρά πράματα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Μητσόπουλε.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Σίγουρα στο χώρο της Βουλής και ιδιαίτερα μέσα στην αίθουσα της ολομέλειας πρέπει να επικρατεί μία ευταξία. Και, νομίζω, το στίγμα της ευταξίας πρώτα απ' όλα το δίνουμε εμείς οι ίδιοι οι βουλευτές με την όλη στάση και συμπεριφορά μας...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

...μέσα στο χώρο της Βουλής. Λοιπόν, από εκεί και πέρα να καταλάβουμε και να συνειδητοποιήσουμε βεβαίως ότι ζούμε στην εποχή των νέων τεχνολογιών, τις οποίες δεν μπορούμε να αποκλείσουμε από τη λειτουργία του νομοθετικού σώματος. Σε πλείστα όσα κοινοβούλια έχω πάει στο εξωτερικό...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Λέω ξανά ότι εγώ δεν τοποθετήθηκα επί της ουσίας τζιαι μου απαντάτε επί της ουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι, κατανοητό.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Ούτε εγώ λέω ότι έχετε πάρει θέση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αφού μου κάμνεις μάθημα για τη νέα τεχνολογία τωρά!

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Εγώ λέω τη θέση τη δική μου. Είναι προφανές ότι από τους βουλευτές δεν μπορούμε να αφαιρέσουμε τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων, τα οποία είναι στοιχειωδώς απαραίτητα για τη διεκπεραίωση πλέον του κοινοβουλευτικού τους έργου μέσα στις συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αντιλαμβάνομαι ότι τζιαι ο καφές είναι στα ίδια πλαίσια!

(Γέλια)

Ε, όι, επειδή, κύριε Μητσόπουλε, έχω μια παράκληση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ να αφαιρεθούν καφέδες ή οποιαδήποτε άλλα αφεψήματα από τα έδρανα της Βουλής!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Πρόεδρε, εγώ θέλω να παρακαλέσω...

Μ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Έν' 'πού το χρόνο μου που μιλούν τούτοι τωρά;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Εγώ θέλω να παρακαλέσω τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Συναγερμού, όταν βάλω θέματα διαδικαστικά, να μου απαντά επί της διαδικασίας και όχι επί της ουσίας. Εάν είναι τούτος ο χώρος, να πάρουμε θέση επί της ουσίας, όπως ήδη επήρην ο Συναγερμός, αντιλαμβάνομαι, υπέρ δηλαδή της χρήσης και των κομπιούτερς και των τηλεφώνων, γιατί εγώ εν μπορώ να κάνω διάκριση: ό,τι ρόλο παίζει το ένα παίζει τζιαι το άλλο. Λοιπόν, θέλετε να το αποφασίσουμε εδώ και τώρα ή θέλετε να το δούμε στη σύσκεψη;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, δε δέχομαι μαθήματα του τύπου «εμείς είμαστε σύγχρονοι τζιαι εσείς είσατε η οπισθοδρομική κομπανία»!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκείνο το οποίο θέλω να πω από έδρας και ισχύει απολύτως...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Διότι το σύγχρονο έν' τζιαι το νερό, έν' τζιαι ο καφές, έν' τζιαι το φαΐ. Να τα καταγγέλλω, κάθε φορά που τα βλέπω;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Πρώτον, η συμπεριφορά μας εντός της αίθουσας της ολομέλειας πρέπει να είναι πρέπουσα. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι δεν ενδείκνυται η μεταφορά καφέδων εντός του χώρου της Βουλής. Δεύτερον, τα κινητά τηλέφωνα πρέπει να είναι απενεργοποιημένα εντός της αίθουσας της ολομέλειας. Τρίτον, άλλα μέσα τεχνολογίας θα αποφασιστεί με κανονισμό εάν και εφόσον θα χρησιμοποιούνται.

Ευχαριστώ πολύ.

Ο κ. Μαυρίδης έχει το λόγο. Ορίστε, κύριε Μαυρίδη.

Μ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Απλά, να χρησιμοποιήσω μισό λεπτό από το χρόνο μου, για να πω ότι έχω διενεργήσει και μία μελέτη, κύριε Κατσουρίδη, για την ηλεκτρονική ενημέρωση των βουλευτών στη Βουλή και ότι έχω καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Βουλή θα εξοικονομήσει €65.000 το χρόνο σε χαρτί, το οποίο βεβαίως σε βάθος χρόνου θα γίνει, και θα αυξηθεί πάρα πολύ και η αποτελεσματικότητα και η αποδοτικότητα της δουλειάς των βουλευτών προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος, αλλά...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα, εδώ, Μάριέ μου, το κλειδί είναι οι βουλευτές.

Μ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

...θα το θέσουμε το θέμα στη Βουλή για συζήτηση στο Κεφάλαιο Τέταρτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε.

Μ. ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Την περασμένη εβδομάδα η Βουλή ψήφισε ομόφωνα σε νόμο τη Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση στις χώρες της Ευρωζώνης. Με βάση τη συνθήκη αυτή, η δημοσιονομική θέση της κυβέρνησης θα πρέπει να είναι ισοσκελισμένη ή πλεονασματική. Στην πράξη το δημοσιονομικό έλλειμμα της κυβέρνησης δε θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος και, όταν

αυτό ξεφύγει από το 0,5%, τότε οι δαπάνες περιορίζονται αυτόματα. Στην παρέμβασή μου θα επιχειρήσω να αναδείξω τη σημασία του ισοσκελισμένου κρατικού προϋπολογισμού και να επισημάνω τα πλεονεκτήματα για την οικονομία γενικότερα.

Ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ένα χρήσιμο εργαλείο οικονομικής διαχείρισης του δημόσιου τομέα, ο οποίος επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό την οικονομία. Σε γενικές γραμμές ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ο εκφραστής της δημοσιονομικής πολιτικής της κυβέρνησης, ο καθρέφτης της κοινωνικής πολιτικής του κράτους και η κινητήριος δύναμη για την ανάπτυξη της οικονομίας.

Ο κρατικός προϋπολογισμός θα πρέπει να εξυπηρετεί τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας και να επιτυγχάνει τους στόχους της κυβερνητικής πολιτικής, όπως για παράδειγμα ικανοποιητικό ρυθμό ανάπτυξης της οικονομίας, αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας, καλύτερη ανακατανομή του εθνικού εισοδήματος, μείωση της φτώχειας και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Και, επειδή η δημοσιονομική πολιτική από μόνη της δεν μπορεί να πετύχει τους πιο πάνω στόχους, ο προϋπολογισμός θα πρέπει να παρέχει κίνητρα που να ενεργοποιούν και να ενθαρρύνουν τον ιδιωτικό τομέα, διότι η ανάπτυξη είναι βιώσιμη, μόνο αν προέρχεται από τον ιδιωτικό τομέα. Η δουλειά του δημόσιου τομέα είναι να διευκολύνει, να ενεργοποιεί και να ενισχύει τον ιδιωτικό τομέα, έτσι ώστε αυτός να δημιουργεί ανάπτυξη και να παράγει νέες θέσεις εργασίας.

Ένας ορθά σχεδιασμένος κρατικός προϋπολογισμός θα πρέπει να είναι ολοκληρωμένος, ισοσκελισμένος, νοικοκυρεμένος, ευέλικτος, εφικτός, ρεαλιστικός και κοινωνικά δίκαιος. Το πιο σημαντικό χαρακτηριστικό ενός κρατικού προϋπολογισμού, κατά τη δική μου άποψη, είναι η ισοσκέλιση εσόδων και εξόδων σε μεσοπρόθεσμη βάση, διότι, όταν ένας προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος, θα είναι και νοικοκυρεμένος, θα είναι και ρεαλιστικός και θα είναι και ευέλικτος. Ένας προϋπολογισμός δε θα πρέπει να δημιουργεί ελλείμματα και χρέη που να υποθηκεύουν το μέλλον των επόμενων γενεών, όπως συνέβαινε μέχρι σήμερα. Αξίζει να σημειωθεί ότι το συνολικό δημόσιο χρέος της Κύπρου ανέρχεται σήμερα στα €14,5 δις ή €36.000 ανά εργαζόμενο. Αν αφαιρέσουμε τους ξένους εργαζόμενους, το ποσό του χρέους που αναλογεί σε κάθε Κύπριο εργαζόμενο ανέρχεται στις €48.000. Και αυτοί οι υπολογισμοί είναι χωρίς να λαμβάνεται υπόψη το χρέος της κυβέρνησης προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Κάποιοι θα μπορούσαν να ισχυριστούν ότι τα ελλείμματα δημιουργούνται, λόγω μεγάλων αναπτυξιακών έργων που απαιτούνται σε μια οικονομία. Μετά από κάποια χρόνια όμως τα έργα αυτά θα πρέπει να παράγουν ανάπτυξη, θέσεις εργασίας και εισοδήματα και να αυξάνουν τα φορολογικά έσοδα του κράτους, έτσι που τα ελλείμματα και τα χρέη να μειώνονται. Δυστυχώς όμως, όλα αυτά τα χρόνια αυτό δεν κατέστη δυνατό και το μόνο που παρατηρούμε είναι αύξηση του δημόσιου χρέους. Οι διάφορες μορφές συνεργασίας μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα παρέχουν την ευκαιρία στο κράτος να πραγματοποιήσει σημαντικά έργα υποδομής, χωρίς να επιβαρύνονται τα δημόσια οικονομικά. Αντίθετα, ενισχύονται, αφού σε μερικές περιπτώσεις το κράτος εισπράττει έσοδα από την αρχή της λειτουργίας των εν λόγω έργων.

Στη σημερινή εποχή ένας προϋπολογισμός δε δικαιολογείται να μην είναι ισοσκελισμένος. Ένας ισοσκελισμένος προϋπολογισμός έχει σημαντικά πλεονεκτήματα. Πρώτα απ' όλα, δεν επιτρέπει στην εκάστοτε κυβέρνηση να δανειζεται και να φορτώνει χρέη στις επόμενες γενεές. Το κράτος μαθαίνει να λειτουργεί με αυτά που εισπράττει και, αν θέλει να ξοδέψει περισσότερα, π.χ. σε κοινωνικές παροχές, τότε θα πρέπει να περικόψει από αλλού ή να επιβάλει φορολογίες. Η κυβέρνηση θα είναι όμως υπόλογη στους πολίτες. Αν η κυβέρνηση κάνει καλή διαχείριση των χρημάτων των φορολογουμένων, τότε οι πολίτες θα την επιβραβεύσουν. Μέχρι σήμερα στην Κύπρο συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο. Όταν η κυβέρνηση ξοδεύει περισσότερα, κερδίζει την εμπιστοσύνη των πολιτών, με αποτέλεσμα να συνεχίζεται η κακοδιαχείριση, η οποία πλέον μετατρέπεται σε νοοτροπία. Ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός είναι λοιπόν ένα εργαλείο που παρέχει στους πολίτες την ευκαιρία να αξιολογούν πιο ορθολογιστικά αυτούς που τους κυβερνούν και να τους στέλλουν σπίνι τους, όταν δεν κάνουν καλή δουλειά. Κατά κάποιο τρόπο ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός συμβάλλει στην καλύτερη λειτουργία του δημοκρατικού πολιτεύματος.

Ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός είναι επίσης ένα εργαλείο που αναγκάζει την κυβέρνηση να νοικοκυρευτεί είτε το θέλει είτε όχι. Από τη στιγμή που μια κυβέρνηση γνωρίζει εκ των προτέρων ότι δεν μπορεί να ξοδέψει περισσότερα από αυτά που εισπράττει, θα αναγκαστεί να κάνει νοικοκυρεμένη πολιτική. Αν τα έσοδα που εισπράττει δεν είναι αρκετά, θα αναγκάζεται να κάνει περικοπές που σε διαφορετική περίπτωση δε θα τολμούσε να κάνει λόγω ανάληψης πολιτικού κόστους. Η ανάγκη για ισοσκελισμένο προϋπολογισμό θα αναγκάζει την κυβέρνηση να περικόπτει περιττές δαπάνες και να μειώνει τις σπατάλες του κράτους. Ακόμα, ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός αναγκάζει την κυβέρνηση να ιεραρχήσει τις προτεραιότητές της και να μειώσει το μεγάλο κράτος σε βιώσιμα επίπεδα.

Όταν ο κρατικός προϋπολογισμός είναι ισοσκελισμένος ή πλεονασματικός, τότε η κυβέρνηση θα μπορεί να στηρίζει την οικονομία και την κοινωνία σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης, χωρίς να επηρεάζεται σημαντικά η δημοσιονομική θέση της. Άλλωστε, αυτό επιτρέπεται και από τη Συνθήκη για τη Σταθερότητα, το Συντονισμό και τη Διακυβέρνηση. Έχουμε και ένα πολύ καλό παράδειγμα, αυτό της Ιρλανδίας. Σε περιόδους οικονομικής

ύφεσης, όταν ο ιδιωτικός τομέας αδυνατεί να σπρώξει την οικονομία προς την ανάπτυξη, το κράτος μειώνει τις φορολογίες και αυξάνει τις δαπάνες του, για να στηρίξει την οικονομία. Και όμως αυτή την περίοδο που η κυπριακή οικονομία βουλιάζει στην ύφεση, η κυβέρνηση όχι μόνο αδυνατεί να στηρίξει την οικονομία, αλλά πράττει ακριβώς το αντίθετο αυξάνοντας τις φορολογίες και μειώνοντας τις κρατικές δαπάνες σπρώχνοντας την οικονομία πιο βαθιά στην ύφεση.

Ακόμα ένα σημαντικό πλεονέκτημα του ισοσκελισμένου ή πλεονασματικού προϋπολογισμού είναι ότι η Κυπριακή Δημοκρατία θα αξιολογείται με υψηλότερες βαθμολογίες από τους οίκους αξιολόγησης επιτρέποντας έτσι στην κυβέρνηση να δανειζεται με χαμηλό κόστος δανεισμού από τις διεθνείς αγορές για επαναχρηματοδότηση του υφιστάμενου δημόσιου χρέους, αφού το δημοσιονομικό έλλειμμα θα είναι μηδέν. Σήμερα το μέσο επιτόκιο που πληρώνει η Κυπριακή Δημοκρατία για το δημόσιο χρέος της είναι γύρω στο 4,5% και το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους ανέρχεται στα €600 εκατομ. το χρόνο ή γύρω στο 3,5% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Δηλαδή, το κόστος εξυπηρέτησης του χρέους μας απαιτεί το 3,5% της καθαριστικής ανάπτυξης του ΑΕΠ, του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Αν ο προϋπολογισμός μας ήταν ισοσκελισμένος, τότε το κόστος αυτό εξυπηρέτησης του δημόσιου χρέους θα μπορούσε να ήταν το μισό και η οικονομία θα μπορούσε να τρέχει με υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης.

Όπως έχω αναφέρει πιο πάνω, ο ισοσκελισμένος προϋπολογισμός επιτρέπει στη χώρα να χρηματοδοτεί τις ανάγκες της για το υφιστάμενο χρέος από τις διεθνείς αγορές και με χαμηλό επιτόκιο. Αυτή η εξέλιξη είναι εξαιρετικά θετική, αφού αφήνει την εγχώρια τραπεζική αγορά άθικτη και στη διάθεση των επιχειρήσεων, οι οποίες σήμερα ασφυκτούν από την έλλειψη ρευστότητας. Από τον Ιούλιο του 2011, όταν η Κύπρος αποκλείστηκε από τις διεθνείς αγορές δανεισμού, η κυβέρνηση απορρόφησε ρευστότητα ύψους €2 δις από την εγχώρια τραπεζική αγορά αποστερώντας έτσι τις κυπριακές επιχειρήσεις από σημαντική ρευστότητα και οδηγώντας τις έτσι στη χρεοκοπία. Η μεγάλη και σκόπιμη καθυστέρηση που επέδειξε η κυβέρνηση στην προσφυγή της στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης και ο λανθασμένος προγραμματισμός σε ό,τι αφορά τις βραχυπρόθεσμες χρηματοδοτικές της ανάγκες την ανάγκασαν να αντλήσει περίπου άλλα €250 εκατομ. από την εγχώρια τραπεζική αγορά. Μέχρι να υπογραφεί η δανειακή σύμβαση με το Μηχανισμό Στήριξης και να αποδεσμευθεί η πρώτη δόση, η αβεβαιότητα συνεχίζεται και δεκάδες επιχειρήσεις κλείνουν καθημερινά.

Ένας ισοσκελισμένος προϋπολογισμός επιτρέπει στο κράτος να ασκεί αποτελεσματική και αποδοτική κοινωνική πολιτική. Οι πρόσφατες περικοπές από ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού ενισχύουν το επιχείρημα ότι ένα καταχρεωμένο κράτος δεν μπορεί να ασκήσει τον κοινωνικό του ρόλο. Το κράτος θα πρέπει να είναι σε θέση να ενισχύει τις ευάλωτες ομάδες σε περιόδους κρίσης και όχι να είναι αναγκασμένο να περιορίζει τα εισοδήματά τους. Για να μπορεί το κράτος να στηρίζει αυτούς που έχουν ανάγκη, θα πρέπει να διαθέτει ρευστό διαθέσιμο και όχι να τρέχει δεξιά και αριστερά προς αναζήτηση χρημάτων.

Πάμε τώρα στην τελευταία σελίδα λόγω έλλειψης χρόνου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυπριακή οικονομία βρίσκεται σε μια βαθιά και παρατεταμένη ύφεση, η οποία αναμένεται να ενταθεί κατά το 2013, και δεν είμαστε σε θέση να γνωρίζουμε πότε θα εξέλθει της ύφεσης. Η ανεργία ανέρχεται σήμερα στο 13% και ακολουθεί ανοδική τάση. Δε θέλω να κάνω πρόβλεψη. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο είναι δείκτης ανταγωνιστικότητας, καταγράφει έλλειμμα που ξεπερνά το €1 δις, γεγονός που σημαίνει ότι εξαγόμαστε δεκάδες χιλιάδες θέσεις εργασίας σε άλλες χώρες. Το δημοσιονομικό έλλειμμα για το 2012 θα κλείσει πάνω από 5,5% του ΑΕΠ, ενώ το δημόσιο χρέος θα ξεπεράσει το 86%. Επιπλέον, οι κυπριακές τράπεζες βρίσκονται σε πολύ δύσκολη θέση και ενδεχομένως να χρειαστούν στήριξη ύψους €10 δις από το κράτος. Τα πιο πάνω και άλλα που δεν έχουν αναφερθεί συνθέτουν μια πολύ δυσάρεστη εικόνα για την κυπριακή οικονομία.

Με την έναρξη του επόμενου έτους η Κύπρος εισέρχεται σε μια νέα εποχή, την εποχή του μνημονίου ή των μνημονίων για κάποιους. Όλοι γνωρίζουμε ότι τα επόμενα χρόνια θα είναι δύσκολα και θα προκαλέσουν πόνο στους πολίτες, ιδιαίτερα στις ευάλωτες ομάδες. Όμως γνωρίζουμε επίσης ότι δεν υπάρχουν εναλλακτικές επιλογές. Πρέπει να περάσουμε τα δύσκολα χρόνια και να τα αφήσουμε πίσω μας για πάντα. Πρέπει να αντιληφθούμε ότι τα νοικοκυρεμένα δημόσια οικονομικά είναι ένας κανόνας, ένας χρυσός κανόνας, που πρέπει πάντοτε να τον τηρούμε για το καλό του τόπου. Το οφείλουμε στα παιδιά μας και στις επόμενες γενεές.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Μαυρίδη.

Παρακαλώ την κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου από το ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις να έρθει στο βήμα.

ΕΙ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι ομολογουμένως εύκολο στην παρούσα πολιτική και οικονομική συγκυρία, ακόμη περισσότερο ενόψει και των επερχόμενων προεδρικών εκλογών, να προβεί κανείς, είτε είναι πολιτικό πρόσωπο είτε πολιτικό κόμμα, σε αναλύσεις που οδηγούν σε πόλωση και διαχωρισμούς. Είναι δε ακόμη πιο εύκολο να επικαλεστεί κανείς μονολιθικές ερμηνείες για τα επιτεύγματα, αλλά πολύ περισσότερο για τις ευθύνες και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τόπος. Εμείς δε θα το πράξουμε αυτό, όχι γιατί στερούμαστε επιχειρημάτων -να είστε βέβαιοι πως δε συμβαίνει αυτό- αλλά γιατί το αίσθημα ευθύνης απέναντι στους συμπολίτες μας δε μας επιτρέπει κάτι τέτοιο.

Η κοινοβουλευτική διαδικασία ψήφισης του φετινού προϋπολογισμού φέρνει εμάς, τους εκλεγμένους αντιπροσώπους του λαού ενώπιον μιας σημαντικής και χωρίς υπερβολή ιστορικής ευθύνης. Καλούμαστε να σταθούμε αντάξιοι των νέων πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων, προκλήσεων που μπορεί στην πρώτη ανάγνωση να επικεντρώνονται στα μέτρα δημοσιονομικής προσαρμογής και στα οικονομικά βάρη που καλείται ο τόπος μας να σηκώσει, αλλά και σε προκλήσεις που μπορεί φαινομενικά να είναι λιγότερο ορατές, αλλά που ουδόλως στερούνται αντίστοιχης ιστορικότητας των στιγμών.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι συμπολίτες μας, όχι οι πολίτες αυτού του τόπου ωσάν εμείς να ανήκουμε κάπου αλλού, οι συμπολίτες μας στέκονται πλέον πολύ κριτικά απέναντι στο κράτος και στους θεσμούς που το συγκροτούν. Γιατί το κράτος μας είναι οι θεσμοί του και, εάν οι θεσμοί παύσουν να δημιουργούν αίσθημα εμπιστοσύνης, τότε και η εμπιστοσύνη προς το ίδιο το κράτος διαβρώνεται. Και, εάν τα θεμέλια του κράτους, που είναι οι θεσμοί, διαβρωθούν, όλοι μας καταλαβαίνουμε και τις επιπτώσεις στο οικοδόμημα αυτής της πολιτείας.

Τι περιμένουν οι συμπολίτες μας από εμάς; Είμαστε κομμάτι αυτής της κοινωνίας και οφείλουμε να απαντήσουμε σε αυτό. Περιμένουν απλά τότε η οικονομική συγκυρία θα επιτρέψει να αρθούν τα επώδυνα μέτρα του μνημονίου; Κάτι τέτοιο θα ήταν μια επιφανειακή ερμηνεία του λαϊκού αισθήματος και δεν έχουμε την πολυτέλεια να προβούμε σε αυτό το λάθος. Οι συμπολίτες μας νοιάζονται για το μέλλον, νοιάζονται για τις επόμενες γενιές Κυπρίων, νοιάζονται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, για τη λειτουργία των θεσμών του κράτους, όχι για μεταφυσικούς ή φιλοσοφικούς λόγους, αλλά γιατί αυτό θα καθορίσει το εάν οι γενεές μετά από εμάς θα μπορούν να συνεχίσουν να δημιουργούν σε μια χώρα της δικαιοσύνης, της ισονομίας και της κοινωνικής αλληλεγγύης. Πώς θα το πετύχουμε αυτό; Τα σύνθετα προβλήματα χρειάζονται σύνθετες απαντήσεις. Και πρέπει να σταθούμε αντάξιοι αυτής της ιστορικής συγκυρίας, γιατί ούτε οι συμπολίτες μας, αλλά ούτε και η ιστορία θα μας συγχωρέσουν μια τέτοια αποτυχία.

Εμείς, αγαπητοί συνάδελφοι, εμείς, οι αντιπρόσωποι των συμπολιτών μας και οι εκπρόσωποι της λαϊκής κυριαρχίας, πρέπει να ξεκινήσουμε αυτό το δύσκολο αναστοχασμό. Πώς γίνονται οι νόμοι δικαιοτεροι; Πώς διασφαλίζουμε ότι τα νομοσχέδια, που εμείς ψηφίζουμε, δε δημιουργούν ευκαιρίες για τους ολίγους και βάρη για τους πολλούς; Πώς φροντίζουμε, έτσι ώστε οι πιο αδύναμοι να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες εκπαίδευσης, υγείας, επαγγελματικής και οικογενειακής προόδου μέσα σε ένα συλλογικό σύστημα που να διέπεται από τις αξίες της δικαιοσύνης, της ισότητας των ευκαιριών και της αλληλεγγύης; Πώς διαφυλάσσουμε απαραίτητα συστατικά της δημοκρατίας, του πολιτεύματός μας, όπως είναι η διάκριση των εξουσιών; Δυστυχώς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στο πρόσφατο παρελθόν γίναμε μάρτυρες πολιτικών συμπεριφορών που καθόλου δεν τίμησαν ούτε το κοινοβούλιο και το κύρος του ούτε διαφύλαξαν το κύρος και την ανεξαρτησία της εκτελεστικής εξουσίας.

Πώς φροντίζουμε, έτσι ώστε οι ανεξάρτητοι θεσμοί να υπηρετούν πραγματικά τα συμφέροντα του τόπου και του λαού και όχι μιας ολιγαρχίας οικονομικών παραγόντων του χρηματοπιστωτικού συστήματος που μέσα σε ένα πλαίσιο ασύλληπτης ασυδοσίας έφεραν τον τόπο στο χείλος της οικονομικής καταστροφής; Πώς διαφυλάσσουμε ως κοινωνία, αλλά και ως θεσμοί το κύρος και την αξιοσύνη του συστήματος απόδοσης δικαιοσύνης στον τόπο; Οι συμπολίτες μας είναι αρκετά ώριμοι και γνωρίζουν ότι το περί δικαίου αίσθημα από τη μια και η απόδοση δικαίου από την άλλη δεν είναι κατ' ανάγκη ταυτόσημα πράγματα. Ξέρουν όμως και να απαιτούν ένα ακόμα δικαιοτερο δαστικό σύστημα με αφοσίωση στο νόμο, αλλά και στον άνθρωπο, με εφαρμογή του νόμου για όλους τους πολίτες ανεξαρτήτως κοινωνικής και οικονομικής τάξης, ένα σύστημα δικαιοσύνης στο οποίο οι συμπολίτες μας να στηρίζονται για άρση αδικιών, αλλά και για καταμερισμό περισσότερου δικαίου, ειδικά περισσότερου δικαίου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι συμπολίτες μας μας ζητούν να προβούμε στη δική μας ενδοσκόπηση. Να κοιτάξουμε μέσα μας, πριν βιαστούμε να απαντήσουμε ότι ήδη πράττουμε το καλύτερο δυνατό. Γιατί δεν είναι κατ' ανάγκη τις προθέσεις μας που αμφισβητεί ο κόσμος, είναι την επάρκειά μας να επιτύχουμε. Και είμαστε αναγκασμένοι να επιτύχουμε. Είμαστε εδώ όχι ως πολιτειακοί αξιωματούχοι, αλλά ως λειτουργοί του δημοσίου συμφέροντος. Δεν είμαστε εδώ να ασκήσουμε εξουσία, αλλά για να προσφέρουμε υπηρεσία. Και, ξέρετε, αυτά τα δύο τελευταία, δημόσιο συμφέρον και υπηρεσία προς τον τόπο, δεν είναι καθόλου δεδομένα στην αντίληψη και στην εμπιστοσύνη των συμπολιτών μας. Εμείς οφείλουμε να κερδίσουμε, να ξανακερδίσουμε καλύτερα αυτή την εμπιστοσύνη.

Το έργο των θεσμών του κράτους μας από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι σήμερα υπήρξε ογκώδες, πολυσχιδές, μα πάνω απ' όλα ωφέλιμο για τον τόπο και το λαό. Όλοι το αναγνωρίζουν αυτό και γι' αυτό υπάρχει ακόμα το αίσθημα υπερηφάνειας για ό,τι μαζί πετύχαμε σε συνθήκες δύσκολες, ακόμα και μέσα από τα συντρίμια και τον όλεθρο της τουρκικής εισβολής και της προσφυγιάς. Δεν είναι όμως αυτό το οποίο κρίνει σήμερα η κοινωνία.

Οι συμπολίτες μας δικαίως αναζητούν σε εμάς ένα καλύτερο κράτος. Ζητούν από εμάς και από όλους τους θεσμούς αυτού του κράτους να τους πείσουμε ότι οι θυσίες τους, οι θυσίες όλων μας, παλαιότερες, αλλά και σημερινές, οδηγούν σε ένα νέο, καλύτερο αύριο για όλους, αλλά κυρίως για αυτούς που θα έρθουν.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η οικονομική κρίση που περνά ο τόπος θα ξεπεραστεί, όχι από κάποιο μνημόνιο, που υπό τις συνθήκες κρίθηκε αναγκαίο, αλλά από εμάς τους ίδιους, τους ανθρώπους αυτού του τόπου. Για να συμβεί όμως αυτό, οφείλουμε όλοι -και πρώτοι εμείς που υπηρετούμε τους θεσμούς- να δείξουμε με το έργο μας ότι τα θεμέλια αυτού του κράτους, που δε λύγισαν ούτε από προδοσίες ούτε από εισβολείς, ότι μπορούν να στεγάσουν τα όνειρα και τις προσδοκίες των συμπολιτών μας. Σε αυτό, αγαπητοί συνάδελφοι, μας έχει τάξει η κοινωνία να επιτύχουμε και αυτό οφείλουμε να πράξουμε.

Κλείνοντας, θέλω να ευχηθώ σε όλους σας καλά Χριστούγεννα και για τη νέα χρονιά να διαχειριστούμε τις όποιες δύσκολες αποφάσεις με δύναμη, αλλά και με σοφία!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Χαραλαμπίδου.

Θα καλέσω τώρα την κ. Στέλλα Κυριακίδου από το Δημοκρατικό Συναγερμό να έρθει στο βήμα.

ΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Καλημέρα σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλημέρα.

ΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ένα από τα βασικότερα δικαιώματα του ανθρώπου είναι το δικαίωμα στην υγεία και σε ένα σύγχρονο κράτος η στρατηγική για την υγεία οφείλει να στηρίζεται σ' ένα καλά δομημένο σύστημα, που να στοχεύει στη βελτίωση της υγείας των πολιτών, στην πρόληψη, αλλά και στη συνεχιζόμενη στήριξη.

Φέτος δεν είναι μια συνηθισμένη συζήτηση των προϋπολογισμών ούτε ζούμε όμως σε μια συνηθισμένη εποχή. Ζούμε σε μια εποχή που μόνο συναισθήματα κατάθλιψης, απόγνωσης και θυμού χαρακτηρίζουν τους συμπολίτες μας. Γι' αυτό εδώ όλοι μας πρέπει να συμβάλουμε μέσα από τις δικές μας ομιλίες, για να βοηθήσουμε μέσα από ένα σωστό, τεκμηριωμένο και όχι αφοριστικό λόγο.

Θα είμαι σύντομη. Δε θα αναλύσω αριθμούς. Όμως πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε ότι η διαχείριση των προβλημάτων της υγείας σ' ένα κράτος φαίνεται σε περίοδο κρίσης και αυτό είναι που βιώνουμε. Δεν μπορούμε να μην είμαστε σε επαφή με την πραγματικότητα. Τα προβλήματα της υγείας σήμερα στην Κύπρο είναι τεράστια. Τα προβλήματα δεν μπορεί να αποδοθούν μόνο στην οικονομική κρίση. Είναι προβλήματα διαχρονικά, που υπήρχαν, αλλά για τα οποία δυστυχώς δεν έχουν ληφθεί ουσιαστικά μέτρα.

Αυτό είναι που πρέπει να δούμε. Ποιες είναι οι πολιτικές στην υγεία; Πώς εμείς αντιμετωπίσαμε τα θέματα που αφορούν την πρόληψη, την πρόσβαση των ασθενών σε υπηρεσίες υγείας και την αποκατάσταση; Πώς οδηγηθήκαμε σ' αυτές τις τεράστιες δυσκολίες τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, με αποτέλεσμα υπερφόρτιση του ενός και μαρασμό του άλλου;

Τον τελευταίο χρόνο ο δημόσιος τομέας έχει πραγματικά ξεπεράσει τα όριά του. Έχουμε δει και ακούσει πολλές εξαγγελίες. Θα αναφερθώ μόνο σε μερικές που θεωρώ ουσιαστικές. Τα φάρμακα. Πριν τρεις μήνες ανακοινώθηκε ότι ο Κύπριος ασθενής θα είχε επιτέλους πρόσβαση σε πολύ φτηνότερα φάρμακα, κατά 20%. Σήμερα ο Κύπριος ασθενής συνεχίζει να πληρώνει πολύ ακριβά φάρμακα, γιατί απλά η κυβέρνηση δεν προχώρησε να πάρει ή να εφαρμόσει την τιμολογιακή πολιτική που είχε συμφωνηθεί από το 2004. Μάλιστα, μας ανακοινώθηκε ότι συμφωνήθηκε να υπάρχει επικαιροποίηση των τιμών των φαρμάκων κάθε δύο χρόνια, ενώ στην Ελλάδα μετά το 2009 αυτή η επικαιροποίηση γίνεται κάθε τέσσερις μήνες.

Το ΓΕΣΥ. Η εφαρμογή ενός ΓΕΣΥ, η αυτονόμηση των νοσοκομείων, η πλήρης μηχανογράφηση των νοσοκομείων παραμένουν δυστυχώς και στο τέλος αυτού του χρόνου δεσμεύσεις προεκλογικές των πέντε προηγούμενων χρόνων. Να θυμίσω ότι ο Οργανισμός Ασφάλισης Υγείας παραμένει μέχρι σήμερα χωρίς πρόεδρο.

Πρόληψη. Βασικοί πυλώνες για τη μείωση των αναγκών σε υπηρεσίες υγείας σε ένα κράτος είναι τα προγράμματα πρόληψης. Αυτό το χρόνο πολύ λίγα έχουν γίνει. Για τα θέματα που αφορούν το εμβόλιο για τον καρκίνο του τραχήλου, τον πληθυσμιακό έλεγχο για τον καρκίνο του παχέος εντέρου, πρόληψη για τα θέματα που αφορούν το AIDS δεν έχουμε δει τίποτε δυστυχώς να υλοποιείται.

Όλοι μέσα σ' αυτές τις συνθήκες γνωρίζουμε ποια είναι η πραγματική εικόνα της υγείας που αφορά τον Κύπριο πολίτη. Δεν έχει κανένα μέσα σ' αυτή την αίθουσα που δε γνωρίζει για τους ασθενείς που βρίσκονται για μήνες σε λίστες αναμονής, που νιώθουν και ακούουν από τα τηλέφωνα ότι καταρρακώνεται η αξιοπρέπειά τους, που μιλούν με ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, οι οποίοι έχουν ξεπεράσει τα όρια αντοχής τους, που ακούουν τις ανησυχίες του ιδιωτικού τομέα, που οδηγήθηκε σε μαρασμό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σήμερα βρισκόμαστε μπροστά στις πραγματικότητες ενός μνημονίου. Ειδικά για την υγεία το μνημόνιο έρχεται και απαιτεί αυτά που έτσι κι αλλιώς έπρεπε να είχαν γίνει. Η επικαιροποίηση των μελετών που αφορούν την εφαρμογή ενός σχεδίου υγείας έπρεπε να είχε ήδη γίνει. Ζητά να εφαρμοστούν τέλη στα νοσοκομεία και αυτό μας το έφερε και το ίδιο το υπουργείο, αλλά το ίδιο το υπουργείο δεν προχώρησε να ζητά και το υπόλοιπο που λείπει το μνημόνιο, την εφαρμογή κλινικών πρωτοκόλλων, για να μην υπάρχει ανεξέλεγκτη συνταγογράφηση. Ζητά να μην αυξηθεί ο αριθμός των δικαιούχων δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και να θυμηθούμε οι της επιτροπής Υγείας ότι ακριβώς το αντίθετο μας ζήτησαν να εφαρμόσουμε από το Υπουργείο Υγείας τον Οκτώβριο.

Δυστυχώς, η έλλειψη αποφασιστικότητας, η έλλειψη πολιτικής βούλησης έχουν οδηγήσει σε αυτή την τραγική κατάσταση που βιώνει ο Κύπριος ασθενής στον τομέα της υγείας.

Χρειάζεται επιτέλους να τολμήσουμε. Να αναθεωρήσουμε το ωράριο λειτουργίας των δημόσιων νοσηλευτηρίων, να αναθεωρήσουμε τον αριθμό των δικαιούχων. Χρειάζεται να πάρουμε άμεσα μέτρα για μείωση των λιστών αναμονής, να αυτονομήσουμε και όχι να "αναδιοργανώσουμε", που είναι ο νέος όρος που ακούμε, τα δημόσια νοσηλευτήρια, να αξιοποιήσουμε τον ιδιωτικό τομέα και να εφαρμόσουμε μια τιμολογιακή πολιτική για τα φάρμακα, ώστε να σταματήσει ο Κύπριος ασθενής να τα ακριβοπληρώνει.

Δυστυχώς, η πρόσφατη έκθεση της Γενικής Ελέγκτριας επιβεβαιώνει την αποτυχία αυτής της κυβέρνησης να εφαρμόσει και να υλοποιήσει σωστές διαρθρωτικές αλλαγές στην υγεία, αποτυχία στο να υπάρχει σωστός έλεγχος των δαπανών. Και δυστυχώς αυτά που ζητά τώρα η τρόικα μπορούσαμε να τα είχαμε κάνει και από μόνοι μας εδώ και τουλάχιστον δύο ή τρία χρόνια και τουλάχιστον η κρίση δε θα μας έβρισκε σε τόσο δύσκολη θέση στα θέματα της υγείας. Οι πραγματικότητες επιβάλλουν άλλες προσεγγίσεις απέναντι στο φειτό προϋπολογισμό χωρίς υποσχέσεις προεκλογικές αλλά με τεκμηριωμένες, επιστημονικές αποφάσεις.

Η πολιτική υγείας χρειάζεται να έχει σωστούς, μελετημένους στόχους. Να υπάρχει αποφασιστικότητα, πολιτική βούληση. Χρειάζεται να παρθούν τολμηρές αποφάσεις, να υπάρχει αξιοποίηση όλων. Η εποχή των εύκολων λύσεων και των μεγάλων υποσχέσεων έχει τελειώσει. Ζούμε στην εποχή των δράσεων και των αποτελεσμάτων και ιδιαίτερα όσον αφορά ένα μεγάλο κοινωνικό αγαθό, αυτό της υγείας, πρέπει να προχωρήσουμε άμεσα.

Τελειώνοντας, θα ήθελα από αυτό το επίσημο βήμα να εκφράσω ένα τεράστιο "ευχαριστώ" σε όλους τους κοινωνικούς φορείς, στις μη κυβερνητικές οργανώσεις, αλλά και στα άτομα που τον τελευταίο χρόνο έδειξαν τη σημασία και την ουσία της κοινωνικής αλληλεγγύης ενισχύοντας και ανακουφίζοντας πάρα πολλούς ασθενείς, όταν το ίδιο το σύστημα και το κράτος απέτυχαν να βοηθήσουν. Και, επειδή ξεκίνησα να μιλώ για

συναίσθημα που επικρατούν, θα τελειώσω και με ένα συναίσθημα, αυτό της ελπίδας, που θέλουμε όλοι να αρχίσουμε να νιώθουμε και να βιώνουμε και ελπίζω να το βιώσουμε μετά το Φεβράρη!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Στέλλα Κυριακίδου για την ομιλία της.

Θα παρακαλέσω τώρα τον κ. Χριστάκη Τζιοβάνη, βουλευτή του ΑΚΕΛ, να προσέλθει στο βήμα.

ΧΡ. ΤΖΙΟΒΑΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πατρίδα μας περνάει μία από τις κρίσιμότερες φάσεις στην ιστορία της, ίσως τη δεύτερη πιο σημαντική μετά την τραγωδία του 1974. Είναι φανερό ότι ο λαός της Κύπρου, όπως συμβαίνει και με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, καλείται να πληρώσει το τίμημα από τις κραυγαλέες και λανθασμένες διαχειριστικές αποφάσεις του χρηματοπιστωτικού συστήματος, το οποίο οδήγησε ολόκληρη την Ευρώπη σε μια ανίατη συστημική ύφεση που δεν έχει τέλος.

Δυστυχώς, οι ευθύνες είναι πολλές και ο νεωτεριστικός καπιταλισμός, που τόσο ενθάρρυνε ολόκληρη η Ευρώπη τα προηγούμενα χρόνια, αποδεικνύεται ανίκανος, ανεπαρκής, για να θεραπεύσει έστω και τις δικές του ομοιοπάθειες. Η Κύπρος δε θα μπορούσε σε καμία περίπτωση να γλυτώσει από τις μεγάλες αρνητικές επιπτώσεις που συνταράζουν σύσσωμο το ευρωπαϊκό οικοδόμημα.

Η καταρχάς έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην αγορά των ελληνικών ομολόγων έδωσε το πρώτο στίγμα για το μέγεθος του προβλήματος που ελλόχευε. Ακολούθησε μετέπειτα το ξεσκέπασμα της μεγάλης έκθεσης των τραπεζών μας στην εμπορική αγορά της Ελλάδας, κάτι που μεγέθυνε κατά πολύ τη χρηματοπιστωτική τρύπα, εφόσον η υπερέκθεση από τα μη εξυπηρετούμενα εμπορικά και οικιστικά δάνεια φόρτωσε τις πιστωτικές ανάγκες του κράτους με αρκετά δισεκατομμύρια, αφού από μόνες τους οι τράπεζες ήταν αδύναμες στη μάχη για κάλυψη των κεφαλαιουχικών τους αναγκών. Έτσι λοιπόν, με “εισαγόμενο” τρόπο η οικονομία της Κύπρου νοθεύτηκε με σωρεία προβλημάτων, εφόσον η τεράστια και άνευ προηγουμένου χρηματοπιστωτική ανεπάρκεια του τραπεζικού μας συστήματος απείλησε και ακόμη απειλεί να καταστρέψει ολόκληρο το οικονομικό μας υπόβαθρο.

Η πορεία για να οδηγηθούμε μέχρι εδώ είναι λίγο πολύ γνωστή, όμως θα ήταν σωστό να υπενθυμίσουμε ξανά τις ευθύνες που πρέπει ορισμένοι να αναλάβουν για τις τραγικές αποφάσεις τους. Στο βωμό του κέρδους οι τράπεζες αγνόησαν τους κινδύνους που παραμόνευαν και αγνοώντας τις προειδοποιήσεις της πολιτείας ενέργησαν ανεύθυνα, με αποτέλεσμα οι σημερινές κεφαλαιουχικές τους ανάγκες δυστυχώς να επιβαρύνουν δυσβάστακτα το έργο της κυβέρνησης, η οποία κλήθηκε να βρει λύσεις και θεραπείες σε ένα πρωτόγνωρο πρόβλημα, που καμία κυβέρνηση ποτέ στο παρελθόν δε βίωσε παρόμοιο.

Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να οδηγηθούμε σ' ένα μονόδρομο προς τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης, ως μοναδική πιθανή πηγή δανεισμού, με σκοπό την κάλυψη των αναγκών του κράτους αλλά κυρίως για την κάλυψη της τεράστιας τρύπας των τραπεζών.

Όπως ανέφερε εξάλλου και ο Πρόεδρος Χριστόφιας, υποχρεωθήκαμε λόγω των απρόσμενων εξελίξεων να διαπραγματευτούμε σειρά από επώδυνα μέτρα, κάτι που σίγουρα δεν ήταν επιλογή μας, αλλά ούτε και απόλυτη ευθύνη της κυβέρνησης. Οι εξελίξεις στον ευρωπαϊκό οικονομικό ορίζοντα, αλλά και η μεταδιδόμενη συστημική κρίση που εισήχθη από την Ελλάδα με δούρειο ίππο τις τράπεζες μάς οδήγησαν αναμφίβολα στην κατάσταση που βρισκόμαστε σήμερα.

Είναι φανερό ότι η κυβέρνηση έδωσε τη δική της μάχη και εξάντλησε όλα τα περιθώρια κατά τη διαπραγματεύσή της με την τρόικα και κατάφερε χωρίς αμφιβολία να επιτύχει ένα όσο το δυνατό λιγότερο ανώδυνο μνημόνιο. Όσο και αν αυτό ακούγεται σχήμα οξύμωρο, ναι, το μνημόνιο θα μπορούσε να ήταν και αρκετά πιο επώδυνο για όλες τις τάξεις του πληθυσμού, αν αναλογιστούμε την τακτική που έχει ακολουθήσει η τρόικα σε άλλες παθούσες γειτονικές χώρες. Για το λόγο αυτό οφείλουμε να εξάρουμε την υπεύθυνη στάση της σημερινής κυβέρνησης, η οποία, χωρίς να υπολογίζει το πολιτικό κόστος, πήρε αποφάσεις τολμηρές και επέδειξε βούληση για τη ριζική διόρθωση των χρόνιων προβλημάτων όχι μόνο του χρηματοπιστωτικού τομέα, αλλά και του δημόσιου.

Δυστυχώς όμως, για την αντιπολίτευση δεν μπορεί να ισχύσει. Αντί να υπάρξει η δέουσα υπευθυνότητα και η στήριξη των αποφάσεων αυτών για το καλό του τόπου, καλλιεργήθηκε ένα εντελώς εχθρικό περιβάλλον στο εσωτερικό μέτωπο, αφού οι διάφορες πολιτικές δυνάμεις φρόντιζαν καθημερινά να χαλούν τις γέφυρες που έκτιζε η κυβέρνηση. Μόνιμα εμπόδια, συνεχής δυσφήμιση σε Κύπρο και εξωτερικό,

μηδενιστική πολιτική και εκμετάλλευση του ανθρώπινου πόνου έδωσαν τροφή για ανελέητα επικοινωνιακά τεχνάσματα, τα οποία στο τέλος αδυνάτισαν τη διαπραγματευτική μας θέση και ζημίωσαν τον τόπο.

Πολλοί συνάδελφοι επέλεξαν να αγνοήσουν τα συστηματικά λάθη που έγιναν στο παρελθόν και ψάχνοντας άλλοθι φόρτωσαν όλες τις πολιτικές αμαρτίες των προηγούμενων κυβερνήσεων στον Πρόεδρο Χριστόφια, λες και ο κόσμος θα ξεχάσει τις εγκληματικές πολιτικές αποφάσεις εις βάρος των εργαζομένων και των πολιτών που έχουν καταγραφεί στις διακυβερνήσεις των προηγούμενων χρόνων. Είναι τουλάχιστον τραγικό αυτοί που ρήμαξαν τη μεσαία τάξη την εποχή του χρηματιστήριου να εμφανίζονται σήμερα ως εθνοπατέρες και σωτήρες των θυμάτων τους.

Κυριολεκτικά το αμείλικτο “κατηγορώ” και η συνεχής ισοπεδωτική πολιτική που εφαρμόζεται από ορισμένους δεν μπορεί να τους απαλλάξει από την πολιτική ευθύνη. Η δική τους προπαγάνδα μπορεί να επισκιάζει τις οποιοσδήποτε θετικές προσπάθειες που έκανε η κυβέρνηση στις μαραθώνιες της διαπραγματεύσεις με τα κλιμάκια της τρόικας τους τελευταίους μήνες, αλλά ο κόσμος έχει γνώση για τις πολιτικές αμαρτίες του παρόντος, αλλά και του παρελθόντος.

Χωρίς απολογητικό τόνο, με ειλικρίνεια, αυτοκριτική και με μεγάλη ευθύνη διατυπώνουμε και πάλι ότι το ΑΚΕΛ αποδείχτηκε αντάξιο της ιστορίας του. Χωρίς υπεκφυγές και με ριζοσπαστικές αποφάσεις τόλμησε να βάλει χέρι στο κατεστημένο και με τομές χάραξε το δρόμο για λύσεις στα χρόνια και μόνιμα προβλήματα του κράτους. Αυτό που πολλές κυβερνήσεις στο παρελθόν απέφυγαν και ανέβαλλαν, με απώτερο σκοπό τη διατήρηση των ψήφων και την προστασία των συμφερόντων τους, το δικό μας κόμμα τόλμησε να αναδείξει και φρόντισε να δώσει ένα πολιτικό μάθημα ανωτερότητας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Από μέρος μας, ως νομοθετικό σώμα, θα πρέπει όλοι μας ανεξαιρέτως να έχουμε βαθιά την αίσθηση και την ευαισθησία στα όσα καλούμαστε να ψηφίζουμε και να εγκρίνουμε. Και από αυτό το βήμα θα πρέπει σήμερα υπεύθυνα να τολμήσουμε να δώσουμε το έναυσμα, ώστε το κράτος να λειτουργήσει με νέα δομή, πιο αποτελεσματική και πιο σύγχρονη, με μόνο σκοπό να καταφέρει επιτέλους να συμβαδίσει μαζί με τον ιδιωτικό τομέα και από κοινού να οδηγήσουν την Κύπρο σε έξοδο από το σημερινό οικονομικό αδιέξοδο.

Είναι βέβαιο ότι ο Κύπριος απέδειξε και στο παρελθόν ότι είναι φτιαγμένος από σκληρό κράμα. Ας δώσουμε στον κόσμο μας επιτέλους ένα σύνθημα ενότητας και να τον ενθαρρύνουμε με επιχειρήματα που θα τον κάνουν να συνεχίσει να ελπίζει για καλύτερες μέρες. Η χώρα μας πολύ σύντομα μετά την υπογραφή του μνημονίου θα μπει σε μια νέα τροχιά, σε μια νέα πραγματικότητα. Ας αποτελέσει αυτή η συγκυρία το κίνητρο, για να δημιουργήσουμε μια νέα Κύπρο, πιο σύγχρονη, πιο ανθρώπινη και πιο προοδευτική. Στο χέρι μας είναι να καθορίσουμε τη μοίρα μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Χριστάκη Τζιοβάνη για την ομιλία του.

Παρακαλώ τον κ. Σοφοκλή Φυττή, βουλευτή Κερύνειας, του Δημοκρατικού Κόμματος, να προσέλθει στο βήμα.

Σ. ΦΥΤΤΗΣ:

Καλημέρα σας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητές συναδέλφισσες και συνάδελφοι,

Η πάγια και αδιάλλακτη στάση της Τουρκίας και ο μακροχρόνιος εθνικός της προγραμματισμός εναντίον της Κύπρου έχουν τερματίσει τη διαδικασία διαπραγμάτευσης και έχουν οδηγήσει σε αδιέξοδο τις διαβουλεύσεις, καθώς η τουρκοκυπριακή πλευρά με την καθοδήγηση της Τουρκίας επιμένει σε θέσεις και προτάσεις συνομοσπονδιακού χαρακτήρα που συγκρούονται κάθετα με το ευρωπαϊκό κεκτημένο και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Για τους περισσότερους ίσως από εμάς αυτό ήταν αναμενόμενο, γιατί αυτή η μακροχρόνια πάγια πολιτική της Τουρκίας έγινε αντιληπτή από εμάς νωρίς, μετά από την τουρκική εισβολή.

Αυτό που δεν ήταν όμως αναμενόμενο ήταν η αντίληψη του Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας για το πώς εννοούσε τη δίκαιη λύση, που διαφάνηκε με τις προτάσεις που κατέθεσε για την πραγματοποίησή της. Οι περισσότερες από τις προτάσεις έχουν παραχωρηθεί με την πρόθεση της διαπραγμάτευσης κάτω από την ομπρέλα της διζωνικής ομοσπονδίας, που, ως γνωστό, θέτει την επαρχία μου, την Κερύνεια, υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση, υπό τουρκοποίηση, και αυτό αποτελεί το 7% του συνόλου της Κύπρου και, ως γνωστό, θα δοθεί περίπου άλλο 22% της Κύπρου υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση ή υπό τουρκοποίηση, λέω

εγώ. Αυτή η διζωνική ομοσπονδία δε μας δίνει το δικαίωμα επιστροφής στα σπίτια και τις περιουσίες μας, όχι μόνο γιατί ερμηνεύεται και στηρίζεται από τα Ψηφίσματα 750 και 774 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και την έκθεση του γενικού γραμματέα, αλλά και από τις μετέπειτα προτάσεις της τουρκοκυπριακής και ελληνοκυπριακής πλευράς.

Εκτός από την απόκτηση γης από την Τουρκία μέσω της “Επιτροπής Ακινήτου Περιουσίας” ή “Επιτροπής Αποζημιώσεων”, όπως συνηθίσαμε να τη λέμε, υπάρχει και δεύτερος τρόπος αύξησης της τουρκοκυπριακής γης ή τουρκικής, μέσω των προτάσεων τόσο της τουρκοκυπριακής πλευράς όσο και της ελληνοκυπριακής πλευράς για το περιουσιακό, που μέχρι τώρα δεν αποσύρθηκαν. Οι μεν τουρκοκυπριακές προτάσεις θέλουν να αποκτηθούν σχεδόν όλες οι ελληνοκυπριακές περιουσίες, γιατί θεωρούν τους σημερινούς χρήστες -καταχρήστες όπως τους λέω- ως ιδιοκτήτες.

Όσον αφορά τις δικές μας προτάσεις, της κυπριακής κυβέρνησης δηλαδή, παρ’ όλο που το αναφέραμε πολλές φορές, καλό είναι να επαναλάβουμε σήμερα ότι και οι δικές μας προτάσεις συμβάλλουν σε μέγιστο βαθμό στην αύξηση της τουρκικής ιδιοκτησίας εις την κατεχόμενη γη μας. Παραδείγματος χάριν, δεν επιστρέφονται, σύμφωνα με τις προτάσεις μας, οι περιουσίες που χρησιμοποιούνται για σκοπούς “δημόσιας ωφελείας”. Αν η περιουσία χρησιμοποιείται ως κατοικία από το σημερινό χρήστη, τότε ο χρήστης μένει στην περιουσία καταβάλλοντας ενοίκιο, μέχρι να γίνουν διευθετήσεις για μεταστέγασή του, αν μπορέσει να μεταστεγαστεί. Επιπρόσθετα, η περιουσία, εάν χρησιμοποιείται από το χρήστη για βιοποριστικούς σκοπούς, τότε θα πρέπει να δοθεί χρόνος, για να βρεθεί άλλη περιουσία από την οποία ο χρήστης να μπορεί να έχει ανάλογο εισόδημα.

Με βάση τις προτάσεις της δικής μας πλευράς δίνεται το δικαίωμα στο σημερινό καταχραστή να αποδείξει ότι η ικανοποίηση της επιθυμίας του ιδιοκτήτη, του Ελληνοκυπρίου δηλαδή, του προκαλεί δυσανάλογη ταλαιπωρία και έτσι θα πρέπει να του δοθεί ο απαραίτητος χρόνος πρώτα να αποκατασταθεί ο ίδιος ή να αποφασίσει η “Επιτροπή Περιουσιών” τι θα γίνει με το κτήμα εκείνο. Αν η περιουσία έχει αναπτυχθεί ή βελτιωθεί εν μέρει, τότε ο ιδιοκτήτης αποκαθίσταται μόνο στο τμήμα που δεν έχει αναπτυχθεί ή αν επιθυμεί πλήρη αποκατάσταση, τότε θα πρέπει να καταβάλει αποζημίωση ίση με την αξία των βελτιώσεων. Σημαντικό είναι ότι η δική μας πλευρά προτείνει ποσόστωση στην έκταση της επιστροφής της περιουσίας με μέγιστη έκταση περιουσίας προς επιστροφή ανά Ελληνοκύπριο ιδιοκτήτη στο τουρκοκυπριακό κρατίδιο να είναι 7 500 τ.μ., δηλαδή πεντέμισι σκάλες περίπου, και, αν αυτά τα 7 500 τ.μ. δε διεκδικηθούν μέσα σε δύο χρόνια, τότε αυτά δεν αποκαθίστανται.

Τέλος, άμεση επιστροφή θα δικαιούνται μόνο οι πρόσφυγες των οποίων οι περιουσίες δε χρησιμοποιούνται από σημερινούς χρήστες ή στην περίπτωση οικιών, αν ήταν κάτοικος πέραν των δέκα χρόνων σε ηλικία, όταν οι ιδιοκτήτες της έχασαν ειδικά το σπίτι τους, δηλαδή όσοι ήταν το '74 κάτω των δέκα χρόνων το σπίτι τους θα μείνει σε εκκρεμότητα και θα αποφασίσει η “Επιτροπή Περιουσιών”. Και τι θα αποφασίσει η “Επιτροπή Περιουσιών”, παρακαλώ; Θα το δώσει του νεαρού που ήταν δηλαδή τότε νεαρός ή αγέννητος το 1974 και δεν έζησε πολλά χρόνια εκεί; Θα το δώσει σίγουρα σε κάποιον έποικο ή Τουρκοκύπριο που θα μετακινηθεί από άλλη περιοχή.

Εκτός από τα πιο πάνω σημειώνουμε ότι στις προτάσεις για το περιουσιακό, που τονίζω ακόμη μια φορά ότι δεν έχουν αποσυρθεί, είναι εκεί και στέκουν, περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Προβληματικές περιουσίες. Αν οι ιδιοκτήτες είναι πολλοί ή είναι μικρές οι περιουσίες, αποζημιώνονται. Τις αποζημιώσεις τις είδαμε. Δίνουν, τώρα που εκτιμούν, 8% έως 10% της πραγματικής αξίας στους ιδιοκτήτες που αποφασίζει η “Επιτροπή Αποζημιώσεων” να αποζημιώσει. Καλούμε για ακόμα μια φορά την κυβέρνηση και το Γενικό Εισαγγελέα όπως μελετήσουν το ενδεχόμενο προσφυγής στο ΕΔΑΔ για το γεγονός ότι η Τουρκία εκπίπτει των όρων εντολής που της εδόθησαν για την εγκαθίδρυση εσωτερικών ένδικων μέσων που να εξετάζουν και να αποζημιώνουν αιτήσεις για παρεμπόδιση απόλαυσης της κατεχόμενης γης. Η επιτροπή εξετάζει, ως γνωστό, μόνο αιτήσεις για εξαγορά της γης των αιτητών και μάλιστα σε περιοχές που θα μείνουν υπό τουρκοκυπριακή διοίκηση.
2. Αζήτητες. Μετά από δύο χρόνια παραχωρούνται στο χρήστη έναντι πληρωμής. Σε πέντε χρόνια πληρώνονται αποζημιώσεις στους ενδιαφερόμενους ιδιοκτήτες.
3. Αδιανέμητες περιουσίες. Αποζημιώνονται όλοι οι συνιδιοκτήτες, εκτός εάν κάποιον το μερίδιο μπορεί να χωριστεί και τιλοποιηθεί. Οι περισσότερες ιδιοκτησίες βέβαια μεταβιβάζονται στα παιδιά ή κληρονόμους μετά την εισβολή σε αδιαίρετη μορφή. Αυτό το πράγμα το θεωρώ προσωπικά μεγάλο σφάλμα, μεγάλο λάθος. Έχω βγάλει και φυλλάδιο και συμβουλευώ τους πρόσφυγες να μην το κάνουν αυτό, την εξ αδιαιρέτου μεταβίβαση στα παιδιά τους, διότι έχει κίνδυνο με βάση αυτές τις προτάσεις που έγιναν.
4. Οι χώροι λατρείας. Διατηρούνται μεν στον ιδιοκτήτη οι εκκλησίες και τα μοναστήρια και λίγος χώρος γύρω, αλλά για την υπόλοιπη εκκλησιαστική περιουσία, που με βάση και το παρόν σύνταγμά μας

κατοχυρώνεται, θα γίνεται ο χειρισμός της όπως με τις υπόλοιπες περιουσίες, οι Τούρκοι δηλαδή θα φαν και την εκκλησιαστική γη!

Με όλα τα πιο πάνω το συμπέρασμα είναι ένα, όλα γίνονται, για να αποκτήσει “πλειοψηφία” στη γη το τουρκοκυπριακό συνιστών κράτος και έτσι να εκπληρωθεί ο όρος και η υποστήριξη από τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, ότι στη διζωνική ομοσπονδία το κάθε συνιστών κράτος θα πρέπει να έχει πλειοψηφία στον πληθυσμό και στην ιδιοκτησία. Επομένως, εμείς δε θα μπορούμε να επιστρέψουμε δυστυχώς με αυτές τις προτάσεις που έγιναν! Η λύση είναι μόνο μία και ασφαλώς η δική μας απαίτηση είναι εμμονή σε λύση με εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Τίποτε άλλο!

Η εμμονή στα προηγούμενα ψηφίσματα του Συμβουλίου, που κάνουν και πολλοί υποψήφιοι, με την ερμηνεία της διζωνικότητας δε θα επιτρέψουν επιστροφή των προσφύγων, απλά γιατί δε θα πάρουν τίποτα από την περιουσία τους. Άμεσα ή και έμμεσα αυτή η περιουσία περνά στα χέρια των Τούρκων.

Οικονομία-Προσφυγικά

Η κυπριακή κοινωνία και ταυτόχρονα η επίσημη Κυπριακή Δημοκρατία ζει τον τελευταίο καιρό μια πρωτοφανή οικονομική κρίση, η οποία ήρθε να αποκαλύψει τις φοβερές αδυναμίες του οικονομικού συστήματος και του κακού προγραμματισμού των τελευταίων δεκαετιών.

Δε θα αναφερθώ επί της ουσίας για το ποιοι έφταιξαν ή και ολιγώρησαν και φτάσαμε στο αδιέξοδο, άλλοι άλλωστε είναι πιο αρμόδιοι. Εγώ θα επικεντρωθώ στο γεγονός ότι η κυπριακή οικονομία δε θωρακίστηκε επαρκώς και δε λήφθηκαν έγκαιρα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να αποφευχθεί η συνομολόγηση ενός μνημονίου, η οποία μπορεί να αποβεί καταστροφική για την οικονομία και την κοινωνική συνοχή της Κύπρου. Οι ευθύνες είναι τεράστιες και πρέπει να καταλογιστούν, για να νιώσει επιτέλους και ο Κύπριος πολίτης ότι οι κόπτοι και οι μόχθοι του λαμβάνονται υπόψη και ότι όλα αυτά δεν πρέπει να επαναληφθούν. Αυτό που είναι όμως αξιοπεριεργό είναι το γεγονός ότι στα κείμενα του μνημονίου πουθενά δεν υπάρχει αναφορά σε αναπτυξιακές δαπάνες. Πολλές από τις χορηγίες που δίδονταν κατά τα τελευταία χρόνια είχαν στόχο την αναπτυξιακή πτυχή της οικονομίας και αυτή τη στιγμή είναι όσο ποτέ άλλοτε σημαντική.

Είναι με ιδιαίτερη ανησυχία που παρατήρησα ότι οι πρόσφυγες θα πληγούν περισσότερο, όσο κανείς άλλος, από τις αποκοπές κονδυλίων στον προϋπολογισμό. Όπως όλοι καλά γνωρίζουμε, η πλειοψηφία του προσφυγικού κόσμου βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια από τον καιρό που έχει εκτοπιστεί από τα σπίτια και τις περιουσίες του. Οι αποκοπές των στεγαστικών προγραμμάτων έχουν ως εξής:

Σε σύγκριση με το 2012 ο φετινός προϋπολογισμός για τα στεγαστικά προγράμματα που αφορούν τους πρόσφυγες παρουσιάζεται κατά €42 εκατομ. μειωμένος, δηλαδή μείωση της τάξης του 37%. Η πραγματική δαπάνη για το 2013 αγγίζει τα €71.190.821 αντί €113.122.705 που ήταν το 2012. Και αν το ποσοστό αυτό το συγκρίνουμε με βάση τον προϋπολογισμό του 2010, τότε η μείωση ξεπερνά το 50%.

Στον υφιστάμενο προϋπολογισμό του 2012, ο οποίος είναι κατά πολύ υψηλότερος, €41 εκατομ., από αυτόν του 2013, έχουν ήδη παρατηρηθεί σοβαρές αδυναμίες και τεράστια προβλήματα στη στήριξη του προσφυγικού κόσμου, όσον αφορά τα ευρύτερα σχέδια στέγασης και στήριξης των προσφύγων. Ο προϋπολογισμός του Φορέα Ίσης Κατανομής Βαρών δεν έχει υποβληθεί ακόμα, αλλά ήδη το 2012 ήταν μειωμένος κατά €21 εκατομ. και αυτό προκάλεσε σοβαρότατα προβλήματα.

Εδώ και αρκετό καιρό αγωνιζόμαστε, ώστε να δοθούν στους πρόσφυγες κίνητρα και ενίσχυση, για να μην καταφεύγουν στη λεγόμενη “Επιτροπή Αποζημιώσεων” της Τουρκίας και να ξεπουλούν τις περιουσίες τους. Η κυβέρνηση, αντί να στηρίξει έμπρακτα αυτή μας την προσπάθεια, δίνει με τον προϋπολογισμό τη χαριστική βολή στον προσφυγικό κόσμο.

Κατά τη γνώμη μου, η κυβέρνηση θα πρέπει να υιοθετήσει εισηγήσεις που κάνουμε εδώ και χρόνια, έτσι ώστε τα χαμένα εισοδήματα των προσφύγων από τις περιουσίες τους στα κατεχόμενα μέρη μας να αρχίσουν να λαμβάνονται υπόψη και να έχουν οι πρόσφυγες, εκτός από την κάλυψη από το κράτος μικρού μέρους των στεγαστικών τους αναγκών, κάποιο αντιστάθμισμα/έσοδο από τα χαμένα εισοδήματα των περιουσιών τους που κατέχονται από τα τουρκικά στρατεύματα εδώ και τριάντα οκτώ χρόνια.

Τονίζω ότι η τουρκική εισβολή δεν έγινε σε βάρος μόνο της κατεχόμενης Κύπρου αλλά σε βάρος ολόκληρης της Κύπρου. Επομένως, από πολύ νωρίς έπρεπε να γίνει σωστή ίση κατανομή βαρών, που μέχρι τώρα δεν έγινε. Γενικά λοιπόν, για τα προσφυγικά οι εισηγήσεις μου είναι:

Πρώτον, ίδρυση φορέα-ταμείου για παραχώρηση ετήσιας χορηγίας στους ιδιοκτήτες κατεχόμενης γης για τα χαμένα εισοδήματα με έσοδα από διάφορες πηγές, όπως από φορολογία, λόγω πολεοδομικής αναβάθμισης ιδιοκτησιών και ζωνών στις ελεύθερες περιοχές. Γιατί η άνοδος των τιμών στις ελεύθερες περιοχές...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ολοκληρώσουμε, συνάδελφε.

Σ. ΦΥΤΤΗΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Αυτό είναι το βασικό αίτημα. Δημιουργία ταμείου στο οποίο να μπαίνουν διάφορα έσοδα τα οποία να προέρχονται από πωλήσεις, από μεταβιβαστικά, από φορολογίες κ.ο.κ.

Τα υπόλοιπα τα καταθέτω στη γραμματεία για διανομή.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Καλές γιορτές, καλά Χριστούγεννα και καλή αντοχή το 2013!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Φυττή για τη συνεισφορά του στη συζήτηση και τον παρακαλώ ταυτόχρονα να έρθει στο προεδρείο.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Αντρέας Καυκαλιάς, βουλευτής του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Παρακαλώ, στο βήμα ο κ. Καυκαλιάς.

(Στο σημείο αυτό τον Πρόεδρο της Βουλής αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Σοφοκλής Φυττής.)

Α. ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση, θεωρώντας την παιδεία ως τη δύναμη του μέλλοντος και την καλύτερη επένδυση για την κοινωνική, οικονομική, πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη ενός τόπου που θέλει να ευημερεί και να προοδεύει, την έχει κατατάξει πολύ υψηλά στις προτεραιότητές της. Ως εκ τούτου και παρά τις δυσμενείς επιπτώσεις της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και στην κυπριακή οικονομία, η Κύπρος παραμένει η χώρα με τις υψηλότερες δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση, ως ποσοστό του ΑΕΠ, στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βασική προγραμματική δέσμευση, η οποία και υλοποιείται, αποτέλεσε η συνεχής προώθηση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια με το τεράστιο έργο και με τις αλλαγές που συντελούνται σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, είναι βέβαιο ότι οι υψηλές δαπάνες που σημειώνονται στην εκπαίδευση θα αποδώσουν και τα αντίστοιχα αποτελέσματα που όλοι επιθυμούμε. Συνοπτικά καταγράφω το έργο που έχει επιτελεστεί:

- Μείωση ανώτατου αριθμού μαθητών κατά τμήμα στους είκοσι πέντε μαθητές σε όλες τις τάξεις.
- Διαμόρφωση και σταδιακή εφαρμογή νέων αναλυτικών προγραμμάτων στη δημοτική και μέση εκπαίδευση.
- Εφαρμογή νέου ωρολογίου προγράμματος στα δημοτικά και εφαρμογή νέου ωρολογίου προγράμματος σε τέσσερα γυμνάσια.
- Διοργάνωση του μεγαλύτερου προγράμματος υποχρεωτικής επιμόρφωσης για την εισαγωγή των νέων αναλυτικών προγραμμάτων και ταυτόχρονα θεσμοθέτηση του διήμερου εκπαιδευτικού για την επιμόρφωση καθηγητών και δασκάλων.
- Έκδοση μέσα σε δύο χρόνια εκατό τριάντα νέων βιβλίων για τις ανάγκες των αναλυτικών προγραμμάτων.
- Εισαγωγή των τετραμήνων στη μέση εκπαίδευση.
- Κατάθεση ολοκληρωμένων προτάσεων για την εισαγωγή νέου συστήματος αξιολόγησης και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος διορισμού των εκπαιδευτικών.
- Ετοιμασία και προώθηση του εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας που διέπει την ίδρυση και λειτουργία ιδιωτικών σχολείων και φροντιστηρίων.
- Εφαρμογή νέου πλαισίου λειτουργίας του ενιαίου ολοήμερου σχολείου και διπλασιασμός των τμημάτων του προαιρετικού ολοήμερου νηπιαγωγείου.
- Επιχορήγηση τριάντα χιλιάδων τόσων μαθητών της Β΄ γυμνασίου για την αγορά φορητού ηλεκτρονικού υπολογιστή.
- Επένδυση περισσότερων από €200 εκατομ. για την αναβάθμιση της υλικοτεχνικής υποδομής των σχολείων.

- Ολοκλήρωση του ψηφιακού εκπαιδευτικού περιεχομένου για μαθήματα της μέσης εκπαίδευσης, έναρξη της πιλοτικής λειτουργίας του διαδικτυακού σχολείου και σύνδεση όλων των σχολικών μονάδων με το διαδίκτυο.
- Δημιουργία τριών νέων μουσικών σχολείων στην Πάφο, Λάρνακα και Αμμόχωστο.
- Διαμόρφωση και εφαρμογή ολοκληρωμένης πολιτικής για την αντιμετώπιση της μαθητικής παραβατικότητας με τη δημιουργία της Μονάδας Άμεσης Παρέμβασης και Παρατηρητηρίου για τη Βία.
- Διαμόρφωση και εφαρμογή ολοκληρωμένης πολιτικής για την ένταξη των αλλόγλωσσων μαθητών με τη λειτουργία τμημάτων ταχύρρυθμης εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας στη δημοτική και στη μέση εκπαίδευση.
- Επέκταση των ζωνών εκπαιδευτικής προτεραιότητας (ΖΕΠ) από τρεις σε οκτώ και κάλυψη περίπου του 10% του μαθητικού πληθυσμού. Ολοήμερη λειτουργία των σχολείων ΖΕΠ με την προσφορά δωρεάν προγραμμάτων δημιουργικής απασχόλησης και ενισχυτικής διδασκαλίας τα απογεύματα και λειτουργία τεσσάρων Κέντρων Πληροφόρησης και Ψυχοκοινωνικής Στήριξης στα πλαίσια των ΖΕΠ.
- Επέκταση του ανοικτού σχολείου από τρεις δήμους σε δέκα δήμους.
- Καλοκαιρινή λειτουργία ανοικτών σχολείων σε έξι δήμους για παιδιά με ειδικές ανάγκες που φοιτούν κατά κανόνα σε ειδικά σχολεία.
- Δημιουργία Κέντρου Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης και διασφάλιση συμμετοχής σε διεθνείς έρευνες.
- Σύσταση Ιδρύματος Διαχείρισης Απογευματινών και Βραδινών Επιμορφωτικών Προγραμμάτων.
- Σύσταση Φορέα Διά Βίου Καθοδήγησης.
- Ίδρυση και λειτουργία των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης σε όλες τις επαρχίες.
- Ίδρυση και λειτουργία νέας εσπερινής τεχνικής σχολής στη Λεμεσό.
- Διεύρυνση της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Κύπρο, με αποτέλεσμα να σπουδάζουν για πρώτη φορά, αγαπητοί συνάδελφοι, περισσότεροι πλέον Κύπριοι φοιτητές στα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας παρά στο εξωτερικό.
- Εφαρμογή του πακέτου στοχευμένων μέτρων φοιτητικής μέριμνας.
- Έναρξη της λειτουργίας της Νομικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και λήψη απόφασης για ίδρυση Ιατρικής Σχολής στο Πανεπιστήμιο Κύπρου και Σχολής Καλών και Εφαρμοσμένων Τεχνών στο Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου.
- Θεσμοθέτηση του ελέγχου των αυξήσεων στα δίδακτρα των ιδιωτικών πανεπιστημίων.
- Δημιουργία δύο νέων ιδιωτικών πανεπιστημίων στην Πάφο και στη Λάρνακα.
- Δημιουργία Γραφείου Ευρωπαϊκών και Διεθνών Υποθέσεων και απόλυτα επιτυχημένη διαχείριση της Κυπριακής Προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ευρισκόμενος στο βήμα και μιλώντας για θέματα παιδείας, θα ήταν παράλειψή μου εάν δεν έκανα μια αναφορά και στο θέμα της αύξησης των ωρών διδασκαλίας των εκπαιδευτικών, μέτρο του οποίου την εφαρμογή απαιτεί η τρόικα. Είναι αλήθεια ότι, σε περίπτωση που εφαρμοστεί το πιο πάνω μέτρο ισοπεδωτικά και χωρίς όποιες άλλες ρυθμίσεις, οι συνέπειες θα είναι οδυνηρές για ένα μεγάλο αριθμό εκπαιδευτικών που είναι συμβασιούχοι ή έκτακτοι επί σειρά ετών και κινδυνεύουν να χάσουν τη δουλειά τους. Οφείλουμε όλοι να διαβουλευτούμε και να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση, ώστε να αποφευχθεί ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Αυτή είναι η μια αλήθεια.

Υπάρχει όμως και η άλλη αλήθεια η οποία λέει ότι σε αυτή τη θέση έχουν φέρει τους συμβασιούχους και τους έκτακτους οι αποφάσεις και οι πολιτικές των κομμάτων της αντιπολίτευσης πολύ πριν από την τρόικα. Όταν ψήφισαν την παράταση του ορίου αφυπηρέτησης στο 63°. Όταν αποφάσιζαν και επέβαλλαν τη μη εφαρμογή των νέων ωρολόγιων προγραμμάτων, που θα οδηγούσε σε διορισμό μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών. Όταν εισηγούνταν οι ίδιοι την αύξηση του ωραρίου των εκπαιδευτικών και την αύξηση των μαθητών ανά τμήμα. Όταν απαιτούσαν την περικοπή €20 εκατομ. από την εκπαίδευση. Όταν καταψήφισαν, το περασμένο καλοκαίρι, τη μονιμοποίηση διακοσίων πενήντα συμβασιούχων.

Όλα τα πιο πάνω είχαν προηγηθεί της τρόικας. Η τρόικα απλά έδωσε συνέχεια και κατάφερε να εμβάλει στο μνημόνιο τις απαραίδεκτες θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού, αλλά και άλλων κομμάτων της αντιπολίτευσης.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

Καλή χρονιά σε όλους!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Σ. ΦΥΤΤΗΣ)

Ευχαριστούμε, αγαπητέ κύριε Καυκαλιά.

Καλούμε τώρα τον κ. Ζαχαρία Ζαχαρίου του Δημοκρατικού Συναγερμού. Και να ετοιμάζεται μετά ο κ. Αντώνης Αντωνίου.

Ζ. ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Είναι γεγονός ότι η συζήτηση των προϋπολογισμών στα κοινοβούλια αποτελεί μια από τις πιο κυρίαρχες νομοθετικές πράξεις. Η φετινή συζήτηση βρίσκεται υπό τη σκιά της οικονομικής κρίσης της πατρίδας μας, αλλά και της συνεχιζόμενης κατοχής από τον Τούρκο εισβολέα.

Συνήθως, οι κυβερνήσεις στη συζήτηση των προϋπολογισμών έστελλαν υπηρεσιακούς και υπουργούς να παρακολουθούν την όλη συζήτηση. Διερωτώμαι: Μήπως έχουν παραιτηθεί από εδώ; Από τώρα; Τους έχουν απομείνει ακόμα πενήντα μέρες. Δε γίνεται να συζητάς στο κοινοβούλιο και να μην υπάρχει ένας υπουργός. Δε γίνεται η κυβέρνηση να καταθέτει τον προϋπολογισμό της και να δηλώνει απούσα. Το ξέρουμε, το ξέρει και ο κυπριακός λαός, ότι η διακυβέρνησή τους δεν ήταν πετυχημένη. Το ξέρουν και το δείχνουν οι δημοσκοπήσεις. Το δείχνει η οικονομία μας, το δείχνει η χθεσινή έκθεση της Κομισιόν, ότι οδηγούμαστε σε τραγικούς δρόμους.

Προσπαθούν οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ να ωραιοποιήσουν κάποια πράγματα. Προσπαθούν να ρίξουν το βάρος στην αντιπολίτευση. Μα επιτέλους, αυτά τα πέντε χρόνια ποιος κυβερνούσε; Το ΑΚΕΛ και η κυβέρνησή του ή η αντιπολίτευση; Επιτέλους, τώρα που φεύγουν, ας αναλογιστούν τις ευθύνες τους. Παρέλαβαν ένα κράτος με €8,5 δις χρέος. Παραδίδουν ένα κράτος με πέραν των €13 δις χρέος, εκτός των προβλημάτων των τραπεζών. Δηλαδή, από όσα λάθη έκαναν όλες οι κυβερνήσεις από το 1960 μέχρι το 2008 αυτοί έκαναν τα μισά σε πέντε χρόνια. Ας μην ξεχνάμε ότι το χρέος στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων, όταν το παρέλαβε η διακυβέρνηση Χριστόφια, ήταν €5,5 δις. Σήμερα είναι €7,5 δις.

Η αναβλητικότητα, η έλλειψη ουσιαστικής ενημέρωσης για τα γεγονότα που συμβαίνουν στον τόπο μας από την κυβέρνηση έφεραν τον τόπο σε αυτή τη δύσκολη στιγμή. Η οικονομική κρίση κτυπούσε παντού. Οι ίδιοι επέμεναν ότι εμείς είμαστε αλώβητοι. Η αντιπολίτευση -και νομίζω οφείλουμε ως Κύπρος να είμαστε περήφανοι τουλάχιστον για την αντιπολίτευση αυτών των πέντε χρόνων- από μόνη της έβαζε τη ράχη της να στηρίζει την κυβέρνηση, να τη βοηθήσει, για να προλάβουμε τα κακά που ερχόντουσαν. Δυστυχώς, η κυβέρνηση δεν έβλεπε κανένα κακό να έρχεται σε αυτό τον τόπο. Έβλεπε ότι κερδίσαμε το στοίχημα, ότι η οικονομία είναι αλώβητη, ότι θα πάμε πολύ καλά εν σχέσει με τις υπόλοιπες χώρες!

Και φτάσαμε στο σημείο μαζί με το μεγάλο πρόβλημα των τραπεζών, που και εκεί οι ένοχοι πρέπει να πληρώσουν, να συζητούμε ένα μνημόνιο, το οποίο είχε έρθει στην Κύπρο τον Ιούλιο, το κρύψαμε, πήγαμε διακοπές, θυμηθήκαμε τον Οκτώβριο να το δώσουμε στα πολιτικά κόμματα, ξεκινήσαμε το Νιόβρη διαπραγματεύσεις, δίχως χρόνο ουσιαστικά, για να συζητήσουμε. Μας ζητούσαν τον Ιούλιο €975 εκατομ., καταλήξαμε σε μια προσυμφωνία με €1,27 δις, δηλαδή κάθε μήνας καθυστέρησης στοίχιζε στον κυπριακό λαό €50 εκατομ. Και, όταν συζητάς υπό την απειλή περιστρόφου, γιατί αυτή ήταν η ουσία ουσιαστικά στη συζήτηση, η έλλειψη ρευστότητας του κυπριακού κράτους... Μας έλεγαν: «Μην ανησυχείτε». Και φτάσαμε στο προχθεσινό να εκλιπαρούμε τους ημικρατικούς οργανισμούς, τα ταμεία συντάξεων να μας δώσουν δάνεια, για να μπορέσουμε να πληρώσουμε ουσιαστικά τους δημοσίους υπαλλήλους.

Μερική στάση πληρωμών ή ολική, πέραν των μισθών, έχουμε κάμει εδώ και αρκετούς μήνες. Δεν πληρώνουμε τίποτε. Και δεν ξέρω πώς θα τα βγάλουμε μέχρι το Μάρτη. Τα πράγματα είναι πάρα πολύ δύσκολα. Δυστυχώς, είναι τεράστιες οι ευθύνες της κυβέρνησης. Ας ρωτήσουν τις 40 000 με 50 000 των ανέργων, ας ρωτήσουν αυτούς τους ανθρώπους που ούτε γάλα δεν μπορούν να πάρουν στα παιδιά τους, ας μιλήσουν με ιδιοκτήτες μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Επιμέναμε από χρόνια στο μηχανισμό εγγυοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Τίποτε! Ακόμα αναμένουμε. Ακούν και ωσάν να βρίσκονται σε άλλο πλανήτη.

Δυστυχώς, αν παίρναμε πριν από τρία-τέσσερα χρόνια κάποια μέτρα, τα πράγματα δε θα ήταν στη σημερινή κατάσταση. Και είχε όλη την ευχέρεια η κυβέρνηση Χριστόφια να το κάμει. Είχε την αντιπολίτευση στο πλευρό της. Καμιά άλλη ευρωπαϊκή χώρα δεν είχε τέτοια αντιπολίτευση, στο σύνολο της αντιπολίτευσης. Και όταν ακόμα τους πείσαμε να πάρουμε κάποια μέτρα, αυτός που μας έστειλε τα μέτρα στη Βουλή έστειλε και τα παιδιά του έξω από τη Βουλή να μας υβρίζουν. Αυτές είναι ωμές αλήθειες.

Είναι μια συζήτηση υπό ένα πέπλο εθνικής κατάθλιψης σήμερα ο προϋπολογισμός. Είναι πάρα πολύ δύσκολα τα πράγματα. Ζητείται ελπίδα! Και δεν είναι εύκολο να εξευρεθεί ελπίδα. Σίγουρα, με αυτούς που κυβέρνησαν αυτά τα πέντε χρόνια δεν υπάρχει προοπτική. Υπάρχει μετά από πενήντα-εξήντα μέρες εκλογές. Και εκεί είναι ένα μεγάλο δίλημμα, είναι Αναστασιάδης ή κυβέρνηση ΑΚΕΛ ή συμμετοχής ΑΚΕΛ; Η προοπτική είναι μία. Είναι η κυβέρνηση Αναστασιάδη. Είναι η κυβέρνηση που θα δώσει μια νέα προοπτική στον τόπο. Είναι η κυβέρνηση που έχει και σχέδιο, έχει και πρόγραμμα για εκσυγχρονισμό του κράτους με προοπτικές ανάπτυξης. Δεν ευχόμαστε και ούτε λέμε μεγάλα λόγια. Θα περάσουμε δύσκολες μέρες. Και θα περάσουν ειδικότερα οι πιο χαμηλές οικονομικές τάξεις και η μεσαία τάξη, η οποία με αυτή τη διακυβέρνηση εξαφανίστηκε.

Υπάρχει όμως η ελπίδα. Υπάρχει η ελπίδα σε αυτούς τους ανθρώπους που έχουν τις διασυνδέσεις, που έχουν τις επαφές στο εξωτερικό, που μπορούν ουσιαστικά να συζητήσουν, να τροποποιήσουν, να δημιουργήσουν συνθήκες ανάπτυξης. Είναι η ώρα που ο Κύπριος πολίτης πρέπει να αναλογιστεί μακριά από ιδεολογικές τοποθετήσεις, με σωστό πραγματισμό. Γιατί η οικονομική κρίση απαιτεί πραγματισμό, απαιτεί να βλέπεις το πρόβλημα, να το αγγίζεις, όσο και αν καίει, και να προσπαθείς να το διορθώσεις. Εάν αναλογιστούμε σωστά, εάν θέλουμε να δώσουμε προοπτικές σε αυτό τον τόπο, υπάρχει επιλογή και η επιλογή είναι Νίκος Αναστασιάδης.

Τελειώνοντας, σας εύχομαι καλά Χριστούγεννα, ευτυχισμένος ο νέος χρόνος και ελπίζω η ελπίδα να ξανάρθει στον τόπο μας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε, συνάδελφε.

Παρακαλώ τον κ. Αντώνη Αντωνίου, βουλευτή του ΔΗΚΟ, εκ Πάφου ορμώμενον, να κοπιάσει.

A. ΑΝΤΩΝΙΟΥ:

Μετά την προεκλογική ομιλία του κ. Ζαχαρία επανερχόμαστε στους προϋπολογισμούς!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με μαύρα σύννεφα στον εθνικό μας ορίζοντα και μέσα σε ατμόσφαιρα καταθλιπτική και απαισιόδοξη σε ό,τι αφορά το μέλλον της κυπριακής οικονομίας η ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων καλείται να συζητήσει και να ψηφίσει τον κρατικό προϋπολογισμό του 2013. Οι επιπτώσεις της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης είναι ήδη αισθητές σε ολόκληρο το φάσμα της οικονομίας της χώρας μας. Όλοι οι τομείς της οικονομικής δραστηριότητας, και ιδιαίτερα οι πιο ευάλωτοι, δοκιμάζονται σκληρά. Οι καιροί που διανύουμε αρκετά δύσκολοι. Πολλοί συμπολίτες μας επιχειρηματίες, ελεύθεροι επαγγελματίες, συνταξιούχοι, νέοι, πάσχοντες συνάνθρωποί μας έχουν φτάσει σε οικονομικά αδιέξοδα με τα γνωστά συνεπακόλουθα και συνέπειες.

Στον τόπο μας, πριν από την οικονομική κρίση, υπήρξε μια τρομερά ραγδαία οικονομική ανάπτυξη, τόσο ισχυρή που όσα δεν είχαν γίνει για αρκετές δεκαετίες έγιναν σε λίγα μόνο χρόνια. Οι εμπειρίες του παρελθόντος, όπως το χρηματιστήριο, φαίνεται ότι δε μας δίδαξαν. Η οικονομική πολιτική, ενθαρρύνοντας την αλόγιστη υπερκατανάλωση, οδήγησε στη δημιουργία ενός κλίματος ευφορίας που δε συνέβαλε στην έγκαιρη συνειδητοποίηση των προβλημάτων. Παράλληλα, η ανταγωνιστικότητά μας διαβρώθηκε, ενώ τα δημοσιονομικά ελλείμματα και το δημόσιο χρέος διευρύνθηκαν αισθητά. Η πολιτική των εύκολων λύσεων, της ικανοποίησης αιτημάτων, δικαιολογημένων ή όχι, οδήγησε στη σημαντική διεύρυνση του κόστους παραγωγής. Επιπρόσθετα, το κόστος που επωμίζονται οι παραγωγικοί τομείς για τη συντήρηση των προστατευμένων τομέων, όπως είναι ο κρατικός, ο ημικρατικός και αρκετοί από τους τομείς των υπηρεσιών, αυξήθηκε σημαντικά.

Παρασυρμένοι από τα ίδια τα επιτεύγματά μας και την επιφανειακή ευμάρειά μας γίναμε δέσμιοι της ίδιας της επιτυχίας μας. Συμπεριφερθήκαμε σαν να είμαστε ο ομφαλός της γης και σαν να είχαμε τη δυνατότητα να ακολουθήσουμε, μόνο εμείς, ένα διαφορετικό δρόμο από τον υπόλοιπο κόσμο. Αντί η κρίση στη διεθνή οικονομία να μας δώσει τα αναγκαία μαθήματα και να οδηγήσει σε αναπροσαρμογή της νοοτροπίας μας, προχωρήσαμε σαν να μη συνέβαινε τίποτα. Αλήθεια, πώς από την Κύπρο της ανάπτυξης, της ευημερίας και της προόδου φτάσαμε στην Κύπρο της ανεργίας, της φτώχειας, της ελεημοσύνης και της χρεοκοπίας; Δυστυχώς, τα χρόνια ευμάρειας ακολουθούν χρόνια δίσεκτα. Τη λιακάδα της ελπίδας διαδέχεται η

βαρυχειμωνιά. Τη σταθερότητα η αβεβαιότητα. Την κυριαρχία της πατρίδας τα μνημόνια της τρόικας. Τον κοινωνικό διάλογο διαδέχονται οι δυναμικές κινητοποιήσεις. Τη δίκαιη κοινωνία διαδέχονται τα συσσίτια και τα δημοτικά παντοπωλεία.

Η πατρίδα μας σήμερα, όσο και να μη θέλουμε να το παραδεχτούμε, κινδυνεύει, συρρικνώνεται, καταστρέφεται. Μπορούμε, βέβαια, για το σημερινό μας κατόντημα να τα φορτώσουμε όλα στους ξένους. Εξάλλου, η μετάθεση ευθυνών είναι ένα από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα της φυλής μας. Από τους αρχαίους χρόνους βρίσκαμε πάντα ένα αποδιοπομπαίο τράγο, για να του φορτώσουμε τις ευθύνες για τα λάθη και τις παραλείψεις μας. Είναι η εύκολη και ανώδυνη απάντηση. Φταίνε οι ξένοι, η Ευρωπαϊκή Ένωση, οι Άγγλοι, οι Αμερικανοί, το καπιταλιστικό σύστημα, ο κομμουνισμός, οι οίκοι αξιολόγησης, η τρόικα, οι τράπεζες, η κυβερνώσα Βουλή. Μπορεί να έχουν όλοι το μερίδιό τους, όμως ποτέ δεν κάναμε μια αυτοκριτική, για να διαπιστώσουμε το μέγεθος και το βαθμό της δικής μας ευθύνης.

Ας κάνουμε λοιπόν τη δική μας αυτοκριτική, να διαπιστώσουμε τις παραλείψεις και τα λάθη μας και να αλλάξουμε, έστω και την τελευταία στιγμή, πορεία, πριν καταποντιστούμε στο βάραθρο της εθνικής συμφοράς. Αλήθεια, πώς καταντήσαμε έτσι; Χάσαμε την αξιοπιστία μας. Χάσαμε την ταυτότητά μας, την αξιοπρέπεια και τον προσανατολισμό μας. Την παραμόρφωσε το προσωπικό συμφέρον, ο ευδαιμονισμός, το εύκολο κέρδος, η χλιδή και η καλοπέραση, ο αρχοντοχωριατισμός μας, η υπόσκαψη των εθνικών ιδεωδών και των πνευματικών αξιών. Πάθαμε ότι και οι δυο βάτραχοι του μύθου. Χοροπηδούσαν πανευτυχισμένοι μέσα στο δροσερό λιβάδι, χωρίς να βλέπουν μπροστά τους. Ήταν τόσο ευτυχισμένοι μέσα στην ευδαιμονία και την καλοπέραση. Ξαφνικά, αφού δεν έβλεπαν που πήγαιναν, έπεσαν σ' ένα βαθύ πηγάδι. Στην αρχή χάρηκαν από τη δροσιά του νερού. Όταν όμως συνειδητοποίησαν πού είχαν πέσει, ρώτησε ο ένας τον άλλο: «Και τώρα, πώς βγαίνουμε από δω μέσα;». Έτσι κι εμείς οδηγηθήκαμε στο βάραθρο της οικονομικής εξαθλίωσης, κατακυλήσαμε στο βάραθρο της οικονομικής καταστροφής.

Και τώρα τι μπορούμε να πούμε στις νεότερες γενιές που ζητούν το λόγο για το σημερινό μας κατόντημα; Τι μπορούμε να πούμε στις στρατιές των ανέργων; Σήμερα, όλοι κατανοούμε την πικρή και σκληρή πραγματικότητα. Σ' αυτές τις κρίσιμες στιγμές που περνούμε επιβάλλεται να ξαναβρούμε τον προσανατολισμό μας. Να ανακαλύψουμε ξανά τον πραγματικό μας εαυτό, την πραγματική μας εθνική και θρησκευτική ταυτότητα. Επιβάλλεται να δούμε τα πράγματα με νέο μάτι, με καινούρια διάθεση, με σύνεση, ψυχραιμία, κυρίως όμως με ενιαία στρατηγική και ενιαία τακτική που θα τονώσει το εθνικό μας φρόνημα, την πίστη στην πατρίδα και το εθνικό μας μέλλον.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η παρούσα κρίση δε δημιούργησε όλα τα προβλήματα που βιώνουμε σήμερα, αλλά επιτάχυνε την εμφάνισή τους και τα επιδείνωσε. Αυτό που επιτείνει την ανησυχία μας είναι ο συνδυασμός των εξής γεγονότων και βάσιμων εκτιμήσεων:

1. Υπάρχουν σοβαρά διαρθρωτικά προβλήματα τα οποία δε σχετίζονται με την κρίση.
2. Τα μέτρα που ως τώρα έχουν ληφθεί δεν έχουν διαφοροποιήσει ουσιαστικά την υφιστάμενη κατάσταση.
3. Ακόμα και αν εφαρμοσθούν όλα τα νέα μέτρα που εγκρίναμε αυτές τις μέρες και τ' άλλα που θα ψηφίσουμε στη συνέχεια, τα οποία έχουν μικρή συνεισφορά στην απασχόληση, θα περάσουν χρόνια έως ότου αποδώσουν σε αξιόλογο βαθμό στην αναβάθμιση της οικονομίας.
4. Οποιαδήποτε άλλα μέτρα κι αν ληφθούν, δε θα μπορέσουν να έχουν πραγματικά αποτελέσματα, χωρίς μια ριζική αλλαγή στη νοοτροπία και προσέγγισή μας στα οικονομικά θέματα και χωρίς την προσαρμογή μας στις διεθνείς οικονομικές πραγματικότητες.

Είναι καιρός να συνειδητοποιήσουμε ότι σήμερα η οικονομία μας έχει ωριμάσει και να συμπεριφερθούμε με ανάλογη ωριμότητα, αντιλαμβανόμενοι πλήρως πως στο νέο περιβάλλον οι δυνατότητες ανάπτυξης και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου είναι πολύ περιορισμένες. Ν' αρχίσουμε να διερωτώμαστε τι θα πρέπει να προσφέρουμε ως άτομα και ως παραγωγικές δυνάμεις και όχι ποια αιτήματα και ποιες απαιτήσεις θα προωθήσουμε. Ν' αντιληφθούμε ότι το κράτος δεν έχει απεριόριστες δυνατότητες κι ότι οι πόροι που διοχετεύονται για την επίλυση των προβλημάτων ενός παραγωγικού τομέα προέρχονται από τους υπόλοιπους τομείς κι ακόμη ότι το κράτος είναι απλά διαχειριστής στη διοχέτευση των πόρων αυτών. Να κατανοήσουμε ότι όλοι θα πρέπει να προσφέρουμε στο δημόσιο ταμείο ανάλογα με τις δυνατότητές μας. Να αντιληφθούμε επίσης ότι τα δημόσια έσοδα θα πρέπει να επαναεπενδύονται παραγωγικά κι όχι να κατασπαταλούνται. Χρειάζεται ακόμα να αντιληφθούμε ότι η εποχή των εύκολων και γρήγορων κερδών έχει περάσει κι ότι ο στόχος όλων θα πρέπει να είναι τα μακροπρόθεσμα οφέλη και κέρδη, που θα επιτευχθούν μόνο με τη μακροοικονομική σταθερότητα, τον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση της κυπριακής οικονομίας. Σ' έναν κόσμο που αλλάζει με τρομακτική ταχύτητα και τα δεδομένα διαφοροποιούνται συνεχώς οι οικονομικοί θεσμοί και διευθετήσεις θα πρέπει να βρίσκονται συνεχώς υπό παρακολούθηση και επανεξέταση.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση του φετινού κρατικού προϋπολογισμού συνοδεύεται με την κορύφωση των επιπτώσεων της κρίσης επί της κυπριακής οικονομίας, η οποία ως μικρή και ανοικτή οικονομία, αναπόφευκτα, δε θα μπορούσε να μείνει ανεπηρέαστη από την παγκόσμια οικονομική ύφεση, καθιστώντας έτσι τον προϋπολογισμό του 2013 τον κρισιμότερο των τελευταίων χρόνων. Κεντρικοί άξονες των ενεργειών της κυβέρνησης πρέπει να είναι η ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων της κρίσης, η στήριξη της απασχόλησης, η προώθηση αναπτυξιακών μέτρων, η στήριξη των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, με την ταυτόχρονη συνέχιση της πολιτικής για διεύρυνση και εμπάθυνση του κοινωνικού κράτους.

Ανησυχούμε όμως, γιατί από τους φετινούς προϋπολογισμούς απουσιάζει η αναπτυξιακή φιλοσοφία, απουσιάζουν μέτρα αντιμετώπισης της ανεργίας και μέτρα προστασίας των οικονομικά ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού. Όραμα της κυβέρνησης πρέπει να είναι η δημιουργία μιας κοινωνίας η οποία, μέσα από τη συνεχή οικονομική ανάπτυξη και σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης, βασισμένη στις αρχές της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης, θα διασφαλίζει σ' όλους τους πολίτες, συμπεριλαμβανομένων και των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, αν όχι υψηλό τουλάχιστον υποφερτό επίπεδο ζωής. Θα παρακολουθούμε στενά την εξέλιξη της δημοσιονομικής κατάστασης και την τήρηση από πλευράς κυβέρνησης των κυβερνητικών αποφάσεων προς την κατεύθυνση της συγκράτησης των δημόσιων δαπανών και της προώθησης αναπτυξιακής πολιτικής, μιας πολιτικής για την επιτυχία της οποίας πρέπει να συνεισφέρουν όλοι, κυβέρνηση, βουλή, πολιτικά κόμματα και οργανωμένα κοινωνικά σύνολα.

Το Δημοκρατικό Κόμμα δηλώνει την ετοιμότητά του να στηρίξει τις δύσκολες αλλά αναγκαίες αποφάσεις, με στόχο την αποφυγή της πλήρους οικονομικής κατάρρευσης της χώρας μας και την επάνοδο της σε πορεία ανάκαμψης και ανάπτυξης. Καλούμε λοιπόν την κυβέρνηση να βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με όλους τους εμπλεκόμενους, κομματικούς, οικονομικούς, κοινωνικούς και άλλους, φορείς, με σκοπό τη λήψη καίριων αποφάσεων, με τις οποίες θα επέρχονται οι αναγκαίες διαρθρωτικές αλλαγές στην κυπριακή οικονομία, με στόχο τη μακροοικονομική σταθερότητα, την κοινωνική δικαιοσύνη και την εθνική κυριαρχία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Αντωνίου.

Παρακαλώ τον κ. Κυριάκο Χατζηγιάννη, βουλευτή Αμμοχώστου του Δημοκρατικού Συναγερμού, να προσέλθει στο βήμα.

Κ. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η μικρή μας πατρίδα βρίσκεται σήμερα σε μία από τις κρισιμότερες περιόδους στην ιστορία της. Οι κίνδυνοι στους οποίους βρίσκεται απειλούν την ίδια την πολιτική της ύπαρξη, εξού και οι δηλώσεις της Τουρκίας ότι είναι πανέτοιμη να απλώσει χέρι βοήθειας, αρκεί αυτό να ικανοποιήσει την αποδοχή των τετελεσμένων της εισβολής. Δυστυχώς, οι λανθασμένοι οικονομικοί χειρισμοί της κυβέρνησης και των τραπεζών οδήγησαν τον τόπο σε ένα αδιέξοδο, η έκβαση του οποίου μπορεί να δώσει ανεπανόρθωτο κτύπημα και στην πολιτική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Ασήκωτες οι ευθύνες της κυβέρνησης. Παρέλαβαν μία υγιή οικονομία και παραδίδουν συντρίμια. Η παρούσα κυβέρνηση, με δική της πρόσκληση, παρέδωσε την οικονομική κυριαρχία της Κύπρου στους ξένους δανειστές και η ίδια αποποιείται κάθε ευθύνη της. Αποφεύγει να εμφανίζεται στη Βουλή, για να δικαιολογήσει αυτά τα οποία έχει συμφωνήσει.

Εδώ και τώρα η Βουλή θα πρέπει να προχωρήσει στο άνοιγμα του φακέλου της οικονομικής κατάρρευσης της Κύπρου και, εάν χρειαστεί, να γίνει ειδική επιτροπή. Η Βουλή οφείλει να ασκήσει τις εξουσίες της και να προχωρήσει σε πραγματικές ολοκληρωμένες έρευνες. Σήμερα, μας καθορίζουν οι δανειστές τον προϋπολογισμό του κράτους. Εμείς ως Βουλή, αλλά και ως βουλευτές μεμονωμένα, δεν έχουμε την ελάχιστη δυνατότητα να αποκλίνουμε, έστω και ένα κόμμα από τα συμφωνημένα κυβέρνηση και τρόικας. Κατέληξαν σε ένα Μνημόνιο Συναντίληψης, που ακόμη δεν το έχουν υπογράψει, ελπίζοντας ότι το χρονοδιάγραμμα των εξελίξεων θα είναι τέτοιο που πιθανόν να τους αφήσει μακριά από την ευθύνη τους. Εξαναγκάζουν τη Βουλή και προκαλούν την υπευθυνότητά μας, προκειμένου να διαχειριστεί την πτώχευση και τον πανικό της φυγής κεφαλαίων, ενώ οι ίδιοι καθημερινά σκορπίζουν την ανασφάλεια σε κάθε οικονομική δραστηριότητα του τόπου.

Παράλληλα με την πολεμική που εξαπολύουν σε βάρος του τραπεζικού συστήματος, για να απαλλαγούν από την ευθύνη τους, δημιουργούν πρόσθετες ανάγκες ανακεφαλαιοποίησης, γεγονός πολύ επικίνδυνο για τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους. Η κυβέρνηση κατάφερε να συμφωνήσει ένα μνημόνιο του οποίου η εφαρμογή θα αναβαθμίσει οικονομικά και πολιτικά το κατεχόμενο τμήμα της Κύπρου και δυστυχώς με αυτή τη πτυχή κανένας δεν έχει ασχοληθεί. Ο φόρος των τσιγάρων, ο φόρος της ακίνητης ιδιοκτησίας, η απαγόρευση

να ταξιδεύουν αυτοί οι οποίοι έχουν διατάγματα για οφειλές θα οδηγήσουν σε ευρύτετη χρήση του παράνομου αεροδρομίου των κατεχομένων, θα δημιουργήσουν μια νέα ψαλίδα τιμών μεταξύ κατεχομένων και ελεύθερων περιοχών, την οποία το ψευδοκράτος θα εκμεταλλευτεί στο έπακρο. Αυτή τη διάσταση θα πρέπει επείγοντως να αναλύσουμε.

Η Βουλή ψηφίζει έναν προϋπολογισμό ως μέρος ενός μνημονίου, η φιλοσοφία του οποίου στερείται οικονομικού ορθολογισμού, αφού οι φορολογίες είναι αντιαναπτυξιακές, ενώ οι δαπάνες μειώνονται στη βάση και στο βαθμό των ιδεολογικών προκαταλήψεων των κυβερνήσεων. Κουτσούρεψαν τα επιδόματα των τυφλών, των πολυτέκνων, τελμάτωσαν την προσφυγική πολιτική και μηδένισαν τις γεωργικές και κτηνοτροφικές επιδοτήσεις. Όμως, διατηρήσαν το δέκατο τρίτο αλώβητο, για να έχουν να λένε ότι υπερασπίστηκαν τα εργασιακά κεκτημένα. Παράλληλα, άφησαν στη ζωή προβληματικούς ημικρατικούς και κρατικούς οργανισμούς μέχρι την κατάρρευση τους, με ανυπολόγιστο κόστος στην εθνική οικονομία. Κρατισμός, με άλλα λόγια, μέχρι κατάρρευσης. Βγήκαν στο σεργιάνι και αδειάζουν τα ταμεία των εργαζομένων της ΑΗΚ, της ΑΤΗΚ, της Αρχής Λιμένων, ενώ ταυτόχρονα καρπώνονται με τη σιωπή του Υπουργού Οικονομικών το ποσό του €1,4 δις που αφέθηκαν οι τράπεζες με παραπλάνηση να φέρουν στην κατοχή τους ως αξιόγραφα. Κατάφεραν να κρατικοποιήσουν τις ζημιές των τραπεζών και να αφήσουν στο απυρόβλητο τα κέρδη και τα μπόνους.

Δυστυχώς, αυτοί οι προϋπολογισμοί τοποθετούν ταφόπλακα στο προσφυγικό μας θέμα. Ενώ η Τουρκία προχωρεί και υλοποιεί τα σχέδια της τουρκοποίησης του ελληνικού εδάφους στο νησί, μέσα από το εσωτερικό ένδικο μέσο που δημιούργησε ως απότοκο της απόφασης του ΕΔΑΔ, εμείς επαναπαυόμαστε αρκούμενοι σε χαρακτηρισμούς. Η χαριστική βολή στην τουρκοποίηση αυτών των περιουσιών δίνεται μέσα από την πραγματική μείωση των στεγαστικών κονδυλίων, τόσο της Μέριμνας όσο και των σχεδίων του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Στην πραγματικότητα κανένα, μα κανένα στεγαστικό ή άλλο πρόγραμμα δεν υλοποιείται, ούτε στοχευμένο ούτε αστόχευτο. Δυστυχώς, η αξία της κατεχόμενης περιουσίας στα κατεχόμενα, ακόμα και στις καλές οικονομικές εποχές του κράτους, δεν έχει γίνει σεβαστή, ούτε έχει εκτιμηθεί. Αγνοήσαμε παντελώς την ανάγκη για την ίση κατανομή των βαρών.

Η Τουρκία, εκμεταλλεζόμενη τώρα την ανυπαρξία προγραμμάτων που αφορούν τον προσφυγικό κόσμο, εκπληρώνει το στρατηγικό της στόχο για ανατροπή του εδαφικού δεδομένου στο νησί μας. Σήμερα μόνο η κατοχική δυστυχώς Τουρκία “προσφέρει” αναγνώριση αυτής της αξίας, με αποτέλεσμα ο οικονομικά ευάλωτος Ελληνοκύπριος να πέφτει στο δίχτυ της τουρκικής πρόθεσης, προκειμένου να αντιμετωπίσει το τεράστιο πρόβλημα που του δημιούργησε η κοινωνική αδικία των υψηλών ελλειμμάτων του δημοσίου της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά και της ληστρικής συμπεριφοράς των τραπεζών. Ενώ η κυβέρνηση έχει δώσει αγώνα, για να διατηρήσει το δέκατο τρίτο μισθό, δεν έπραξε το ίδιο για τη διατήρηση της προσφυγικής πολιτικής. Την εγκατάλειψε σαν να είναι ένα θέμα ανύπαρκτο και λιγότερης σημασίας από κάθε άλλο εργασιακό. Γνωρίζει την κρισιμότητα των εξελίξεων, αφού η ίδια αποφάσισε να ανταλλάξει περιουσίες μετά και με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου και γνωρίζει πολύ καλά το προηγούμενο που δημιουργεί. Εξακολουθεί να επιτρέπει αδιαφανείς μεταβιβάσεις τουρκοκυπριακών περιουσιών και να διώχνει τους Ελληνοκύπριους κατόχους τους χωρίς την οποιαδήποτε αποκατάσταση. Διαχειρίζεται με αδιαφανή τρόπο τις τουρκοκυπριακές περιουσίες. Αρνείται επίμονα να αποδεχτεί προγράμματα άμβλυνσης της συνέπειας από την τουρκική εισβολή, όπως τη μετατροπή της αξίας της κατεχόμενης περιουσίας σε συντελεστή δόμησης στις ελεύθερες περιοχές, με το επιχείρημα ότι θα μειώσει την αξία των ακινήτων στις ελεύθερες περιοχές.

Ανάλογα αρνητικές επιδόσεις έχει αυτή η κυβέρνηση και στο θέμα των αγνοούμενων, που κατάφερε με τη “δεξιotechνία” της, με την απουσία της να μεταφέρει τις ταυτοποιήσεις των λειψάνων στο εξωτερικό, αλλά και να δώσει το πρόσχημα στην Τουρκία να ισχυρίζεται ότι το πρόγραμμα της διαπίστωσης της τύχης των αγνοούμενων καθυστερεί εξαιτίας της δικής μας πλευράς. Μηδενικές είναι επίσης οι επιδόσεις της παρούσας κυβέρνησης σχετικά με τις δικαστικές αποφάσεις προς όφελος της δικής μας πλευράς στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και δε θα αναφερθώ ακόμα και για το τελματωμένο αδιέξοδο της διαδικασίας επίλυσης του κυπριακού προβλήματος.

Ποια είναι η πρόταση; Επειδή η προσφυγική πολιτική δεν αφορά κοινωνική τάξη, άρα δεν είναι θέμα πλούσιου ή φτωχού, αλλά αφορά εκείνους τους ανθρώπους που εκδιώχθηκαν και τους αφαιμάσσουν μέχρι και σήμερα τις περιουσίες τους, και επειδή η ίση κατανομή των βαρών επιβάλλεται, για να κρατήσει την εθνική συνοχή, καλώ τις πολιτικές δυνάμεις να πάρουν εκείνες τις αποφάσεις που να κατανέμουν το βάρος της εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής πάνω σε ίση βάση. Αυτό για να επιτευχθεί, θα πρέπει το βάρος να κατανεμηθεί ισότιμα. Θα πρέπει ταυτόχρονα η προσφυγική πολιτική να διαχωριστεί από την κοινωνική πολιτική και επιτέλους να δοθεί αναγνώριση στην αξία της κατεχόμενης περιουσίας. Στη βάση αυτής της αξίας θα πρέπει να λειτουργήσει η δίκαιη προσφυγική πολιτική. Για το σκοπό αυτό εισηγούμαι τη δημιουργία του ειδικού ταμείου στήριξης της απροσπέλαστης περιουσίας στα κατεχόμενα που να προέρχεται από τους υδρογονάνθρακες. Απευθύνω λοιπόν ξανά πρόσκληση προς κάθε συνάδελφο από όλα τα κόμματα να συνυπογράψουν αυτή την πρόταση.

Ενώ η καταχρεωμένη Ελλάδα προχωρεί την πίστωση στους λογαριασμούς γεωργών και κτηνοτρόφων πέραν του €1 δις, η Κύπρος μεταθέτει όλες τις πληρωμές την 1^η του Απρίλη, είτε ως αλήθεια είτε ως ψέμα. Οι οφειλές του κράτους, είτε είναι ΦΠΑ είτε είναι επιδοτήσεις προς τον αγροτικό τομέα, είναι τεράστιες. Θα έλεγα ότι το κράτος δεν ξέρει που δε χρωστά. Τα τέλη και οι φόροι που επιβάλλει το κράτος είναι ασύγκριτα υψηλά σε σχέση με τη λοιπή Ευρώπη. Η κυπριακή γεωργία οδηγήθηκε σε μη ανταγωνιστικότητα. Ο μόνος τομέας που η Κύπρος μπορούσε και δημιουργούσε χρήμα μέσα από τις εξαγωγές, πέραν του τουρισμού, είναι το χαλλούμι, για το οποίο κατόρθωσε η κυβέρνηση να αποσυρθεί ο φάκελος. Αντίθετα, στην περίπτωση της μαντόρας, οι ίδιοι πήγαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έθεσαν υψηλούς δείκτες γλυκύτητας που η Κύπρος δεν τηρεί, με αποτέλεσμα και πάλι να αυτοεξαιρεθούμε από τις εξαγωγές μας στη Ρωσία. Ανάλογη περιπέτεια έχει και η περιβόητη κυπριακή πατάτα, οι παραγωγοί της οποίας περιμένουν να πληρωθούν για τις πωλήσεις του 2011.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η επαρχία Αμμοχώστου βιώνει σήμερα μια πρωτοφανή κατάντια, με σχεδόν κάθε νέο να είναι άνεργος και με την ανεργία να βρίσκεται σε πολύ υψηλά επίπεδα. Η επενδυτική δραστηριότητα στην περιοχή νοσεί. Κανένα κρατικό έργο δε βρίσκεται υπό υλοποίηση. Η πολυσυζητημένη μαρίνα έχει καταλήξει να τεθεί στο μουσείο ως έργο εμπαιγμού, όπως και η μαρίνα Παραλιμνίου, όπως και τα γήπεδα γκολφ, ο ποταμός του Λιοπετρίου, το φράγμα της Άχνας και η δημιουργία πανεπιστημιακής σχολής ή ακόμα και το κολυμβητήριο Αμμοχώστου.

Η επαρχία Αμμοχώστου βίωσε την πολεμική της κυβέρνησης του ΑΚΕΛ, αφού την έχει διαγράψει από το χάρτη της ανάπτυξης. Μάλιστα, της φόρτωσε ένα συμβόλαιο διαχείρισης των σκουπιδιών που βαρύνει εξολοθρευτικά τους κατοίκους της περιοχής. Πληρώνει ο κάτοικος της ελεύθερης περιοχής Αμμοχώστου μόνο για την παράδοση €90 τον τόνο, ενώ για τις λοιπές περιοχές η κυβέρνηση κάνει τα στραβά μάτια και έχει ανοικτές τις χωματερές, ώστε να πληρώνουν μόνο €5 τον τόνο. Η υλοποίηση του αποχετευτικού έργου των Κοκκινόχωριών μετατίθεται στο άγνωστο μέλλον, αφού ο παρών προϋπολογισμός εξοικονομεί ή διαγράφει το σχετικό κονδύλι.

Από τα αναπτυξιακά έργα του 2013, όπου ο συνολικός προϋπολογισμός είναι €225,8 εκατομ., μόνο €2,2 εκατομ. αντιστοιχούν στην επαρχία Αμμοχώστου. Από αυτά μάλιστα τα πλείστα ποσά αφορούν υπολειπόμενες πληρωμές έργων που έχουν γίνει π.χ. αυτοκινητόδρομος Λάρνακας-Αμμοχώστου, €1 εκατομ. Ενώ, αντίστοιχα απογοητευτική είναι η κατάσταση των προϋπολογισμών τριών υπουργείων, όπου με την κατανομή των έργων ανά επαρχία λαμβάνει €100 εκατομ. η Λευκωσία, €178 εκατομ. η Λεμεσός, €59 εκατομ. η Λάρνακα, η Πάφος €64 εκατομ. και η Αμμόχωστος μόνο €4 εκατομ.

Συμπέρασμα και κλείνω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Έστω και εάν τα έργα σε αυτό τον προϋπολογισμό είναι φαντάσματα, έστω και εάν οι αριθμοί είναι μεταφερόμενα λογιστικά υπόλοιπα του 2012, για να επιβεβαιώσει ένα δοσμένο στην τρύκα έλλειμμα, εντούτοις η Αμμόχωστος, με τη συγκριτικά αναλογικά υψηλότερη συμβολή στα κρατικά έσοδα, είναι εδώ και αρκετά χρόνια εκτός αναπτυξιακού χάρτη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χατζηγιάννη.

Παρακαλώ τη συνάδελφο κ. Στέλλα Μισιαούλη Δημητρίου του ΑΚΕΛ να προσέλθει.

ΣΤ. ΜΙΣΙΑΟΥΛΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η δική μου ομιλία θα είναι σύντομη και θα καταπιαστεί με τον προϋπολογισμό για θέματα υγείας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πολύ συχνά ακούμε τους πολιτικούς, εμάς τους ίδιους, να λέμε ότι τα θέματα υγείας δεν πρέπει να τυγχάνουν πολιτικής εκμετάλλευσης. Έτσι και εγώ θα αποφύγω την πολιτική σύγκρουση. Ο κόσμος αρνείται να μας παρακολουθήσει, μας βαρέθηκε! Ο κόσμος περιμένει λύσεις, όχι υποσχέσεις και λαϊκίστικες τοποθετήσεις. Χρειάζεται συναίνεση και συνεργασία όλων μας, για να λύσουμε τα προβλήματα αυτών των ανθρώπων, που ο καθένας καθημερινά ξέρει τι περνά.

Είμαι σίγουρη ότι κανένας μέσα σ' αυτή την αίθουσα δε διαφωνεί με το γεγονός ότι η υγεία είναι κοινωνικό αγαθό και το κράτος είναι υποχρεωμένο να την παρέχει ισότιμα, ποιοτικά και να μη θεωρείται προνόμιο για τους λίγους και τους έχοντες.

Η οικονομική κρίση, όπως ήταν φυσικό, επηρέασε και τον τομέα της υγείας. Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες η κυβέρνηση προσπάθησε να κάνει τις λιγότερες περικοπές στον προϋπολογισμό του Υπουργείου

Υγείας για το 2013. Μάλιστα, κατέβαλε κάθε δυνατή προσπάθεια, ούτως ώστε να υπάρξει και αναπτυξιακός προϋπολογισμός, μικρός μεν, αλλά ουσιαστικός.

Αγαπητέ κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Νιώθω την ανάγκη να μιλήσω για το τι έχει κάνει αυτή η κυβέρνηση στον τομέα της υγείας, για έναν και μόνο λόγο. Δεν μπορούμε καθημερινά να βομβαρδιζόμαστε από μηδενιστικές αναφορές ότι τάχατες «αυτή η κυβέρνηση δεν έκανε τίποτα», «είναι ανίκανη», «δεν παίρνει μέτρα», πράγματα που τα ακούμε μέσα σ' αυτή την αίθουσα και σήμερα.

Δεν είναι αυτή η κυβέρνηση, συνάδελφοι -και ο τέως μόλις πρόσφατα Υπουργός Υγείας με δική του μελέτη και εισήγηση- που υιοθέτησε νέο status αποστολής ασθενών στο εξωτερικό; Δεν είναι με τη δική του εισήγηση, του Σταύρου Μαλά, που εξοικονομήσαμε €12 εκατομ. σ' αυτό τον τομέα; Δεν είναι αυτή η κυβέρνηση που -πάλι με πρόταση του κ. Μαλά- στηρίζει με συμβόλαια συνεργασίας τον ιδιωτικό τομέα υγείας, που έχει πάρει περισσότερα από €13 εκατομ.; Και αυτή η στήριξη θα συνεχιστεί με συνεργασία στον ιδιωτικό τομέα, αφού έχει προηγηθεί μια συνάντηση της Υπουργού Υγείας μαζί με τον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, για να μειωθεί η αναμονή στις λίστες των δημοσίων νοσηλευτηρίων και να μεταβαίνουν άμεσα στον ιδιωτικό τομέα για λύση του προβλήματός τους. Μάλιστα, έχουν φτάσει και σε σημείο αναφοράς τιμών γι' αυτές τις ιατρικές πράξεις.

Μας είναι λίγη η σύναψη συμφωνιών με κορυφαίους γιατρούς του εξωτερικού, για να πραγματοποιούν επεμβάσεις εις στην Κύπρο; Έρχονται ήδη στην Κύπρο γιατροί, παιδοχειρουργοί, νευρολόγοι και άλλοι, που κάνουν αυτές τις επεμβάσεις εις στην Κύπρο.

Η υιοθέτηση νέων πρακτικών για ορθολογιστική χρήση φαρμάκων και μείωση της πολυφαρμακίας, αλλά και του κόστους αγοράς φαρμάκων δεν είναι τίποτα; Είναι ανικανότητα; Είναι ευθυνοφοβία; Είναι σε όλους μας γνωστό ότι οι Φαρμακευτικές Υπηρεσίες εργάζονται καθημερινά, εντατικά, για να ολοκληρώσουν τη δέσμευση του Υπουργείου Υγείας ότι θα υπάρξει νέα τιμολογιακή πολιτική για τα φάρμακα στες αρχές του νέου χρόνου. Αυτό δεν είναι ευαισθησία της κυβέρνησης προς τον Κύπριο πολίτη;

Η μηχανογράφηση των αποθηκών αναλωσίμων υλικών σε όλα τα δημόσια νοσηλευτήρια, παγκύπρια, εκτός της Κυπερούντας και της Πόλης Χρυσοχούς, που και εκεί θα αρχίσει να λειτουργεί την 1^η του χρόνου, με το νέο χρόνο, δε σημαίνει τίποτα; Τώρα θα υπάρχει έλεγχος, που θα πραγματοποιείται και με τις παραγγελίες και μάλιστα θα γνωρίζουν τις ακριβείς ελλείψεις. Αντίθετα, αυτό ήταν ένα διαχρονικό αίτημα από όλους μας και αυτή τη στιγμή μπαίνει σε νοικοκύρεμα, αλλά και εξοικονομούνται οικονομικοί πόροι.

Το γνωρίζουμε ότι θα μπορούσαν ακόμα να γίνουν πολλά, αλλά γνωρίζουμε επίσης ότι οι οικονομικοί πόροι του Υπουργείου Υγείας είναι περιορισμένοι. Η κυβέρνηση μέσα σ' αυτές τις συνθήκες προσπάθησε να ανταποκριθεί όσο το δυνατόν καλύτερα στις ανάγκες των δημοσίων νοσηλευτηρίων, αλλά και στην καλύτερη εξυπηρέτηση των ασθενών.

Σ' αυτό το σημείο θα ήθελα να εκφράσω την ικανοποίησή μου -και ελπίζω να το πράξουν και άλλοι- προς την κυβέρνηση, που προχώρησε στην υπογραφή των συμβολαίων για την επέκταση του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας και αναμένεται η έναρξη των εργασιών με το νέο χρόνο συνολικού κόστους €23,6 εκατομ. Αναμένεται η αποπεράτωση της αναβάθμισης του Κέντρου Υγείας Κάτω Πύργου, που τον Ιούλιο του 2013 θα παραδοθεί και είναι ένα έργο της τάξης του μισού εκατομμυρίου ευρώ περίπου. Επίσης, θα τεθεί τέρμα στην τλαιπωρία των συνανθρώπων μας που καθημερινά περνούν το γολγοθά της αιμοκάθαρσης με την έναρξη των εργασιών για την επέκταση της Μονάδας Αιμοκάθαρσης στο Γενικό Νοσοκομείο Λευκωσίας συνολικού κόστους €2,7 εκατομ. Και δεν είναι λίγα, νομίζω, τα €8,7 εκατομ. που βρίσκονται στον προϋπολογισμό του 2013 για αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού.

Εκείνο φυσικά που μας ανησυχεί είναι ότι η δημιουργία των Ακτινοθεραπευτικών Κέντρων Λευκωσίας και Λεμεσού έμεινε στάσιμη. Παρ' όλο που η διαδικασία των προσφορών έχει ολοκληρωθεί και κατακυρωθεί, το Υπουργείο Οικονομικών δεν αποδέχτηκε την κατακύρωση των προσφορών, ένεκα της εξέλιξης των διαβουλεύσεων με την τρόικα. Όμως υπάρχει μια αισιόδοξη ελπίδα, αφού ο ίδιος ο Υπουργός Οικονομικών ανέφερε στην ομιλία του που έκανε στην ολομέλεια της Βουλής ότι στις αναπτυξιακές δαπάνες συμπεριλαμβάνεται το ποσό των €9,5 εκατομ., που αντιστοιχεί στη δημιουργία των ακτινοθεραπευτικών κέντρων.

Ένα όραμα που έγινε στόχος και, παρ' όλα τα εμπόδια που συναντήσαμε στην πορεία -και όλοι καταλαβαίνουμε τι εννοώ, που έγινε προσπάθεια παγίωσης του κονδυλίου πρόσληψης ακαδημαϊκού προσωπικού για την Ιατρική Σχολή- τώρα γίνεται πραγματικότητα. Δεν είναι σημαντικό επίτευγμα το ότι το Σεπτέμβριο του 2013 θα έχουμε τους πρώτους φοιτητές στην Ιατρική Σχολή; Ολοκληρώθηκε το πλαίσιο συνεργασίας Πανεπιστημίου Κύπρου και Υπουργείου Υγείας για συνεργασία κλινικών ακαδημαϊκών στα

δημόσια νοσηλευτήρια. Επίσης, έχει υπογραφεί σύναψη συμφωνιών του Υπουργείου Υγείας με ιδιωτικά πανεπιστήμια για την κλινική εκπαίδευση φοιτητών στα δημόσια νοσηλευτήρια.

Τελειώνω την παρέμβασή μου με αναφορά στο Γενικό Σύστημα Υγείας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Για τη ριζική αντιμετώπιση των πολλαπλών προβλημάτων στον τομέα της υγείας, χρειάζεται η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου και βιώσιμου Γενικού Συστήματος Υγείας, το οποίο θα προσφέρει ίσες ευκαιρίες ποιοτικής φροντίδας υγείας και πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας σε όλους τους πολίτες, ανεξάρτητα από την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση και τον τόπο διαμονής. Αυτό το σχέδιο θα πρέπει να είναι αποδοτικό, θα πρέπει να περιορίζει τη σπατάλη οικονομικών πόρων και οπωσδήποτε θα πρέπει να υπάρχουν μηχανισμοί ελέγχου λειτουργίας του. Απαραίτητη προϋπόθεση είναι η σταδιακή αυτοδιαχείριση των κρατικών νοσηλευτηρίων. Κύριος στόχος πρέπει να είναι το κράτος να μην καταβάλλει περισσότερες δαπάνες απ' ό,τι τώρα καταβάλλει στον τομέα της υγείας.

Σήμερα είμαι πιο αισιόδοξη ότι βρισκόμαστε κοντά στην εφαρμογή του, πρώτον, διότι το Υπουργείο Υγείας σε συνεργασία με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας πέρασαν από το Υπουργικό Συμβούλιο συγκεκριμένη πρόταση εφαρμογής του ΓΕΣΥ -και αναφέρομαι στη μέθοδο του BOT- και, δεύτερον, υπάρχει η εισήγηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και απαίτηση της τρόικας για εφαρμογή του. Όπως είναι γνωστό, η τρόικα έχει συζητήσει με το Υπουργείο Υγείας τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή του βάζοντας και χρονοδιαγράμματα.

Εκείνο που απαιτείται σήμερα είναι να τύχουμε πλήρους ενημέρωσης από το Υπουργείο Υγείας για τα πιο πάνω. Χρειάζεται από πλευράς όλων των κομμάτων συνεργασία, καλή μελέτη του νομοσχεδίου που θα κατατεθεί, με πλήρη σοβαρότητα, για να αποφύγουμε τυχόν θυματοποίηση του οποιουδήποτε πολίτη. Η κοστολόγηση των ιατρικών πράξεων, που είναι ένα από τα κύρια σημεία του ΓΕΣΥ, θα υλοποιηθεί μέσα από την εφαρμογή της Οδηγίας για διασυνοριακή περίθαλψη. Η εφαρμογή της Οδηγίας θα γίνει τον Οκτώβριο του 2013, άρα μέχρι τότε υποχρεωνόμαστε να κοστολογήσουμε και να ευθυγραμμιστούμε με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Όπως ενημερώθηκα, τα άτομα που ασχολούνταν για την Κυπριακή Προεδρία του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου θα συνεχίσουν να εργάζονται για την υλοποίηση αυτής της Οδηγίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η Κύπρος πέρασε τη μεγάλη τραγωδία του προδοτικού πραξικοπήματος και της τουρκικής εισβολής του 1974 και δε λύγισε. Τώρα περνούμε μια δεύτερη μεγάλη εισβολή οικονομικού χαρακτήρα, που μας την επέβαλε το καπιταλιστικό σύστημα, μια νέα μορφή αποικιοκρατίας με στόχο τον έλεγχο και τη συσσώρευση του πλούτου της χώρας μας στα χέρια των λίγων. Ούτε τώρα θα λυγίσουμε! Πρέπει να αντισταθούμε όλοι μαζί, ενωμένοι, ως γνήσιοι πατριώτες που νοιάζονται για το μέλλον της Κύπρου, το μέλλον των παιδιών μας. Και να ξέρετε, κύριοι, ότι το μέλλον των παιδιών μας κρέμεται από τα δικά μας χέρια και εξαρτάται από τους δικούς μας χειρισμούς και τις αποφάσεις.

Σας εύχομαι όλους καλές γιορτές και πάντα έχοντας στην έγνοια μας τους συνανθρώπους μας που υποφέρουν αυτές τις ημέρες!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κυρία Δημητρίου.

(Αστειευόμενος)

Παρακαλώ το σοσιαλιστικό σύστημα νά 'ρτει πάνω, την κ. Ρούλα Μαυρονικόλα του Σοσιαλιστικού Κινήματος ΕΔΕΚ, βουλευτή Λευκωσίας, για να μας σώσει!

P. ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑ:

Καλημέρα σε όλους.

Το καλύτερο σύστημα, κύριε Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Για να δούμε!

P. ΜΑΥΡΟΝΙΚΟΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητάμε τον κρατικό προϋπολογισμό για το 2013 σε συνθήκες πρωτόγνωρες στα πενήντα και πλέον χρόνια της ανεξάρτητης Κυπριακής Δημοκρατίας σε μια διαδικασία στην οποία η Βουλή και οι εκπρόσωποι του λαού επί της ουσίας δεν έχουν το δικαίωμα να αφήσουν τη σφραγίδα τους με κριτική, εισηγήσεις και τροποποιήσεις επί των προτεινόμενων ενός καθαρά λογιστικού προϋπολογισμού. Συζητούμε σήμερα μέτρα επώδυνα, που θα επηρεάσουν τους εργαζόμενους και τους πολίτες ευρύτερα, αλλά και την οικονομία του τόπου στο σύνολό της, η οποία θα συνεχίσει σε συνθήκες ακόμα πιο έντονης ύφεσης. Και, αν για το σύνολο των πολιτών τα μέτρα είναι σκληρά, για τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού θίγουν την ανθρωπινή αξιοπρέπεια και εξευτελίζουν το κοινωνικό κράτος, το οποίο μέχρι σήμερα, παρά τις αδυναμίες και τις όποιες ελλείψεις, αποτελούσε το καμάρι του τόπου και του λαού.

Οι περικοπές στις κοινωνικές παροχές και τα επιδόματα, αλλά και η εφαρμογή της νέας πολιτικής στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης αγγίζουν σε άκρως επικίνδυνο βαθμό το βιοτικό επίπεδο δεκάδων χιλιάδων κοινωνικά ανυπεράσπιστων πολιτών. Παρ' όλο που η συνάδελφος η Στέλλα η Μισιαούλη στην ομιλία της εξιδανίκευσε την κατάσταση εις στην υγεία, δυστυχώς όλοι ξέρουμε ότι δεν είναι έτσι. Και είναι ακριβώς αυτές τις ομάδες του πληθυσμού που οφείλουμε να προστατεύσουμε, χωρίς βεβαίως να αναιρούνται τα όσα περιλαμβάνονται στο μνημόνιο σε σχέση με περικοπές, ποσά και αριθμούς.

Οι κυβερνώντες φέρουν ασήκωτες ευθύνες, ως αποτέλεσμα του όλου χειρισμού της οικονομικής κρίσης από την πρώτη στιγμή που έστειλε τα πρώτα προειδοποιητικά μηνύματα πριν από τέσσερα χρόνια. Παρά τις επανειλημμένες επισημάνσεις και υποδείξεις μας, η κυβέρνηση συνέβαλε στο να οδηγηθεί η κυπριακή οικονομία στο σημείο μηδέν, ως αποτέλεσμα υποτίμησης του επερχόμενου κινδύνου, υπεραισιοδοξίας και λανθασμένων επιλογών. Η διαπίστωση αυτή όμως ουδόλως αποσείει τις ευθύνες και δεν απαλλάσσει όσους οδήγησαν την πατρίδα μας στο σημείο μηδέν με τις πράξεις, τις αποφάσεις, την αδράνεια και τις λανθασμένες επιλογές τους. Είναι σαφές και απολύτως ξεκαθαρισμένο ότι υπάρχουν ευθύνες και μάλιστα ασήκωτες, που αφορούν θεσμούς, όργανα του κράτους και ανεξάρτητες υπηρεσίες, ευθύνες οι οποίες δεν κινούνται στη σφαίρα του γενικού και του αόριστου, αλλά έχουν όνομα και επώνυμο, που σημαίνει ότι αφορούν συγκεκριμένα πρόσωπα που με τη στάση και τη συμπεριφορά τους συνέβαλαν στο να οδηγηθεί ο τόπος στο χείλος του γκρεμού.

Τα όσα έρχονται στο προσκήνιο και αφορούν το τραπεζικό σύστημα μόνο αηδία και αποτροπιασμό προκαλούν. Επώνυμα στελέχη των δύο μεγάλων τραπεζών του τόπου, αλλά και η ηγεσία της Κεντρικής Τράπεζας, με προκλητικές ενέργειες, αποφάσεις και παραλείψεις τους, συνέβαλαν σε μεγάλο βαθμό στη διόγκωση των προβλημάτων που μαστίζουν την κυπριακή οικονομία. Οι ευθύνες τους είναι τεράστιες. Και είναι ακριβώς αυτές οι ευθύνες που πρέπει να αναζητηθούν και να αποδοθούν σε βαθμό που όσοι ευθύνονται να τιμωρηθούν παραδειγματικά. Σκάνδαλο υπάρχει. Και σίγουρα υπάρχουν ευθύνες και υπεύθυνοι. Και ακριβώς όσοι και όποιοι ευθύνονται δεν πρέπει μόνο να τιμωρηθούν παραδειγματικά, αλλά να οδηγηθούν ενώπιον της δικαιοσύνης και να υποστούν τις συνέπειες του νόμου.

Εισερχόμενοι στην τροχιά του μνημονίου, κύριε Πρόεδρε, είναι σαφές ότι θα βιώσουμε τις επιπτώσεις των σκληρών μέτρων λιτότητας και της βαθιάς ύφεσης της κυπριακής οικονομίας με την ανεργία να παραμένει ανοικτή πληγή, η οποία τα επόμενα χρόνια αναμένεται να επιδεινωθεί ακόμα περαιτέρω.

Ευχή και προσδοκία μας είναι τα δύσκολα όπως έχουν αρχή να έχουν και τέλος, σύντομο μάλιστα, για να μπορέσει η Κύπρος να ξεφύγει από την κρίση και η κυπριακή οικονομία να εισέλθει σε πορεία ανάκαμψης και ανάπτυξης. Η εργατικότητα, η υπευθυνότητα και η υπερηφάνεια του κυπριακού λαού είναι τα εγγύα επιτυχημένης, ουσιαστικής και αποτελεσματικής πορείας. Μέσα σε τέτοιες συνθήκες και με τη δημιουργία του ορθού υπόβαθρου, η αξιοποίηση του φυσικού αερίου θα αποδώσει τα αναμενόμενα όχι μόνο για το ξεπέρασμα της σημερινής κρίσης, αλλά και τη διασφάλιση των μελλοντικών γενιών της πατρίδας μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Τα πράγματα είναι δύσκολα και η κατάσταση άκρως επικίνδυνη. Όχι μόνο για το σήμερα, αλλά και για τα επόμενα χρόνια. Λιτότητα, περικοπές, φορολογίες είναι οι όροι που επέβαλαν οι δανειστές μας, οι οποίοι δεν αρκούνται μόνο σ' αυτά. Γιατί ακριβώς, όπως έδειξαν και κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, στο στόχαστρό τους βρίσκονται θεσμοί και καταστάσεις με εισηγήσεις που θέτουν το κοινωνικό κράτος σε άμεσο κίνδυνο οριστικής κατάλυσής του, χωρίς να αποκλείεται και η ίδια η ευθύνη της διαχείρισης του φυσικού αερίου.

Οι κίνδυνοι δεν εξέλιπαν, γι' αυτό ο όποιος εφησυχασμός απαγορεύεται. Με σοβαρότητα και υπευθυνότητα καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε την κρίση, να κερδίσουμε το δικαίωμα επανάκτησης του κοινωνικού κράτους και να διαφυλάξουμε την πλήρη ευθύνη αξιοποίησης του φυσικού πλούτου της Κύπρου. Παράλληλα όμως, δεν μπορούμε να παρακολουθούμε παθητικά τις όποιες εξελίξεις. Αντιθέτως, οφείλουμε να

διεκδικήσουμε τις όποιες δυνατότητες ανάπτυξης προσφέρονται στις δοσμένες συνθήκες. Ο τουρισμός, τα λιμάνια, η γεωγραφική θέση της Κύπρου, η προέλευση ξένων επενδυτών και η προσφορά υπηρεσιών είναι οι τομείς στους οποίους μπορούμε να κινηθούμε με σωστό προγραμματισμό, σοβαρότητα και υπευθυνότητα.

Κύριε Πρόεδρε,

Ανεξαρτήτως διαβάθμισης των ευθυνών για τα προβλήματα και τα αδιέξοδα της κυπριακής οικονομίας, το αδιαμφισβήτητο γεγονός είναι ότι η προσφυγή στο Μηχανισμό Στήριξης και η διαπραγμάτευση του περιεχομένου της δανειακής σύμβασης είναι αποκλειστική ευθύνη της κυβέρνησης. Και είναι ακριβώς στο σημείο αυτό που απέτυχε παταγωδώς, κυρίως σε θέματα που αφορούν τις κοινωνικές παροχές και τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού.

Ως ΕΔΕΚ έχουμε καταθέσει σειρά τροποποιήσεων και εναλλακτικών λύσεων για βελτίωση προνοιών του μνημονίου σε ζητήματα που αφορούν την ανεργία και επηρεάζουν ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Ελπίζουμε ότι με την εκλογή του Γιώργου Λιλλήκα στην προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας τον ερχόμενο Φεβρουάριο η πολιτική αυτή θα αποκτήσει ουσία και περιεχόμενο με στόχο τη βελτίωση του συγκεκριμένου μνημονίου. Με τα δεδομένα αυτά οι προεδρικές εκλογές του Φεβρουαρίου αποκτούν ιδιαίτερη αξία.

Ο τόπος πρέπει να απαλλαγεί από τα δεσμά του μνημονίου, το κοινωνικό κράτος να ξαναστηθεί και η κυπριακή οικονομία να επανέλθει σε ρυθμούς ανάπτυξης. Η προοπτική αυτή δεν μπορεί να έχει μέλλον με επανάληψη του αποτυχημένου μοντέλου διακυβέρνησης της προηγούμενης πενταετίας ούτε βεβαίως με νεοφιλελεύθερες επιλογές που στο στόχαστρό τους έχουν τις κοινωνικές κατακτήσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μετά από πολλά χρόνια κοινοβουλευτικής εμπειρίας για πρώτη φορά αναγκάζομαστε ουσιαστικά να αφήσουμε ασχολίαστο τον προϋπολογισμό που έχει κατατεθεί από την εκτελεστική εξουσία, έναν προϋπολογισμό που σε όλα ανεξαιρέτως τα υπουργεία, αλλά και ουσιώδεις υπηρεσίες είναι ελλειμματικός, έναν προϋπολογισμό της ύφεσης, του μνημονίου και της ανέχειας. Εμείς, ως υπεύθυνη πολιτική δύναμη, θα τον ψηφίσουμε πιστεύοντας ότι αυτή η πατρίδα αυτή τη στιγμή δεν μπορεί να μπει σε καινούριες περιπέτειες.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τελειώνω λέγοντας ότι τα επόμενα χρόνια θα είναι δύσκολα και επώδυνα. Όμως το καθήκον μάς επιβάλλει να σταθούμε όρθιοι και μαχητές. Το χρωστούμε στους εαυτούς μας, την πατρίδα και τα παιδιά μας. Γιατί το μέλλον είναι η νέα γενιά. Τα δικά μας παιδιά. Δεν έχουμε το δικαίωμα να χάσουμε αυτή τη γενιά των νέων ανθρώπων στους καταλόγους ανεργίας ούτε έχουμε το δικαίωμα να χαρίσουμε πατρίδες και δικαιώματα σε κανέναν και για τίποτε ούτε μπορούμε να συνεχίσουμε με μια διακυβέρνηση της οποίας τραγικά λάθη και παραλείψεις, εγωιστικές προσεγγίσεις κατρακύλησαν την οικονομία και έχουν αποτελεμάτωσει το εθνικό μας πρόβλημα.

Εμείς, ως ΕΔΕΚ, δηλώνουμε παρόντες. Διεκδικούμε πίσω τη χαμένη μας αξιοπρέπεια. Είμαστε εδώ, για να δώσουμε ξανά ελπίδα και μέλλον στα παιδιά μας, να περιφρουρήσουμε τα ανθρώπινα μας δικαιώματα, που συνεχίζουν να καταπατούνται.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αυτά τα Χριστούγεννα θα είναι πολύ δύσκολα για πολλούς συμπολίτες μας. Θα πρέπει όλοι μας να υπερβούμε εαυτόν, να δείξουμε την αλληλεγγύη μας με όποιο τρόπο μπορούμε. Στόχος: Καμία οικογένεια χωρίς φαγητό στο τραπέζι της αυτά τα Χριστούγεννα. Οι άνθρωποι χρειάζονται τους ανθρώπους.

Καλά Χριστούγεννα σε όλους και ευχές για το 2013 με καλύτερες προοπτικές για την πατρίδα μας!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε, Ρούλα, για τις ευχές και για την ομιλία σας.

Παρακαλώ τον κ. Γεώργιο Τάσου του ΔΗΣΥ να προσέλθει.

Γ. ΤΑΣΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητώντας σήμερα τους κουτσουρεμένους προϋπολογισμούς του 2013, βρισκόμαστε όλοι μας στο στόχαστρο της κοινωνίας των πολιτών. Οι προϋπολογισμοί που έχουμε μπροστά μας είναι προϊόν μιας κακοδιαχείρισης της οικονομίας του τόπου από την παρούσα κυβέρνηση του ΑΚΕΛ και της ληστρικής καταδυνάστευσης του λαού από τις τράπεζες. Με την οικονομική κρίση σε πλήρη εξέλιξη και με τις βαριές ευθύνες των διαχειριστών της εξουσίας της τελευταίας πενταετίας με μαέστρο τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Δημήτρη Χριστόφια να είναι ασήκωτες οδηγηθήκαμε στην καταστροφή και στην οικονομική κατάρρευση. Την ίδια ώρα είμαστε αναγκασμένοι να ψηφίσουμε ένα συντηρητικό και καθόλου αναπτυξιακό προϋπολογισμό, που σίγουρα δε βοηθά στην ανάπτυξη της οικονομίας του τόπου.

Η οικονομική κρίση είναι ένα πρόβλημα που επηρεάζει την καθημερινή ζωή μας, αλλά και τη μελλοντική. Ο κυπριακός λαός βρίσκεται σε πολύ άσχημη οικονομική κατάσταση, σε ανεργία, φτώχεια, πείνα. Διανύουμε σήμερα μια πάρα πολύ δύσκολη περίοδο ανακατατάξεων της κυπριακής κοινωνίας, λόγω της χρεοκοπίας του κράτους μας και των μνημονιακών νομοσχεδίων που αναγκαστήκαμε την περασμένη εβδομάδα άρον άρον να ψηφίσουμε και αυτών που έπονται για ψήφιση.

Όλοι μας ψηφίζουμε για μια ελπίδα, ψηφίζουμε με έναν και μοναδικό σκοπό κι ίσως τα καταφέρουμε συλλογικά να φτάσουμε στην πολυπόθητη σωτηρία του τόπου μας. Είναι η πρώτη φορά στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας που ψηφίζονται τέτοιοι προϋπολογισμοί. Όλοι μας αντιλαμβανόμαστε τις δύσκολες μέρες που αναμένουν τον κυπριακό λαό και τις θυσίες που καλείται να υποστεί ο καθένας από εμάς για το καλώς νοούμενο εθνικό συμφέρον. Δυστυχώς, δεν υπάρχει άλλη διέξοδος.

Είναι σε όλους γνωστό το πού μας οδήγησε η παρούσα διακυβέρνηση. Τα άφησε όλα στον αυτόματο πιλότο, με αποτέλεσμα να βρεθούν οι συμπολίτες μας στη δυστυχία και στην εξαθλίωση. Το ΑΚΕΛ, ως κόμμα εξουσίας, υποσχόταν αξιοκρατία, αλλά βόλευε τα δικά του παιδιά, το δικό του κομματικό στρατό, τους δικούς του πελάτες.

Κάποτε μας κατηγορούσαν οι συνάδελφοι του ΑΚΕΛ για το καλάθι της οικοκυράς. Τώρα που δεν υπάρχει καλάθι αλλά ούτε φαγητό τι έχουν να μας απαντήσουν; Ας εξηγήσουν στον κυπριακό λαό το πώς φτάσαμε σ' αυτά τα χάλια και πώς χάθηκε το μέλλον αυτού του τόπου σε μια νύκτα, όπως χάθηκε και το Μαρί.

Κάθε μέρα που περνά είναι κρίσιμη για το μέλλον της χώρας μας και για το μέλλον των παιδιών μας. Ο κόσμος υποφέρει. Η φτώχεια, η ανεργία, η ανέχεια έχουν στοιχειώσει την καθημερινότητα των πολιτών. Έχουν γίνει ένας καθημερινός εφιάλης και μαζί με αυτά η ανασφάλεια, ο φόβος, η απογοήτευση, η αβεβαιότητα, η οργή συνοδεύουν τον καθένα από εμάς.

Δυστυχώς, η παρούσα κυβέρνηση φάνηκε κατώτερη των περιστάσεων και δεν μπόρεσε να διαχειριστεί τα τρέχοντα καυτά προβλήματα που απασχολούν την οικονομία, αλλά και τα άλλα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο κυπριακός λαός. Ο κόσμος βρίσκεται σε απόγνωση και η υπομονή του δεν αντέχει άλλο. Η οργή του βοά. Μη χρονοτριβείτε, αποτύχετε παταγωδώς! Εγκαταλείψετε την εξουσία τώρα και πηγαίνετε στο σπίτι σας! Αρκετά σας αντέξαμε! Δεν υπάρχουν άλλα περιθώρια, ο τόπος χρειάζεται αλλαγή και απαλλαγή από την κακοδιαχείριση της διακυβέρνησης του ΑΚΕΛ.

Δυστυχώς, δεν ήθελαν να ακούσουν, αλλά ούτε και να μας λάβουν υπόψη, όταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός διά του αναπληρωτή προέδρου κ. Αβέρωφ Νεοφύτου και από πλευράς του ΔΗΚΟ ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος από πολύ νωρίς προειδοποιούσαν και έκρουαν τον κώδωνα του κινδύνου για το τι μέλλει γενέσθαι και για τις συνέπειες που θα προέκυπταν από τη μη λήψη έγκαιρων διαρθρωτικών μέτρων για στήριξη της οικονομίας του τόπου και για τη μη κατάρρευσή της. Για αυτούς όλα έβαιναν ρόδινα και δεν υπήρχε καμιά ανησυχία. «Η κυπριακή οικονομία είναι αλώβητη», απαντούσε ο καταστροφέας, εκλεκτός Υπουργός των Οικονομικών του Προέδρου Χριστόφια κ. Χαρίλαος Σταυράκης. Οι εκτιμήσεις τους διαψεύστηκαν παταγωδώς. Η πολύπλευρη κρίση που περνά η πατρίδα μας είναι δεδομένη. Φτάσαμε στην οικονομική, κοινωνική, πολιτική και εθνική χρεοκοπία.

Ήλθε η ώρα, με την οικονομική κρίση, να ενώσουμε δυνάμεις, να αγωνιστούμε όλοι μαζί με σοβαρότητα, αλλά και υπευθυνότητα με έναν και μοναδικό στόχο, να καταφέρουμε να βγούμε από την οικονομική κρίση το συντομότερο δυνατό.

Συνεπώς, η μετατροπή της κρίσης πρέπει να γίνει η αφορμή ή η ευκαιρία που θα μας ενώσει όλους και μέσω ενός εθνικού συναινετικού στρατηγικού σχεδίου να προχωρήσουμε μπροστά για την ανασυγκρότηση της Κύπρου. Η επιλογή μας είναι μονόδρομος. Πρέπει να ενώσουμε δυνάμεις. Κανενός οι ωμοί από μόνου του δεν μπορούν να αντέξουν το ασήκωτο βάρος που αφήνει πίσω της η απερχόμενη κυβέρνηση του Προέδρου Δημήτρη Χριστόφια.

Παρά τη χρεοκοπία και τις δυσχερείς συνθήκες, η ανασυγκρότηση από την κρίση της χώρας μας είναι επιβεβλημένη ανάγκη. Αυτή η ανασυγκρότηση μπορεί να επιτευχθεί, αν αξιοποιήσουμε έξυπνα και αποτελεσματικά τους πλούσιους ενεργειακούς πόρους, τις αρετές του λαού μας, τη στρατηγική θέση της Κύπρου και τις δυνατότητες των Κυπρίων συμπατριωτών μας. Επίσης, μπορεί, μέσω της διαμόρφωσης και της αποτελεσματικής υλοποίησης κοινών πολιτικών με βραχυπρόθεσμους, μεσοπρόθεσμους και

μακροπρόθεσμους στόχους, να υλοποιηθεί με συνέπεια και αποτελεσματικότητα αυτή η πολιτική για την αντιμετώπιση της κρίσης για τη σωτηρία της πατρίδας μας.

Ήλθε η ώρα που ο κρατικός μηχανισμός πρέπει να λειτουργήσει ριζοσπαστικά σε σχέση με τον τρόπο λειτουργίας των προηγούμενων χρόνων. Πρέπει να βαδίσει επιτέλους με ορθολογικό τρόπο και να πράξει τα αυτονόητα για το καλό του τόπου, όπως και όλες οι άλλες ομάδες του πληθυσμού. Η Κύπρος έχει όλες τις δυνατότητες να γίνει πρότυπο και πρωτοπόρα σε όλους τους τομείς, στην οικονομία, στη δημοκρατία, στον πολιτισμό, στην παιδεία, στην οικολογία, στην ανθρωπιά, φτάνει να κυβερνηθεί σωστά, υπό προεδρία που να μπορεί και να έχει την τόλμη και την παρρησία να εφαρμόσει εκείνες τις πολιτικές που θα σώσουν τον τόπο από την καταστροφή.

Σ' αυτή τη δεινή κατάσταση που βρισκόμαστε σήμερα, πιστεύω ακράδαντα, με τη σωστή και προγραμματισμένη, νοικοκυρεμένη πολιτική που θα εφαρμόσει ο αυριανός Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης, ο οποίος θα προχωρήσει από τα λόγια στις πράξεις, θα φέρει άμεσα αποτελέσματα σε όλους τους τομείς, στην οικονομία, στην ανάπτυξη, στην ενέργεια, στον εκσυγχρονισμό του κράτους, στη διαφάνεια, στους θεσμούς, στις επιχειρήσεις, στη χρηστή διοίκηση, στις αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, στις δομικές αλλαγές, στην απλοποίηση των διαδικασιών, στη μείωση της γραφειοκρατίας και πολλών άλλων, δημιουργώντας έτσι ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος. Ο ίδιος είναι δεσμευμένος, αλλά και έτοιμος να δώσει νέα προνοή στον τόπο και νέα προοπτική στους νέους. Ο Νίκος Αναστασιάδης θα εργαστεί για την αναδιάρθρωση του αγροτικού τομέα, θα δώσει κίνητρα απασχόλησης στους νέους αγρότες, θα ενθαρρύνει την καλλιέργεια εναλλακτικών καλλιεργειών, θα βοηθήσει στον εκσυγχρονισμό της παραγωγής και θα στηρίξει την ύπαιθρο. Η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα είναι στις προτεραιότητές του, γιατί πιστεύει ότι η γεωργία και η κτηνοτροφία έχουν να παίξουν έναν από τους ρυθμιστικούς παράγοντες στην αναθεώρηση της οικονομίας του τόπου σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς που διανύουμε.

Η γεωργοκτηνοτροφία υπήρξε ανέκαθεν ένας από τους πιο σημαντικούς πυλώνες της ανάπτυξης του τόπου μας από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι σήμερα. Το ίδιο συνέβη και μετά την εισβολή, όπου τα πρώτα £65 εκατομ. σε ξένο συνάλλαγμα ήλθαν στην Κύπρο από τις εξαγωγές γεωργικών προϊόντων. Η γεωργία με την ευρύτερη της έννοια, της ανάπτυξης της περιφέρειας, στάθηκε το κύριο συστατικό στοιχείο, το οποίο έδωσε το στήριγμά της στην επίλυση πολλών προβλημάτων στον αγροτικό πληθυσμό και τον κράτησε στη γη των πατέρων του.

Είμαι βέβαιος ότι ο πρωτογενής τομέας είναι αυτός που θα δώσει ώθηση και θα βοηθήσει στην ανάκαμψη της οικονομίας με την εκμετάλλευση του γεωγραφικού μας πλούτου, με την προώθηση άμεσα του αγροτουρισμού, του οινοτουρισμού, του αλιευτικού τουρισμού και άλλες μορφές τουρισμού που έχουν άμεση σχέση με την αγροτική οικονομία. Πολύ σύντομα, λόγω της κρίσης, θα ξεκινήσει η επιστροφή πολλών νέων στα χωριά τους, που θα τους δώσει την ευκαιρία για ουσιαστική ενασχόληση με το αγροτικό επάγγελμα. Η γεωργία μπορεί και πρέπει να ξαναγίνει ένας από τους πιο σημαντικούς πυλώνες της πολιτικής μας για ανάπτυξη του τόπου μας μέσα σ' αυτές τις δύσκολες ώρες που περνούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επειδή η παρούσα κυβέρνηση έχει ημερομηνία λήξης, δε θα κρίνω την ευρύτερή της πολιτική στα θέματα γεωργίας, αλλά απλώς θέλω να επισημάνω την ανικανότητα αυτής της κυβέρνησης, που δεν έχει όρια! Σαράντα πέντε χιλιάδες αιτητές των εκταρικών επιδοτήσεων αναμένουν να πάρουν τις επιδοτήσεις τους μάταια με κίνδυνο να χαθεί η εκταμίευση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ένα τόσο απλό πράγμα και δεν μπορεί να το λύσει φανταστείτε στα υπόλοιπα! Εάν εδίδοντο σήμερα οι εκταρικές επιδοτήσεις των €45 εκατομ. σ' αυτή την κρίσιμη περίοδο, θα βοηθούσε τα μέγιστα στο να κινηθεί η αγορά και θα έδινε στους αγρότες μας μια ανάσα, έστω και προσωρινά, αυτές τις γιορτινές ημέρες.

Επίσης, δεν έχουν καταβληθεί μέχρι σήμερα οι αποζημιώσεις του 2009-2010 από τον ΟΓΑ, δε γίνονται επιστροφές ΦΠΑ προς τους αγρότες και πολλά άλλα θέματα που άπτονται της αγροτικής οικονομίας μένουν στα συρτάρια του Υπουργείου Γεωργίας και δεν προωθούνται, ενώ σε αντίθεση το ίδιο το κράτος ζητά τις οφειλές των αγροτών με απειλητικές επιστολές για λήψη δικαστικών μέτρων, όπως πράττει το Τμήμα Υδάτων.

Επίσης, θέλω να σχολιάσω την απαράδεκτη στάση του Υπουργείου Γεωργίας, που, ενώ σε όλες τις υπηρεσίες υπάρχουν σημαντικές μειώσεις τόσο στον τακτικό προϋπολογισμό όσο και στον αναπτυξιακό, ποσό €57.767.000, στα θέματα διοίκησης του υπουργείου υπάρχει μια παράλογη, για μένα, αύξηση των €373.922 για λειτουργικά έξοδα, για θέρμανση, για σεμινάρια και αποστολές εξωτερικού κ.λπ. Ειλικρινά διερωτώμαι γιατί αυτή η αύξηση εν καιρώ κρίσης. Φαίνεται ότι κάποιοι δεν κατάλαβαν τους δύσκολους και χαλεπούς καιρούς που περνούμε.

Σ' αυτή τη δύσκολη συγκυρία είναι ίσως το πιο εύκολο για τους φέροντες την ευθύνη της χρεοκοπημένης πενταετούς διακυβέρνησης να κρύβονται πίσω από προσχήματα και δικαιολογίες. Ο κυπριακός λαός γνωρίζει ποιος μας έφερε σε αυτή την κατάντια και γι' αυτό δεν τους εμπιστεύεται πλέον, όπως δεν εμπιστεύεται και τον υποψήφιο του ΑΚΕΛ τον κ. Σταύρο Μαλά.

Όσο πλησιάζουν οι προεδρικές εκλογές, το προεκλογικό επιτελείο, αλλά και οι υποστηρικτές του κ. Γιώργου Λιλλήκα βλέποντας...

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Γεώργιου Τάσου τον προεδρεύοντα της συνεδρίασης κ. Σοφοκλή Φυττή αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Αδάμος Αδάμου.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Α. ΑΔΑΜΟΥ)

Τελειώνει ο χρόνος σας.

Γ. ΤΑΣΟΥ:

Τελειώνω σε ένα λεπτό.

...βλέποντας ότι η υποψηφιότητά του δε δημιουργεί προοπτική...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

(Αστειευόμενος)

Άσ' τον να πει τζείνο που πρέπει!

Γ. ΤΑΣΟΥ:

(Αστειευόμενος)

Αν θέλετε, κατεβαίνω. Έντζιε έχω πρόβλημα! Αν νομίζετε ότι έν' το ένα λεπτό...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, κύριε Τάσου, ολοκληρώστε.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

...είπα του να σε αφήσει.

Γ. ΤΑΣΟΥ:

Ε, κανένα πρόβλημα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ολοκληρώστε, κύριε Τάσου.

Γ. ΤΑΣΟΥ:

Όσο πλησιάζουν οι προεδρικές εκλογές, το προεκλογικό επιτελείο, αλλά και οι υποστηρικτές του κ. Γιώργου Λιλλήκα, βλέποντας ότι η υποψηφιότητά του δε δημιουργεί προοπτική, αλλά ούτε και δυναμική για την εκλογή του στο αξίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας, συνεχώς απομακρύνονται από τις γραμμές της υπευθυνότητας και παρασύρονται έντεχνα από λαϊκίστικες εξαγγελίες με σκοπό να ξεγελάσουν τον απλό ψηφοφόρο με την ψευδαίσθηση ότι θα δημιουργήσουν ελπίδες, για να αναδειχθούν στην εξουσία. Ο κυπριακός λαός δεν πείθεται από τα κούφια συνθήματα και τα καμώματά τους.

Ο λαός μας... Αυτό ήθελα να πω, κύριε Κατσουρίδη, και άκου το! Ο λαός μας θέλει Πρόεδρο με πείρα, με κύρος, με γνώση, με ικανότητα, με αποφασιστικότητα, με όραμα, με πρόγραμμα. Θέλει το Νίκο Αναστασιάδη. Θέλει ένα καλύτερο αύριο. Θέλει έναν ηγέτη που θα δώσει μια νέα προοπτική και δυναμική στον τόπο. Θέλει έναν Πρόεδρο που θα αλλάξει τα πράγματα προς τη σωστή κατεύθυνση σώζοντας την Κύπρο από την καταστροφή. Θέλει το Νίκο Αναστασιάδη!

ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ:

Μπράβο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ τον κ. Τάσου.

Το λόγο έχει ο κ. Γιαννάκης Γαβριήλ του ΑΚΕΛ-Αριστερά Νέες Δυνάμεις. Και να ετοιμάζεται και ο κ. Γεώργιος Προκοπίου του Δημοκρατικού Κόμματος.

Κύριε Γαβριήλ, έχετε το λόγο.

Γ. ΓΑΒΡΙΗΛ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση των προϋπολογισμών διεξάγεται και φέτος εν μέσω της συνεχιζόμενης οικονομικής κρίσης, της μεγαλύτερης οικονομικής κρίσης που γνώρισε ποτέ η ανθρωπότητα, που πλήττει, εξαθλιώνει και ρίχνει στην ανέχεια εκατομμύρια εργαζομένους στην Ευρώπη και η οποία, λόγω του παγκοσμιοποιημένου χαρακτήρα της οικονομίας, αναπόφευκτα έχει επηρεάσει και τη μικρή οικονομία της Κύπρου. Κυρίως όμως, διεξάγεται υπό το βάρος της ανάγκης της Κύπρου για υπογραφή και εφαρμογή ενός μνημονίου, ενός μνημονίου που δυστυχώς πλήττει σε υπέρμετρο βαθμό κατακτήσεις και δικαιώματα των εργαζομένων.

Γίνεται το τελευταίο διάστημα μεγάλη συζήτηση για τους λόγους που μας οδήγησαν σε αυτό το σημείο και την ανάγκη να προσφύγουμε για βοήθεια στο Μηχανισμό Στήριξης, για το αν θα μπορούσε να αποφευχθεί το μνημόνιο και πώς. Παρατηρώ δυστυχώς με λύπη ότι σε αυτό το διάλογο παρεισφρέουν μικροκομματικές και προεκλογικές σκοπιμότητες, με αποτέλεσμα να θυσιάζεται η αλήθεια.

Αν, κύριοι συνάδελφοι, δεν πούμε την αλήθεια στο λαό για το πώς φτάσαμε στο μνημόνιο, δε θα μπορέσουμε δυστυχώς να βγούμε από τη δίνη που αυτό προκαλεί. Ο αποκλεισμός της Κύπρου από τη δυνατότητα δανειοδότησης από τις αγορές επήλθε για έναν και μοναδικό λόγο, τον οποίο ιεραρχούν ως πρώτο και καθοριστικό όλοι οι οίκοι αξιολόγησης σε όλες τις εκθέσεις τους που συνόδευσαν τις υποβαθμίσεις της κυπριακής οικονομίας, την υπέρμετρα μεγάλη σε σχέση με το μέγεθος της οικονομίας της Κύπρου έκθεση των κυπριακών τραπεζών στα ελληνικά ομόλογα και ευρύτερα στην ελληνική αγορά.

Ας σταματήσει λοιπόν η αντιπολίτευση να αναμασά την καραμέλα ότι στο μνημόνιο φτάσαμε λόγω των δημοσίων οικονομικών. Γιατί, παρά την πρωτοφανή σφοδρότητα της οικονομικής κρίσης και συνακόλουθα τον περιορισμό των δημοσίων εσόδων, τα δημοσιονομικά προβλήματα αυτής της πενταετίας ήταν πολύ μικρότερα από τα ελλείμματα που παρέδωσε στον τόπο η δεκαετής διακυβέρνηση του Συναγερμού, είναι ακόμη και σήμερα πολύ μικρότερα απ' ό,τι άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Μα, το κυριότερο θα ήταν απόλυτα διαχειρίσιμα χωρίς την ανάγκη κανενός μνημονίου, εάν οι τράπεζες, με μοναδικό γνώμονα την κερδοσκοπία, δεν υποθήκευσαν το μέλλον του τόπου και του λαού μας σκορπώντας τόσα δισεκατομμύρια για την αγορά ελληνικών ομολόγων, ενώ ήταν γνωστή η κρίση της ελληνικής οικονομίας.

Θα πρέπει επίσης να σταματήσει το ψέμα ότι για την οικονομική κρίση ευθύνεται η παρούσα διακυβέρνηση. Στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι στρατιές των φτωχών και των εξαθλιωμένων αυξάνονται με γεωμετρική πρόοδο με τραγικές συνέπειες για τους λαούς της Ευρώπης. Σε καμιά από αυτές τις χώρες δεν κυβερνά ή κυβέρνησε η αριστερά. Αντίθετα, είναι δεξιές συντηρητικές κυβερνήσεις που κυβέρνησαν αυτές τις χώρες και εφάρμοσαν τις πιο αντιλαϊκές και φιλελεύθερες πολιτικές. Ας απαντήσει επιτέλους η αντιπολίτευση, που αυθαίρετα υποστηρίζει ότι για τη σημερινή οικονομική κατάσταση φταίει οι δημοσιονομικές ανάγκες και τάχατες η μη έγκαιρη λήψη μέτρων από την κυβέρνηση. Γιατί αναγκάστηκε να προσφύγει στο Μηχανισμό Στήριξης; Όχι, κύριοι συνάδελφοι. Η τρύπα που προκάλεσε το κερδοσκοπικό παιχνίδι των τραπεζών είναι τέτοιου μεγέθους, που δε θα μπορούσε να καλυφθεί ούτε και με τα πιο σκληρά μέτρα και περικοπές και κατέστησε την προσφυγή στο Μηχανισμό Στήριξης αναπόφευκτη και μονόδρομο.

Οι αριθμοί βοούν, κύριοι συνάδελφοι. Για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών χρειαζόμαστε γύρω στα €9 δις, σε σύγκριση με €1,3 δις για τις δημοσιονομικές ανάγκες. Μόνο η αντιπολίτευση στην Κύπρο αρνείται να παραδεχτεί ότι τα €9 δις που χρειάζονται οι τράπεζες είναι όχι μόνο περισσότερα από το €1 δις που χρειάζεται το κράτος, αλλά και δυσθεώρητα σε σχέση με το μέγεθος της κυπριακής οικονομίας.

Διερωτώμαι. Υπάρχει έστω και ένας οικονομολόγος που σέβεται την επιστήμη που υπηρετεί, που να υποστηρίζει τεκμηριωμένα ότι θα μπορούσαμε σε έναν προϋπολογισμό του μεγέθους των €8 δις, να λάβουμε εκείνα τα μέτρα, τα οποιαδήποτε μέτρα, τα πιο επώδυνα, λέω εγώ, ώστε να αποφύγουμε την προσφυγή στο Μηχανισμό Στήριξης; Όχι, κύριοι συνάδελφοι. Η τρύπα που προκάλεσε το κερδοσκοπικό παιχνίδι των τραπεζών είναι τέτοιου μεγέθους, που δε θα μπορούσε να καλυφθεί ούτε και με τα πιο σκληρά μέτρα και περικοπές και κατέστησε την προσφυγή στο Μηχανισμό Στήριξης αναπόφευκτη και μονόδρομο.

Το μνημόνιο για μας στο ΑΚΕΛ ποτέ δεν ήταν επιλογή. Είναι πολύ καλά γνωστά σε εμάς τα αντιλαϊκά και οδυνηρά για τους εργαζομένους μέτρα τα οποία επέβαλε η τρόικα σε όλες ανεξαιρέτα τις χώρες που πήγε. Γι' αυτό και στηρίξαμε την κυβέρνηση στις προσπάθειες που κατέβαλλε μέχρι την τελευταία στιγμή για χρηματοδότηση από εναλλακτικές πηγές και αποφυγή της τρόικας και του μνημονίου. Τη στηρίξαμε την ώρα που η αντιπολίτευση τη χλεύαζε και ζητούσε την άνευ υπογραφή μνημονίου απειλώντας μάλιστα με νομικές ευθύνες την κυβέρνηση και τον Πρόεδρο προσωπικά.

Γι' αυτό ας μη χύνει κροκοδείλια δάκρυα σήμερα ο Συναγερμός για τις επιπτώσεις του μνημονίου. Τις δικές σας πολιτικές προσπαθεί σήμερα εκβιαστικά να επιβάλει η τρόικα. Μήπως δεν είναι δική σας διαχρονική θέση η ιδιωτικοποίηση των ημικρατικών οργανισμών και το ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου στο ιδιωτικό

κεφάλαιο; Δεν είναι δική σας θέση η αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης και η διασύνδεσή τους με το προσδόκιμο ζωής; Όταν ζητούσατε μέτρα, αυτό ακριβώς εννοούσατε. Την εφαρμογή ενός κυπριακού μνημονίου με θύματα αποκλειστικά τους εργαζομένους. Αυτό άλλωστε καταδεικνύει και η απόρριψη εκ μέρους σας των νομοσχεδίων για φορολόγηση του πλούτου, που πολύ έγκαιρα κατέθεσε η κυβέρνηση.

Η κυβέρνηση διέγνωσε πολύ έγκαιρα τα επερχόμενα προβλήματα και με στοχευμένα πακέτα διέθεσε δεκάδες εκατομμύρια ευρώ για τη στήριξη καίριων τομέων της οικονομίας, όπως είναι οι κατασκευές και ο τουρισμός. Στήριξε επίσης τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, οι οποίες πρώτες επηρεάστηκαν από την κρίση. Τα μέτρα είχαν θετικό αντίκτυπο στην οικονομία. Το εύρος όμως της κρίσης, η αλόγιστη έκθεση των τραπεζών στα ελληνικά ομόλογα, καθώς και η ελλιπής εποπτεία τους από τον τότε Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας επιδείνωσαν την κατάσταση στο σημείο που βρισκόμαστε σήμερα. Αυτή είναι η αλήθεια, όσο και αν προσπαθούν κάποιοι να την αποκρύψουν.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός που έχουμε ενώπιόν μας δε θα μπορούσε παρά να αντανακλά τη δύσκολη συγκυρία στην οποία βρίσκεται σήμερα η κυπριακή οικονομία. Είναι εκ των περιστάσεων ένας προϋπολογισμός λιτότητας με σημαντικές περικοπές σε λειτουργικές και ανελαστικές δαπάνες. Αναπόφευκτα όμως στον υπό συζήτηση προϋπολογισμό υπάρχουν μειώσεις και εξορθολογισμός και στις αναπτυξιακές δαπάνες. Χαιρετίζουμε όμως το γεγονός πως μεγάλα και σημαντικά αναπτυξιακά έργα παραμένουν σε προτεραιότητα για το επόμενο έτος.

Ο τομέας της γεωργίας δε θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση και δέχτηκε και αυτός τις συνέπειες της κρίσης επιπροσθέτως των δικών του διαχρονικών προβλημάτων, τα οποία εντείνονται, εξαιτίας των ολοένα και πιο νεοφιλελεύθερων πολιτικών που εκπορεύονται από τις Βρυξέλλες.

Αποτιμώντας το έργο που επιτελέστηκε τα τελευταία χρόνια το κρίνουμε με θετικό πρόσημο. Όσο και αν προσπαθούν ορισμένοι να το υποβαθμίσουν, το 2008, κύριοι συνάδελφοι, φτάσαμε στο σημείο να εισάγουμε νερό για τις ανάγκες μας. Τέσσερα μόλις χρόνια μετά το ότι αυτή η κατάντια μοιάζει με μακρινό εφιάλητη δεν μπορεί παρά να πιστωθεί σε αυτή την κυβέρνηση, η οποία προγραμματισμένα κατασκεύασε αφαλατώσεις, ώστε σήμερα οι ανάγκες μας για ύδρευση να είναι πλήρως ανεξαρτημένες από τις καιρικές συνθήκες. Διέθεσε στον αγροτικό κόσμο €100 εκατομ. για την ανομβρία και τη διαγραφή αγροτικών χρεών, ένα ζήτημα τριάντα χρόνων, που κανείς δεν τόλμησε ποτέ να αγγίξει. Τόλησε να έρθει σε ρήξη με οικονομικά συμφέροντα αίροντας την αδικία που υφίστατο για δεκαετίες η πιο ταλαιπωρημένη τάξη του αγροτικού μας κόσμου, οι αιγοπροβατοτρόφοι. Αναφέρομαι φυσικά στην ποσόστωση γάλακτος για το χαλούμι. Προώθησε το πάγιο αίτημα του αγροτικού κόσμου για δημιουργία μητρώου γεωργών και κατοχύρωση του επαγγέλματος. Με αυτή την ευκαιρία καλώ όλες τις πολιτικές δυνάμεις να επιδείξουν υπευθυνότητα και μακριά από σκοπιμότητες να προχωρήσουμε στην ψήφιση του πολύ σημαντικού νομοσχεδίου στην αυριανή συνεδρία.

Διατέθηκαν μέσω του Σχεδίου Αγροτικής Ανάπτυξης και του ΚΟΑΠ πέραν των €500 εκατομ. Απομένουν βέβαια πάρα πολλά να γίνουν, ώστε ο αγροτικός κόσμος να πάρει εκείνα που του αξίζουν ανάλογα με την προσφορά του στην κυπριακή κοινωνία και οικονομία.

Καταλήγοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω να επαναλάβω για ακόμη μια φορά την εκτίμηση του ΑΚΕΛ, η οποία αποτελεί και πεποίθηση του αγροτικού κόσμου, ότι επί της παρούσας διακυβέρνησης έγιναν πάρα πολλά, έγιναν τόσα όσα δεν έγιναν για δεκαετίες στο παρελθόν και μάλιστα σε συνθήκες ιδιαίτερης οικονομικής στενότητας. Επιχειρήθηκαν τομές και επιλύθηκαν προβλήματα που ταλαιπωρούσαν τον αγροτικό κόσμο για δεκαετίες. Και όσο και αν η αντιπολίτευση ισοπεδωτικά τα μηδενίζει, θα είμαστε εδώ να τα υπενθυμίζουμε.

Κλείνοντας, θέλω να αφήσω ένα αισιόδοξο μήνυμα, ότι, παρά τα προβλήματα, παρά τις δυσκολίες που δυστυχώς έπονται, πολύ σύντομα θα διαβούμε το δρόμο της ανάπτυξης. Η συνετή εκμετάλλευση των πλούσιων φυσικών πόρων, που μας χάρισε απλόχερα η φύση, θα μας επιφυλάξει ένα μέλλον ευημερίας για τη σημερινή γενιά, κυρίως όμως για τις επόμενες, για τα παιδιά μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Γαβριήλ.

Το λόγο έχει ο κ. Γεώργιος Προκοπίου του Δημοκρατικού Κόμματος. Και να ετοιμάζεται ο κ. Χρίστος Μέσης από το ΑΚΕΛ.

(Στο σημείο αυτό ο προεδρεύων της συνεδρίασης κ. Σοφοκλής Φυττής επανέρχεται στην έδρα.)

Γ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βρίσκομαι σήμερα σε αυτό το βήμα έχοντας πλήρη συνείδηση του βάρους της ευθύνης που φέρουμε όλοι μας τούτες τις δύσκολες και κρίσιμες ώρες που περνά η πατρίδα και ο λαός μας. Η διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του κρατικού προϋπολογισμού αποτελεί την κορυφαία πράξη άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου από τη Βουλή των Αντιπροσώπων αφενός και αφετέρου ύψιστη αρμοδιότητα και καθήκον της κυβέρνησης να καταθέσει προτάσεις για τις οικονομικές δυνατότητες του κράτους για διαχείριση των εσόδων και των δαπανών του για επίτευξη των αναπτυξιακών της στόχων για το επόμενο έτος.

Δυστυχώς, η φετινή συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού δεν μπορεί να διεξαχθεί υπό αυτή την έννοια, αφού η κυπριακή οικονομία βρίσκεται κάτω από το μικροσκόπιο της τρόικας. Βρισκόμαστε ενώπιον μιας πρωτόγνωρης νέας τάξης πραγμάτων με δυσάρεστες συνέπειες για τον ίδιο τον κυπριακό λαό. Δυστυχώς, η φετινή συζήτηση γίνεται υπό τη σκιά των μέτρων λιτότητας για δημοσιονομική εξυγίανση όπως αυτά προβλέπονται στο μνημόνιο που συμφωνήθηκε καταρχήν από την κυβέρνηση και την τρόικα και τα οποία έχουμε ψηφίσει τις προηγούμενες μέρες.

Η παγκόσμια οικονομική κρίση και η συνεχιζόμενη κρίση χρέους στην Ευρωζώνη προμήνυαν τους κινδύνους για τη μικρή και ανοικτή οικονομία της πατρίδος μας. Η αβεβαιότητα και η δημοσιονομική κρίση της ελληνικής οικονομίας, η αλόγιστη και υπερβολική έκθεση των κυπριακών τραπεζών στα ελληνικά ομόλογα και το κούρεμα του ελληνικού χρέους, χωρίς η κυβέρνηση να προστατεύσει το χρηματοπιστωτικό μας σύστημα, έχουν οδηγήσει στην ανάγκη ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, για να διασωθεί η οικονομία του τόπου, και η κυπριακή οικονομία έχασε πλήρως την αξιοπιστία της.

Σήμερα βιώνουμε την πραγματικότητα της ένταξης μας στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Στήριξης. Οι ευθύνες είναι τεράστιες. Αναμένουμε να τελειώσουν οι σχετικές έρευνες και τότε επιβάλλεται να αποδοθούν και οι ποινικές ευθύνες, όπου και όποιους και αν αφορούν. Καλούμαστε σήμερα να εφαρμόσουμε με θρησκευτική ευλάβεια, ένα μνημόνιο που συνεπάγεται όλα αυτά τα επώδυνα και αντιλαϊκά μέτρα, που συρρικνώνει και πλήττει το βιοτικό επίπεδο του λαού μας.

Φτάσαμε δυστυχώς, υπό το άγρυπνο βλέμμα της τρόικας, να βρισκόμαστε ως Βουλή στο δίλημμα “μνημόνιο ή χρεοκοπία”, “μνημόνιο ή κατάρρευση της κυπριακής οικονομίας και του κυπριακού κράτους”. Αναγκαστικά εγκρίναμε μείωση μισθών και συντάξεων, εγκρίναμε επιβολή νέων φορολογιών και δυσβάστακτα τόσα άλλα μέτρα για τους πολίτες. Μειώθηκαν οι κοινωνικές παροχές, κουτσουρεύτηκαν τα επιδόματα σε ανάπηρους και σε άλλες ευάλωτες ομάδες, μειώθηκε το επίδομα τέκνου και η φοιτητική χορηγία, ενώ καταργήθηκε το επίδομα μανάς. Προσωπικά, θεωρώ ότι ειδικά γι’ αυτά τα θέματα θα μπορούσε να γίνει καλύτερη διαπραγμάτευση από πλευράς κυβέρνησης με την τρόικα και να υπήρχε στόχευση και κριτήρια και όχι οριζόντιες αποκοπές. Για αυτούς τους λόγους και για λόγους συνέπειας και αρχής καταψήφισα τα συγκεκριμένα μέτρα, που πλήττουν βάνουσα το θεσμό της οικογένειας και διαβρώνουν τον κοινωνικό ιστό, αυτά τα μέτρα που και πέρσι από αυτό το βήμα και πάλι τα είχα καταψηφίσει.

Αναφορικά με τα θέματα της άμυνας, υποστηρίζω ακράδαντα ότι πρέπει να διαφυλαχθούν ως κόρη οφθαλμού και δεν έπρεπε να επιτρέψουμε την οποιαδήποτε παρέμβαση της τρόικας σ’ αυτά, όπως άλλωστε έπραξαν και άλλες χώρες που βρισκόντουσαν σε χειρότερη οικονομική κατάσταση από τη δική μας. Δεν πρέπει να επιτρέψουμε να πλήττεται η αμυντική και η επιχειρησιακή ικανότητα της πατρίδας μας, επειδή έτσι θέλει η τρόικα να μας επιβάλει. Είναι αδιανόητο για μένα στελέχη της Εθνικής Φρουράς να παραμένουν για δεκαπέντε έως είκοσι χρόνια στον ίδιο βαθμό. Αν ισχύσει κάτι τέτοιο, με ποιο ηθικό και ποιο κίνητρο θα εργαστεί με κίνδυνο της ζωής του ο στρατιωτικός; Γι’ αυτό το Υπουργείο Άμυνας επιβάλλεται άμεσα να επισπεύσει τη διαδικασία για την κατάθεση κανονισμών που αφορούν τις κρίσεις, αποστρατείες, προαγωγές, για την περαιτέρω ανέλιξη των στελεχών, προκειμένου να δημιουργηθούν τα αναγκαία κίνητρα γι’ αυτούς. Αποτελεί ύψιστο θέμα για την Εθνική Φρουρά και για το ηθικό του στρατεύματος να ετοιμάσει μια σωστή μελέτη για πρόσληψη νέων Εθελοντών Πενταετούς Υποχρέωσης, των ΕΠΥ, για επάνδρωση των κύριων αμυντικών συστημάτων, να προβεί στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των οπλικών συστημάτων και αγορά νέων. Επιδίωξη και επιθυμία όλων μας, ιδίως υπό τις παρούσες συνθήκες, όσο ποτέ άλλοτε, είναι να έχουμε μια ισχυρή, ταχυκίνητη, αξιόμαχη, με υψηλό φρόνημα Εθνική Φρουρά, που θα παρέχει ασφάλεια στην πατρίδα μας.

Τώρα για τα θέματα υγείας οφείλω να επισημάνω ότι αποτελεί κορυφαίο ζήτημα η εισαγωγή του Γενικού Συστήματος Υγείας, που θα επιφέρει τομές και μια γενναία μεταρρύθμιση στον ευαίσθητο τομέα της υγείας, που είναι αποδεκτό από όλους ότι νοσεί και ιδιαίτερα σήμερα, την εποχή του μνημονίου, επιβάλλεται η εισαγωγή του ΓΕΣΥ, χωρίς όμως ακόμα να υπάρχει ξεκάθαρη κατεύθυνση για την εφαρμογή του. Η δυσμενής οικονομική κατάσταση που αντιμετωπίζουν σήμερα τα κυπριακά νοικοκυριά εν μέσω οικονομικής κρίσης οδηγεί ολόένα και περισσότερο πληθυσμό στα κρατικά νοσηλευτήρια του τόπου μας. Η κατάσταση των νοσηλευτηρίων μας επιδεινώνεται ακόμα περισσότερο με την προσέλευση μεγάλου αριθμού Τουρκοκυπρίων που διαμένουν στις κατεχόμενες περιοχές, καθώς και αιτητών πολιτικού ασύλου, οι οποίοι λόγω της πολιτικής του κράτους δικαιούνται δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Οι Τουρκοκύπριοι, χωρίς να προσφέρουν

τίποτα στην Κυπριακή Δημοκρατία, ερχόμενοι στις ελεύθερες περιοχές του κράτους, απολαμβάνουν όλα αυτά τα προνόμια και τα αγαθά και στη συνέχεια επιστρέφουν στα κατεχόμενα και διαμένουν στις περιουσίες των προσφύγων συμπατριωτών μας, ενώ ένα μεγάλο κομμάτι των Ελληνοκυπρίων συμπατριωτών μας, που έχουν προσφέρει τόσα και τόσα στο κράτος, δεν τυγχάνει του ίδιου ευεργετήματος. Αυτή και αν είναι μια καταφανής δυσμενής διάκριση σε βάρος των Ελληνοκυπρίων συμπατριωτών μας!

Για όλους αυτούς τους λόγους προχωρήσαμε με το Δημοκρατικό Συναγερμό πριν λίγες μέρες στην κατάθεση κοινής πρότασης νόμου, η οποία προβλέπει και καθορίζει για Τουρκοκυπρίους ή και αλλοδαπούς να καθίστανται δικαιούχοι λήπτες δημοσίου βοηθήματος για δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, εφόσον έχουν πιστωμένες ή πληρωμένες εισφορές για τρία χρόνια στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δυστυχώς, ζούμε πρωτόγνωρες καταστάσεις για την Κύπρο, που προσομοιάζουν με αυτές του 1974. Πού καταντήσαμε! Η πατρίδα μας, μια χώρα που πριν πέντε χρόνια τη ζήλευαν και τα πιο ανεπτυγμένα κράτη για την ευημερία και για το υψηλό βιοτικό επίπεδο του λαού μας και σήμερα, δυστυχώς, διακόσιες χιλιάδες Κύπριοι ζουν κοντά στο όριο της φτώχειας! Χιλιάδες άνθρωποι αναζητούν βοήθεια, για να ταΐσουν τις οικογένειές τους, στα κοινωνικά παντοπωλεία των δήμων και στα συσσίτια της εκκλησίας. Οι άποροι μαθητές στα σχολεία μας αυξάνονται καθημερινώς. Οι περικοπές στην παιδεία και όλες οι συνέπειες που συνεπάγονται μας γυρίζουν πολλά χρόνια πίσω.

Σήμερα οι άνεργοι ανέρχονται στις σαράντα χιλιάδες, ενώ το φάσμα της ανεργίας κινδυνεύουν να αντιμετωπίσουν ακόμα περισσότεροι πολίτες, αφού οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κλείνουν η μια μετά την άλλη, ενώ τα κυπριακά νοικοκυριά είναι καταχρεωμένα.

Κύριε Πρόεδρε,

Ως βουλευτής Λάρνακας θέλω να δηλώσω την απογοήτευσή μου, γιατί η κυβέρνηση για ακόμη μια χρονιά έχει γυρίσει την πλάτη στην πόλη του Ζήνωνα, η οποία συνεχίζει να παραμένει ο φτωχός συγγενής τόσο από άποψη κονδυλίων όσο και σε αναγκαία έργα ανάπτυξης. Η κυβέρνηση απέτυχε να υλοποιήσει τη συμφωνία για τη μετακίνηση των εγκαταστάσεων των πετρελαιοειδών από το παραλιακό μέτωπο, η οποία έπρεπε να γινόταν μέχρι το 2010, ενώ φέτος, το 2012, θα ολοκληρωνόταν η περιβαλλοντική αποκατάσταση του χώρου. Η μετακίνηση των εγκαταστάσεων του διυλιστηρίου και των πετρελαιοδεξαμενών με την κατασκευή του τερματικού σταθμού στο Βασιλικό και η αξιοποίηση των χώρων αυτών θα ελευθερώσουν την περιοχή και θα επιτρέψουν την τουριστική ανάπτυξη της πόλης. Η απόφαση για επέκταση του Γενικού Νοσοκομείου Λάρνακας με ανέγερση της νέας πτέρυγας θα ξεκινούσε φέτος, αλλά δυστυχώς δε βλέπουμε το έργο να αρχίζει. Η μεγάλη και συνεχιζόμενη καθυστέρηση που παρατηρείται στην έναρξη του μεγαλεπήβολου έργου της ενιαίας ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας της Λάρνακας, παρά την υπογραφή της συμφωνίας με το στρατηγικό επενδυτή, μας ανησυχεί ιδιαίτερα για το μέλλον του έργου και τις προοπτικές ανάπτυξης της πόλης μας.

Από τις κοινοβουλευτικές επιτροπές που είμαι μέλος θα συνεχίσω να ασκώ πιέσεις προς την κατεύθυνση επίλυσης των μεγάλων προβλημάτων που ταλανίζουν μέχρι σήμερα, αλλά και διαχρονικά τη Λάρνακα. Αναφέρω κάποια από τα μεγάλα προβλήματα της πόλης μας, τα οποία χρήζουν άμεσης επίλυσης, για τα οποία οι προοπτικές, λόγω της οικονομικής κατάστασης, παρουσιάζονται δυσοίωνες: Ο ημιτελής παρακαμπτήριος δρόμος Αλέξανδρου Παναγούλη, ο δρόμος Φανερωμένης-Γεώργιου Χριστοδουλίδη-ΓΣΖ. Επ' ευκαιρία, χαιρετίζω την προ ολίγων ημερών υπογραφή των συμβολαίων και ελπίζω να μη μείνει κι αυτό το έργο στα χαρτιά. Οι δρόμοι στην επαρχία που συνδέουν τις κοινότητες και ιδίως οι επικίνδυνοι, η ενοποίηση του παραλιακού μετώπου που θα συνδέει την περιοχή Μακένζυ με την τουριστική ακτή Περβολιών μέχρι το Φάρο Κιτίου, η ανέγερση του Περιβαλλοντικού Κέντρου Αλυκών, η φιλοξενία κρατικής πανεπιστημιακής σχολής, που τόσο αναγκαίει στην πόλη μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Διαχρονική θέση του Δημοκρατικού Κόμματος για την οικονομία της πατρίδος μας ήταν πάντα ότι πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εθνική υπόθεση από όλους. Αυτό επαναλαμβάνουμε και τώρα. Έχοντας μπροστά μας την προοπτική και την όσο το δυνατόν ταχύτερη εκμετάλλευση και αξιοποίηση του φυσικού μας πλούτου, της αποκλειστικής οικονομικής μας ζώνης, οφείλουμε να μελετήσουμε και να εφαρμόσουμε μέτρα και τρόπους για στοχευμένη στήριξη όλων των ευπαθών ομάδων του πληθυσμού μας, των ανέργων, των παθόντων, των προσφύγων, των πολυτέκνων, των τριτέκνων, των χαμηλοσυνταξιούχων και όλων των άλλων χαμηλόμισθων της μεσαίας και μικρομεσαίας εισοδηματικής τάξης.

Τελειώνοντας, θέλω να τονίσω ότι από εμάς εξαρτάται το μέλλον των επόμενων γενιών σε αυτό τον τόπο. Χρειάζεται σωστή διαχείριση, αποφασιστικότητα, λήψη σωστών μέτρων με σύνεση, με αλληλοκατανόηση και αλληλοσεβασμό.

Τέλος, με την ευκαιρία των γιορτών εύχομαι σε σας και σε όλο τον κυπριακό λαό υγεία, ευτυχία και κάθε καλό και ο νέος χρόνος να βρει την πατρίδα μας ελεύθερη και ευημερούσα!

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Σ. ΦΥΤΤΗΣ)

Ευχαριστούμε, κύριε Προκοπίου.

Καλώ στο βήμα τον κ. Χρίστο Μέση, βουλευτή Λεμεσού, του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις. Και ο τελευταίος ομιλητής είναι ο κ. Κώστας Κωνσταντίνου.

ΧΡ. ΜΕΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Συγγνώμη, να πω κάτι. Διερωτώμαι αν μπορεί κάποιος του απογευματινού που θα θέλει να μιλήσει τώρα, να κόβκει τη σειρά του, αν μπορεί να γίνει, διότι τελειώνουμε νωρίς από ό,τι κατάλαβα. Συνεχίστε και μπορεί να το σκεφτεί κανένας...

ΧΡ. ΜΕΣΗΣ:

Ευχαριστώ, Πρόεδρε.

Κύριοι συνάδελφοι,

Δίχως άλλο, η σημερινή συζήτηση για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2013 διεξάγεται κάτω από πολύ επώδυνες και δυσμενείς οικονομικές συνθήκες, συνθήκες που καθορίζονται πέρα από το ευρύτερο περιβάλλον της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, ουσιαστικά από την ύπαρξη και την εφαρμογή για τα επόμενα χρόνια του δανειοδοτικού μνημονίου της χώρας μας με την τρόικα, ένα επώδυνο μνημόνιο που καθορίζει και διαμορφώνει οριστικά τον υπό αναφορά προϋπολογισμό, που έχει ως χαρακτηριστικά και βασική φιλοσοφία την πεπτατημένη και αποτυχημένη αντίληψη της μονόπλευρης λιτότητας, τα πνιγηρά μέτρα κατά των εργαζομένων, τη συρρίκνωση, αλλά και τη μεταβολή του τρόπου λειτουργίας του κράτους γενικότερα. Ένα μνημόνιο που θα ήταν πολύ αφηρημένο και αόριστο, αν λέγαμε έτσι απλά και γενικευμένα ότι αυτό αποτελεί μόνο απότοκο της ύπαρξης της οικονομικής κρίσης. Γιατί δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία πως η οικονομική κρίση από μόνη της ουδέποτε θα ήταν αρκετή να φέρει αυτό το μνημόνιο. Γιατί ένα μνημόνιο ποτέ και για κανένα λόγο δε θα ήταν αναγκαίο για την Κύπρο, αν δεν προηγείτο μια σειρά από γεγονότα, γεγονότα που ως συνέπεια συγκεκριμένων αποφάσεων στη βάση χαρακτηριστικών συμπεριφορών και νοοτροπίας καθόρισαν τις συνθήκες που ακριβώς στο τέλος επέβαλαν την έλευση αυτού του μνημονίου. Γιατί ακριβώς σήμερα και με την πάροδο λίγων μόνο μηνών γίνεται πια ξεκάθαρο πως το πρόβλημα είχε τη γενεσιουργό του αιτία αποκλειστικά στην αλόγιστη και ασύδοτη έκθεση των κυπριακών τραπεζών και ιδιαίτερα, εξειδικευμένα, στην οικονομία της Ελλάδας. Αυτό δηλαδή που στη συνέχεια οδήγησε στο σταδιακό αποκλεισμό από τις διεθνείς αγορές και στην παρεμπόδιση της αναχρηματοδότησης του δημοσίου χρέους, για να φτάσουμε, ως γνωστό, στο κούρεμα των ελληνικών ομολόγων, που σε συνδυασμό με την απόφαση της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών για αύξηση των ιδίων κεφαλαίων επέφεραν την κατάρρευση του τραπεζικού μας συστήματος.

Τα γεγονότα αυτά αποκαλύπτουν σε όλο της το τρομακτικό μεγαλείο την ασυδοσία και την αλόγιστη αδηφαγία και τοκογλυφία από μέρους συγκεκριμένων τραπεζιτών, που είχε ως ιδιαίτερο αποδέκτη τον εν μέσω κρίσης ελληνικό λαό και όχι μόνο βέβαια. Την ίδια στιγμή δεν πρέπει να διαφεύγει και το γεγονός ότι, πέρα από τις εγκληματικές συμπεριφορές των όποιων τραπεζών, άλλο τόσο εγκληματική υπήρξε και η πλημμελής και ανεπανάληπτα αναιμική ενάσκηση του εποπτικού ρόλου των τραπεζών από μέρους τού κατά τα άλλα πολιτικά λαλίστατου τότε Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας κ. Αθανάσιου Ορφανίδη.

Όλα δηλαδή είναι γεγονότα και συμπεριφορές, που χωρίς αυτά η Κύπρος ουδέποτε θα βρισκόταν σε αυτή τη δεινή θέση. Και δε χρειάζονται ούτε επιχειρήματα ούτε και πολλές εξηγήσεις, για να τεκμηριωθεί αυτό, παρά μόνο ένας αριθμός. Και ο αριθμός είναι €10 δις! Αυτό είναι περίπου το μέγεθος του προβλήματος των τραπεζών, €10 δις! Δηλαδή, το συντριπτικό 86% των συνολικών δανειακών μας αναγκών. €10 δις, που ασφαλώς αποτελούν ένα τεράστιο ποσό που, και αν ακόμα χάριν άσκησης θέλαμε να εξασφαλίσουμε άμεσα, δε θα μας έφταναν όλα τα έσοδα του κράτους μας που είχαμε καθ' όλη τη διάρκεια του τρέχοντος έτους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι έχει επιτελεστεί από κάποιους ένα τεράστιο και απεχθές έγκλημα σε βάρος του κυπριακού λαού. Θα έλεγα το τρίτο στη σειρά μετά το πραξικόπημα του '74 και το σκάνδαλο του

χρηματιστηρίου. Ένα έγκλημα που ίσως για πρώτη φορά κάνει τόσο επιτακτική την άμεση προσαγωγή των όποιων υπευθύνων στη δικαιοσύνη, ώστε, πέρα από την ικανοποίηση του αισθήματος δικαίου, να μπορέσει ο τραπεζικός μας τομέας να επανέλθει ξανά σε ομαλότητα και σταθερότητα, που είναι βασική προϋπόθεση για την επανάκαμψη της οικονομίας της χώρας μας.

Βέβαια, για την επανάκαμψη το πρώτο βήμα είναι η ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, ώστε με την προώθηση της ρευστότητας στην αγορά να επέλθει η αναγκαία αναθέρμανση του κύκλου της οικονομίας. Όμως στις δοσμένες συνθήκες η επαναφορά της ανάπτυξης κάτω από τις πρόνοιες του μνημονίου θα χρειαστεί και επιπλέον σκληρές προσπάθειες, για να αντιμετωπιστούν οι δυσμενείς συνθήκες λιτότητας και κατ' επέκταση η επιβράδυνση που θα επιφέρουν στη δομή της οικονομίας πλείστες από τις πρόνοιες του επώδυνου αυτού μνημονίου. Γιατί, όσο και αν κατά την ακόμη συνεχιζόμενη διαπραγματεύση με την τρόικα φαίνεται να απειράπησαν τα χειρότερα, όσο και αν η δική μας πλευρά φαίνεται ότι πέτυχε να κρατήσει πλείστες κόκκινες γραμμές ανέπαφες, με αποτέλεσμα το παρόν μνημόνιο να μπορεί να πει κανείς ότι είναι το λιγότερο επώδυνο που υπογράφηκε μέχρι σήμερα στην Ευρώπη, αυτό δεν παύει να είναι ένα απεχθές έγγραφο, πάντοτε επώδυνο για το λαό, αλλά ιδιαίτερα ανασταλτικό για την ανάπτυξη.

Γι' αυτό και αυτή τη στιγμή, κύριε Πρόεδρε, την υστάτη, θα χρειαστεί το μέχρι σήμερα κενό σύνθημα της ενότητας να γίνει επιτέλους πράξη. Θα πρέπει να τεθεί ένα τέλος στην πολιτική της κινδυνολογίας και στη μεμφιμοιρία, που δίχως άλλο τους τελευταίους μήνες δηλητηρίασαν και κατέστρεψαν ό,τι μπορούσε να βελτιώσει, έστω και στο ελάχιστο, το γενικότερο κλίμα στην οικονομία.

Θα πρέπει επιτέλους κάποιοι να σταματήσουν με τις ισοπεδώσεις που τους επέβαλε προφανώς η αντιπολιτευτική και προεκλογική τους διάθεση, να αποδομούν τη δική μας πλευρά και να δίνουν επιχειρήματα στους εχθρούς της Κύπρου. Δεν ήταν καθόλου σπάνιο το φαινόμενο τους τελευταίους μήνες ξένα έντυπα, για να εξυπηρετήσουν δικές τους σκοπιμότητες, να παραθέτουν και να εκμεταλλεύονται απαράδεκτες δηλώσεις στελεχών της αντιπολίτευσης, όπως για παράδειγμα αυτές που χαρακτήριζαν τις αντιπροτάσεις της πλευράς μας για το μνημόνιο ως προτάσεις σκουπίδια και άλλα παρόμοια.

Θα πρέπει επιτέλους να γίνει αντιληπτό ότι η ενότητα δεν είναι σχήμα λόγου. Δεν αρκεί να λέμε ότι ενώνουμε δυνάμεις. Η ενότητα δεν είναι προεκλογικό σύνθημα. Η ενότητα βιώνεται πολιτικά και όχι φραστικά, απαιτεί καθορισμό πολιτικών θέσεων και άρθρωση ανάλογου πολιτικού λόγου. Ιδιαίτερα τώρα, που καλούμαστε να διεξέλθουμε μια πολύ κρίσιμη και επώδυνη περίοδο, που είτε θα οδηγηθούμε έξω από την κρίση στην ομαλότητα είτε θα οδηγηθούμε σε ένα νέο μνημόνιο ακόμη πιο επώδυνο και ακόμη πιο επαχθές. Γι' αυτό, ναι, η ενότητα είναι σήμερα πιο αναγκαία παρά ποτέ, αν και όμως πολύ φοβούμαι ότι για κάποιους η ενότητα συνεχίζει ακόμη και σήμερα και θα συνεχίσει και στο μέλλον να αποτελεί επικοινωνιακό εργαλείο παρά πολιτική πράξη. Γιατί στην πραγματικότητα αυτά που επιδιώκουν κάποιοι και ιδανικά επιθυμούν ανθίστανται ακόμη της σημερινής ήδη δυσβάστακτης για το λαό πραγματικότητας.

Η μείωση των παροχών, οι περικοπές και γενικά η δυσβάστακτη λιτότητα μπορεί δυστυχώς, αγαπητοί συνάδελφοι, να έχουν και συνέχεια. Ήδη η επιχειρούμενη απορρύθμιση της αγοράς εργασίας άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά με ασφαλώς πολλά υποσχόμενη και ελκυστική για κάποιους προσφορά πολύ φτηνής και ανταγωνιστικής εργασίας, αλλά με τίμημα την καταρράκωση και την εξαθλίωση του λαού από την ανεργία.

Ακόμη, κανείς δεν αποκλείει στο μέλλον μια επαναφορά της παράλογης λογικής των ιδιωτικοποιήσεων κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών, που ασφαλώς κάποιοι σήμερα παρά ποτέ τους εμποφθαλιούν και έχει κατά κύριο λόγο να κάνει με τη δυναμική τους ικανότητα στη νέα ενεργειακή εποχή να υπερπολλαπλασιάσουν την κερδοφορία τους, όπως επίσης την επαναφορά της άλλης επιδίωξης από κάποιους κύκλους, αυτής που μέχρι σήμερα ο Πρόεδρος Χριστόφιας με τόση επιτυχία απέτρεψε, τον έλεγχο δηλαδή των εθνικών μας πόρων, που έχουν σχέση με τους υδρογονάνθρακες. Και δεν αναφέρομαι μόνο στον υποθαλάσσιο φυσικό πλούτο καθεαυτόν, αλλά και σε ό,τι άλλο έχει έστω και έμμεση σχέση με τους υδρογονάνθρακες και έχει ως ιδιοκτήτη ή θα μπορούσε να έχει ως ιδιοκτήτη το λαό και δυναμικά να καταστεί στο μέλλον προσοδοφόρο, όπως τεχνικές υποδομές, ιδιοκτησιακά καθεστώτα εκμετάλλευσης, λιμενικές υπηρεσίες, ηλεκτρονικές επικοινωνίες, ενεργειακές υποδομές και τόσα άλλα. Γι' αυτό είμαστε βέβαιοι ότι κάποιοι ακόμα σχεδιάζουν και προετοιμάζουν νέες επώδυνες πραγματικότητες για τον τόπο μας. Κάποιοι προσδοκούν ακόμα και άλλο αίμα από το λαό. Επιδιώκουν την περαιτέρω αφαίμαξη του μόχθου και του ιδρώτα των απλών ανθρώπων, γιατί επιβουλεύονται τον πλούτο της χώρας και το μέλλον του κυπριακού λαού στο σύνολό του.

Γι' αυτό εμείς, ως αριστερά, δεν έχουμε καμιά αυταπάτη. Τα χρόνια που έρχονται θα είναι σκληρά και δύσκολα, αλλά προπάντων θα είναι μια περίοδος που οι επιθέσεις ενάντια στον κοινωνικό ιστό θα κορυφωθούν ματώνοντας και αφαιμάσσοντάς τον όσο βαθύτερα τους επιτραπεί. Γι' αυτό είμαστε προετοιμασμένοι και έτοιμοι, προετοιμασμένοι και έτοιμοι να υπεραμυνθούμε κάθε σπιθαμής κοινωνικής κατάκτησης προστατεύοντας τα κεκτημένα αυτού του λαού με όποιο και όσο τίμημα και αν απαιτηθεί.

Είναι δε βέβαιο πως στο τέλος ο λαός μας θα τα καταφέρει, όπως τόσες φορές εξάλλου στα δύσκολα έπραξε και στο παρελθόν. Είναι βέβαιο πως μαζί μπορούμε να εξέλθουμε της κρίσης και θα εξέλθουμε. Όμως θα πρέπει εν τω μεταξύ πρώτα να διαχειριστούμε την κρίση αμβλύνοντας και περιορίζοντας τα επώδυνα που

έχει ήδη φέρει το μνημόνιο, αλλά προπάντων αποτρέποντας, εμποδίζοντας και ανατρέποντας να επέλθουν όσα ακόμη κάποιοι δυστυχώς επιβουλεύονται και θα επιμείνουν μάλλον να μας επιφέρουν.

Σας ευχαριστώ, αγαπητοί συνάδελφοι, και σας εύχομαι καλές γιορτές!

(Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος της Βουλής επανέρχεται στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Μέση.

Παρακαλώ το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού τον κ. Κώστα Κωνσταντίνου να προσέλθει στο βήμα. Είναι ο τελευταίος ομιλητής της πρωινής συνεδρίας της Βουλής.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι το κλίμα φέτος τόσο βαρύ, που πραγματικά ο προβληματισμός είναι έντονος, γι' αυτό δε θα ακολουθήσουμε την πεπατημένη των ομιλιών. Και, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν ουκ ολίγα τα οποία κάποιος μπορεί να αναφέρει, να καταλογίσει και να πει με στόμφο για τα όσα έχουν διαδραματίσει κάποιοι με τις αμέλειες και τις παραλείψεις τους, αλλά και για την όποια πολιτική έχει ακολουθήσει η κυβέρνηση κύρια, που μας έχει οδηγήσει σ' αυτό το κατάντημα, σήμερα είναι η ώρα του προβληματισμού. Και είναι η ώρα να δούμε πώς θα μπορέσουμε να εξέλθουμε απ' αυτή την κρίση, η οποία έχει αγγίξει δυστυχώς πάρα πολλούς συμπολίτες μας, πάρα πολλούς συνεπαρχιώτες. Και δυστυχώς, είμαστε μάρτυρες καθημερινά, πιστεύω, όλοι οι συνάδελφοι του τι πραγματικά συμβαίνει, του ότι υπάρχουν απελπισμένοι. Η φτώχεια, η ανεργία, η ένδεια έχουν αγγίξει πάρα πολύ κόσμο και είναι πάρα πολλοί αυτοί που, απελπισμένοι, απευθύνονται όπου δει, για να βρουν κάποια ελπίδα φωτός, έστω και για εκείνα της καθημερινότητας, για τα πιο μικρά. Εκεί έχουν οδηγηθεί πάρα πολλοί δυστυχώς συμπολίτες μας! Όλ' αυτά, γιατί κάποιοι ακολούθησαν λανθασμένες πολιτικές, αμέλησαν να επιδείξουν στοιχειώδη, συγκροτημένη, έστω και προληπτική πολιτική, με αποτέλεσμα να οδηγηθούμε εδώ που φτάσαμε. Και, όταν μονόπλευρα κάποιοι επιρρίπτουν ευθύνες χωρίς οι ίδιοι να αναλαμβάνουν τις δικές τους ευθύνες για το πώς οδήγησαν τον τόπο εδώ και για το πού φτάσαμε με τις λανθασμένες πολιτικές, αλλά και για το τι μέλλει γενέσθαι μέσα από τη μη ανάληψη των δικών τους ευθυνών, ε, προκαλεί κάποιο προβληματισμό. Δυστυχώς, αντί να ακούσουμε προτάσεις για το τι έχουν κάνει κάποιοι... Και θα μιλήσω και για τον τομέα της υγείας!

Οι συνάδελφοι βουλευτές της Πάφου γνωρίζουν πολύ καλύτερα το κατάντημα που έχει οδηγηθεί η Πάφος σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό από τις άλλες επαρχίες. Το πρόβλημα με την Πάφο και η κρίση η οποία έχει αγγίξει τους Παφίτες έχουν ξεκινήσει εδώ και τρία χρόνια. Και δυστυχώς, ήταν ακριβώς το έναυσμα, για να αντιληφθούν οι κυβερνώντες ότι έπρεπε να πάρουν μέτρα, τα οποία θα έπρεπε να επεκταθούν σε ολόκληρη την Κύπρο. Δυστυχώς, φτάσαμε στο σημείο αυτή η κατάσταση να επεκταθεί σ' ολόκληρη την Κύπρο και το πρόβλημα να είναι γενικότερο, παρά τις προειδοποιήσεις οι οποίες υπήρξαν. Και, όταν οι ίδιοι οι κυβερνώντες διά του Υπουργού Οικονομικών, του τότε Υπουργού Οικονομικών, ανέφεραν ότι έχουμε ξεπεράσει την κρίση, ότι την Κύπρο δεν την αγγίζει, ότι είναι μια αυτόφωτη, αυτοδύναμη οικονομία, μικρή μεν, αλλά ξεπεράσαμε το πρόβλημα... Ε, όταν δεν αντιλαμβάνεσαι το μέγεθος της κρίσης και την πραγματικότητα, πώς να προωθήσεις μέτρα και να επιλύσεις και το πρόβλημα;

Εν πάση περιπτώσει, απλά λέω ότι εμείς ως Παφίτες ζούμε σε μεγαλύτερο βαθμό ίσως από άλλες πόλεις τις πραγματικότητες. Τώρα δε θα μιλήσω για το πού έμεινε η Πάφος όσον αφορά τη στασιμότητα των έργων ανάπτυξης και την προώθηση και υλοποίηση έργων. Νομίζω ότι όλοι γνωρίζουμε πού βρισκόμαστε. Απλά, τώρα δεν είναι η ώρα, κάτω από το κράτος των προβλημάτων που απασχολούν γενικότερα, ειδικότερα και γενικότερα, ολόκληρη την Κύπρο και την οικονομία μας, να μιλούμε για έργα, γιατί είναι ουτοπία. Εν πάση περιπτώσει όμως, στα θέματα πολιτικής που επαναλαμβάνοντο τακτικότερα στις όποιες συσκέψεις ή στις παρακλήσεις που γίνονταν στην παρουσία υπουργών ή και του ίδιου του Προέδρου της Δημοκρατίας για σημαντικά έργα ανάπτυξης για την Πάφο, απάντηση ήταν το εξής στερεότυπο επαναλαμβανόμενο πρότυπο: «Ξέρετε, υπάρχει πολιτική βούληση». Εμείναμε στις πολιτικές βουλήσεις, τα έργα όμως δεν έχουν προωθηθεί και υλοποιηθεί! Τώρα, επαναλαμβάνω, είναι ουτοπία να μιλάμε για προώθηση έργων ανάπτυξης.

Τώρα σίγουρα και ο τομέας της υγείας... Ακούσαμε από την ευπαιδευτη αγαπητή συνάδελφο την κ. Μισιαούλη να μας λέει ότι "θα", "θα", "θα", ότι προγραμματίζονται... Μα, τι κάνατε τόσα χρόνια; Είχατε το δικαίωμα, είχατε την ευχέρεια, είχατε την εξουσία να υλοποιήσετε έργα, με πρώτο και καλύτερο το ΓΕΣΥ! Και ήταν μια απαίτηση ολόκληρου του κυπριακού λαού, όλων των πολιτικών δυνάμεων η προώθηση και εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας. Εδώ ακούσαμε τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να λέει -και το είπε και δημόσια- ότι δεν επρόκειτο για κάποιους λόγους να προωθηθεί και να εφαρμοστεί το Γενικό Σύστημα Υγείας,

που είναι η πανάκεια προώθησης και επίλυσης όλων των προβλημάτων τα οποία απασχολούν το δημόσιο τομέα της υγείας. Δυστυχώς, μετά από πολύ καιρό, αφού το ακούσαμε και από Υπουργούς Υγείας, ξαφνικά θυμηθήκατε τον περασμένο Ιούνιο να μας πείτε ότι «είμαστε σε θέση και η απόφαση είναι ξεκάθαρη και υπάρχει και απόφαση εκ νέου του Υπουργικού Συμβουλίου για προώθηση και εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας». Μα, ποια εφαρμογή; Πόσος εμπαιγμός τέλος πάντων αυτής της κοινωνίας των πολιτών, την οποία επικαλεστήκατε πάρα πολλές φορές; Προώθηση και εφαρμογή χωρίς την προώθηση και λύση των βασικών προαπαιτούμενων για την προώθηση και εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας; Από όλα αυτά τα οποία έπρεπε να είχαν υλοποιηθεί ως βασικά προαπαιτούμενα τίποτα δεν έγινε! Με ποια βάση εκ του μη όντος λόγω ανυπαρξίας θα μπορέσει να προωθηθεί και να εφαρμοστεί το Γενικό Σύστημα Υγείας; Φαίνεται όμως ότι είχατε κατά νουν ότι θα προωθούσατε κάποια ίσως υποψηφιότητα Υπουργού Υγείας και ίσως να 'ταν και ευκαιρία, να πούμε, να το εξαγγείλετε, να έχετε μια βάση διακήρυξης και προκήρυξης κάποιων πολιτικών, για να έχετε να λέτε προς τα έξω. Όμως, φαίνεται ότι δε λαμβάνετε σοβαρά υπόψη κάποια ζητήματα τα οποία είναι εκ των ων ουκ άνευ, είναι βασικά ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν με την ίδια την πολιτική την οποία εξαγγέλλετε, που δεν μπορεί η ίδια να υλοποιηθεί, γιατί είναι φανερό ότι δεν υπάρχει σοβαρή πρόθεση, παρά την εξαγγελία, προώθησης και εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας, γιατί, αν υπήρχε, δε θα...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ο προϋπολογισμός των €80.000 για προώθηση και εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας, ε, δεν αρκεί ούτε για μνημόσυνα! Με όλο το σεβασμό! Είναι αυτοεμπαιγμός και των ιδίων των πολιτικών σας αλλά πολύ περισσότερο του κυπριακού λαού! Εάν υπήρχε σοβαρή πρόθεση από μέρους σας, θα ήταν πολύ διαφορετική και η όλη προσέγγιση η οποία θα υπήρχε από μέρους σας.

Όσον αφορά την αναδιοργάνωση, που είναι και βασικότατο προαπαιτούμενο, δεν την έχουμε δει, ενώ έπρεπε ήδη να είχε γίνει. Ποιος είναι ο οδικός χάρτης τον οποίο έχετε ακολουθήσει; Ποιος είναι οι πολιτικές και τα έργα τα οποία θα έπρεπε να είχαν υλοποιηθεί, ούτως ώστε να γίνουν, να υλοποιηθούν; Και ποια είναι η κοστολόγηση, η οποία δεν υπήρξε, δεν υπάρχει και δεν την έχουμε ενώπιόν μας; Είναι απλά να εξαγγέλλομε γενικά και αόριστα και, όπως λέμε στην κοινώς καθομιλουμένη, του κουτουρού πολιτικές απλά για εσωτερική κατανάλωση; Ναι, αυτό έχετε κάνει!

Εδώ υπάρχει θέμα μνημονίου! Ο προϋπολογισμός δε συνάδει με το μνημόνιο, με DRG, που έπρεπε να είναι οι προτεραιότητές σας! Από τη στιγμή που αδυνατείτε... Ναι, μπορεί να παραδώσετε την εξουσία σε δύο μήνες, έπρεπε όμως, αν μη τι άλλο, να θέσετε κάποιες βάσεις. Έπρεπε! Την ίδια ώρα που οι πολίτες και οι ασθενείς талаιπωρούνται σε έτι μεγαλύτερο βαθμό, γιατί απευθύνονται στα δημόσια νοσοκομεία, για να βρουν παρηγοριά, για να βρουν λύση στα προβλήματά τους, δυστυχώς ακόμα και την πρωτοβάθμια ιατρική περίθαλψη την έχετε συμπαραλάβει! Και τα μόνα τα οποία γίνονται αυτή τη στιγμή είναι οι λίστες αναμονής, οι ουρές, οι ημερομηνίες για επεμβάσεις μετά από έξι μήνες, οκτώ μήνες, ένα χρόνο και πάει λέγοντας. Και την ίδια στιγμή δεν έχετε αναβαθμίσει την πρωτοβάθμια ιατρική περίθαλψη. Και την ίδια στιγμή δεν έχετε συνάψει οποιεσδήποτε συμφωνίες και δεν έχετε απευθυνθεί στον ιδιωτικό τομέα, που, δόξα σοι ο Θεός, έχει και εξοπλισμό πολύ περισσότερο και μεγαλύτερο! Αν αναλογιστούμε και σε σχέση με τους Ευρωπαίους πολίτες, με το τι συμβαίνει πραγματικά στην Ευρώπη, εμείς ως Κύπρος έχουμε σε μεγαλύτερο βαθμό εξοπλισμούς, αλλά και δυνατότητες για περίθαλψη των ασθενών. Δυστυχώς, όλα στον αυτόματο πιλότο! Υπάρχει μια πτώση από αλεξίπτωτο και τίποτα δεν κάνετε να ανακόψετε αυτή την πορεία, η οποία επιδεινώνεται καθημερινά και δημιουργεί έτι μεγαλύτερα προβλήματα. Και δυστυχώς, αυτοί που πληρώνουν τη νύφη είναι οι ίδιοι οι ασθενείς και οι πολίτες.

Εν πάση περιπτώσει, απλά θα πω ένα παράδειγμα. Ε, δεν μπορεί ιατροσυμβούλια τα οποία συνιστώνται... Και φαίνεται ότι έχουν δοθεί οι εξής οδηγίες λόγω και της οικονομικής κρίσης και των προβλημάτων που απασχολούν την οικονομία μας: «Ξέρετε, όσους απευθύνονται μέσω των ιατροσυμβουλίων για συντάξεις ή οτιδήποτε άλλο να τους αποκόπτετε, να τους λέτε ότι δε δικαιούνται». Ιατροσυμβούλιο πριν από ένα χρόνο -θα πω ένα παράδειγμα κλασικό- κατέταξε κάποιον, ο οποίος ήταν εργαζόμενος σε ημικρατικό οργανισμό, στην κατηγορία των ατόμων με αναπηρία 85%. Οι ίδιοι οι γιατροί, τα μέλη του ιατροσυμβουλίου, τον οδήγησαν... Έχασε τη δουλειά του ο άνθρωπος! Φέτος έχει ξαναπάει ενώπιον ιατροσυμβουλίου και του είπαν το εξής: «Ξέρεις, δεν έχεις πρόβλημα. Είσαι ικανός να εργάζεσαι». Ο άνθρωπος έχασε τη δουλειά του! Σήμερα είναι στο δρόμο! Και είναι κλασικό παράδειγμα!

Να πω για τους Σύρους και τελειώνω, επειδή έγινε, έτσι, πολύς θόρυβος και μεγάλη προσπάθεια από πλευράς του φίλου Κυβερνητικού Εκπροσώπου, αλλά και του φίλου του εκπροσώπου τύπου του ΑΚΕΛ να διαψεύσουν τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού, ισχυριζόμενοι ότι κατασκεύασε δήθεν ο ίδιος για προεκλογικούς και άλλους λόγους αυτό το οποίο κατήγγειλε, την πρόθεση της κυβέρνησης να φέρει εδώ -γιατί λίγους έχουμε!- Σύρους, μέχρι και πέντε χιλιάδες, να τους εγκαταστήσει, να τους δώσει όλα εκείνα τα ζητούμενα, να τους ταΐζει, να τους ποτίζει, να τους περιθάλπει, να τους φροντίζει, να τους παρέχει ιατρική φροντίδα, και υπήρξε διάψευση με πομπώδες ύφος και ισχυρισμοί για κατασκευή των καταγγελιών από πλευράς του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ε, όταν, κύριοι εξ αριστερών, έγινε σύσκεψη σε συγκεκριμένη ημερομηνία, παρόντες ήταν εκπρόσωποι του Υπουργείου Εσωτερικών και του Υπουργείου

Υγείας. Εκεί έγινε και λόγος και για χώρους υποδοχής στην Πόλη Χρυσοχούς, στο στρατόπεδο Πόλης Χρυσοχούς, στη Λεμεσό, στα Κοκκινοχώρια, στη Λακατάμια. Και μάλιστα ο επικεφαλής είπε το εξής, έκανε την εξής παράκληση: «Σας παρακαλώ να μη διαρρεύσει». Είχαν τους λόγους τους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία! Ολοκληρώστε όμως, κύριε συνάδελφε.

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Θα μείνω ως εδώ.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Χρόνια πολλά σε όλους, καλή χρονιά και η ελπίδα υπάρχει πάντοτε! Και στο πρόσωπο του κ. Αναστασιάδη προσδοκούν ο λαός και οι πολίτες ότι θα δουν καλύτερες μέρες για τον εαυτό τους, για τα παιδιά τους, για το μέλλον τους. Χρόνια πολλά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ τον κ. Κωνσταντίνου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεδομένου ότι υπάρχει εξοικονόμηση χρόνου, επαναλαμβάνω, δεδομένου ότι υπάρχει εξοικονόμηση χρόνου, έχω πρόθεση να συνεχίσω με τον απογευματινό κατάλογο, για να υπάρξει εξοικονόμηση χρόνου και να μην παρατραβήξει η συνεδρίαση του απογεύματος.

Ο κ. Γιώργος Γεωργίου, βουλευτής του ΑΚΕΛ, αντιλαμβάνομαι, είναι έτοιμος να καταθέσει την ομιλία του. Εάν δεν υπάρχει ένσταση, δεδομένου ότι ο κ. Ανδρέας Κυπριανού δεν είναι παρών, ο βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού, θα μπορούσα να συνεχίσω με την κ. Σκεύη Κουκουμά και με την κ. Αθηνά Κυριακίδου, εάν είναι έτοιμες.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ο κ. Γεωργίου, εντάξει. Αν θέλει η κ. Κυριακίδου, εντάξει. Η αδυναμία όμως της ομάδας του Συναγερμού να υποδείξει ομιλητή, επειδή ενδεχόμενα κάποιοι νομίζουν ότι το απόγευμα εν' καλύτερος τηλεοπτικός χρόνος -λάθος βέβαια- εν μπορεί να σημαίνει ότι εννά μιλήσουν δύο ομιλητές του ΑΚΕΛ, ο ένας μετά τον άλλο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εάν υπάρξει λοιπόν βουλευτής από το Δημοκρατικό Συναγερμό να αντικαταστήσει κατά κάποιο τρόπο τον κ. Κυπριανού, καλώς, διαφορετικά, εάν είναι έτοιμη η κ. Αθηνά Κυριακίδου και επιθυμεί να μιλήσει, καλώς, ειδαλλιώς θα διακόψω τη συζήτηση.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Αν με ρωτάτε, λογικά, κύριε Πρόεδρε -και στο παρελθόν συνέβαινε- όταν ένας συνάδελφος στην πιο σοβαρή συζήτηση, τον προϋπολογισμό, απουσιάζει την ώρα που καλείται, χάνει το δικαίωμα να μιλήσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν πάση περιπτώσει, επειδή ήταν προκαθορισμένο πότε θα μιλήσει, θα του δώσουμε το δικαίωμα να ομιλήσει.

Παρακαλώ, κύριε Γεωργίου, έχετε το λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Νομίζω ότι είναι...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

...παροιμιώδης η έπαρση με την οποία κάποιοι συνάδελφοι από το Δημοκρατικό Συναγερμό μάς εμφανίζουν ως εντελώς δεδομένο πως ο κ. Αναστασιάδης το Φλεβάρη θα είναι Πρόεδρος. Θα παραδοθεί η εξουσία· γιατί είστε βέβαιοι ότι θα παραδοθεί σε σας; Θα παραδοθεί σε έναν από τους τρεις! Και η λέξη “κατάντια”... Δεν ξέρω εάν στοχοπροσηλωμένα και επικοινωνιακά επιλέγονται ορισμένες λέξεις, όπως “κατάντια”. Εάν είναι να μιλήσουμε για κατάντια, να μιλήσουμε αυτοκριτικά και για τον πολιτικό μας λόγο και για την ειλικρίνειά μας και για το λαϊκισμό μας, αλλά όχι, προς Θεού, για το έργο που παράγει αυτή η κυβέρνηση, διότι οι πολίτες είναι εδώ και γνωρίζουν τι έγινε και στον τομέα της υγείας και της παιδείας και για τα προσφυγικά και για τα επιδόματα και για μια σειρά από ζητήματα.

Μπροστά στα όσα βιώνουμε θα πρέπει να είναι ειλικρινής, ευθύς και σταράτος ο απολογισμός όχι μιας χρονιάς ούτε καν μιας πενταετίας· ίσως ολάκερης της νεότερης πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ιστορίας του τόπου, της ιστορίας του καθενός. Διερωτάται κανείς: Μα, είναι δυνατό να εννοούν αυτά που λένε; Πήγαν στράφι οι πανεπιστημιακές σπουδές των αγγλοαμερικανοτραφών πολιτικών παραγόντων, οικονομικών αναλυτών και κοινωνικών διανοητών της μακαρίας νήσου, μαζί και η κοινή λογική, καθώς και η ελάχιστη πολιτική δεοντολογία;

Ο δυτικός κόσμος -και, προσέξτε, δε λέω απλά “ο καπιταλισμός”, λέω “ολάκερος ο δυτικός κόσμος”- ευρίσκεται σε μια παρακμιακή καμπή. Απώλεσε την έξωθεν καλή μαρτυρία του και καταβυθίζεται σε μια πρωτοφανή κρίση αξιών, όχι με μαρξιστικούς όρους, παρά σύμφωνα με ομολογίες επιφανών εκπροσώπων του, που ξέχασαν να πάρουν βέβαια τη σχετική άδεια από σύμπασα την αντιπολίτευση και το κυπριακό νεοφιλελεύθερο κατεστημένο.

Και λεν -κύριε Μητσόπουλε, που χαμογελάτε, ακούστε!- τα εξής: Ο Μπαρόζο λέει «η κρίση είναι συστημική»...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έντζιε σημαίνει ότι διαφωνεί, επειδή χαμογελά!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Χαμογελά, επειδή συμφωνεί, απ’ ό,τι αντιλαμβάνομαι, για την κατάσταση την οποία θα περιγράψω!

Ο κ. Μάριο Ντράγκι λέει «το “όραμα” της Άνγκελα Μέρκελ για μια σταθερή οικονομία είναι σε κίνδυνο». Ο Κρούγκμαν λέει «οι Ευρωπαίοι ηγέτες, ιδίως η Γερμανία, και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα θα πρέπει να δράσουν πολύ διαφορετικά απ’ ό,τι τα τελευταία χρόνια». Ο κ. Μόντι λέει «θα υπάρξει αργά ή γρήγορα μια αντίδραση εναντίον της ίδιας της δημοσιονομικής και διαρθρωτικής πειθαρχίας που επιβάλλουν». Να πούμε και για τον κ. Φίσερ, που λέει «η στάση της Γερμανίας αποτελεί σοβαρό κίνδυνο για την Ευρώπη». Γερμανός ο ίδιος, πρώην ΥΠΕΞ! Ο κ. Σουλτς λέει «η Ευρώπη υιοθετεί την πολιτική που συνεχίζει να εφαρμόζει ο Πρόεδρος Χριστόφιας». Ποια πολιτική δηλαδή; Ότι δεν προχώρησε σε αυστηρά μέτρα λιτότητας, ότι υιοθέτησε μέτρα για ανάπτυξη και αντιμετώπιση της ανεργίας και ότι έδωσε έμφαση σε πολιτικές που θα διασφάλιζαν την κοινωνική συνοχή και την αντιμετώπιση της φτώχειας.

Η ίδια η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τα μέτρα του πρώτου πακέτου είπε ότι ήταν έγκαιρα και στοχευμένα. Και το συμβούλιο των Υπουργών των Οικονομικών, το ECOFIN, έλεγε ότι η Κύπρος έλαβε αποτελεσματικά μέτρα για τη διόρθωση του ελλείμματος εντός των χρονικών ορίων που είχαν τεθεί.

Αυτά λοιπόν. Και, ενώ η πρωτοκαθεδρία και οι ανοχές του νεοφιλελεύθερου μοντέλου αμφισβητούνται έντονα, η κρίση των, έστω θεωρητικών, αξιών που πρέσβευε είναι ιλιγγιώδης και νέα κέντρα οικονομικής, άρα και πολιτιστικής εξουσίας αναδύονται, κάποιοι ασχολούνται με το Κελλάκι. Οι τεκτονικές πλάκες του παγκόσμιου καπιταλιστικού συστήματος έχουν θρυμματιστεί, αλλά κάποιος πονηρός πολιτευτής μάς καλεί να δικαιώσουμε μ’ ένα θερμό χειροκρότημα τα δυο παιδιά, το Νικόλα και τον Αβέρωφ, άγγελο και εξάγγελο, πρωτοστάτες και οι δυο αυτού που καταρρέει.

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μα, τι έλεγαν, τέλος πάντων, τα δυο παιδιά; Τα δυο παιδιά έλεγαν «να κάνει ο Χριστόφιας τη βρόμικη δουλειά» που τώρα κάνουν οι “βάρβαροι” του ποιήματος -το ανέλυσε κάποια στιγμή ο κ. Αβέρωφ- που εμείς δεν τους καλέσαμε και δεν τους θέλαμε, γιατί θα ’φερναν μαζί τους τον τρόπο και το κακό. Και ήρθαν τελικά. Και κάποιοι δύσκολα κρύβουν τη χαρά τους, ίσως και τη λύτρωσή τους.

Ξανακούστε: Αυτό που συμβαίνει στο πολιτικό σκηνικό είναι πρωτοφανές, προκλητικό και απαράδεκτο! Δεν ξέρω αν είναι και τίμιο· ναι, ζούμε στην Κύπρο! Τα κάθε λογής κατεστημένα στην Κύπρο, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά, θρησκευτικά και άλλα, έχουν αποδυθεί μετά από μια μικρή περίοδο χάριτος σε μια

ισοπεδωτική εκστρατεία αποδόμησης του Προέδρου και απαξίωσης του ΑΚΕΛ ως δύναμης που μπορεί να πολιτεύεται και να διεκδικεί το αυτονόητο, να κυβερνά. Αυτό ήταν το μέγα αμάρτημα της αριστεράς! Έκτισαν ένα κράτος στηριγμένο στις προκαταλήψεις και τις διακρίσεις, πάνω στα ψέματα, τη διαφθορά και τις μεγάλες ουτοπίες εδώ και πενήντα, εξήντα χρόνια, ακόμα και πρόσφατα. Και οδήγησαν τον τόπο στην καταστροφή τρεις τουλάχιστον φορές, με το τουρκοφόρο πραξικόπημα, το χρηματιστήριο και τώρα με τις τράπεζες. Οι πρωταγωνιστές είναι οι ίδιοι, συνάδελφοι! Απλώς, αλλάζουν τα ονόματα λόγω της βιολογικής εξέλιξης και της διαφορετικής διανομής ρόλων. Αποθρασυμένοι πλήρως πυροβολούν τον Πρόεδρο και το ΑΚΕΛ, λέγοντας ότι οδήγησαμε τον τόπο στην οικονομική καταστροφή και το λαό σε εξαθλίωση. Γιατί δε μας λένε ότι αυτό που βιώνουμε σήμερα είναι η κρίση του δικού τους καπιταλιστικού συστήματος; Γιατί δε μας λένε πού οδήγησαν τους λαούς της Ευρώπης αυτές οι πολιτικές; Γιατί δε μας λένε για τις τεράστιες ευθύνες του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας και των διοικήσεων των τραπεζών; Γιατί δε λένε ότι υπήρξαν πρωτεργάτες στη λήψη αντιλαϊκών μέτρων από την κυβερνώσα Βουλή και ότι αποτόλμησαν απαντωτά πολιτικά πραξικοπήματα; Και γιατί δε μας λένε ποια θα ήταν η κατάσταση, αν αυτοί κυβερνούσαν, και το πιο βασικό, ότι, αν κυβερνήσουν, θα χρησιμοποιήσουν την κρίση ως επίφαση, για να τσακίσουν ακόμα παραπάνω και από την τρόικα το εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα και να αφαιρέσουν κεκτημένα που κερδήθηκαν με αγώνες δεκαετιών;

Δεν ισχυρίζομαι ότι δεν έγιναν λάθη. Δεν υποστηρίζω πως δε θα μπορούσαν τα πράγματα να τύγχαναν και μιας άλλης διαχείρισης. Άλλο είναι που λέω, ότι η κατάσταση δε θα άλλαζε δραματικά, ότι παρήξαμε έργο αξιόλογο, ότι τίμια, ειλικρινά και ευαίσθητα αφουγκραστήκαμε τον απλό, καθημερινό άνθρωπο και υπηρέτησαμε τις πραγματικές ανάγκες του, ότι εκεί που μπορούσαμε, στην άσκηση της Προεδρίας, αλλά και στο θέμα του φυσικού αερίου, δείξαμε και το μπόι και τις δυνατότητές μας. Βρεθήκαμε όμως στη δίνη φοβερών συγκυριών και έτσι πρέπει να κριθούμε, δίκαια και αντικειμενικά, όπως πρέπει να κρίνεται η κάθε κυβέρνηση, με κριτήριο τις πολιτικές και οικονομικές συνθήκες μέσα στις οποίες διακυβερνά. Από την αντιπολίτευση δεν περιμένουμε τέτοια μεγαλοψυχία. Είναι με πόνο ψυχής που βιώνουμε το μνημόνιο και τις συνακόλουθες συνέπειές του. Ο λαός όμως μας ξέρει καλά. Γνωρίζει πως όλες οι κατακτήσεις του φέρουν τη σφραγίδα του ΑΚΕΛ και της αριστεράς.

Η θλίψη μας δεν είναι σημάδι υποταγής ούτε ακύρωσης του αγώνα για μια δικαιότερη και ανθρωπινότερη κοινωνία. Και οι αγορές -θα το παραδεχτούμε- οι κακόφημοι οίκοι και οι τροϊκανοί, ντόπιοι και ξενόφερτοι, κέρδισαν προς στιγμής στα σημεία. Όμως, είμαστε ακόμα ζωντανοί και θα επανέλθουμε! Δε θα σηκώσουμε λευκή σημαία! Πλανώνται πλάνη οικτράν όσοι νομίζουν πως θα μας απομονώσουν ή θα μας ποδηγετήσουν! Είμαστε από σκληρή γενιά και θα το νιώσουν το Φλεβάρη του '13 οι κάθε λογής λαοπλάνοι και κατεργάρηδες, οι διαγκωνιζόμενοι στις μεταλλάξεις και στις οβιδιακές μεταμορφώσεις, καθώς και εκείνοι που καμώνονται πως δεν τις αντιλαμβάνονται και παρακολουθούν αποσβολωμένοι το ηχηρό "όχι" που αποκοιμήθηκε στην αγκαλιά του ασπόνδουλου "ναι" και συνομολογούν πυθικά κείμενα συγκλίσεων -για να ξεγελάσουν ποιους;- και συμφωνίες που κανένας δεν τις πιστεύει. Και θα το νιώσουν και εκείνοι που μονίμως τυχοδιωκτικά στροβιλίζονται στην πολιτική ρουλέτα, που χωρίς αιδώ δέχονται στοιχήματα από ύποπτους και επικίνδυνα εκτεθειμένους παίχτες, των οποίων γευόμαστε ακόμα τους πικρούς καρπούς των ανομιμοποίητων πράξεων.

Οι πολίτες και η κοινωνία δεν είναι ιδιοκτησία κανενός. Έχουν και γνώση και λογική. Τα χέρια μας είναι καθαρά. Η ψυχή μας είναι αγνή, η ιστορία μας αμόλυπτη. Ο ρόλος μας δεν εξαντλήθηκε. Ακριβή παρακαταθήκη μας, οι πράξεις και οι πολιτικές μας. Αυτά να σκεφτούν οι πολίτες το Φλεβάρη! Έτσι να κρίνουν και τους άλλους, όχι με βάση την εικονική πραγματικότητα. Να συνοπτολογίσουν οι πολίτες τις μεταλλάξεις, την πολιτική υποκρισία, τα βαρίδια -για κάποιους αμαρτωλά- των υποψηφίων. Ο Σταύρος Μαλάς είναι πεντακάθαρος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Γεωργίου για τη συνεισφορά του στη συζήτηση.

Αντιλαμβάνομαι ότι η κ. Αθηνά Κυριακίδου είναι έτοιμη να απευθυνθεί στο σώμα, συνεπώς την παρακαλώ να προσέλθει στο βήμα.

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση και η έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού αποτελεί κατά γενική ομολογία την κορυφαία νομοθετική και προπαντός πολιτική πράξη κάθε εθνικού κοινοβουλίου. Δυστυχώς, η συζήτηση του φεινού προϋπολογισμού πραγματοποιείται σε μια περίοδο όπου η κυπριακή οικονομία βρίσκεται στα όρια της χρεοκοπίας και οι απλοί πολίτες, οι απλοί εργαζόμενοι καλούνται να πληρώσουν το λογαριασμό.

Σίγουρα, η οικονομική κρίση είναι παγκόσμια, εισαγόμενη και συστημική. Ωστόσο, η πραγματικότητα αυτή δεν ακυρώνει άλλες πραγματικότητες, όπως για παράδειγμα τις τεράστιες ευθύνες της κυβέρνησης του

Προέδρου Χριστόφια και του τραπεζικού τομέα, συμπεριλαμβανομένου και του πρώην Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας.

Είναι γεγονός ότι η κυβέρνηση υποτίμησε τον κίνδυνο και υπερτίμησε τις δυνατότητες της κυπριακής οικονομίας, με αποτέλεσμα να την αφήσει αθωράκιστη. Η κυβέρνηση επέδειξε εγκληματική αδυναμία και δεν έλαβε έγκαιρα αποτελεσματικά μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της παγκόσμιας χρηματοοικονομικής κρίσης στην κυπριακή οικονομία παρά τις προειδοποιήσεις και τις εισηγήσεις μας.

Την ίδια ώρα όμως εγκληματικές ήταν και οι παραλείψεις του Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, ο οποίος δεν άσκησε επαρκή εποπτικό έλεγχο. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα των λανθασμένων χειρισμών του κ. Ορφανίδη αναφέρεται σε μελέτη του επενδυτικού οίκου "Exotix" για την κυπριακή οικονομία. Στη μελέτη αυτή ο οίκος διερωτάται γιατί ο Διοικητής επέτρεψε τη διασυννοριακή συγχώνευση της Marfin Λαϊκής με τη Marfin Εγνατία Τράπεζα. Μάλιστα, ο οίκος διερωτήθηκε: «Γιατί, μα γιατί ο Διοικητής επέτρεψε τη συγκεκριμένη κίνηση;».

Ο οίκος θεωρεί πως ο Διοικητής υποτίμησε τον κίνδυνο της έκθεσης των κυπριακών τραπεζών στο ελληνικό χρέος. Μάλιστα, ο οίκος παραθέτει απόσπασμα συνέντευξης του Αθανάσιου Ορφανίδη στο Reuters, ημερομηνίας 19 Απριλίου του 2011, δηλαδή λίγο μετά την ολοκλήρωση της συγχώνευσης. Στη συνέντευξη, σε σχέση με την έκθεση των κυπριακών τραπεζών στο ελληνικό χρέος, ο Αθανάσιος Ορφανίδης σημείωνε: «Εξετάσαμε την κατάσταση και φτάσαμε στο συμπέρασμα πως, αν και υπάρχει έκθεση, είναι διαχειρίσιμη». Πρόσθετε μάλιστα πως κεφαλαιακά οι κυπριακές τράπεζες είναι τόσο δυνατές, που κάλυπταν τις ανάγκες της Βασιλείας III.

Φυσικά, για το ύψος του ποσού που χρειάζεται ο τραπεζικός τομέας δεν ευθύνεται μόνο ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας και τα συμβούλια των τραπεζών. Ευθύνη έχει και ο Πρόεδρος Χριστόφιας, καθώς δε ζήτησε τη στήριξη του τραπεζικού μας τομέα, όταν αποφασίστηκε το κούρεμα του ελληνικού χρέους στη συνεδρία του Eurogroup, κάτι που έπραξε ο Υπουργός Οικονομικών της Ελλάδας. Το επιχείρημα περί κακών σχέσεων μεταξύ Χριστόφια και Ορφανίδη δεν είναι σοβαρό επιχείρημα. Θεσμικά ο Πρόεδρος είχε υποχρέωση να ζητήσει την άποψη του Διοικητή, όπως επίσης ο Διοικητής είχε υποχρέωση να ενημερώσει τον Πρόεδρο.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Οι πολίτες έχουν κληθεί να πληρώσουν το λογαριασμό της κρίσης. Ο λογαριασμός αυτός είναι τεράστιος και θα επιβαρύνει δυσανάλογα τα μεσαία και χαμηλά στρώματα της κοινωνίας. Την ίδια ώρα όμως το περί δικαίου αίσθημα παραμένει ανικανοποίητο. Οι ευθύνες ορισμένων προσώπων για την κατάσταση στην οποία έχουμε περιέλθει είναι τεράστιες. Είναι λοιπόν ιδιαίτερα σημαντικό, μέσα από τις έρευνες που διεξάγουν η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η Κεντρική Τράπεζα, η PIMCO και η Alvarez & Marsal, να αποδοθούν οι ευθύνες σε αυτούς που τις έχουν. Σε διαφορετική περίπτωση η κοινωνία θα βρεθεί ξανά στο ρόλο του θύματος που ξεγελάστηκε, ενώ το κράτος δε θα είναι κράτος δικαίου.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η συζήτηση του φετινού προϋπολογισμού πραγματοποιείται δύο μήνες πριν από τις προεδρικές εκλογές. Η δεινή κατάσταση στην οποία βρίσκεται η κυπριακή οικονομία επιβάλλει σε όλα τα πολιτικά πρόσωπα του τόπου να δράσουμε υπεύθυνα. Άλλωστε, αυτό αποτελεί καθήκον και ευθύνη προς την ίδια την κοινωνία. Στην προσπάθεια αυτή φαίνεται πως ο υποψήφιος Πρόεδρος κ. Λιλλήκας αδυνατεί να συμμετάσχει. Οι πολίτες γίνονται καθημερινά δέκτες των προτάσεων του κ. Λιλλήκα, οι οποίες όχι μόνο δεν έχουν περιεχόμενο, αλλά είναι και εθνικά επικίνδυνες. Περισσότερο μοιάζουν με πυροτεχνήματα, που σκοπό έχουν τη δημιουργία εντυπώσεων και τη συλλογή ψήφων.

Παράλληλα, ο κ. Λιλλήκας, ο οποίος καθημερινώς διακηρύττει πως είναι υποψήφιος των πολιτών, θα έπρεπε να γνωρίζει πως ο πολιτικός διάλογος δεν μπορεί να αστυνομεύεται! Κριτής του εκφερόμενου πολιτικού λόγου είναι οι πολίτες και όχι τα δικαστήρια. Φυσικά, η πράξη του κ. Λιλλήκα καταδεικνύει τον τρόπο με τον οποίο ο ίδιος αντιλαμβάνεται την πολιτική, που ούτε λίγο ούτε πολύ ο τρόπος αυτός μοιάζει είτε με σταλινισμό είτε με δημοκρατία του Ιντί Αμίν στην Ουγκάντα! Δηλαδή, ο κ. Λιλλήκας, σε περίπτωση που εκλεγεί Πρόεδρος της Δημοκρατίας, θα στέλνει την αστυνομία στο σπίτι του κάθε πολίτη που επώνυμα και στο φως της ημέρας τού ασκεί δημόσια κριτική, για να τον συλλαμβάνει; Αυτός ο τρόπος σκέψης δεν είναι συμβατός με την έννοια της δημοκρατίας, αλλά θυμίζει αυταρχικές μεθόδους, που περιορίζουν τη δημοκρατία και την ελευθερία του λόγου.

Μπορώ ωστόσο να δικαιολογήσω τον κ. Λιλλήκα για αυτή του την πράξη. Προφανώς, έχει ξεμείνει από πολιτικά όπλα, με αποτέλεσμα να στερείται από το να δώσει πειστικές πολιτικές απαντήσεις στη δημόσια κριτική που του ασκείται και εντέχνως οχυρώνεται πίσω από νομικές διαδικασίες. Στην πράξη με τη συμπεριφορά του επιχειρεί να ποινικοποιήσει την πολιτική άποψη που δεν τον βολεύει, αλλά και να εξουδετερώσει μια βασική λειτουργία της δημοκρατίας, την άσκηση κοινοβουλευτικού ελέγχου από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Μια λειτουργία που αποσκοπεί στην αναζήτηση και τον εντοπισμό πολιτικών ευθυνών

για πράξεις ή παραλείψεις αναφορικά με θέματα που καλύπτουν όλο το φάσμα της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής ζωής του τόπου.

Κύριε Λιλλήκα, δεν είστε εσείς που για πρώτη φορά στα πολιτικά δρώμενα δημιουργήσατε ιστοσελίδα με τίτλο “Η Γωνιά της Λάσπης”, για να καταγράφονται όλες οι ύβρεις και κατηγορίες που σας προσάπτουν, είτε ψευδείς είτε αληθινές, ή μήπως μόνο οι ψευδείς και οι αληθινές να διώκονται ποινικά; Αυτό το επικοινωνιακό τέχνασμα το διατυμπανίσατε με όλα τα μέσα ως μια πρόσκληση-πρόκληση προς τον κυπριακό λαό. Μήπως επιδιώκετε να αναμιγνύονται τα ψεύδη με τις αλήθειες, για να χάνονται στο τέλος οι αλήθειες; Στην προσπάθεια αυτή δε διστάσατε να θίξετε κατά τρόπο ανήθικο τη μνήμη ιστορικών ηγετών και αγωνιστών. Νομιμοποιείστε μετά από όλα αυτά να διώξετε τον οποιοδήποτε πολίτη και κυρίως βουλευτή που ζητά απαντήσεις στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου; Γιατί αποφεύγετε τις απαντήσεις και το διάλογο; Και “Η Γωνιά της Λάσπης” τι είναι τελικά; Πολιτική παγίδα, πολιτική απάτη ή πολιτική αφέλεια; Μετά από όλα αυτά δικαιούστε εσείς να χρησιμοποιείτε τη δικαιοσύνη, για να φιμώσετε τους πολίτες, όταν εσείς ο ίδιος μάλιστα τους προκαλείτε; Η δικαιοσύνη δεν μπορεί να χρησιμοποιείται για πολιτική τρομοκρατία!

Κύριε Λιλλήκα, δεν είστε εσείς που καλείτε τους ανθυποψηφίους σας σε δημόσιο διάλογο για πλήρη διαφάνεια; Ποιο είναι το πρόβλημα που στα πλαίσια της άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου ζήτησα ενημέρωση για το περιεχόμενο των συμβολαίων της εταιρείας “Marketway” με το δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα κατά την περίοδο που κατείχατε πολιτειακά αξιώματα και τις λεπτομέρειες που αφορούν τη δημιουργία και λειτουργία του ινστιτούτου Harvard; Ποιο είναι το πρόβλημα και δε μας γίνεται σχετική ενημέρωση; Και, ειρήσθω εν παρόδω, τα δύο αυτά θέματα δεν έχουν κριθεί στα δικαστήρια!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Βαρνάβα.

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Λιλλήκα, η ενέργειά σας να κινηθείτε νομικά...

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Κύριε Πρόεδρε...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...δε δικαιώνει τις πράξεις...

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Κυρία συνάδελφε...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...ή τις παραλείψεις σας, καθώς αυτές ελέγχονται πολιτικά και κοινοβουλευτικά!

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Κυρία συνάδελφε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Υπάρχει θέμα διαδικασίας;

Ορίστε.

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

...έχω πάρει το λόγο από τον κ. Πρόεδρο, παρακαλώ! Έχω θέσει θέμα διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ορίστε.

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ, αντιλαμβάνεστε ότι εδώ διεξάγεται η συζήτηση του προϋπολογισμού για το 2013. Εάν η κ. συνάδελφος έχει όλες αυτές τις καταγγελίες, το μόνο πράγμα που έχει να κάμει είναι σίγουρα να τις δώσει στο Γενικό Εισαγγελέα ή στα αρμόδια όργανα του κράτους, για να ελεγχθούν. Όμως, αντιλαμβάνεστε εδώ η ομιλία της επικεντρώνεται σε κάποιον άνθρωπο με τόσες βαριές κατηγορίες, ο οποίος δεν είναι παρών ο ίδιος να απαντήσει σ' αυτά που του καταλογίζονται! Άρα, το θεωρώ ότι είναι απρεπέστατο αυτό το οποίο γίνεται αυτή τη στιγμή...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε συνάδελφε...

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

...ενώπιον της συζήτησης των προϋπολογισμών!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Έχει δικαίωμα στα πλαίσια της συζήτησης εφ' όλης της ύλης που γίνεται να κάνει αναφορές η κ. συνάδελφος για οποιοδήποτε θέμα είναι στην ημερήσια διάταξη και στην προεκλογική εκστρατεία. Απλώς, θα παρακαλέσω να μην απευθυνόμαστε σε οποιονδήποτε εκτός του σώματος και, όταν ομιλούμε, και αυτό ισχύει για όλους μας, θα πρέπει να απευθυνόμαστε στον Πρόεδρο του σώματος.

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, ο συγκεκριμένος είναι υποψήφιος για το ύπατο αξίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, δυνάμει του κανονισμού...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...έχει εκθέσει τον εαυτό του...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...όταν ομιλούμε, θα πρέπει να απευθυνόμαστε στον Πρόεδρο και στο σώμα!

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...και εδώ στο μέγαρο της δημοκρατίας είναι πρωτόγνωρο να φιμώνεται βουλευτής και να ζητείται από εκπρόσωπο κοινοβουλευτικού κόμματος η φίμωση βουλευτή. Αυτό είναι καινούριο στα δημοκρατικά θέσμια ενός δημοκρατικού πολιτεύματος. Και θέλω να καταγραφεί!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, προχωρήστε.

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Λιλλήκα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μην απευθύνεστε...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Συγγνώμη, θα απευθυνθώ και, αν θέλετε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εντάξει.

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Είναι δημοκρατικό μου δικαίωμα να απευθύνομαι σε όποιον...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, λέω τι λέει ο κανονισμός!

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Ο υποψήφιος Πρόεδρος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σωστό, σωστό!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Δε θα απευθύνεσαι λέγοντας «κύριε Κατσοιρίδη»! Αλλού...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Στον υποψήφιο Πρόεδρο της ΕΔΕΚ...

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

...στο Μαραντόνα!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Η ενέργειά σας να κινηθείτε νομικά και του κ. Κουλία...

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Συγγνώμη, η κ. συνάδελφος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, παρακαλώ! Έχω εξηγήσει...

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Η κ. συνάδελφος παρεκτρέπεται!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...στην κ. συνάδελφο να απευθύνεται στο σώμα και όχι σε οποιοδήποτε πρόσωπο.

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Εάν έχει ανάγκη να στρέψει τα φώτα της δημοσιότητας πάνω της...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω είναι κατανοητό, κυρία συνάδελφε.

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Κύριε Πρόεδρε...

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Η ενέργειά σας να κινηθείτε νομικά δε δικαιώνει τις πράξεις ή τις παραλείψεις σας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζετε όμως να απευθύνεστε...

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...καθώς αυτές ελέγχονται πολιτικά και κοινοβουλευτικά. Και οι πολίτες, από τους οποίους ζητάτε την ψήφο τους, αναμένουν απαντήσεις επί της ουσίας, για να αξιολογήσουν δεόντως τα πεπραγμένα και τη συμπεριφορά σας. Το λευκό κοστούμι που προσπαθείτε να ενδυθείτε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξακολουθείτε να απευθύνεστε σε...

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...δε σας ταιριάζει, επειδή πάνω σε αυτό οι λεκέδες γίνονται πιο ευδιάκριτοι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...σε πρόσωπο εκτός αιθούσης!

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Απευθύνομαι σε έναν υποψήφιο!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο σώμα να απευθυνθείτε, κυρία συνάδελφε! Στο σώμα!

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Το λευκό κοστούμι που προσπαθεί να ενδυθεί...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πολύ σωστά!

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...δεν ταιριάζει, επειδή πάνω σε αυτό οι λεκέδες φαίνονται πιο ευδιάκριτοι! Καλύτερα θα ήταν να φορούσε κάτι πολύχρωμο, που να αντανακλά το πολιτικό του παρελθόν και που να αποσπά την προσοχή από όλα αυτά που θέλει να αποκρύψει! Προς το παρόν όμως, όσο περνά ο καιρός, ο καθένας αποκαλύπτεται όλο και περισσότερο!

Εύχομαι σε όλους καλά Χριστούγεννα και καλή και παραγωγική νέα χρονιά!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Κυριακίδου για τη συνεισφορά της στη συζήτηση.

Εάν είναι έτοιμος ο κ. Φειδίας Σαρίκας, βουλευτής της ΕΔΕΚ Πάφου, μπορεί να έρθει στο βήμα.

Εάν υπάρχει οποιοσδήποτε άλλος συνάδελφος από τον απογευματινό κατάλογο που θα ήθελε να μιλήσει τώρα, παρακαλώ να μου λεχθεί, διαφορετικά θα διακόψω τη συζήτηση μετά την παρέμβαση-ομιλία του κ. Σαρίκα.

Παρακαλώ, ο κ. Σαρίκας.

Φ. ΣΑΡΙΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πρώτα ήθελα να κακίσω τον τρόπο με τον οποίο έχει ομιλήσει η συναδέλφισσα στην προσπάθειά της να βγάλει όλα τα απωθημένα της σε σχέση με το Γιώργο Λιλλήκα.

Κατά την άποψή μου, αγαπητή συναδέλφισσα, βοηθάς την προσπάθεια του Γιώργου Λιλλήκα μέσα από τέτοιες συμπεριφορές και σε ευχαριστούμε για αυτή την προσπάθεια!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Βαρνάβα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Επειδή, επί της διαδικασίας, κύριε Πρόεδρε, ο συνάδελφος αναφέρεται προσωπικά...

Φ. ΣΑΡΙΚΑΣ:

Προσωπικά σε σένα, είσαι βουλευτής!

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Ούτε περί εμπάθειας ούτε περί...

Φ. ΣΑΡΙΚΑΣ:

Είσαι βουλευτής και...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Μέσα στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου, νομίζω, θεσμικά όφειλε η Βουλή να προστατεύσει τα μέλη της σ' αυτή τη διαδικασία...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

...και όχι, επειδή ακριβώς είναι ο δικός σας υποψήφιος, να προσπαθείτε να φύγετε από τα θέσμια!

Γ. ΒΑΡΝΑΒΑ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, δεν επιτρέπω περαιτέρω συζήτηση για αυτό το θέμα!

Ο κ. Φειδίας Σαρίκας συνεχίζει.

Φ. ΣΑΡΙΚΑΣ:

Δε θα δώσουμε συνέχεια, απλώς έχω πει τις ευχαριστίες μου, συναδέλφισσα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η φετινή συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς συμπίπτει με την ολοκλήρωση της πενταετούς διακυβέρνησης του Δημήτρη Χριστόφια και της υποταγής μας στις απαιτήσεις της τρόικας, γεγονός που μας δίνει την ευκαιρία για έναν ευρύτερο προβληματισμό και έναν πληρέστερο απολογισμό.

Η ΕΔΕΚ αισθάνεται απογοητευμένη από τη διακυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια. Αισθάνεται απογοητευμένη από τη διαχείριση του εθνικού θέματος και της εσωτερικής διακυβέρνησης. Ιδιαίτερα όμως αισθάνεται απογοητευμένη από την οικονομική διαχείριση της χώρας μας κατά τα τελευταία πέντε χρόνια.

Τα θεαματικά αποτελέσματα της οικονομίας στην πενταετή διακυβέρνηση Τάσσου Παπαδόπουλου έδιναν τη δυνατότητα στην παρούσα διακυβέρνηση να υλοποιήσει ένα κυβερνητικό πρόγραμμα που έπρεπε να στοχεύει στην περαιτέρω οικονομική ανάπτυξη, στη διεύρυνση του κοινωνικού χαρακτήρα του κράτους, στη συνέχιση της αναπτυξιακής πορείας και στη βελτίωση της ευημερίας ολόκληρου του κυπριακού λαού.

Στηρίξαμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την κυβέρνησή του, πιστεύοντας ότι θα υλοποιούσε τις προεκλογικές του δεσμεύσεις έναντι του κυπριακού λαού. Δυστυχώς, πολύ νωρίς αθέτησε τις υποσχέσεις του και παρ' όλες τις προειδοποιήσεις μας συνέχισε πεισματικά τη διολίσθηση, με αποτέλεσμα να υποχρεωθούμε να αποχωρήσουμε από την κυβέρνηση, υπογραμμίζοντας τις ασήκωτες ευθύνες της για την αρνητική πορεία της Κύπρου σε όλους τους τομείς.

Κύριε Πρόεδρε,

Η συζήτηση του φετινού προϋπολογισμού γίνεται υπό τη σκιά των αδιεξόδων που έχει καταλήξει η κυπριακή οικονομία με τις πολυδιάστατες κοινωνικές επιπτώσεις. Δικαιολογημένα ο Κύπριος πολίτης βλέπει το παρόν και το μέλλον με απαισιοδοξία.

Θέλουμε να εκφράσουμε την έντονη ανησυχία μας για την αρνητική αυτή εξέλιξη. Μια εξέλιξη που χαρακτηρίζεται από τη διολίσθηση των βασικών δεικτών σε εντελώς απαράδεκτα και μη διαχειρίσιμα επίπεδα, την αλματώδη αύξηση της ανεργίας, που σήμερα ξεπερνά το 13%, και τις μεγάλες δυσκολίες επιβίωσης των απλών πολιτών, των επαγγελματιών, των μικρομεσαίων, αλλά και των μεγάλων επιχειρήσεων.

Η ευθύνη για τη σημερινή κατάληξη βαραίνει απόλυτα τη σημερινή κυβέρνηση. Δυστυχώς, η κυβέρνηση καθυστέρησε να αντιληφθεί τη σοβαρότητα της κατάστασης. Πίστευε ότι η οικονομική κρίση ήταν μόνο για τους άλλους και, όταν επιτέλους αντιλήφθηκε την πραγματικότητα μετά τις επανειλημμένες και έντονες επισημάνσεις της αντιπολίτευσης, ανάλωσε μεγάλο χρονικό διάστημα στην αλληλοεπίρρηση ευθυνών, αντί να αρχίσει έναν εντατικό διάλογο για χάραξη εθνικής οικονομικής πολιτικής και λήψη άμεσων μέτρων για αντιμετώπιση της τραγικής κατάστασης.

Αυτή η λανθασμένη εκτίμηση και η απαράδεκτη καθυστέρηση οδήγησε την κυπριακή οικονομία στη χρεοκοπία, στην προσφυγή στο Μηχανισμό Στήριξης και στην τρόικα. Με οδυνηρή κατάληξη ένα απαράδεκτο μνημόνιο υπό την πίεση του χρόνου, χωρίς τη σωστή και έγκαιρη ενημέρωση των πολιτικών κομμάτων, των κοινωνικών εταίρων, χωρίς την ύπαρξη του αναμενόμενου διαλόγου. Ένα μνημόνιο που, αντί να διασφαλίζει την κοινωνική συνοχή, είναι εμφανώς αντικοινωνικό. Που, αντί να προωθεί την ανάπτυξη και την επιχειρηματικότητα, είναι σαφώς αντιαναπτυξιακό, αντιεπιχειρηματικό. Ένα μνημόνιο με αντιλαϊκά και απάνθρωπα μέτρα, με ασήκωτες φορολογίες, με εμφανή προοπτική για περαιτέρω αύξηση της ανεργίας και συνέχιση της ύφεσης. Ένα μνημόνιο που προκαλεί την πρωτοφανή απογοήτευση και την έντονη ανησυχία όλων των Κυπρίων, από τον απλό πολίτη μέχρι τον επιχειρηματία.

Φαίνεται ότι ο στόχος της εξόδου από τα σημερινά αδιέξοδα δεν είναι τόσο εύκολος και θα χρειαστεί πολύς χρόνος και μεγάλη προσπάθεια. Έχουμε ευθύνη να χαράξουμε μια νέα πορεία, δίνοντας ελπίδα και προοπτική στον τόπο και το λαό. Αυτή η ευθύνη θα βαραίνει κατά κύριο λόγο το νέο Πρόεδρο και την κυβέρνηση που θα αναδείξει ο κυπριακός λαός στις προεδρικές εκλογές του ερχόμενου Φεβράρη. Ένας Πρόεδρος ικανός να δημιουργήσει κλίμα ενότητας και συνεργασίας όλων των πολιτικών δυνάμεων. Ένας Πρόεδρος που θα κληθεί να χαράξει μια εθνική πολιτική για όλα τα σημαντικά θέματα που απασχολούν τον τόπο και το λαό.

Εμείς στηρίζουμε την υποψηφιότητα Γιώργου Λιλλήκα, γιατί πιστεύουμε ότι μπορεί να δημιουργήσει αυτό το κλίμα, μακριά από κομματικές δεσμεύσεις και συναλλαγές. Μπορεί να λειτουργήσει ως Πρόεδρος που θα ενώνει δυνάμεις και θα είναι υπόλογος στους ίδιους τους πολίτες.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σήμερα συζητούμε τον προϋπολογισμό του κράτους για το 2013. Τον προϋπολογισμό που καλείται να υλοποιήσει η επόμενη κυβέρνηση. Δυστυχώς, ο προϋπολογισμός είναι φτωχός, χωρίς όραμα, χωρίς ελπίδα για μια καλύτερη χρονιά. Ένας προϋπολογισμός εντελώς συντηρητικός, προσαρμοσμένος στις απαιτήσεις της τρώικας.

Για να ανατραπεί η σημερινή κατάσταση, πρώτο μέλημα είναι να αντιμετωπιστούν τα διαρθρωτικά προβλήματα της οικονομίας. Θα πρέπει να ληφθούν διορθωτικά μέτρα και να εφαρμοστούν ευφάνταστες πολιτικές, που θα τονώσουν τους σημαντικούς τομείς της οικονομίας, όπως είναι ο τουρισμός, οι υπηρεσίες, οι κατασκευές, καθώς και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Η πρόωπη εργων του δημοσίου με την ταυτόχρονη στήριξη της ιδιωτικής πρωτοβουλίας θα μπορούσε να τονώσει την οικονομία και να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, να προσελκύσει νέους επενδυτές και να ξαναμπεί η Κύπρος στον παγκόσμιο χάρτη των ποιοτικών τουριστικών προορισμών. Για να γίνει αυτό, χρειάζεται όραμα, αποφασιστικότητα, ευελιξία και προγραμματισμός.

Άμεσα και χωρίς άλλη καθυστέρηση θα πρέπει να εξαγγελθούν μέτρα στήριξης του πολίτη και ιδιαίτερα των νέων ανθρώπων και των ασθενέστερων ομάδων του πληθυσμού.

Δυστυχώς, στη σημερινή Κύπρο του 2012 ήρθε η φτώχεια! Υπάρχουν πάρα πολλές οικογένειες που βρίσκονται μπροστά σε μεγάλα οικονομικά αδιέξοδα, αντιμέτωποι με την ανεργία, τα χρέη, το απάνθρωπο κράτος. Υπάρχουν πάρα πολλές οικογένειες που δεν έχουν τη δυνατότητα να ανταποκριθούν στις βασικές ανάγκες της καθημερινότητας. Φτάσαμε στο σημείο να υπάρχουν παιδιά που πεινούν! Νέοι άνθρωποι δε βρίσκουν δουλειά, φοιτητές διακόπτουν τις σπουδές τους, ενώ δεκάδες εργαζόμενοι στέλνονται καθημερινά στα ταμεία ανεργίας. Υπάρχουν ηλικιωμένοι που μένουν στο περιθώριο της ζωής με συντάξεις πείνας. Υπάρχουν παραγωγικές τάξεις που δυσπραγούν. Οι αγρότες, οι βιοτέχνες, οι καταστηματάρχες βρίσκονται σε απόγνωση. Η ύπαιθρος και οι κάτοικοι της νιώθουν εντελώς εγκαταλελειμμένοι.

Δεν είναι κινδυνολογία και δεν είναι υπερβολή. Είναι δυστυχώς πραγματικότητες της καθημερινής μας ζωής. Και είναι πραγματικότητες που η σημερινή κυβέρνηση δεν τις αντιλήφθηκε έγκαιρα ούτε έκανε τις απαιτούμενες προσπάθειες για αντιμετώπισή τους. Φθάσαμε σχεδόν στον πυθμένα! Τα φαινόμενα που ανάφερα είναι υπαρκτά και δυστυχώς μέρα με τη μέρα πολλαπλασιάζονται.

Η ΕΔΕΚ θα συνεχίσει να πολιτεύεται με σοβαρότητα και πνεύμα συνεργασίας, εκφράζοντας τις απόψεις και τις θέσεις της για όλα τα θέματα που απασχολούν τον τόπο και το λαό αυτή την πραγματικά δύσκολη περίοδο, συμβάλλοντας στη μεγάλη προσπάθεια που θα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα, για να ξαναφέρουμε ελπίδα και προοπτική για ένα καλύτερο μέλλον.

Κύριε Πρόεδρε,

Δεν έχω πρόθεση να αναφερθώ στα πολλά λάθη και τις παραλείψεις της απερχόμενης κυβέρνησης ούτε έχω χρόνο να αναλύσω τις θέσεις της ΕΔΕΚ για τα σημαντικά θέματα που πρέπει να τύχουν χειρισμού. Θα τονίσω μόνο την ανάγκη για χάραξη νέας πολιτικής, που θα δίνει λύσεις το συντομότερο στα μεγάλα και καίρια ζητήματα, όπως η λειτουργία των θεσμών, η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης, η μεταναστευτική πολιτική, η αποτελεσματικότητα των κρατικών υπηρεσιών, η εφαρμογή της χρηστής διοίκησης, η καταπολέμηση της διαφθοράς και της διαπλοκής, η στήριξη της υπαίθρου και η κατασκευή διαφόρων έργων σε δήμους και κοινότητες.

Ένα θέμα που θεωρώ πολύ σημαντικό και πραγματικά επίκαιρο είναι η σχέση μας με τους πολίτες. Η συσσώρευση προβλημάτων, η οικονομική κρίση, η ανεργία και τα συνεπακόλουθα κοινωνικά προβλήματα έχουν δημιουργήσει ένα κλίμα προβληματισμού στην κοινωνία σχετικά με τις διαχρονικές ευθύνες που οδήγησαν στη σημερινή κατάσταση.

Όπως ήταν φυσικό, στο στόχαστρο βρίσκονται τα κόμματα, οι πολιτικοί και ο ευρύτερος τρόπος λειτουργίας του πολιτικού συστήματος. Στο στόχαστρο βρίσκεται ακόμη η διαπλοκή ανάμεσα σε πολιτειακούς θεσμούς, η απουσία λογοδοσίας και ελέγχου. Η έλλειψη διαφάνειας, οι πελατειακές σχέσεις, οι οποίες αναπτύχθηκαν σε πολλές περιπτώσεις, τα σκάνδαλα, η σιωπή, η ανοχή, η αιμωρησία, που πολλές φορές ερμηνεύεται ως συνενοχή. Όλα αυτά τα φαινόμενα δημιούργησαν κλίμα απαξίωσης προς τα κόμματα και τους πολιτικούς και αποχή από τα δημόσια πράγματα, ιδιαίτερα από τους νέους μας. Ζούμε σε μια εποχή που χρειάζεται οι πολίτες να ξαναμπουν στην πρώτη γραμμή. Να ενεργούν ως θεματοφύλακες και εγγυητές του δημόσιου συμφέροντος. Να ενημερώνονται σωστά μέσα από τη διαφάνεια, να ελέγχουν την εξουσία και να

εμπλέκονται ενεργά στην εύρυθμη λειτουργία των θεσμών. Να ξανακερδίσουμε τη συμμετοχή τους. Αυτό επιτάσσει η εποχή στην οποία ζούμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Η Κύπρος βιώνει σήμερα την πιο δύσκολη δοκιμασία μετά την τουρκική εισβολή. Η οικονομία μας, που κάποτε αποτελούσε πηγή ελπίδας και αυτοπεποίθησης για το αύριο, σήμερα βρίσκεται σε τραγικά αδιέξοδα.

Θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε το αυτονόητο, ότι δηλαδή με το εθνικό μας πρόβλημα σε χρόνια αβεβαιότητα και την οικονομία μας σε τραγικά αδιέξοδα οι ελπίδες του λαού μας για ένα καλύτερο αύριο περιορίζονται αισθητά. Οι ευθύνες μας και ιδιαίτερα οι ευθύνες μας απέναντι στη νέα γενιά είναι τεράστιες!

Δεν έχουμε επιλογή. Πρέπει να δράσουμε τώρα. Με σύνεση και αποφασιστικότητα, με προγραμματισμό και διορατικότητα, με υπευθυνότητα και συλλογικότητα. Πρέπει να λάβουμε τα απαραίτητα μέτρα, για να ξαναβάλουμε την οικονομία μας σε τροχιά ανάπτυξης, που θα ξαναδώσει στο λαό μας τη χαμένη του αυτοπεποίθηση και θα αναθερμάνει την ελπίδα του για ένα ευοίωνο μέλλον.

Ο καθένας μας ας αναλάβει τις ευθύνες του!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Σαρίκα για τη συνεισφορά του στη συζήτηση του προϋπολογισμού.

Θα ήθελα να αναφέρω ότι το απόγευμα ο πρώτος ομιλητής θα είναι ο κ. Ανδρέας Κυπριανού και παρακαλώ να ενημερωθεί. Στις τρεις η ώρα θα ξεκινήσει η συζήτηση και ακολουθεί η κ. Σκεύη Κουκουμά, ο κ. Πάμπος Παπαγεωργίου και ο κ. Ιωνάς Νικολάου.

Διακόπτεται η συνεδρία της Βουλής και στις τρεις η ώρα ακριβώς παρακαλώ να είμαστε εδώ.

(Ωρα διακοπής: 12.50 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.41 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλό απόγευμα.

Συνεχίζουμε τη συζήτηση επί του κρατικού προϋπολογισμού, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Η κ. Σκεύη Κουκουμά είναι τώρα πρώτη στον κατάλογο. Να παρακαλέσω να ειδοποιηθεί να προσέλθει.

Η κ. Κουκουμά είναι παρούσα και συνεπώς έχει το λόγο.

ΣΚ. ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το ΑΚΕΛ θεωρεί τίτλο τιμής στην ιστορία του την αποφασιστική συμβολή στην προώθηση και επίλυση των προβλημάτων του προσφυγικού κόσμου και όλων όσων υπέστησαν τα δεινά του πραξικοπήματος και της εισβολής. Το ΑΚΕΛ μπορούσε και μπορεί, επειδή ακριβώς η ιστορία του είναι καθαρή, να είναι καθημερινά μέσα στους προσφυγικούς συνοικισμούς και να γίνεται μέσα στη Βουλή η φωνή της προσφυγιάς. Άλλωστε, ας μην ξεχνούμε ότι αμέσως μετά το 1974 δεν ήταν εύκολο για όσους είχαν συνεργήσει στην τραγωδία να βλέπουν στα μάτια τους πρόσφυγες, τους συγγενείς των αγνοουμένων και των πεσόντων, πόσω μάλλον να προσφερθούν να τους λύσουν τα προβλήματά τους, αλλά, και όταν είχαν την ευκαιρία στη δεκάχρονη διακυβέρνησή τους, θεώρησαν ότι ο προσφυγικός κόσμος στεγάστηκε και η προσφυγική στεγαστική πολιτική υποβαθμίστηκε.

Αντιλαμβάνομαι ότι στη δύσκολη οικονομική περίοδο που διανύει ο λαός μας είναι αντιφατικό να αναδεικνύουμε τις διεκδικήσεις που έχει μετατρέψει σε κεκτημένα τα τελευταία χρόνια η κυβέρνηση του τόπου. Η μηδενιστική πολιτική όμως που ασκεί τα τελευταία χρόνια η αντιπολίτευση και η επιζήμια για το λαό μας όξυνση του λαϊκισμού ένεκα των προεδρικών εκλογών δε μας αφήνει άλλη επιλογή από το να παραθέσουμε στοιχεία και αριθμούς για όλο αυτό το έργο απέναντι στα ψέματα και τις υπερβολές.

Πότε ξανά από το 1974 και μετά δόθηκαν έστω τα μισά κονδύλια από όσα έχουν συνολικά δαπανηθεί επί αυτής της κυβέρνησης, για να στηριχθούν οι πρόσφυγες; Είναι γνωστό ότι σχεδόν τριπλασιάστηκε το ύψος των χορηγιών για αγορά κατοικίας. Από €17.000 έγιναν €37.000, από €20.000 σε €52.000 και από €24.000 σε €68.000. Είναι αλήθεια πως υπάρχουν καθυστερήσεις. Είναι αλήθεια πως η οικονομική κατάσταση θα οδηγήσει σε μειώσεις των χορηγιών και τη στόχευσή τους. Ακόμη και αυτά τα ποσά όμως θα είναι αυξημένα σε σχέση με το τι υπήρχε, όταν η παρούσα κυβέρνηση αναλάμβανε την προεδρία του τόπου. Και τα αναφέρω,

για να αντιμετωπίσουμε τις επιθέσεις λαϊκισμού από τους βουλευτές της αντιπολίτευσης, και προς τις δύο κατευθύνσεις. Οι μισοί να λένε ότι δεν έχουν γίνει αρκετά για τους πρόσφυγες και οι άλλοι μισοί να ψιθυρίζουν χαμηλόφωνα «φτάνει πια, τριάντα οκτώ χρόνια μετά!».

Καλό είναι λοιπόν σε όσους με ευσεβή πόθο περίμεναν το κράτος να πτωχεύσει και με την πολιτική τους μυωπία βλέπουν ότι πτώχευσε η προσφυγική πολιτική να υποδείξουμε τις 1 900 οικογένειες προσφύγων, στους οποίους δόθηκαν οικόπεδα από τη σημερινή κυβέρνηση, ενώ για άλλα 911 οικόπεδα είναι έτοιμα τα σχέδια. «Οικόπεδα στο χαρτί», είπε κάποιος συνάδελφος. Ας ρωτήσουν τα 1 900 νεαρά ζευγάρια, που με συγκίνηση και ικανοποίηση βλέπουν τα όνειρα για τη στέγαση της οικογένειάς τους να γίνονται πραγματικότητα, αλλά και όσους εργαζομένους στην οικοδομική βιομηχανία βοήθησε η πολιτική αυτή να κρατήσουν τις δουλειές τους. Παραχωρήθηκαν επίσης τίτλοι ιδιοκτησίας σε 15 000 δικαιούχους, ενώ εκκρεμεί η παραχώρηση 1 500 περίπου τίτλων, που αντιμετωπίζουν προβλήματα.

Να υπενθυμίσω σε αυτό το σημείο την προχειρότητα με την οποία παραχωρήθηκαν τίτλοι ιδιοκτησίας το 1997-1998, λίγο πριν τις προεδρικές, στους οποίους αναγράφεται μόνο ότι είναι οικόπεδο, χωρίς να αναγράφεται η κατοικία, με αποτέλεσμα όλος αυτός ο κόσμος να πρέπει να υποστεί έξοδα, για να μπορέσει να ολοκληρώσει τον τίτλο του. Οι κυβερνώντες τότε προσπάθησαν να υφαρπάξουν την ψήφο των προσφύγων εκμεταλλευόμενοι την ανάγκη τους να νιώσουν την ασφάλεια του τίτλου ιδιοκτησίας. Χωρίς ντροπή εκμεταλλεύτηκαν τον πονεμένο πρόσφυγα, για να παραμείνουν στην εξουσία!

Ταυτόχρονα, ρυθμίζεται το θέμα των κατοικιών σε συνοικισμούς αυτοστέγασης στους οποίους οι δικαιούχοι απεβίωσαν πριν το 2006, αφού έχει ολοκληρωθεί και ο νομοτεχνικός έλεγχος του σχετικού νομοσχεδίου. Παραχωρήθηκαν τα πρώτα 579 οικόπεδα ως αντιστάθμισμα σε πρόσφυγες που διαμένουν σε τουρκοκυπριακές κατοικίες, ενώ έχουν ετοιμασθεί τα σχέδια διαχωρισμού επιπρόσθετων 3 500 οικόπεδων σε διάφορες περιοχές της Κύπρου, με στόχο στα επόμενα χρόνια να καλυφθούν όλοι οι δικαιούχοι. Και να σας πω για την αγωνία των προσφύγων, ότι, αν δεν τα παραχωρήσει τώρα αυτή η κυβέρνηση, δε θα τα πάρουν ποτέ, όπως λένε. Παραδόθηκαν τα πρώτα 176 διαμερίσματα από ένα προγραμματισμό για ανέγερση 760 οικιστικών μονάδων, ενώ ανεγείρονται τώρα νέες πολυκατοικίες και κατοικίες στα πλαίσια της αναδόμησης. Τοποθετήθηκαν ανελκυστήρες σε 119 πολυκατοικίες και συνεχίζεται η εγκατάσταση σε ακόμη 300 πολυκατοικίες, διευκολύνοντας τους ηλικιωμένους σήμερα πρόσφυγες που ζουν σε αυτές. Επιπρόσθετα, περίπου 3 000 άτομα πήραν πιστοποιητικά μίσθωσης σε ένα σύνολο 8 183 δικαιούχων και 4 307 πρόσφυγες έπαιρναν επίδομα ενοικίου αυτό το χρόνο.

Ένα από τα σημαντικότερα θέματα που χειρίστηκε αυτή η κυβέρνηση είναι και η άρση της αδικίας σε βάρος των εκ μητρογονίας προσφύγων, που όλες οι προηγούμενες κυβερνήσεις εφάρμοζαν. Παρά το ιδιαίτερο οικονομικό περιβάλλον, η κυβέρνηση παραχώρησε δικαίωμα για κατοικία σε οικισμούς στέγασης εκτοπισθέντων, κρατικού οικόπεδου και οικονομική βοήθεια για αυτοστέγαση και επιδότηση ενοικίου σε πρόσφυγες φοιτητές. Εκκρεμεί η ρύθμιση του δικαιώματος για ίσο ποσό δανείου με τους εκ πατρογονίας από το Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών και αναμένουμε να διευθετηθεί το συντομότερο.

Αυτή είναι μια μικρή περίληψη της προσφυγικής πολιτικής που ακολούθησε η παρούσα κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια. Είναι αυτά αρκετά, για να εξαλείψουν τον πόνο του ξεριζωμού; Εμείς λέμε μετά βεβαιότητας “όχι”! Λέμε “όχι”, γιατί δεν πιστεύουμε πως θα υπάρξουν ποτέ μέτρα που θα αντισταθμίσουν την αμμουδιά της Αμμοχώστου, την ομορφιά της Κερύνειας, των πορτοκαλεώνων της Μόρφου και του μεσαρίτικου κάμπου.

Θα πρέπει όμως όλοι να συμφωνήσουμε σε μια αλήθεια. Όλα αυτά τα χρόνια δημιουργήθηκε μια ανομοιογένεια στη στήριξη του προσφυγικού κόσμου και ένα αίσθημα αδικίας. Γι' αυτό η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ πρότεινε τη δημιουργία αρχείου προσφύγων, όπου θα φαίνεται η στήριξη που παραχωρήθηκε σε κάθε πρόσφυγα, αλλά και η περιουσία που εγκατέλειψε στα κατεχόμενα. Θα πρέπει ταυτόχρονα να ολοκληρωθεί η μηχανογράφηση της Υπηρεσίας Μέριμνας και η ψηφιοποίηση όλων των φακέλων.

Στις παρούσες οικονομικές συνθήκες θα πρέπει να βρούμε τους τρόπους και με σοβαρότητα να συνεχίσουμε τη στήριξη του προσφυγικού κόσμου χωρίς λαϊκισμούς, υπερφίαλες και ανέφικτες προτάσεις, όπως την πρόταση νόμου του Δημοκρατικού Συναγερμού για διαγραφή όλων των μεταπολεμικών χρεών που δημιούργησαν οι πρόσφυγες. Να μελετήσουμε τα άμεσα προβλήματα, που επιδεινώθηκαν εξαιτίας της οικονομικής κρίσης. Ακόμει συνεχώς ευφάνταστες, πλην ανέφικτες προτάσεις, που θα τις ξεχάσουν την επομένη, αν παρ' ελπίδα βρεθούν στην εξουσία. Εμείς καλούμε σε προβληματισμό για την πολιτική στήριξης των προσφύγων, που μέχρι σήμερα βασιζόταν στις στεγαστικές ανάγκες του πρόσφυγα, και για τη δυνατότητα αναπροσαρμογής της, που θα βασίζεται και στην περιουσία που εγκατέλειψε ο πρόσφυγας στις κατεχόμενες περιοχές. Σε αυτή την κατεύθυνση συναντηθήκαμε με τις οργανώσεις των ιδιοκτητών κατεχόμενων περιουσιών και ακούσαμε τις απόψεις τους. Μελετήσαμε και συζητήσαμε την ανάγκη για επικαιροποίηση της μελέτης του πανεπιστημίου για το κόστος της εισβολής και την ισότιμη κατανομή των βαρών της, με στόχο να αποτρέψουμε την προσφυγή στην “Επιτροπή Αποζημιώσεων” του ψευδοκράτους.

Όσον αφορά το Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, κάποιος συνάδελφος είπε ότι είναι βάρος και σίγουρα είναι βάρος σε όσους θέλουν απλά να αντιπολιτευτούν. Ορθώς φυσικά γίνεται αναφορά στο χρόνο που απαιτείται, για να εξεταστούν οι αιτήσεις για τα διάφορα σχέδια του, πράγμα που γινόταν από την αρχή της λειτουργίας του. Αυτό που δε λέγεται όμως είναι ο λόγος που συμβαίνει τώρα αυτό. Η αλήθεια είναι ότι τα τελευταία χρόνια έχει ενημερωθεί ο προσφυγικός κόσμος γύρω από τα σχέδια του φορέα, που οδήγησε στην αύξηση των αιτήσεων κατά 45%. Γεγονός βέβαια παραμένει ότι από το 1996, που λειτούργησε ο φορέας, μέχρι σήμερα έχουν δαπανηθεί πάνω από €900 εκατομ. Από αυτά τα μισά περίπου δαπανήθηκαν την περίοδο 1996-2007, ενώ τα άλλα €430 εκατομ. δαπανήθηκαν από το 2007 μέχρι σήμερα. Η δική μας θέση είναι ότι απαιτείται να αξιολογηθούν τα διάφορα σχέδια του φορέα και να ληφθούν μέτρα που θα οδηγήσουν στη βελτίωσή τους στη βάση των σημερινών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών.

Θα ήθελα, αγαπητοί συνάδελφοι, να αναφερθώ και στις εκατοντάδες Ελληνοκυπρίων που επέλεξαν να μείνουν εγκλωβισμένοι στην καρδιά της κατοχής. Η έμπρακτη στήριξη των εγκλωβισμένων αποτελεί καθήκον τιμής για την πολιτεία μας, γι' αυτό τα τελευταία χρόνια έχουν αυξηθεί σημαντικά όλα τα βοηθήματα και σχέδια για τους εγκλωβισμένους, ενώ τώρα δεν έχει αποκοπεί ή μειωθεί οποιοδήποτε από αυτά. Έχει ολοκληρωθεί η επιδιόρθωση των κατοικιών των εγκλωβισμένων, ενώ θα παραχωρηθεί και επίδομα για κάλυψη άλλων θεμάτων.

Λειτούργησε η τεχνική επιτροπή για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και έχει καταγράψει και αξιολογήσει την κατάσταση των θρησκευτικών και άλλων μνημείων της Κύπρου. Παρέμεινε η ανάγκη για επιδιόρθωση και συντήρηση της μονής του Αποστόλου Ανδρέα, που δυστυχώς παρουσιάζεται μια αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Μια άλλη πτυχή όμως της κυπριακής τραγωδίας, η πιο οδυνηρή, είναι οι αγνοούμενοι και οι συγγενείς τους. Για τη διαδικασία, μετά και τη νέα συμφωνία ανάθεσης του προγράμματος ταυτοποίησης, γίνονται προσπάθειες για αύξηση της αποτελεσματικότητας και της ταχύτητας με την οποία θα δίνονται τα αποτελέσματα. Επεκτάθηκε το ανθρωπολογικό εργαστήριο, έχουν σταλεί από τον Ιούλιο 281 σκελετικά δείγματα για ανάλυση και την περασμένη εβδομάδα ακόμα 524 τέτοια δείγματα. Είναι πολλά που έχουν γίνει στον τομέα των αγνοουμένων και βλέπουμε να ομαλοποιείται η κατάσταση, που για χρόνια παρουσίαζε πρόβλημα. Από την άλλη, θα πρέπει να αξιοποιήσουμε όλους τους διεθνείς φορείς και ως επιτροπή και ως Βουλή να αξιοποιήσουμε τις αντιπροσωπίες μας σε διάφορους θεσμούς, για να προβάλουμε το θέμα.

Θα κλείσω τονίζοντας ότι δεν πρέπει να ξεχνούμε πως όση βοήθεια προσφέρει και θα προσφέρει η πολιτεία στον προσφυγικό κόσμο, στους εγκλωβισμένους, για τη διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων και για τους παθόντες η πιο φιλοπροσφυγική πολιτική είναι ο διαρκής αγώνας για λύση του Κυπριακού και επανένωση της πατρίδας μας. Αμετάθετος στόχος είναι η επιστροφή στη γη των πατέρων μας!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ την κ. Κουκουμά.

Παρακαλώ τώρα το βουλευτή του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Ανδρέα Κυπριανού να προσέλθει στο βήμα. Και να ετοιμάζεται ο κ. Πάμπρος Παπαγεωργίου από το ΑΚΕΛ.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όταν ένας αιρετός του λαού, ένας βουλευτής, παίρνει αυτό το επίσημο βήμα της ολομέλειας του ναού της δημοκρατίας σε αυτή την τραγική για τον τόπο και το λαό μας οικονομική συγκυρία, το πρώτο που πρέπει να κάνει είναι να εκφράσει τη θλίψη, την αγωνία, τη συμπάθεια και την αλληλεγγύη του προς τον κάθε πολίτη που βιώνει σήμερα τις συνέπειες της σχεδόν απόλυτης οικονομικής καταστροφής. Πρέπει επίσης ο καθένας από εμάς να εκφράσει τη δική του συγγνώμη, στο βαθμό βέβαια που ο καθένας μας ευθύνεται για τη φτώχεια, την ανεργία, την ανασφάλεια, τον πόνο και τη δυστυχία που βιώνει σήμερα ο λαός μας. Η απόλυτη απαξίωση των πολιτών προς την πολιτική ζωή και τους θεσμούς είναι ό,τι πιο επικίνδυνο υπάρχει για τη δημοκρατία και είναι ευθύνη όλων μας μέσα από πράξεις, όχι λόγια, να πείσουμε τους πολίτες να ξαναεμπιστευθούν το κράτος. Αυτό θα γίνει πραγματικότητα, μόνο αν μάθουμε όλοι να μιλούμε τη γλώσσα της αλήθειας και είμαστε έτοιμοι μακριά από μικροπολιτικές σκοπιμότητες να εργαστούμε συλλογικά για το καλό της πατρίδας.

Η δραματική κατάσταση της οικονομίας δεν είναι μόνο αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης. Αποδεικνύεται συνεχώς ότι είναι επίσης απόρροια της κρίσης του πολιτικού συστήματος της Κύπρου. Αποτελεί κατά τη γνώμη μου το αθροιστικό αποτέλεσμα πολλών παραγόντων, που σχετίζονται με πολιτικές επιλογές που έχουν γίνει διαχρονικά και επί της διακυβέρνησης ΑΚΕΛ-Χριστόφια οξύνθηκαν στο μέγιστο βαθμό.

Βρισκόμαστε μπροστά στο φαινόμενο της κρίσης, εξαιτίας της ασυδοσίας αυτών που κατέλαβαν την εξουσία και την αντιλήφθηκαν ως μέσο, για να ικανοποιούν τα κομματικά τους συμφέροντα. Οι ακραίες εκφάνσεις αυτής της νοοτροπίας έχουν να κάνουν με τα ακόλουθα:

- Το πελατειακό κράτος και το σύστημα κομματικών εξυπηρετήσεων σε διορισμούς, προαγωγές, μεταθέσεις στο δημόσιο και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα με αποτέλεσμα τη μεγάλη διόγκωση του κράτους.
- Την υποταγή του γενικού συμφέροντος από τις επιμέρους συντεχνιακές διεκδικήσεις. Ουδείς θέλησε να αντισταθεί στις κατά καιρούς υπερβολικές απαιτήσεις των συντεχνιών από το φόβο απώλειας ψήφων. Αποτέλεσμα είναι η δημιουργία αλυσίδας υπερπρονομιών, αχρειαστων και αλληλεπικαλυπτόμενων υπηρεσιών και ούτω καθεξής.
- Τη μετατροπή του κράτους από επιτελικό σε κράτος επιχειρηματία, με την αλόγιστη επέκτασή του σε όλους τους τομείς, περιλαμβανομένων και των τομέων καθαρά ιδιωτικής πρωτοβουλίας, σφαγεία, αερογραμμές, ξενοδοχεία, εμπορία προϊόντων κ.λπ. Αποτέλεσμα η χρεοκοπία και η μόνιμη επιδότησή τους από τον Κύπριο φορολογούμενο.
- Τη συντήρηση κρατικών μονοπωλίων σε καίριους τομείς της οικονομίας, όπου η σταδιακή ελευθέρωση της αγοράς θα λειτουργούσε υπέρ του καταναλωτή και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Αποτέλεσμα τα τιμολόγια φωτιά που καίνε νοικοκυριά και επιχειρήσεις.
- Την ασυδοσία των τραπεζών, την ακρίβια του κόστους του χρήματος, απαράδεχτα επιτόκια και άλλες χρεώσεις των τραπεζών, τις υψηλού ρίσκου επενδύσεις σε ομόλογα, το τεράστιο μέγεθος του τραπεζικού τομέα, την απουσία εποπτικών μηχανισμών και τα φαινόμενα πολιτικής διαπλοκής με συγκεκριμένα κόμματα.

Η κρίση αποκάλυψε το σύνολο των διαρθρωτικών προβλημάτων που καταδυναστεύουν την κυπριακή κοινωνία. Χρειάζεται λοιπόν να γίνει μια καθαρή εξήγηση. Γιατί φτάσαμε ως εδώ; Επειδή, κατά τη γνώμη μου, υπήρξε η ατυχής συγκυρία για την Κύπρο να έχει στο τιμόνι της μια κυβέρνηση με φανερή αμφιταλάντευση ανάμεσα στην πραγματικότητα και τις κομμουνιστικές της ιδεοληψίες. Στο όνομα της διαφύλαξης των κεκτημένων και της ρουσφετολογίας. Στην ουσία, διόγκωσε το ΑΚΕΛ το κράτος των προνομιών και τα αλόγιστα επιδόματα. Συνέχισε εν μέσω ύφεσης να προσλαμβάνει έκτακτους και ωρομίσθιους, να κάνει προαγωγές και προσλήψεις στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα, όλα με κομματικά κριτήρια.

Εφάρμοσε μια πρακτική κινήτρων και επιδομάτων, για να γίνει η πατρίδα μας παράδεισος των αιτητών πολιτικού ασύλου και των μεταναστών. Εφάρμοσε τον αστόχευτο λαϊκισμό του “δωρεάν” στα νοσοκομεία, πανεπιστήμια, συγκοινωνίες κ.ά., διοχετεύοντας δισεκατομμύρια που δεν είχε και αδιαφορώντας αν η οικονομία του τόπου μπορούσε να τα αντέξει, και ένα-ένα καταρρέουν. Και οι δημόσιες υπηρεσίες υγείας, που δεν έχουν σήμερα τα αναλώσιμα, και το σύστημα δημόσιων συγκοινωνιών, που βλέπουμε τους υπαλλήλους στους δρόμους να διαμαρτύρονται, αλλά και τα πανεπιστήμια, που, απ’ ό,τι μαθαίνω σήμερα, δεν έχουν να πληρώσουν μισθούς, γιατί δεν έχει κατατεθεί η χορηγία από το κράτος, και ψάχνουν από άλλα ταμεία, για να καλύψουν πανεπιστημιακούς και υπαλλήλους.

Σκότωσε το επιχειρείν, φόβισε τον επιχειρηματία, έκανε φοροεπιδρομές. Επέβαλε φορολογίες, αύξησε όλους τους άμεσους και έμμεσους φόρους και αποτέλειωσε την ανταγωνιστικότητα και κάθε δυνατότητα ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας.

Λειτουργήσε με τον ίδιο τρόπο στους ελεγχόμενους, κρατικοδίαιτους δήμους, αλλά και στους ελεγχόμενους ημικρατικούς οργανισμούς, οι οποίοι με τη σειρά τους αύξησαν τις φορολογίες και τα κόστη των υπηρεσιών τους. Δεν είναι τυχαίο που ο οικογενειάρχης σήμερα, ακόμα και αυτός που έχει δουλειά, δεν μπορεί να ανταποκριθεί στις τεράστιες αυξήσεις των δημοτικών φόρων, των τελών αποχέτευσης, των κτηματικών φόρων, του ηλεκτρικού ρεύματος, του νερού, κ.λπ. Δεν μπορεί να αντέξει τις αυξήσεις στο φόρο προστιθέμενης αξίας, αλλά και τις τιμές των ειδών πρώτης ανάγκης. Φανταστείτε ακόμα αυτούς που είναι στην ανεργία και τους ώμους τους βαραίνουν δάνεια και χρέη.

Τα γεγονότα εξελίχθηκαν έξω από κάθε μέτρο ελέγχου. Η κυβέρνηση Χριστόφια πίστεψε πως θα έκλεινε τον κύκλο της, χωρίς να χρειαστεί να λάβει αποφάσεις. Απλώς, θα κατανάλωνε τα περισεύματα των προηγούμενων ετών, θα διόγκωνε το δημόσιο χρέος, θα στράγγιζε με εσωτερικό δανεισμό την οικονομία και θα χρέωνε τη χρεοκοπία στους επόμενους. Ε, έπεσε εντελώς έξω, όπως και σε όλα τα υπόλοιπα!

Η κυβέρνηση του ΑΚΕΛ έχει επικεφαλής και συμβούλους πρόσωπα που ουδέποτε εκτέθηκαν στην αγορά και στην παραγωγική διαδικασία. Στην ουσία, ο ένας έβλεπε τον άλλο και τον χειροκροτούσε, φτάνει όλοι μαζί να συμφωνούσαν με τον αδιαμφισβήτητο ηγέτη! Όσοι δε συμφωνούσαν και δε χειροκροτούσαν έβλεπαν την πόρτα της εξόδου.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυπριακή οικονομία παραδόθηκε το Φεβρουάριο του 2008 στην κυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια ως η κορυφαία οικονομία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να είναι σήμερα ο ουραγός. Θα έπρεπε η Κύπρος να ήταν η τελευταία χώρα που θα έμπαινε στην ύφεση και η πρώτη που θα έβγαινε. Αυτή είναι η άποψη όλων όσων έχουν στοιχειώδη γνώση και αντίληψη των οικονομικών δεδομένων. Είναι λοιπόν αχρείαστο να παρελαύνουν οι αγαπητοί συνάδελφοι του ΑΚΕΛ από αυτό εδώ το βήμα και να προσπαθούν να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα. Ένα μεγάλο συγγνώμη για τις πράξεις και τις παραλείψεις τους θα ήταν ίσως αρκετό. Δεν ειπώθηκε πέρσι για την έκρηξη και την καταστροφή στο Μαρί, ας ειπωθεί τουλάχιστον τώρα για την καταστροφή και της κυπριακής οικονομίας!

Αυτή η πατρίδα έχει τεράστιες δυνατότητες. Έχει μια μικρή και ευέλικτη οικονομία, έχει συγκριτικά πλεονεκτήματα, έχει εξαιρετική γεωγραφική θέση, έχει πολύ δυνατά μυαλά, επιστήμονες διεθνούς εμβέλειας, έχει ποιότητα ανθρώπων, έχει επιφανείς επιχειρηματίες, έχει ένα εξαιρετικό τουριστικό προϊόν, ένα μοναδικό τομέα υπηρεσιών, έχει ανθρώπους της θάλασσας...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Νίκο Κατσουρίδη)

Κύριε Κατσουρίδη, αντιλαμβάνομαι ότι σας ενοχλούν αυτά που λέω, αλλά σεβαστείτε τον ομιλητή, παρακαλώ!

Έχει ανθρώπους που αγαπούν την ύπαιθρο και τη γη που τους γέννησε, έχει εξαιρετικά παραδοσιακά προϊόντα, τα οποία θα έπρεπε να προωθηθούν σωστά στις διεθνείς αγορές, έχει και την προοπτική του φυσικού αερίου και των υδρογονανθράκων. Η Κύπρος μπορεί και όλοι μαζί μπορούμε καλύτερα. Με μια αξιόπιστη, υπεύθυνη, σοβαρή κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας και έναν ηγέτη που θα βλέπει μπροστά και όχι πίσω θα ξαναβρούμε το δρόμο μας και θα ξαναμεγαλοουργήσει ο λαός μας. Αυτός ο ηγέτης δεν είναι άλλος από το Νίκο Αναστασιάδη!

Αυτά τα Χριστούγεννα ας φροντίσουμε όλοι να μην είναι μαύρα. Ας στηρίξουμε μέσα από τον εθελοντισμό και την κοινωνική αλληλεγγύη, που διακρίνει το λαό μας, όλους τους συμπολίτες μας που έχουν ανάγκη. Ας είναι Χριστούγεννα ελπίδας και προοπτικής, Χριστούγεννα, κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μιας πατρίδας που έπαθε, αλλά ελπίζω ότι έμαθε. Καλά Χριστούγεννα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Κυπριανού.

Καλώ τώρα στο βήμα τον κ. Πάμπο Παπαγεωργίου από το ΑΚΕΛ. Να ετοιμάζεται ο κ. Ιωνάς Νικολάου από το Δημοκρατικό Συναγερμό.

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί κύριοι συνάδελφοι,

Να σας ζητήσω να μου επιτρέψετε να προχωρήσω σε μια προφορική ομιλία. Αντιλαμβάνομαι ότι οι γραπτές ομιλίες έχουν το πλεονέκτημα της συνοχής, όμως ένα από τα στοιχεία που πρέπει να διέπει τη συζήτηση για τους προϋπολογισμούς είναι ακριβώς το στοιχείο της συζήτησης και της ανταλλαγής επιχειρημάτων. Επιπλέον, θα έλεγα ότι σε μια περίοδο πολύ δύσκολη για την οικονομία μας είναι ένα μεγάλο στοίχημα για όλους μας να κρατήσουμε την ψυχραιμία μας και να συμπεριφερθούμε κατά τρόπο υπεύθυνο, αποφεύγοντας και τους λαϊκισμούς, αλλά και τις στιλιζαρισμένες ρητορείες, οι οποίες εκφέρονται μάλιστα με υπερβάλλοντα στόμφο και ούτε πείθουν κανέναν, αλλά ούτε και μας κάνουν συμπαθείς στους συμπολίτες μας, οι οποίοι δυστυχώς, πρέπει να πω, έχουν αποκτήσει για μας μια πολύ αρνητική εικόνα.

Το πρώτο θέμα που θα ήθελα να συζητήσω είναι το τι είδους κρίση αντιμετωπίζουμε και αυτό είναι ένα καίριο και κύριο, θα έλεγα, ερώτημα, με την έννοια ότι, για να μπορείς να διορθώσεις μια κατάσταση, πρέπει να ξέρεις ποια είναι η φύση της κατάστασης αυτής. Γίνεται μεγάλη συζήτηση κατά πόσο η κρίση μας είναι τραπεζική ή δημοσιονομική. Θα έλεγα εξαρχής ότι είναι και τα δύο, όμως το τραπεζικό στοιχείο, που δεν είναι μόνο τραπεζικό, αλλά έχει να κάνει με μια κρίση που αφορά το δανεισμό και την πιστωτική επέκταση, είναι πολύ έντονο. Χαρακτηριστικά, αναφέρω ότι στις 4 Δεκεμβρίου, αν δεν απατώμαι, η Washington Post έγραψε ένα άρθρο στο οποίο λέει ότι τα χρήματα που θα χρειαστούν για τη διάσωση των κυπριακών τραπεζών ως ποσό είναι η δεύτερη πιο μεγάλη διάσωση στην παγκόσμια ιστορία. Αντιλαμβάνεστε από αυτό ότι το τι συνέβη στον τραπεζικό τομέα έχει μια τεράστια βαρύτητα και αυτό φαίνεται από τη σύγκριση με παρόμοια περιστατικά σε άλλες χώρες και σε διαφορετικές εποχές.

Τώρα, μια παρόμοια κατάσταση υπήρξε και στην Ιρλανδία. Έξι τράπεζες, οι μεγαλύτερες τράπεζες της Ιρλανδίας, αντιμετώπιζαν κίνδυνο κατάρρευσης. Το κράτος προσπάθησε να τις στηρίξει στην αρχή, δεν τα κατάφερε, παρ' όλο που είχε πλεονασματικό προϋπολογισμό και ταυτόχρονα πολύ χαμηλό δημόσιο χρέος.

Χρειάστηκε να μπει σε πρόγραμμα δημοσιονομικής προσαρμογής, ένα πρόγραμμα με βάση το οποίο ήντλησε €85 δις, εκ των οποίων τα €35 δις πήγαν στις τράπεζες και τα €50 δις στο κράτος. Και ο λόγος για τον οποίο πήγαν €50 δις στο κράτος -νομίζω ότι είναι σχετικός και με το τι θα αντιμετωπίσουμε εμείς- είναι ότι η Ιρλανδία έπρεπε να ανανεώσει χρέος που έληγε και ασφαλώς με βάση τα δεδομένα των τραπεζών της δεν ήταν σε θέση να το κάνει αυτό μέσω των διεθνών αγορών.

Κάτι παρόμοιο θα συμβεί με μας, όμως πρέπει να είμαστε προσεκτικοί σε αυτό το σημείο. Όταν λέμε ότι οι ανάγκες του κράτους θα είναι €7 δις ή €8 δις, με βάση το μνημόνιο που πρόκειται να υπογράψουμε, οι πραγματικές ανάγκες, δηλαδή αυτές που επιβαρύνουν το δημόσιο χρέος και το δημοσιονομικό έλλειμμα ή, θα έλεγα καλύτερα, προέρχονται από το δημοσιονομικό έλλειμμα και ως εκ τούτου επιβαρύνουν το δημόσιο χρέος, είναι περίπου €1 δις με €1,5 δις. Τα υπόλοιπα αφορούν μια διευκόλυνση που θα υπάρχει εκεί, στην περίπτωση που μέρος ή το σύνολο του χρέους που λήγει θα χρειαστεί να αναχρηματοδοτηθεί, λόγω απροθυμίας του κατόχου να το ανανεώσει.

Βεβαίως, πρέπει να σας πω ότι μια ερμηνεία η οποία λέει ότι φταίει η κυβέρνηση ή και οι τράπεζες μόνο, αλλά στη συγκεκριμένη περίπτωση αυτό που ακούω από πολλούς συναδέλφους της αντιπολίτευσης, ότι η κρίση έχει προέλθει από αδυναμία αντίδρασης ή και καθυστέρησης της κυβέρνησης, είναι μια απλοϊκή ερμηνεία και νομίζω ότι ο λόγος για τον οποίο προβάλλεται αυτή η ερμηνεία, πέρα από το ότι επικοινωνιακά είναι συμφέρουσα σε ένα κλίμα το οποίο σε κάποιο βαθμό έχει ξεφύγει από τα συνηθισμένα, τουλάχιστον όσον αφορά την πολιτική ζωή της Κύπρου, ταυτόχρονα όμως έχει και με την απελπισία του κόσμου, ο οποίος ευρισκόμενος μπροστά σε μια πολύ δύσκολη κατάσταση είναι φυσικό να αναζητεί τις πιο απλοϊκές ερμηνείες. Οι πιο απλοϊκές ερμηνείες όμως δεν είναι και οι καλύτερες.

Όσον αφορά το θέμα των τραπεζών, πρέπει να πω ότι το όλο θέμα δεν ήταν απλώς θέμα είτε ελλειπούς εποπτείας είτε κάποιων αποφάσεων των συμβουλίων. Δυστυχώς, η χώρα μας υπέστη αυτό που στη βιβλιογραφία ονομάζεται "boom and bust", δηλαδή για μια δεκαετία περίπου είχαμε μια υπέρμετρη ανάπτυξη της πιστωτικής επέκτασης. Αυτό το πράγμα συνοδεύτηκε με όλα τα κλασικά στοιχεία αυτού που ονόμασαν "boom and bust", δηλαδή μεγάλη αύξηση του δανεισμού των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, μεγάλη αύξηση της κατανάλωσης, διόγκωση στο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και ακολούθως κατάρρευση του κτηματικού τομέα, ο οποίος είχε παρουσιάσει βεβαίως πολύ μεγάλο διπλασιασμό στις τιμές του, και συνακόλουθη χρηματοδοτική στενότητα. Τώρα, στην Κύπρο δυστυχώς αυτό το πράγμα συνοδεύτηκε και με την επιπρόσθετη αρνητική επίδραση που είχε η χειροτέρευση των δεδομένων στην Ελλάδα και ουσιαστικά η αδυναμία της ελληνικής οικονομίας να παρουσιάσει οποιαδήποτε ανάπτυξη, η αδυναμία της να χρηματοδοτήσει τα ελλείμματά της και το συνακόλουθο γεγονός του να περιπέσει η χώρα σε μια πολύ βαθιά ύφεση.

Μέσα σε μια κατάσταση χρηματοδοτικής φούσκας εμφανίζονται όχι μόνο στην Κύπρο, αλλά σε όλες τις χώρες που έχει παρουσιαστεί αυτό το φαινόμενο στοιχεία χαλαρότητας όσον αφορά την εποπτεία. Να σας πω ένα παράδειγμα από τη δική μας εμπειρία στην Κύπρο. Στην Κύπρο τα νέα δάνεια έτρεχαν με ρυθμούς 30%, πράγμα που ουσιαστικά μας οδηγούσε σε μεγάλα προβλήματα, και στον κατασκευαστικό τομέα με ρυθμούς 60%. Η Κεντρική Τράπεζα προς το τέλος του 2007 πήρε την απόφαση, έστω και καθυστερημένα, τη σωστή απόφαση, να περιορίσει το δανεισμό στην εξοχική κατοικία, στη δεύτερη κατοικία, περιορίζοντάς τον, όπως είπα, από το 70% στο 60%. Υπήρξαν φοβερές πιέσεις στην εποπτική αρχή από τους επηρεαζόμενους και αναγκάστηκε, κακώς βεβαίως, αλλά αναγκάστηκε η εποπτική αρχή στις αρχές του 2008, ενώ δεν είχαν αλλάξει οι συνθήκες, να αποσύρει αυτό το μέτρο.

Βεβαίως, όπως γνωρίζετε, η κατάσταση στην Κύπρο επιδεινώθηκε από το κούρεμα των ελληνικών ομολόγων. Και ακούεται το επιχείρημα ότι με τρόπο πολιτικό ο Πρόεδρος θα μπορούσε να είχε αποτρέψει αυτό το κούρεμα. Πρέπει να σας πω ότι αυτό το επιχείρημα ακούστηκε περίπου δέκα μήνες μετά το πρώτο κούρεμα. Εάν το επιχείρημα αυτό είχε οποιαδήποτε βαρύτητα, κάποιος θα το σκεφτόταν στους δέκα αυτούς μήνες κατά τους οποίους είχε αποφασιστεί το πρώτο κούρεμα και μετά είχαμε μπει σε μια διαδικασία συγκεκριμενοποίησης της απομείωσης και καθορισμού του τρόπου με τον οποίο θα γινόταν.

Το τι συνέβη είναι το εξής: Την 21^η του Ιούλη, σε έκτακτο συμβούλιο κορυφής αποφασίστηκε η απομείωση του ελληνικού χρέους κατά 21%, ακριβώς διότι ετίθετο θέμα επηρεασμού ορισμένων τραπεζών κατά τρόπο έντονο και υπερβολικό. Η απόφαση, εάν τη διαβάσει κάποιος, θα δει στην παράγραφο 8 -και επιτρέψτε μου να μεταφράσω απευθείας από τα αγγλικά- η απόφαση περιλαμβάνει τη δυνατότητα για πρώτη φορά να χρηματοδοτηθεί η ανακεφαλαίωση τραπεζών μέσω δανείων στις κυβερνήσεις, για σκοπούς κάλυψης της ζημιάς που θα πάθαιναν από το κούρεμα, συμπεριλαμβανομένων και χωρών οι οποίες δεν ευρίσκοντο σε πρόγραμμα, δηλαδή δεν ευρίσκοντο σε διαδικασίες μνημονίου. Άρα, δεν υπήρχε κάτι να ζητήσουμε πέρα από αυτή την απόφαση, εκτός εάν επρόκειτο και υπήρχε δυνατότητα να σαμποτάρουμε το κούρεμα. Κάτι τέτοιο όμως θα οδηγούσε την Ελλάδα σε σίγουρη χρεοκοπία. Και πρακτικά ήταν αδύνατον, διότι πρέπει να σας πω ότι οι δύο τράπεζές μας "εθελοντικά" μπήκαν στο κούρεμα και αυτό γιατί, όπως ήρθαν τα πράγματα, δεν μπορούσε κανένας, όχι μόνο κράτος, αλλά και ιδιωτική εταιρεία, να ανακόψει το κούρεμα αυτό.

Βεβαίως, το πρόβλημα που παρουσιάστηκε με τα ελληνικά ομόλογα είναι ένα πρόβλημα γενικότερο εποπτείας. Έχει να κάνει με την υπερσυγκέντρωση ρίσκου σε ένα επενδυτικό εργαλείο. Είναι αδιανόητο να επιτρέπεται ένα χρηματοοικονομικό ίδρυμα να βάζει, όπως λέμε, τα αυγά του όλα σε ένα καλάθι. €6 δις, το οποίο είναι το 30% του ΑΕΠ της Κύπρου, επενδύθηκαν σε ένα μόνο εργαλείο, το οποίο παρουσίαζε υψηλό ρίσκο. Σύμφωνα με τους κανόνες της Βασιλείας, τους κανόνες που διέπουν τη λειτουργία των κεντρικών τραπεζών, οι κεντρικές τράπεζες οφείλουν να παρατηρούν τη συγκέντρωση ρίσκου και να παίρνουν μέτρα· μέτρα τα οποία περιγράφουν το άρθρο 26 και το άρθρο 30 του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου, τα οποία λένε ότι σε τέτοια περίπτωση η Κεντρική Τράπεζα πρέπει να επισημάνει τη συγκέντρωση ρίσκου και, αν δε ληφθούν μέτρα, παίρνει η ίδια μέτρα. Έχει το δικαίωμα μέχρι και η ίδια να πουλήσει αυτά τα εργαλεία ή να διώξει συμβούλους και διευθυντές.

Βεβαίως, όλα αυτά είναι ιστορία, όπως, θα έλεγα, ιστορία είναι και αυτό που ακούγεται, ότι υπήρξε καθυστέρηση στη λήψη μέτρων. Εάν κρίνουμε σήμερα, θα λέγαμε ότι βεβαίως υπήρξε καθυστέρηση στη λήψη μέτρων, αλλά σήμερα έχουμε τη γνώση της επιδείνωσης, η οποία έχει επισυμβεί και είναι μπροστά μας. Πρέπει να σας πω όμως ότι ακόμα και αυτοί οι οποίοι έλεγαν τότε ότι πρέπει να ληφθούν μέτρα δεν κατονόμαζαν κανένα μέτρο. Το να πεις «πρέπει να ληφθούν μέτρα» είναι μια γενικότητα και μια ταυτολογία, που ουσιαστικά ισοδυναμεί με το να πεις «έχω πρόβλημα». Η ερώτηση η κρίσιμη είναι «τι είδους μέτρα;». Το μόνο μέτρο το οποίο είχα διαβάσει τότε, και αυτό δε θα συνείσφερε ιδιαίτερα, ήταν μια πρόταση του Δημοκρατικού Συναγερμού, στους υψηλόμισθους του δημοσίου τομέα να μη δοθούν προσαυξήσεις, αλλά αυτό από μόνο του θα μπορούσε να είχε καλύψει το ένα εκατοστό ή λιγότερο από το ένα εκατοστό του σημερινού προβλήματος.

Πρέπει να σας πω κάτι. Δυστυχώς, η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει σοβαρά δομικά προβλήματα πέρα από τον τραπεζικό τομέα, τα οποία δε λύνονται απλώς με μέτρα είτε περικοπής των δαπανών είτε αύξησης των εσόδων. Είναι δομικά προβλήματα. Το μεγαλύτερο πρόβλημα στο δημόσιο τομέα είναι το γεγονός ότι δεν υπάρχει διασύνδεση ανάμεσα στην εξέλιξη των δαπανών του κράτους, οι οποίες ως επί το πλείστον θεωρούνται ανελαστικές, και των εσόδων του κράτους, τα οποία έσοδα υπόκεινται στις διακυμάνσεις της οικονομίας. Έχουμε και άλλα δομικά προβλήματα, όπως για παράδειγμα τη μεγάλη έκταση της αδήλωτης οικονομίας και κατ' επέκταση την υψηλή φοροδιαφυγή, προβλήματα όπως την πλήρη απορρύθμιση της αγοράς εργασίας, που ουσιαστικά μας έχει οδηγήσει σε εργαζόμενους δύο ταχυτήτων, προβλήματα που αφορούν τις χαμηλές επενδύσεις μέσα στις επιχειρήσεις. Όλα αυτά συνθέτουν ένα φάσμα δομικών προβλημάτων, τα οποία βαραίνουν σήμερα την κυπριακή οικονομία.

Αφού κάνω ένα σχόλιο όσον αφορά αυτά τα προβλήματα, θα ήθελα να τελειώσω με μια αισιόδοξη νότα, διότι κάποιος συνάδελφος μου έλεγε ότι ο κόσμος που ακούει, όσοι ακούουν αυτή τη συζήτηση στους προϋπολογισμούς, νιώθει ότι αναλίσκόμεθα περισσότερο στο να ανταλλάσσουμε είτε επιχειρήματα είτε χαρακτηρισμούς, τα οποία όμως αφορούν περισσότερο το παρελθόν, και δε λέμε τίποτα γι' αυτό που ανησυχεί περισσότερο τον κάθε συμπολίτη μας και είναι το άμεσο μέλλον της οικονομίας μας.

Όσον αφορά τα δομικά προβλήματα, θέλω να πω το εξής: Σε λίγο καιρό θα έχουμε μια καινούρια κυβέρνηση. Όσες εξαγγελίες και να γίνουν όσα μέτρα και να ληφθούν σε τομείς όπως είναι η ανάπτυξη, οι επενδύσεις, αρκεί μόνο μια επανάληψη της πιστωτικής φούσκας, για να τα γκρεμίσει, ως όλα αυτά να ήταν χάρτινος πύργος. Και δυστυχώς στην Κύπρο έχει καταντήσει πλέον περιοδικό να εμφανίζονται διάφορα τέτοια φαινόμενα υπερβολής και να πληρώνουμε μετά τις συνέπειες. Βεβαίως, χρειάζεται η εποπτεία όχι μόνο στον τραπεζικό τομέα, αλλά σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας να ενισχυθεί, γιατί είναι ένας τομέας στον οποίο πάσχουμε πάρα πολύ στην Κύπρο. Χρειάζεται εξορθολογισμός των δημοσίων οικονομικών και πλήρης επανασχεδιασμός του τραπεζικού μοντέλου, το οποίο μας έφερε πολλά οφέλη, πήρε όμως πολύ μεγάλα ρίσκα και πλήρωσε και πληρώνουμε πολύ υψηλές συνέπειες.

Θέλω να τελειώσω όμως με μια, θα έλεγα, αισιόδοξη νότα, όχι διότι οφείλουμε να είμαστε αισιόδοξοι, αλλά διότι πραγματικά το πιστεύω. Πριν μερικά χρόνια, θέλω να επισημάνω, αγαπητοί συνάδελφοι, εάν κάποιος έλεγε ότι η κυπριακή οικονομία θα περιπέσει σε βαθιά ύφεση, θα ακουγόταν τουλάχιστον περίεργος. Σήμερα το ίδιο ισχύει μέσα σε όλη αυτή τη δύσκολη κατάσταση και για όποιον πει ότι η κυπριακή οικονομία θα παρουσιάσει μια ισχυρή ανάκαμψη. Και όμως, νοούμενου ότι θα προχωρήσουν ομαλά τα πράγματα, υπάρχουν στοιχεία στην κυπριακή οικονομία -διότι η οικονομία είναι οι ίδιοι οι άνθρωποι της- τα οποία θα μας επιτρέψουν να ανακάμψουμε γρήγορα. Η κυπριακή οικονομία δε στηρίζεται τόσο πολύ στην τοπική αγορά. Εάν στηριζόταν στην τοπική αγορά, το βιοτικό μας επίπεδο θα ήταν πολύ πιο χαμηλό απ' ό,τι είναι σήμερα. Στηρίζεται στη διεθνή αγορά. Η κυπριακή οικονομία στελεχώνεται από ανθρώπους οι οποίοι έχουν πολύ ψηλή κατάρτιση και επιχειρηματικό πνεύμα και νομίζω ότι η επαναφορά συνθηκών ομαλότητας θα επιτρέψει στην οικονομία πολύ γρήγορα να ανακάμψει. Όμως, όταν ανακάμψει η οικονομία, θα πρέπει η χώρα την οποία θα βρούμε μπροστά μας να μην είναι μια χώρα πλέον πλέον έντονα αντιθέσεων, απορρύθμισης της αγοράς εργασίας, κατάργησης του κράτους προνοίας. Πρέπει να διατηρήσουμε τον κοινωνικό ιστό τόσο σήμερα, που είναι δύσκολες οι συνθήκες, όσο και αύριο, όταν πλέον θα μπορούμε σε διαδικασία ανάκαμψης.

Σας ευχαριστώ και σας εύχομαι καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Παπαγεωργίου για τη συνεισφορά του στη συζήτηση.

Παρακαλώ τώρα τον κ. Ιωνά...

Ναι, κυρία Κυριακίδου.

ΣΤ. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχει κυκλοφορήσει ένα φυλλάδιο μέσα στην αίθουσα της ολομέλειας από μία συγκεκριμένη οργάνωση, από ένα άτομο, και αναφέρεται στο όνομά μου και στο άτομό μου προσωπικά με έναν προσβλητικό τρόπο! Ήθελα να ρωτήσω πώς δίδεται η άδεια να κυκλοφορούν από οποιοδήποτε άτομο φυλλάδια μέσα στην αίθουσα της ολομέλειας που αφορούν βουλευτή!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ να ερευνηθεί από τις υπηρεσίες και την ασφάλεια της Βουλής και να αποσυρθούν πάραυτα τα όποια φυλλάδια!

Παρακαλώ, ο κ. Ιωνάς Νικολάου από το Δημοκρατικό Συναγερμό. Να ετοιμάζεται και ο κ. Άριστος Δαμιανού από το ΑΚΕΛ.

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η φετινή συζήτηση του προϋπολογισμού μάς βρίσκει όλους, μηδενός εξαιρουμένου, να αντιμετωπίζουμε πρωτόγνωρες οικονομικές, πολιτικές και κοινωνικές συνθήκες. Μας βρίσκει αντιμετώπους με τα αποτελέσματα της κακοδιαχείρισης των δημοσίων οικονομικών του κράτους και των κακών και λανθασμένων εκτιμήσεων των κυβερνήσεων στη λήψη των απαιτούμενων μέτρων. Για πρώτη φορά αμφισβητείται η ικανότητα της πολιτείας να παράσχει βασικά κοινωνικά αγαθά. Για πρώτη φορά ο τόπος έφτασε στα όρια στάσης πληρωμών. Ως αποτέλεσμα όλων αυτών, οι πολίτες, οργισμένοι πια, έχουν χάσει την εμπιστοσύνη τους έναντι των θεσμών και γενικότερα των πολιτικών. Διάχυτη είναι η ανασφάλεια και η απογοήτευση σε ολόκληρη την κυπριακή κοινωνία.

Δυστυχώς, αξιολογώντας τις επιδόσεις της απερχόμενης κυβέρνησης, μπορούμε με βεβαιότητα πια να επισημάνουμε ότι ο Πρόεδρος Χριστόφιας και το ΑΚΕΛ όχι μόνο απέτυχαν να εκπληρώσουν τους οικονομικούς και κοινωνικούς στόχους που είχαν υποσχεθεί, αλλά κατάφεραν να καταγράψουν τους χειρότερους δείκτες που κατέγραψε κυβέρνηση από το 1960, με εξαίρεση εκείνους της καταστροφής του '74, και να παραμείνουν στην ιστορία ως η κυβέρνηση με τις χειρότερες επιδόσεις!

Παραγνωρίζοντας τις προειδοποιήσεις της αντιπολίτευσης και τις εκκλήσεις για λήψη των αναγκαίων μέτρων προς αποφυγή της οικονομικής κρίσης, οδήγησαν τον τόπο σε πιεστικά οικονομικά διλήμματα και αδιέξοδα, οι συνέπειες των οποίων επιβαρύνουν τον κάθε πολίτη και την κάθε οικογένεια.

Η συζήτηση του προϋπολογισμού σηματοδοτεί ταυτόχρονα την εκπνοή μιας πενταετίας που τη χαρακτηρίζει η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα, τα κοινωνικά και οικονομικά πισωγυρίσματα, η κατάρρευση των θεσμών και η απαξίωση μιας κυβέρνησης που πίστευε και δήλωνε ότι η Κύπρος θα παραμείνει αλώβητη από την οικονομική κρίση. Κατά την πενταετία αυτή, στη διάρκεια της οποίας είχαμε να αντιμετωπίσουμε μια από τις μεγαλύτερες προκλήσεις που αντιμετώπισε ποτέ ο τόπος, οι κυβερνήτες αποποιήθηκαν την ιστορική ευθύνη, αλλά και την ευκαιρία να ξεπεράσουν τους εαυτούς τους, να ξεπεράσουν τις ιδεοληψίες και τους δογματισμούς που τους κατατρέχουν και να λειτουργήσουν με γνώμονα το κοινό καλό.

Τι έκαναν τελικά; Μας οδήγησαν σε ένα δρόμο χωρίς επιστροφή, σε ένα δρόμο με πρωτόγνωρα και ασφυκτικά αδιέξοδα, με δεκάδες χιλιάδες ανέργων, συσσίτια και κοινωνικά παντοπωλεία, άστεγους και απελπισμένο κόσμο, που αδυνατεί να ανταποκριθεί στις βασικές ανάγκες διατροφής και επιβίωσης. Μήπως, αγαπητοί συνάδελφοι, εκτός από το γεγονός ότι δεν αντιλαμβάνεστε τις ευθύνες που σας αποδίδει ο λαός, δεν ακούσατε να συμβαίνουν όλα αυτά επί της διακυβέρνησης Χριστόφια; Χρειαστήκαν μόλις πέντε χρόνια, για να διαψευστεί κάθε προσδοκία του λαού, αυτά που προσδοκούσε από την εξαγγελία της "δίκαιης κοινωνίας" από μια κυβέρνηση του εργαζόμενου λαού! Η ευθυνοφοβία και η κωλυσιεργία των χειρισμών από τους κυβερνήτες θα μείνουν ανεξίτηλα χαραγμένες στην ιστορία και αυτοί ως εκείνοι που οδήγησαν τον τόπο σε αυτή τη δραματική κατάσταση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κάνοντας μια σύντομη ανασκόπηση της πενταετίας αυτής, ως αντιπολίτευση νιώθω ότι σταθήκαμε τόσο υπεύθυνα όσο και υπεράνω των δύσκολων αυτών καταστάσεων. Ελέγξαμε αποτελεσματικά το έργο της

κυβέρνησης, επικρίναμε και καταγγείλαμε ακόμη και από αυτό το βήμα τα κακώς έχοντα και τις παραλείψεις της, υποβάλαμε σειρά από προτάσεις, αναλάβαμε πολιτικό κόστος και ευθύνες έναντι αυτού του λαού και στηρίξαμε την κυβέρνηση στις δύσκολες στιγμές, έστω και αν ο Πρόεδρος Χριστόφιας και το κυβερνών κόμμα ουδέποτε μέχρι και σήμερα το έχουν αναγνωρίσει.

Είχαμε όλες τις προϋποθέσεις, για να αντιμετωπίσουμε την οικονομική κρίση με τρόπο που θα περιορίζε τις συνέπειες για τους πολίτες και την οικονομία, όπως έπραξαν έγκαιρα και άλλα ευρωπαϊκά κράτη και δεν οδηγήθηκαν στα ίδια αδιέξοδα που είμαστε εμείς. Φαίνεται ότι, αγαπητέ γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ και αγαπητοί συνάδελφοι, εκεί που δεν κυβερνούσε ο Χριστόφιας λήφθηκαν μέτρα και δεν αντιμετωπίζουν σήμερα τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε εμείς! Ακόμη και οι χώρες που έχετε επισημάνει στην ομιλία σας, κύριε γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ, όπως η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία και η Ιρλανδία, που έλαβαν μέτρα, δεν αντιμετωπίζουν την απειλή στάσης πληρωμών που αντιμετωπίζουμε εμείς σήμερα. Μπορεί να είναι ιστορία, αγαπητέ κύριε Παπαγεωργίου, αλλά τα αποτελέσματα άλλων χωρών καταδεικνύουν...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε συνάδελφε, θα προτιμούσα, επειδή ηγέρθη και το πρώτο θέμα, υπάρχει ρητή συνταγματική διάταξη, η οποία λέει ότι οι αγορεύσεις εν τη Βουλή γίνονται από του βήματος της Βουλής και απευθύνονται προς τη Βουλή των Αντιπροσώπων, έτσι η παράκληση είναι να απευθύνονται στον Πρόεδρο και στα μέλη. Το λέω για όλους μας.

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Ωραία, κύριε Πρόεδρε! Δε διαφωνώ και θα το αποφύγω, αλλά αυτό θα έπρεπε να γίνεται για όλους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σωστό.

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Διότι, όταν μια ομιλία ενός γενικού γραμματέα αναλώνεται από την πρώτη σελίδα μέχρι την τελευταία με είκοσι αναφορές εις τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού και υποψήφιο Πρόεδρο της Δημοκρατίας, αντιλαμβάνεστε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό θα ισχύει...

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Αυτό θα έπρεπε να γίνει. Η υπόδειξη θα έπρεπε να είχε γίνει στον κ. Κυπριανού, όταν ο ίδιος ανεφέρτεο ρητά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...διότι ηγέρθη και το πρώτο. Από τούδε και στο εξής, επειδή μάλιστα είναι και ηυξημένης ισχύος...

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Ωραία! Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, εγώ θα το αποφύγω από δω και πέρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...να παρακαλέσω για όλους!

Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Καλά, τι ήθελες να πεις για μένα δηλαδή;

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Μπορεί να είναι ιστορία, αγαπητοί συνάδελφοι, όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, αλλά τα αποτελέσματα άλλων χωρών καταδεικνύουν το πόσο λάθος είχαν οι σημερινοί κυβερνώντες, που δεν ενήργησαν έγκαιρα και δεν έλαβαν τα απαραίτητα μέτρα.

Έγκαιρα επισημάναμε τους κινδύνους, τις παραλείψεις, το κλίμα αβεβαιότητας και οικονομικής ανασφάλειας, γι' αυτό ερωτώ, αν ποτέ τους προβλημάτισαν όλα αυτά, αν άκουσαν ποτέ τις αγωνιώδεις προειδοποιήσεις και εκκλήσεις για έγκαιρη λήψη αποτελεσματικών μέτρων, τι έκαναν, για να προλάβουν τη βαθιά κοινωνική κρίση! Ποια μέτρα έλαβαν για την αποτροπή της έξαρσης της φτώχειας, της ανεργίας, της διαφθοράς και του σοβαρού εγκλήματος; Ποιες είναι τελικά οι πολιτικές ευθύνες όλων αυτών που δεν ενήργησαν έγκαιρα; Φυσικά, δεν αναμέναμε να είχαν την πολιτική ευθιξία να αναλάβουν οποιαδήποτε ευθύνη,

όταν δεν τόλμησαν και δεν ανάλαβαν τις ευθύνες τους για την καταστροφή στο Μαρί, γεγονός που επιτάχυνε τα οικονομικά προβλήματα του τόπου λόγω της καταστροφής του ηλεκτροπαραγωγικού σταθμού στο Βασιλικό!

Δυστυχώς, τη θλιβερή αυτή πραγματικότητα απέτυχαν να την αναγνωρίσουν, όχι μόνο γιατί εθελουφλούσαν, αλλά γιατί αδυνατούσαν να τη διαχειριστούν. Η εμμονή να επιρρίπτουν τις ευθύνες σε αυτούς που οδήγησαν στο τραπεζικό χρέος, οι οποίοι σίγουρα θα πρέπει να τιμωρηθούν με τον πιο παραδειγματικό τρόπο, ή σε οποιουδήποτε άλλους δε θα επιλύσει τα προβλήματα της κοινωνικής κρίσης και ούτε θα απαμβλύνει τα βαρίδια που έχουν φορτωθεί οι πολίτες. Οι πολίτες δε νιώθουν απλώς ότι το κράτος δεν είναι αποτελεσματικό και δίκαιο· νιώθουν ότι αδυνατεί να διαχειριστεί την οικονομική κρίση.

Φτάσατε στο σημείο να διαπραγματευτείτε το μνημόνιο με την τρόικα, που εσείς καλέσατε, όταν το χρηματοπιστωτικό σύστημα του τόπου βρισκόταν στα πρόθυρα κατάρρευσης. Γι' αυτό ας σταματήσουν να μιλούν ότι ασκήθηκε στην κυβέρνηση εξοντωτική πίεση για άμεση υπογραφή του, όταν ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο πρόσφατο διάγγελμά του παραδέχτηκε ότι συμφώνησε με το μνημόνιο, γιατί συγκεκριμένη τράπεζα βρισκόταν υπό κατάρρευση, της οποίας οι συνέπειες και οι επιπτώσεις θα ήταν αλυσιδωτές στην οικονομία του τόπου.

Νιώθουν ότι η κυβέρνηση αδυνατεί να κυβερνήσει, είναι ανίκανη να τους προστατεύσει, ότι αδυνατεί να λύσει τα καθημερινά τους προβλήματα, ότι έχει χαθεί το αίσθημα της ασφάλειας και η εμπιστοσύνη. Στο τελευταίο ευρωβαρόμετρο καταγράφεται ότι μετά την ανεργία και τα οικονομικά αδιέξοδα η εγκληματικότητα παραμένει ως ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Κύπριοι πολίτες και το ποσοστό ανησυχίας από το έγκλημα είναι το υψηλότερο στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Η ανασφάλεια έγινε συνώνυμο της σημερινής διακυβέρνησης, αφού το έγκλημα εισέβαλε για καλά στις αυλές των σπιτιών μας, στις γειτονίες και στα σχολεία, μέρα μεσημέρι, σε πολυσύχναστους δρόμους, χωρίς να αναγνωρίζει αν το θύμα του εγκλήματος είναι ανίκανος ή ανήμπορος, συνταξιούχος ή απροστάτετος ηλικιωμένος! Οι ληστείες, οι διαρρήξεις και οι κλοπές είναι καθημερινό φαινόμενο. Δεκατέσσερις κλοπές και διαρρήξεις ημερησίως, ενώ οι δικτικές αρχές δηλώνουν αδυναμία να τις εξετάσουν, σε σημείο μάλιστα που αρνούνται να καταγράψουν κάποιες από αυτές στα βιβλία των καταγγελιών.

Ενδεικτικό της οικονομικής και κοινωνικής εξαθλίωσης είναι η αύξηση στις απόπειρες φόνων, των απειλών κατά της ζωής, των εμπρησμών, της καταστροφής περιουσίας, της τοκογλυφίας, της διακίνησης ναρκωτικών και άλλων εγκλημάτων που σχετίζονται με το άμεσο κέρδος. Εδραιώνονται οι μικροί ιδιωτικοί παράνομοι στρατοί, που με την απειλή και τη χρήση βίας λειτουργούν ως παρακρατικό σύστημα εισπράξης αστικών χρεών, παροχής προστασίας και επιβολής του νόμου της σιωπής. Το οργανωμένο έγκλημα μεταλλάχτηκε, έγινε ακόμα πιο βίαιο και κερδοσκοπικό, ακόμα πιο αδίστακτο και απρόβλεπτο. Φτάσαμε στο σημείο ο πολίτης να φοβάται να καταγγείλει τις σε βάρος του επιθέσεις, να νιώθει απροστάτετος να καταθέσει ενώπιον των δικαστηρίων, γιατί αυτοί ελέγχουν, εξουσιάζουν και τρομοκρατούν!

Οι αναφορές αυτές με αναγκάζουν να υπογραμμίσω την υποβόσκουσα διαφθορά στο χώρο της αστυνομίας και του κράτους, διαπίστωση η οποία είναι πλέον ευρέως αποδεκτή, ότι η λειτουργία των συμμοριών και του οργανωμένου εγκλήματος συμβαίνει όχι μόνο με την ανοχή, αλλά και τη συμμετοχή μελών της αστυνομίας. Διερωτώμαι πραγματικά τι πράττουν για όλα αυτά ο αρμόδιος υπουργός και η αστυνομία! Αναρωτιέμαι αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μπορεί με ειλικρίνεια και παρρησία να πει στους πολίτες ότι στο τέλος της θητείας του πέτυχε τον κυβερνητικό στόχο για καταστολή της παρανομίας και της διαφθοράς και αύξησε το αίσθημα ασφάλειας του πολίτη!

Κυρίες και κύριοι,

Είναι γι' αυτό που ως επιτροπή Νομικών αναλάβαμε το βάρος της ευθύνης σε σημαντικά νομοθετήματα, όπως τον ηλεκτρονικό τζόγο, την τοκογλυφία, τα ιδιωτικά γραφεία ασφάλειας και τους μικρούς στρατούς, όταν η κυβέρνηση και ο πολιτικός προϊστάμενος της αστυνομίας κρύβονταν πίσω από τη Βουλή και τα κόμματα. Είναι με αυτές τις πρωτοβουλίες και προτάσεις, ανταποκρινόμενοι στη λαϊκή απαίτηση να συγκρουστούμε με το οργανωμένο έγκλημα, τη διαφθορά και την ατιμωρησία, που επιδιώκουμε την επανάκτηση της χαμένης εμπιστοσύνης του πολίτη και της αξιοπιστίας της χώρας μας.

Είναι γι' αυτό που με το πρόγραμμα διακυβέρνησης Νίκου Αναστασιάδη διεκδικούμε το δικαίωμα να ξαναδώσουμε πνοή στη χαμένη ελπίδα, να επαναφέρουμε και να αποκαταστήσουμε το αίσθημα ασφάλειας στον καθένα από τους πολίτες, να αλλάξουμε το ρου των πραγμάτων, να 'ρθουμε σε ρήξη με κάποια κατεστημένα, νοοτροπίες του παρελθόντος και δομές, οι οποίες αγκυλώνουν τις διαδικασίες στον τόπο μας. Για να το επιτύχουμε στο άμεσο μέλλον, αποφασίσαμε να έρθουμε σε ρήξη, όπως έχω αναφέρει, με τα κατεστημένα της σημερινής εποχής, να εγκαταλείψουμε μοντέλα της δεκαετίας του '60 και παρωχημένες νοοτροπίες, που διαχωρίζουν το λαό σε δικούς μας και δικούς σας.

Πρωθούμε τον ανασχεδιασμό της οργάνωσης της αστυνομίας, ώστε να καταστεί πιο αποτελεσματική απέναντι στις ανάγκες της εποχής, την αλλαγή της διοικητικής δομής και λειτουργίας της, την αποκέντρωση εξουσιών και την ανακατανομή καθηκόντων, την απαλλαγή των αστυνομικών από μη αστυνομικής φύσεως

καθήκοντα, την ανάπτυξη των διευθυντικών δεξιοτήτων των στελεχών της και την αλλαγή του πλαισίου εκπαίδευσης και ανέλιξης στις διευθυντικές δομές.

Πάνω απ' όλα προωθούμε τον περιορισμό της κρατοκεντρικής αντίληψης που επικρατεί σήμερα με τη συμμετοχή του αρμόδιου υπουργού στη διαδικασία διορισμών, προαγωγών και μεταθέσεων στην αστυνομία. Οι κομματικές εντολές και υποδείξεις επιβάλλεται να αποτελέσουν οριστικά παρελθόν.

Για την αντιμετώπιση των κρουσμάτων απειθαρχίας και τη θεσμική θωράκιση της αστυνομίας κατά της διαφθοράς προτείνουμε τη σύσταση και κατάλληλη στελέχωση ανεξάρτητης υπηρεσίας εσωτερικών υποθέσεων.

Οι σημερινές νοοτροπίες και τακτικές ενάντια στο έγκλημα χρειάζονται ανασχεδιασμό και χάραξη ολοκληρωμένης πολιτικής πρόληψης και καταστολής του, γι' αυτό προωθούμε τη δημιουργία κέντρου ανεξάρτητης αντεγκληματικής πολιτικής και πολιτικής ασφάλειας, που θα μελετά την εξέλιξη του εγκλήματος και των γενεσιουργών αιτιών που το προκαλούν και θα καθορίζει τα πρότυπα αντεγκληματικής πολιτικής και βάσει αυτών τις δράσεις πρόληψής του.

Η αποτελεσματική αντιμετώπιση του κοινού εγκλήματος και ειδικότερα των κλοπών, διαρρήξεων, ληστειών και καταστροφής ξένης περιουσίας προϋποθέτει τον ανασχεδιασμό και την ενίσχυση της κοινοτικής αστυνόμευσης με συχνές περιπολίες και την προστατευτική παρουσία της αστυνομίας κοντά στον πολίτη, την καθιέρωση δικτύων συνεργασίας με τις τοπικές αρχές.

Για την πάταξη του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, καθώς και την εξάλειψη των αιτιών που τα προκαλούν απαιτείται η ενδυνάμωση του νομικού μας οπλοστασίου, πράγμα το οποίο θα είναι έτοιμο να κατατεθεί με τις πρώτες μέρες της διακυβέρνησής του, με την παροχή δυνατότητας υποβολής και διερεύνησης ανώνυμων καταγγελιών, την παροχή κινήτρων σε όποιον δίδει πληροφορίες στις αρχές και διευκολύνει τη σύλληψη των πρωταγωνιστών του, την παροχή προστασίας υπαλλήλων ή άλλων προσώπων που καταγγέλλουν πράξεις διαφθοράς του οργανωμένου εγκλήματος.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μόνο μια νέα προσέγγιση, ένα νέο μοντέλο κράτους και η υλοποίηση θεσμικών αλλαγών από μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας και εθνικής σωτηρίας μπορεί να αλλάξουν τα πράγματα! Ο προϋπολογισμός που έχει κατατεθεί ενώπιόν μας δεν αντανάκλα κανένα στρατηγικό σχεδιασμό, χαρακτηρίζει μια κυβέρνηση ως παθητικό παρατηρητή των προβλημάτων που ταλανίζουν ολόκληρη την κοινωνία. Ο μόνος τρόπος να ανοίξουμε ξανά το δρόμο προς την ανάπτυξη είναι, αγαπητοί συνάδελφοι, η από κοινού κατά μέτωπο διαχείριση της σημερινής θλιβερής κατάστασης της οικονομίας μας και των κοινωνικών αδιεξόδων, γιατί η εθνική μας επιβίωση απαιτεί εθνική συνεννόηση!

Όλες οι κυβερνήσεις έκαναν λάθη και γι' αυτό έχουν ευθύνες, αλλά το φόρτωμα των ευθυνών σε προηγούμενες κυβερνήσεις, στη Βουλή και στα κόμματα, όπως κάνετε ακόμη και σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν αποτελεί λύση, προκαλεί τον αποπροσανατολισμό της κοινής γνώμης και δε χαρακτηρίζει διάθεση για συναίνεση και συνεννόηση.

Σε αυτές τις κρίσιμες στιγμές επιβάλλεται να παραμεριστούν οι μικροκομματικές σκοπιμότητες, να ανταποκριθούμε στην ιστορική ευθύνη και να αποτρέψουμε τα χειρότερα...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

Συγγνώμη, εν ακούω τον εαυτό μου!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία!

Ι. ΝΙΚΟΛΑΟΥ:

...και να αποτρέψουμε τα χειρότερα, την ύφεση και την αναξιοπιστία.

Εμείς ως παράταξη ευθύνης απαιτούμε ένα καλύτερο μέλλον για τον τόπο μας. Φτάνει πια να είμαστε ο ουραγός της Ευρώπης, ιδιαίτερα σε μια περίοδο που κρίνεται η κρατική μας υπόσταση!

Η επιλογή για την κατεύθυνση που θα ακολουθήσουμε είναι δική μας. Ένα όμως είναι βέβαιο, πως η Κύπρος του αύριο δεν είναι χώρα για τις ιδεοληψίες σας ούτε για τις αγκυλώσεις κανενός! Η επιλογή είναι μονόδρομος. Χρειαζόμαστε μια κυβέρνηση της ευρύτερης δυνατής στήριξης, μια κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας,

η οποία με ισχυρή κοινοβουλευτική παρουσία θα μπορεί από την επόμενη των εκλογών να αναλάβει και το βάρος της διακυβέρνησης με μέτρα που θα υλοποιούνται άμεσα και όχι με υποσχέσεις που θα παραπλέκονται σε χρόνο απροσδιόριστο.

Σας ευχαριστώ πολύ και εύχομαι καλά Χριστούγεννα με υγεία και χαρά σε όλους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Ιωνά Νικολάου για την ομιλία του.

Παρακαλώ τώρα τον κ. Άριστο Δαμιανού από το ΑΚΕΛ να προσέλθει στο βήμα. Θα τον ακολουθήσει ο κ. Νίκος Τορνάρης από το Δημοκρατικό Συναγερμό.

Αντιλαμβάνομαι ότι κάποιες διαφοροποιήσεις που έχουν γίνει σε ό,τι αφορά το χρόνο μεταξύ ομιλητών έχουν συμφωνηθεί, ούτως ώστε να μην προκύψει πρόβλημα υπέρβασης του χρόνου στον οποίο έχουμε συμφωνήσει τελικά.

Ορίστε, κύριε Δαμιανού.

A. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μερικά σύντομα σχόλια, προτού μπω στην ομιλία μου, στο γραπτό κείμενο. Ασφαλώς, ο καθένας από εμάς έχει την ελευθερία του λόγου και βεβαίως εμείς έχουμε το δικαίωμα να απαντούμε τεκμηριωμένα σε αυτά που θεωρούμε ότι ήταν ατεκμηρίωτα.

Έγινε μία αναφορά στη Eurostat, ότι η Κύπρος βρίσκεται στην πρώτη θέση του εγκλήματος! Έχω μπροστά μου τα στοιχεία της Eurostat. Στο σοβαρό έγκλημα αυτή τη στιγμή ανά 100 000 κατοίκους η Γαλλία βρίσκεται στην πρώτη θέση με 5 700, η Πολωνία ακολουθεί με 3 000, η Μάλτα με 3 000 και η Κύπρος είναι κάτω από το μέσο όρο με 1 000 σοβαρά εγκλήματα ανά 100 000 κατοίκους!

Έγινε μία αναφορά σε δείχτες και θα συμφωνήσω ότι οι δείχτες είναι μέτρο και κριτήριο αξιολόγησης μίας κυβέρνησης. Λοιπόν, το 2003, όταν παρέδωσαν στον αείμνηστο Τάσσο Παπαδόπουλο, παρέδωσαν σε συνθήκες απόλυτης οικονομικής ομαλότητας ένα δημοσιονομικό έλλειμμα 6,9% και σήμερα σ' αυτές τις κρίσιμες στιγμές, που παρόμοιες δε ζήσαμε σ' αυτό τον αιώνα -και μόλις που πρόλαβαν οι προηγούμενοι- συζητούμε για 5% και κάτι δημοσιονομικό έλλειμμα!

Έγινε μία αναφορά για ρήξη με κατεστημένα. Θέλω να πιστεύω, αν ο λαός τιμήσει με την ψήφο τη σημερινή αντιπολίτευση, ότι αυτός ο ανασχεδιασμός και η ρήξη με κατεστημένα δε θα περιλαμβάνει και υλοποίηση αυτού που προειδοποιήθηκε ο νυν Υπαρχηγός Αστυνομίας, αποκεφαλισμό!

Έγιναν επίσης κάποιες άλλες αναφορές για διόγκωση της δημόσιας υπηρεσίας επί αυτής της διακυβέρνησης από προηγούμενο συνάδελφο. Επί αυτής της πενταετίας υπάρχει μείωση κατά 1 600 άτομα και υπάρχει και δέσμευση για μείωση για άλλες 5 000 και στα πλαίσια της συμφωνίας με την τρόικα για το μνημόνιο. Άρα, άλλη μία ατεκμηρίωτη αναφορά, όπως ατεκμηρίωτη ήταν και η επόμενη αναφορά, ότι ουσιαστικά το ΑΚΕΛ έχτισε το κράτος των προνομίων. Όσοι συμμετέχουν ή παρακολούθησαν τις εργασίες τα τελευταία δύο χρόνια της επιτροπής Οικονομικών θα γνωρίζουν ότι όλα αυτά τα υπερπρονόμια, που καθημερινά δημοσιοποιούνταν στις εφημερίδες και όλοι εμείς διερωτόμασταν πώς βρέθηκαν εκεί, δόθηκαν το 2002, με παραδοχή μάλιστα ότι δίδονταν με τη μορφή των προνομίων και των επιδομάτων, για να ξεγελαστεί η Ευρωπαϊκή Ένωση, για να πληρούμε τότε τους δείκτες ενόψει ένταξης το '04 στην Ευρωπαϊκή Ένωση!

Τώρα, δε θα απαντήσω στην πρόκληση, που θεωρώ ότι ξεπερνά τη γραμμή του πολιτικού πολιτισμού, διότι, όταν αναφέρεσαι στα εσωκομματικά άλλων κομμάτων, θεωρώ ότι αυτό δεν είναι και πολύ θεμιτό, αλλά το ποιοι και από ποιες παρατάξεις είδαν την πόρτα εξόδου, νομίζω, με μια ματιά στα σημερινά έδρανα μπορεί να γίνει αντιληπτό!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κρίσιμότητα των στιγμών που διέρχεται η πατρίδα μας ως αποτέλεσμα της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, της αλόγιστης συμπεριφοράς τραπεζιτών, αλλά και της πλημμελούς άσκησης εποπτικού ελέγχου απαιτεί αυξημένη υπευθυνότητα και σοβαρότητα από όλους μας. Γι' αυτό, κύριε Πρόεδρε, στο συνάδελφο που αποπειράθηκε να παραλληλίσει την αριστερά με διεθνείς συνωμοσίες της CIA και του NATO, τους Αμερικανούς και τους Εγγλέζους δεν προτίθεμαι να απαντήσω. Η ύβρις είναι εκεί και κρίνεται.

Συνάδελφος ορθά διαπίστωσε ότι τους τελευταίους μήνες ζούμε μια περίοδο μυστικής ή καλύτερα σκοτεινής διπλωματίας στο Κυπριακό με πρωτομάστορα, όπως είπε, τον κ. Ντάουερ. Ναι, αλλά ο

συνάδελφος, ο οποίος υποστηρίζει τον υποψήφιο Πρόεδρο κ. Νίκο Αναστασιάδη... Εδώ, κύριε Πρόεδρε, επικαλούμαι μία διαφοροποίηση από τον Κανονισμό της Βουλής. Οι αναφορές που έγιναν και από το γενικό γραμματέα της κεντρικής επιτροπής του ΑΚΕΛ και από εμένα αυτή τη στιγμή αναφέρονται στον κ. Αναστασιάδη, από τη στιγμή που ο ίδιος από αυτό το βήμα δίκην εξαγγελίας προεδρικής προέβηκε σε προεκλογικό πρόγραμμα και ανάλυση. Δε γίνεται προσωπική αναφορά στο συνάδελφο Νίκο Αναστασιάδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα, δεν απαγορεύεται η προσωπική αναφορά.

Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Πιστεύω ότι αυτό είναι μέσα στα πλαίσια των κανονισμών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εκείνο το οποίο έχω εξηγήσει, νομίζω, επαρκώς...

Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Δεν αναφέρομαι, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό, σ' εσάς.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Είναι για τον Ιωνά που σχολιάζει!

Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Συμφωνώ απόλυτα με τη θέση σας. Επεξηγώ...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ουαί και αλίμονο να μην μπορούμε να αναφερθούμε σε πολιτικούς μας αντιπάλους και δη υποψηφίους Προέδρους της Δημοκρατίας!

Συνάδελφος λοιπόν από συγκεκριμένο κόμμα που αναφέρθηκε στον κ. Ντάουνερ όφειλε να γνωρίζει ότι...

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία!

Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, δεν μπορώ να...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ησυχία!

Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Να επαναλάβω. Συνάδελφος ο οποίος επικαλέστηκε τις διάφορες ενέργειες του κ. Ντάουνερ και όσα απεργάζονται για το Κυπριακό όφειλε επίσης να γνωρίζει, γιατί είναι καλός γνώστης του Κυπριακού, ότι τα όποια σχέδια εξυφαίνονται για κλείσιμο του Κυπριακού επενδύουν στη θέση του κ. Αναστασιάδη για χαλαρή ή αποκεντρωμένη ομοσπονδία και επενδύουν ενδεχομένως και στη θέση του για νατοποίηση της Κύπρου και άρα εγκατάλειψη μιας ομόφωνης, διαχρονικής θέσης του Εθνικού Συμβουλίου για πλήρη αποστρατιωτικοποίηση! Μια εξέλιξη καθόλα βολική για την Τουρκία, που επιμένει σε διατήρηση της στρατιωτικής παρουσίας της και μετά τη λύση του Κυπριακού.

Συνάδελφος από άλλη παράταξη έκανε μια παραδοχή. «Ο μόνος δρόμος», είπε, «είναι αυτός της κοινωνικής οικονομίας της αγοράς», που είναι και η θέση του Κόμματος των Ευρωπαίων Σοσιαλιστών. Μια θέση του Κόμματος των Ευρωπαίων Σοσιαλιστών που είναι πανομοιότυπη με εκείνη του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, εξού και βρήκε τη θέση της στη Συνθήκη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι η θέση την οποία ασπάζεται και ο Δημοκρατικός Συναγερμός στην Κύπρο. Είναι η θέση και η φιλοσοφία που κρύβεται πίσω από το εύχο σλόγκαν το οποίο αποκρύβει το νεοφιλελευθερισμό και το νεοσυντηρητισμό, που προκάλεσε τη μεγαλύτερη κρίση στην ανθρωπότητα από το 1929 και βύθισε τους λαούς της Ευρώπης και της Αμερικής στη φτώχεια και την εξαθλίωση! Μια κρίση του καπιταλισμού, η οποία, αν υπήρχε ελάχιστη ευθιξία, θα έστελλε στα σπία τους όλους εκείνους εκτός Κύπρου που πίνουν ακόμα νερό στο όνομα ενός συστήματος που θέτει τα κέρδη πάνω από τους ανθρώπους -και σε ευρωενωσιακό επίπεδο- ή τουλάχιστον θα οδηγούσε στην εκφώνηση μιας απολογίας, ενός ειλικρινούς mea culpa και εδώ στην Κύπρο από το Συναγερμό και όσους άλλους θεωρούν τον καπιταλισμό ως ευλογία, που βέβαια είναι ευλογία, αλλά όχι για τους εργαζόμενους!

Κύριε Πρόεδρε,

Παρακολουθήσαμε με προσοχή την ομιλία του κ. Αναστασιάδη. Έχοντας ο ίδιος έκδηλα πειστεί ότι θα είναι ο επόμενος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, ο πρόεδρος του Συναγερμού κατέθεσε δίκην εξαγγελίας κυβερνητικού προγράμματος μια σειρά από θέσεις. Και κατά παρέκκλιση του κανονισμού ακριβώς αναφέρομαι σ' αυτά τα ζητήματα.

Μέτρησα, κύριε Πρόεδρε, τουλάχιστον τρεις νέους θεσμούς τους οποίους προτίθεται να εγκαθιδρύσει ο κ. Αναστασιάδης. Αν σε αυτούς προστεθούν και τα υφυπουργεία, τα οποία ήδη εξήγγειλε, τότε, αν εκλεγεί, σίγουρα πάμε για δεύτερο μνημόνιο! Και αυτή τη φορά όντως θα είναι λόγω των δημοσιονομικών, αφού το σπάταλο κράτος που κτίστηκε διαχρονικά θα γίνει ακόμα πιο πολυδάπανο! Υπό την αίρεση της κατάθεσης δε ολοκληρωμένης πρότασης από τον κ. Αναστασιάδη, εκφράζω την αμφιβολία μας αν όλες αυτές οι εύχες εξαγγελίες περί επιτροπών διορισμών αποτελούμενων από ανεξάρτητους -αλήθεια, ποιος θα διορίζει τους ανεξάρτητους;- αξιωματούχους βρίσκονται εντός των ορίων του συντάγματος, δεδομένου ότι το σύνταγμα προνοεί για διαδικασίες προσλήψεων στο δημόσιο.

Ιδιαίτερη ανησυχία δε προκαλεί η επαναβεβαίωση της θέσης του κ. Αναστασιάδη για αξιοποίηση κρατικής περιουσίας χωρίς ιδεοληψίες. «Δε θα προβούμε σε ιδιωτικοποιήσεις ημικρατικών οργανισμών», μας είπε, «γιατί δεσμευόμαστε, αλλά είμαστε έτοιμοι να ιδιωτικοποιήσουμε κρατική γη». Και αυτό σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα, στην οποία, αν συνυπολογιστούν και οι βρετανικές βάσεις, μας αποστερείται το σαράντα και πλέον τοις εκατόν της γης μας. Μια άκρως επικίνδυνη προοπτική!

(Θόρυβος στην αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ ξανά δείξτε υπομονή! Έχουμε ακόμα αρκετή ώρα μπροστά μας. Να ακούμε τους ομιλητές!

Ορίστε, κύριε Δαμιανού.

A. ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Το δε παράδειγμα της επένδυσης του Κατάρ, του οποίου έγινε επίκληση, κύριε Πρόεδρε, είναι καθόλα λανθασμένο, για να μην πω παραπλανητικό. Εκεί δε θα υπήρχε πώληση κρατικής γης. Επρόκειτο για κοινή επένδυση με τη μορφή του joint venture και σε καμία περίπτωση δεν υπήρχε εκποίηση κρατικής γης. Φυσικά, κάποιοι σκότωσαν αυτήν και άλλες πιθανές επενδύσεις εν τη γενέσει τους, σκοτώνοντας ταυτόχρονα συνειδητά την ανάπτυξη και τη δημιουργία προϋποθέσεων για νέες θέσεις εργασίας!

Μια πρόσθετη ανησυχία των πολιτών, ακούγοντας τον κ. Αναστασιάδη, κύριε Πρόεδρε, σχετίζεται με το πολιτικό μητρώο διακυβέρνησης του Συναγερμού κατά τη δεκαετία που ο λαός τούς εμπιστεύθηκε με την ψήφο του, ιδιαίτερα όταν προβαίνουν σε μεγάλες εξαγγελίες δίκην προεκλογικών δεσμεύσεων. Ποιος πολίτης ξεχνά εξάλλου την κορυφαία εξαγγελία της κυβέρνησης του Συναγερμού για την αγορά και έλευση των πυραύλων S300, που στοίχισε €500 περίπου εκατομμύρια, που τους εκτόξευαν μέχρι και την προτεραιότητα των εκλογών από τους δέκτες των τηλεοράσεων, την ώρα που γνώριζαν μάλιστα ότι ποτέ δε θα τους έφερναν στην Κύπρο; Και γνώριζαν, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αφού είχαν δεσμευτεί και μάλιστα γραπτώς περί τούτου στον τότε Βρετανό Πρωθυπουργό.

Ποιος ξεχνά τη δέσμευσή τους προς την τότε ηγεσία του ΔΗΚΟ και τον αείμνηστο Σπύρο Κυπριανού όπως ενταφιάζουν τις Ιδέες Γκάλι, η οποία δέσμευση στην πορεία μετατράπηκε σε απαράδεκτα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης, μυστικές και άτυπες συνομιλίες, σε επικίνδυνες υποχωρήσεις στα θέματα κυριαρχίας και εποίκων, υιοθέτηση της λεγόμενης και περιβόητης "παρθενογένεσης" και πολλά άλλα, τα οποία κληροδότησαν μέσα από δύο Σχέδια Ανάν στον αείμνηστο Τάσσο Παπαδόπουλο;

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επέλεξα να μην εκφωνήσω το σύνολο της ομιλίας μου που αφορά τα ζητήματα δικαιοσύνης και ασφάλειας. Έχω ήδη κάνει μία αναφορά στα θέματα εγκληματικότητας. Θα πω εν τάχει ότι η αστυνομία έχει επιτελέσει ένα πολύ σημαντικό έργο, χωρίς να παραγνωρίζουμε τις πολύ μεγάλες δυνατότητες που υφίστανται για βελτιώσεις και πάντα βέβαια υπό την αίρεση των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους. Έχουν υλοποιηθεί μια σειρά από έργα ανάπτυξης και υποδομής τόσο σε ό,τι αφορά την αστυνομία όσο και σε ό,τι αφορά την πυροσβεστική. Η δε αναβάθμιση των φυλακών σε κεντρικό επίπεδο, αλλά και σε τοπικούς σταθμούς είναι αξιοσημείωτη. Έργα έχουν γίνει και σε ό,τι αφορά τα δικαστήρια. Υπογραμμίζουμε την αναγκαιότητα βέβαια άμεσης επίλυσης των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η δικαιοσύνη στη Λευκωσία ως προς τους χώρους στέγασης και ευελπιστούμε ότι υπό καλύτερες οικονομικές συνθήκες θα προτεραιοποιηθεί ανάλογα και αυτή η πτυχή, αυτό το σχέδιο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σε μια εποχή που προεδρικοί υποψήφιοι βολεύονται με την ανυπαρξία δημόσιας συζήτησης για το Κυπριακό είναι καθήκον μας όχι μόνο να το θέτουμε συνεχώς και από κάθε βήμα, αλλά και να απαιτούμε ξεκάθαρες πολιτικές θέσεις. Μας θλίβει η συνεχιζόμενη αδιαλλαξία της τουρκικής πλευράς. Μας ταλανίζει η διαιώνιση της διχοτόμησης. Μας ανησυχεί την ίδια ώρα η ανάπτυξη επικίνδυνων λογικών, οι οποίες, είτε αναφερόμενες σε χαλαρές λύσεις είτε ευαγγελιζόμενες συνομιλίες από μηδενική βάση, θα έχουν ένα και μόνο τραγικό αποτέλεσμα: την εδραίωση της διχοτόμησης. Σ' αυτά τα επικίνδυνα μονοπάτια διακηρύττουν δυστυχώς πως θα βαδίσουν κάποιοι υποψήφιοι Πρόεδροι της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Δικός μας στόχος παραμένει μια σωστή λύση δικαιοδικής διζωνικής ομοσπονδίας, χωρίς να την αποκρύβουμε μέσα από συμφωνίες που δεν την αναφέρουν ρητά, που θα διασφαλίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα και πολιτικές ελευθερίες όλων των νομίμων κατοίκων της Κύπρου. Μια λύση που θα απελευθερώνει και θα επανενώνει την πατρίδα και το λαό μας. Για μια τέτοια λύση εργάστηκε με σθένος η παρούσα κυβέρνηση, παρά τις δυσκολίες ένεκα τουρκικής αδιαλλαξίας και τη συνεχιζόμενη πολεμική στο εσωτερικό μέτωπο, η οποία δυστυχώς έπληξε, τολμώ να πω, ανεπανόρθωτα την πολυπόθητη ενότητα.

Βέβαια, σε μια τέτοια προοπτική λύσης, κύριε Πρόεδρε, δε χωρεί το όραμα κάποιων για νατοποίηση της Κύπρου! Εξάλλου, είναι αυτό το σώμα, με τις ψήφους του ΑΚΕΛ, του ΔΗΚΟ, της ΕΔΕΚ και των Οικολόγων, που κατέγραψε τις τεράστιες ευθύνες του ΝΑΤΟ για τη διχοτόμηση της πατρίδας μας μέσα βεβαίως από το Πόρισμα για το Φάκελο της Κύπρου, το οποίο πριν τρία περίπου χρόνια ψήφισε αυτή η Βουλή.

Μια τέτοια λύση ομοσπονδίας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι σε θέση με συλλογικούς και υπεύθυνους χειρισμούς να προωθήσει ο Σταύρος Μαλάς. Ένας άνθρωπος που πιστεύει στη λύση και ο οποίος μετατρέπει τη σύντομη αλλά δημιουργική παρουσία του στην πολιτική, σε συνδυασμό με τη μεγάλη προσφορά του προς την κοινωνία, σε δύναμη, αφού δε νιώθει την ανάγκη ούτε να μεταλλαχθεί ούτε να καμουφλάρει θέσεις ούτε να απολογηθεί για προηγούμενες πράξεις και αποφάσεις του, όπως πράττουν οι δύο ανθυποψήφιοι του.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μαζί με τις ευχές μου για μια καλύτερη χρονιά από τη φετινή για το λαό και τον τόπο μας θέλω να κλείσω με μια έκκληση: Να σταματήσουμε να τροφοδοτούμε την υπαρκτή απαξίωση προς την πολιτική. Η αποστροφή από τα κοινά αποτελεί το καλύτερο δώρο προς την κατοχική Τουρκία. Λαός που δε διεκδικεί, που δεν αγωνίζεται μοιραία και σταδιακά εξοικειώνεται με το status quo, βολεύεται με το κατεστημένο και σε μια ημικατεχόμενη πατρίδα αυτό είναι απαραίτητο!

Για μας, την αριστερά, ο ριζοσπαστισμός, τον οποίο σήμερα κάποιοι ενόψει προεδρικών εκλογών επικαλούνται, έστω και αν έκαναν στην πορεία του χρόνου διαφορετικές επιλογές από την αριστερά, και η ανειρήνευτη πάλη με τα κατεστημένα αλλά προπάντων με την κατοχή ήταν και παραμένουν λόγος ύπαρξης!

Σας ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Άριστου Δαμιανού τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Σοφοκλής Φυττής.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Σ. ΦΥΤΤΗΣ)

Ευχαριστούμε, κύριε Δαμιανού.

Παρακαλώ τον κ. Νίκο Τορναρίτη του ΔΗΣΥ, βουλευτή Λευκωσίας.

Ν. ΤΟΡΝΑΡΙΤΗΣ:

Είναι πραγματικά εντυπωσιακό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αυτοί που εκποίησαν τα όνειρα, τις προσδοκίες, τους στόχους, τις φιλοδοξίες ενός ολόκληρου λαού, νέων, συνταξιούχων, των πατεράδων, των μανάδων μας, να θυμούνται τώρα τους S300! Είναι επίσης φοβερό να κλείνουν τα μάτια μπροστά στην απειλή του εγκλήματος και να καταθέτουν στοιχεία διαφορετικά απ' αυτά που κατέθεσε το Ευρωβαρόμετρο και ο συνάδελφος Ιωάνης Νικολάου. Καταθέτω εδώ, για να το έχετε όλοι, αγαπητές κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τον κατάλογο του Ευρωβαρόμετρου, ο οποίος παρουσιάζει ότι οι Κύπριοι πολίτες είναι οι πρώτοι στην Ευρωπαϊκή Ένωση σε ποσοστό ανησυχίας. Ανησυχούν οι πολίτες, κυρίες και κύριοι, για το έγκλημα στην Κύπρο!

Κύριε Πρόεδρε, πριν από δυόμισι...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Νίκο Κατσουρίδη)

Κύριε Κατσουρίδη, πριν από δυόμισι χιλιάδες χρόνια περίπου ο τραγικός ποιητής Ευριπίδης είχε πει «δεν έχει να φοβάται η χώρα από το λαό της αλλά απ' αυτούς που την κυβερνούν». Και είχε απόλυτο δίκαιο, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Αυτό που σήμερα βιώνουμε θα ήταν αδιανόητο για τον κάθε Κύπριο πριν από πέντε χρόνια, όταν αναλάμβαναν την εξουσία ο Δημήτρης Χριστόφιας και το ΑΚΕΛ, υποσχόμενοι μια πιο δίκαια κοινωνία. Το αποτέλεσμα της διακυβέρνησής τους αποτελεί την πλήρη διάψευση των προσδοκιών του λαού μας. Καταρράκωση των θεσμών, συρρίκνωση του βιοτικού επιπέδου, έκρηξη της ανεργίας, κλείσιμο επιχειρήσεων, συσσίτια, φτώχεια. Τα κοινωνικά προβλήματα πολλαπλασιάζονται και οι Κύπριοι πολίτες νιώθουν πρωτοφανή αβεβαιότητα και αγωνιούν για το μέλλον το δικό τους και εκείνο των οικογενειών τους.

Θέλω να είμαι ειλικρινής. Πρέπει να είμαστε ειλικρινείς! Η κυπριακή οικονομία παρουσιάζει προβλήματα και αδυναμίες που έχουν προκύψει από χρόνιες αγκυλώσεις και στρεβλώσεις, όπως η διόγκωση του κράτους, η πελατοκρατία και το ρουσφέτι, η μειωμένη παραγωγικότητα, η πτώση της ανταγωνιστικότητας, η ελλιπής λειτουργία των ανεξάρτητων θεσμών. Ο καθένας από εμάς, ως πολιτικοί και κατά καιρούς συμμετέχοντες στην άσκηση εκτελεστικής εξουσίας, πρέπει να κάνει προσωπική και συλλογική αυτοκριτική. Ο καθένας μας πρέπει να αναλάβει το μερίδιο της ευθύνης που του αναλογεί, να αναγνωρίσει λάθη και παραλείψεις, για να μπορέσουμε να αντικρίσουμε ξανά τους συμπολίτες μας στα μάτια. Για να κερδίσουμε ξανά την εμπιστοσύνη τους, πρέπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα όλοι μαζί να απολογηθούμε. Ναι, πρέπει να απολογηθούμε και να μιλήσουμε με τη γλώσσα της αλήθειας, για να πείσουμε ότι μπορούμε να γυρίσουμε σελίδα. Αυτή η παραδοχή συνιστά ύψιστη πράξη ευθύνης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τι διακατέχει σήμερα τους συμπολίτες μας; Η ανασφάλεια, η αβεβαιότητα, η απογοήτευση και η οργή. Αυτά τα συναισθήματα είναι απόλυτα δικαιολογημένα. Οι ευθύνες της απερχόμενης κυβέρνησης είναι ασήκωτες, γιατί λειτούργησε επιπόλαια, οδηγώντας την κατάσταση σε αδιέξοδο. Η τελευταία πενταετία θα καταγραφεί στην ιστορία της Κύπρου ως η πενταετία της ατομίας και της ανευθυνότητας! Τι έκαναν με τα συσσωρευμένα διαρθρωτικά προβλήματα που όλοι γνωρίζαμε και τώρα όλοι παραδέχονται; Προσλήψεις στο δημόσιο; Πίστεψαν πως ήρθε η δική τους σειρά, για να βολέψουν τα δικά τους παιδιά. Μέχρι και τα ηλεκτρονικά μηνύματα των ρουσφετιών τους ξέφυγαν από την Εζεκία Παπαϊωάννου και το Προεδρικό Μέγαρο! Αναξιοκρατία; Διακήρυσσαν την αντίθεσή τους στην αύξηση του ορίου αφυπηρέτησης και την ίδια ώρα διόριζαν συνταξιούχους -και σέβομαι τους παππούδες μας!- στις πιο κρίσιμες θέσεις της Δημοκρατίας της Κύπρου. Με τις πρακτικές τους μας πήραν ακόμα δύο δεκαετίες πίσω. Παροχολογία; Ερμήνευσαν τη φιλολαϊκή διακυβέρνηση ως διακυβέρνηση αστόχεντων επιδομάτων! Τι πέτυχαν; Άδειασαν τα ταμεία, σκορπώντας τα αποθέματα, σκορπώντας τον εθνικό πλούτο!

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Δύο ζητήματα χρεώνω περισσότερο στο ΑΚΕΛ και το Δημήτρη Χριστόφια. Το πρώτο είναι ότι δε συνέλαβαν το μέγεθος της ευθύνης που αναλογεί σε μια κυβέρνηση, όταν βρίσκεται κάτω από μια πρωτοφανή οικονομική κρίση. Η μόνη καλόπιστη αιτιολογία είναι ότι δεν είχαν εμπειρίες ούτε ήξεραν να κυβερνήσουν. Το δεύτερο όμως είναι ο τρόπος που αντιδρούν, όταν οι ευθύνες βοούν και όταν ο κλοιός στενεύει. Πόσο δύσκολο άραγε είναι να ζητήσεις ένα απλό συγγνώμη; Φταίνε όλοι οι άλλοι εκτός από αυτούς που είχαν την αρμοδιότητα να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα.

Το ΑΚΕΛ, κυρίες και κύριοι, όχι μόνο δεν ήξερε να κυβερνήσει, άσκησε την εξουσία μιας ολόκληρης πολιτείας έχοντας στο μυαλό του ότι κυβερνά το κόμμα για χάρη του κόμματος! Τους καταλογίζω ως κάκιση συνεισφορά στον τόπο το γεγονός ότι πίστεψαν προς στιγμή ότι θα μπορούσαν να αποφύγουν την ευθύνη της λήψης μέτρων, για να τα φορτώσουν στους επόμενους. Τι πέτυχαν με την αναβλητικότητα τους; Μας έφεραν σε κατάσταση εκτάκτου ανάγκης και μας παραδίδουν, ναι, μας παραδίδουν καμένη γη!

Τα πράγματα χειρότερευαν και αυτοί παρακολουθούσαν σαν θεατές τη μεγάλη τραγωδία. Δεν είχαν σχέδιο για την αντιμετώπιση της κρίσης, δεν αξιοποίησαν ικανούς τεχνοκράτες παρά μόνο τραπεζίτες, που, επιτρέψτε μου να πω, μερικοί από αυτούς γλεντούσαν στους ώμους του κυπριακού λαού αγοράζοντας ρωσικές τράπεζες και τοξικά ομόλογα με αδιαφανείς και ύποπτες διαδικασίες, αφαιμάσσοντας μετοχές, αξιόγραφα και καταθέσεις! Όσο για τον τέως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, την ώρα που χάνονταν τα πάντα διαπληκτιζόταν με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Δε μίλησε δημόσια την ώρα που έπρεπε!

Είναι κρίμα, γιατί σήμερα χάσαμε την εμπιστοσύνη μας στις τράπεζες, που άλλοτε ήμασταν περήφανοι. Σαφέστατα πρέπει να αναζητηθούν ευθύνες, κάποιος πρέπει να λογοδοτήσει και να οδηγηθούν στη δικαιοσύνη για τα προμελετημένα τους εγκλήματα. Ο Γενικός Εισαγγελέας πρέπει να λειτουργήσει άμεσα και αυτεπάγγελα. Το περί δικαίου αίσθημα του λαού αυτές τις κρίσιμες για την πατρίδα μας ώρες δεν έχει κανένας το δικαίωμα να το αγνοήσει, να το παρακάμψει ή να το προσπεράσει.

Κύριε Πρόεδρε,

Οι επιπτώσεις των οικονομικών και των κοινωνικών αδιεξόδων που βασανίζουν τους πολίτες επιβάλλουν να παραμερίσουμε τις ιδεολογικές μας διαφορές, να ξεπεράσουμε μικροκομματικές νοοτροπίες και

πολιτικές συγκρούσεις. Οι συνθήκες απαιτούν υπευθυνότητα και συλλογικότητα. Είμαστε υποχρεωμένοι απέναντι στην πατρίδα να σκεφτούμε τι έχουμε μπροστά μας και να εργαστούμε σκληρά, για να αποκαταστήσουμε την οικονομία μας. Τα χρόνια που έρχονται απαιτούν αποφασιστικότητα και τόλμη, προκειμένου να αντιμετωπίσουμε τα όσα προβλήματα βιώνουμε. Οι πολίτες υποφέρουν από την πρωτοφανή ανεργία, την υποβάθμιση του βιοτικού τους επιπέδου, περιμένουν απαντήσεις και λύσεις που να δημιουργούν προοπτική για ανάπτυξη.

Η μεγάλη πρόκληση για την Κύπρο σήμερα δεν είναι απλώς η σύναψη ενός δανείου. Για να αντιμετωπίσουμε την κρίση, χρειαζόμαστε ένα ολοκληρωμένο μεταρρυθμιστικό σχέδιο που να οδηγεί στην ανάπτυξη, στην εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών, στην προσέλκυση ξένων επενδύσεων και στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας. Ένα σχέδιο που μέσα από συγκεκριμένα μέτρα θα διασφαλίζει ένα υγιές τραπεζικό σύστημα, ευθυγραμμισμένο με τις προδιαγραφές εποπτείας και λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να παραμείνει ένας αξιόπιστος εγγυητής της Κύπρου ως διεθνούς χρηματοοικονομικού κέντρου.

Είναι πεποίθησή μου ότι κινητήριος μοχλός της ανάπτυξης πρέπει να είναι η παιδεία, η καινοτομία, η έρευνα, οι μεταρρυθμίσεις, η απελευθέρωση των παραγωγικών δυνάμεων της αγοράς και των ανθρώπων μας. Κεντρική προϋπόθεση για μας τους πολιτικούς δεν είναι απλώς να διακηρύσσουμε την ανάπτυξη. Πρέπει να την κατοχυρώσουμε στην πράξη, εφαρμόζοντας με έργα την αξιοκρατία και κόβοντας οριστικά τους δεσμούς με τη γραφειοκρατία και το πελατειακό κράτος, ένα πελατειακό κράτος που έχει θυματοποιήσει χιλιάδες νέους και νέες που επέστρεψαν στην πατρίδα με δυνατή μόρφωση και όρεξη για δουλειά. Συνεπώς, για να πετύχει το όποιο μεταρρυθμιστικό σχέδιο, θα πρέπει να αποκαταστήσουμε πρώτα την εμπιστοσύνη των πολιτών ειδικότερα των νέων προς το πολιτικό σύστημα και τους θεσμούς.

Σε αυτή την περίοδο της μεγάλης κρίσης η καλύτερη επένδυση που μπορούμε να κάνουμε είναι στους νέους ανθρώπους. Οφείλουμε να τους βοηθήσουμε να αποκτήσουν τα απαραίτητα εργαλεία, για να προσαρμοστούν και να αντεπεξέλθουν σε μια ανταγωνιστική κοινωνία σε κρίση, που εξελίσσεται με μεγάλη ταχύτητα. Καθημερινά έχω την ευκαιρία, όπως φαντάζομαι κι εσείς, να συζητώ με νέους επιστήμονες, δικηγόρους, γιατρούς, τεχνίτες, ανθρώπους της έρευνας, φοιτητές. Βλέπω την αγωνία στο πρόσωπό τους, αλλά και τη διάθεσή τους να προσφέρουν στον τόπο τους. Δεν πρέπει να τους ξενιτέψουμε! Δεν πρέπει να τους διώξουμε! Οφείλουμε επιτέλους όλοι να σταθούμε στο ύψος των περιστάσεων, να δημιουργήσουμε ξανά προοπτική και ελπίδα γι' αυτούς. Τους θέλουμε μαζί μας, συμμετόχους σε κάθε προσπάθεια.

Για να το πετύχουμε αυτό, θα πρέπει πρώτα να πείσουμε ότι είμαστε έτοιμοι να αλλάξουμε νοοτροπίες και πρακτικές. Η εμπιστοσύνη είναι προϋπόθεση επιτυχίας οποιασδήποτε συλλογικής προσπάθειας, εμπιστοσύνη ότι υπάρχει σχέδιο και στρατηγική και ότι οι θυσίες των πολιτών δε θα πάνε χαμένες, αλλά και ότι σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία ο καθένας σηκώνει στους ώμους του το βάρος που του αναλογεί, το βάρος που μπορεί να σηκώσει. Χρειάζεται ευαισθησία για τις ευάλωτες ομάδες, χρειάζεται κοινωνική δικαιοσύνη. Πρέπει να εμπεδώσουμε την κοινωνική συνοχή.

Η μετάβαση από την κρίση θα πρέπει να συνοδεύει, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, από την πολιτική αναγέννηση της πατρίδας μας. Η κρίση σηματοδοτεί άλλωστε το τέλος μιας εποχής που κλείνει τον ιστορικό της κύκλο. Η νέα εποχή πρέπει να περιέχει περισσότερη δουλειά, περισσότερη διάθεση για αλλαγή, περισσότερη αισιοδοξία. Είμαι βέβαιος πως οι πολίτες που μας ακούν αυτό ζητούν από μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Υπάρχει ελπίδα! Η Κύπρος σήμερα πρέπει να βαδίσει μπροστά, να ξεπεράσει την κρίση και να φτάσει τις πιο προηγμένες κοινωνίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να εκσυγχρονίσει τους θεσμούς της, να προωθήσει πολιτικές διαφάνειας, αξιοκρατίας, λογοδοσίας, ισοπολιτείας, αυτοκριτικής και δικαιοσύνης. Αυτές είναι οι μεγάλες αξίες πάνω στις οποίες θέλουμε να οικοδομήσουμε την Κύπρο του μέλλοντός μας. Με αίσθημα ευθύνης και με επίγνωση των δυσχερειών, αλλά και με αισιοδοξία για τις προκλήσεις που έχουμε μπροστά μας, με αλληλεγγύη, συλλογική δράση και συνεργασία θα εργαστούμε για το καλό της πατρίδας, της οικονομίας, για το καλό του λαού, του απλού ανθρώπου, του συμπολίτη μας που υπηρετούμε.

Καλά Χριστούγεννα, αγαπητοί συνάδελφοι, όσο καλά και να 'ναι!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε, κύριε Τορναρίτη.

Καλώ τον κ. Αντρέα Φακοντή, βουλευτή του ΑΚΕΛ, εκ Πάφου ορμώμενο.

Α. ΦΑΚΟΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προτού ξεκινήσω να καταθέσω την ομιλία μου, θα ήθελα να απαντήσω στο συνάδελφο το Νίκο τον Τορναρίτη, ο οποίος έκανε αναφορά ότι η κυβέρνηση του Δημήτρη Χριστόφια χαρακτηρίζεται από πάρα πολλές προσλήψεις στο δημόσιο και ευρύτερο δημόσιο τομέα. Αν κάποιος ανατρέξει στα στοιχεία, θα δει ότι επί διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη οι εργαζόμενοι στον ευρύτερο δημόσιο τομέα αυξήθηκαν κατά 12% και για την πενταετία του Τάσσου Παπαδόπουλου κατά 11%. Αν μια κυβέρνηση μείωσε το προσωπικό στη δημόσια υπηρεσία, αυτή ήταν η κυβέρνηση του Δημήτρη Χριστόφια.

Τους τελευταίους μήνες πολιτικά στελέχη των κομμάτων της αντιπολίτευσης επικρίνουν την κυβέρνηση, γιατί δεν υπέγραψε το μνημόνιο άμεσα, που αυτό εξυπακούεται ότι θα γινόταν χωρίς διαπραγματεύσεις, ενώ τις τελευταίες μέρες ασκούν κριτική, γιατί η κυβέρνηση συμφώνησε με την τρόικα για το μνημόνιο. Ακούμε δριμυείς κατηγορίες εναντίον της κυβέρνησης ότι τάχα αυτή ευθύνεται για την οικονομική κρίση και το γεγονός ότι αναγκαστήκαμε να προσφύγουμε στο Μηχανισμό Στήριξης, την ίδια στιγμή που εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Ένωσης δηλώνουν ξεκάθαρα ότι ο κύριος λόγος που η Κύπρος αναγκάστηκε να αποταθεί στο Μηχανισμό Στήριξης είναι οι τράπεζες και η σημαντική έκθεσή τους στην Ελλάδα και στα ελληνικά ομόλογα. Αλήθεια, πώς μπορεί κάποιος να εξισώνει τα €10 δις του τραπεζικού τομέα με το €1,3 δις για την κάλυψη των δημοσιονομικών ελλειμμάτων;

Εμείς δεν επιδιώξαμε το μνημόνιο. Κάποιοι άλλοι το επιζητούσαν και απειλούσαν για την υπογραφή του. Κάναμε ό,τι ήταν δυνατό, για να το αποφύγουμε. Δυστυχώς, δε βρήκαμε άλλη πηγή χρηματοδότησης και, βάζοντας πάνω από όλα τη σωτηρία του τόπου και του λαού μας, μετά από σκληρή διαπραγμάτευση πετύχαμε το καλύτερο για τον κυπριακό λαό.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η κρίση του καπιταλιστικού συστήματος αναπόφευκτα επηρέασε και τη μικρή οικονομία της Κύπρου και αύξησε δραματικά την ανεργία. Η ανεργία έχει ξεπεράσει το 12% το 2012, με ιδιαίτερη επίπτωση στους εργαζόμενους στον τομέα των κατασκευών, του εμπορίου, των υπηρεσιών και στους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας. Αλήθεια, ποιοι είναι οι λόγοι που οδήγησαν την ανεργία στην Κύπρο σε αυτό το μεγάλο ύψος; Ποιοι ευθύνονται γι' αυτό; Ως ΑΚΕΛ εκτιμούμε ότι οι βασικοί παράγοντες που δημιουργούν τη δεινή αυτή κατάσταση και την υψηλή ανεργία είναι τρεις:

1. Η ύφεση της κυπριακής οικονομίας, η αποδυνάμωση της αναπτυξιακής πορείας και η αδυναμία της να δημιουργήσει θέσεις εργασίας ίσες με τον αριθμό των ατόμων που ζητούν και μπορούν να εργαστούν, φαινόμενο που επικρατεί σε όλες σχεδόν τις ευρωπαϊκές χώρες, λόγω της πρωτοφανούς σε μέγεθος κρίσης και του δόγματος λιτότητας που ακολουθείται για έξοδο από αυτή.
2. Η απελευθέρωση της αγοράς εργασίας με την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η κινητικότητα που επιβάλλεται σε αυτή, με αποτέλεσμα οι κοινοτικοί εργαζόμενοι στην Κύπρο να ξεπερνούν σήμερα τις 150 000. Αναλογικά η Κύπρος είναι η πρώτη χώρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση με τα υψηλότερα ποσοστά απασχόλησης κοινοτικών εργαζομένων. Για την κατάσταση αυτή μεγάλη ευθύνη φέρει η τότε κυβέρνηση του Δημοκρατικού Συναγερμού, η οποία στην προενταξιακή περίοδο δε διεκδίκησε να τεθεί έλεγχος στην εισαγωγή κοινοτικών στην Κύπρο.

Τρανή απόδειξη της ουσιαστικής επίδρασης των κοινοτικών στην ανεργία είναι τα στοιχεία του 2009-2011, περίοδος κατά την οποία η απασχόληση αυξήθηκε κατά 17 000 άτομα. Λογικά η ανεργία θα έπρεπε να μειωθεί. Το αποτέλεσμα όμως ήταν ακριβώς το αντίθετο. Γιατί; Διότι φαίνεται ξεκάθαρα η προτίμηση που υπάρχει από τους περισσότερους εργοδότες για εργοδότηση φθηνού κοινοτικού δυναμικού. Αν οι Κύπριοι εργοδότες έδιναν προτεραιότητα στους Κύπριους, σήμερα θα μιλούσαμε για μηδενική ανεργία στην Κύπρο.

3. Η μεγάλη έκθεση των κυπριακών τραπεζών στην Ελλάδα. Η μεγάλη ζημιά που έχουν υποστεί από την έκθεσή τους στα ελληνικά ομόλογα τους περιορίζει ουσιαστικά να χρηματοδοτήσουν τις κυπριακές επιχειρήσεις, με αποτέλεσμα να αδυνατούν να εκτελέσουν έργα ανάπτυξης, πολλά από τα οποία είναι και αδειοδοτημένα. Αυτό με τη σειρά του προκαλεί αλυσιδωτά προβλήματα στην κυπριακή αγορά, όπως απολύσεις εργαζομένων και αδυναμία δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Συνάδελφοι της αντιπολίτευσης κατηγορούν την κυβέρνηση για απραξία, ότι τάχατες δεν έκανε τίποτα για αντιμετώπιση της ανεργίας, για αναστροφή της δύσκολης οικονομικής κατάστασης και τόνωση της ανάπτυξης. Είναι όντως έτσι τα πράγματα; Είναι δικαιολογημένη και αληθής η ιστοπεδωτική κριτική που ασκείται; Εμείς απαντάμε ξεκάθαρα. Φυσικά, όχι! Η αλήθεια είναι ότι η κυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια έχει καταβάλει και συνεχίζει να καταβάλλει πιτάνιες προσπάθειες, για να περιορίσει το μέγεθος του προβλήματος, με σωρεία αποφάσεων και μέτρων που στοχεύουν στην ανάπτυξη, την ενίσχυση της απασχόλησης, τη δημοσιονομική εξυγίανση και στη μείωση της ανεργίας.

Τα μέτρα της κυβέρνησης κινήθηκαν σε δύο βασικούς άξονες:

1. Πρώτος άξονας ο τομέας της ανάπτυξης, όπου σημειώνουμε τα εξής:
  - α. Την οριοθέτηση της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης της Κύπρου και την τοποθέτηση του νησιού μας στον ενεργειακό χάρτη, η οποία μπορεί να χαρακτηριστεί ως η σημαντικότερη επιτυχία στη σύγχρονη περίοδο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η απόφαση αυτή θα ενισχύσει την οικονομία μας και θα δημιουργήσει χιλιάδες νέες θέσεις εργασίας.
  - β. Την ενίσχυση του τομέα των κατασκευών και του τουριστικού τομέα με δύο πακέτα στήριξης ύψους €500 εκατομ.
  - γ. Την παροχή κινήτρων προς πολίτες τρίτων χωρών για αγορά κατοικιών πέραν των €300.000 με αντάλλαγμα άδειες μόνιμης παραμονής.
  - δ. Την ενίσχυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων μέσω των τραπεζών με κονδύλι ύψους €300 εκατομ. και την προώθηση σύστασης και λειτουργίας εγγυοδοτικού μηχανισμού.
  - ε. Την εντατικοποίηση της προβολής της Κύπρου και την παραχώρηση κινήτρων σε αεροπορικές εταιρείες για εκτέλεση νέων δρομολογίων από και προς την Κύπρο. Το μέτρο αυτό πέτυχε ζηλευτά αποτελέσματα, όπως η αύξηση των επισκεπτών κατά 16% μέχρι το Σεπτέμβριο του 2012 και αύξηση των εσόδων πέραν του 21%, φθάνοντας τα €2 δις.
  - στ. Την αδειοδότηση νέων μεγάλων ιδιωτικών αναπτυξιακών έργων.
  - ζ. Τον πολλαπλασιασμό των κονδυλίων του κρατικού προϋπολογισμού για αναπτυξιακά έργα. Συγκεκριμένα, από €2,3 δις για την περίοδο 2005-2008 στα €4,8 δις για την περίοδο 2009-2012.
2. Δεύτερος άξονας είναι ο τομέας της στήριξης της απασχόλησης. Η κυβέρνηση εκπόνησε και εφάρμοσε διάφορα προγράμματα και σχέδια. Συνολικά, από το 2009 μέχρι σήμερα, από τα σχέδια στήριξης της απασχόλησης και κατάρτισης έχουν καταβληθεί ποσά ύψους €67,3 εκατομ., έχουν τοποθετηθεί 9 054 άνεργοι σε εργασία και έχουν καταρτιστεί 25 648 άτομα.

Η κυβέρνηση δεν παρέμεινε ως εδώ. Πήρε και συνεχίζει να παίρνει μέτρα για μείωση της ανεργίας και στήριξη της απασχόλησης. Μέτρα όπως η εντατικοποίηση της εκστρατείας για πάταξη της παράνομης και αδήλωτης εργασίας, η νομοθετική ρύθμιση για υποχρέωση των εργοδοτών να δηλώνουν την εργοδότηση νέων εργαζομένων από την πρώτη μέρα, η εγκαθίδρυση και λειτουργία συστήματος πιστοποίησης επαγγελματικών προσόντων, ο εκσυγχρονισμός των εργασιακών σχέσεων, η λειτουργία των Μεταλυκειακών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, η λειτουργία νέου Συστήματος Μαθητείας και η σημαντική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου που υποχρεώνει τους επιχειρηματίες που αναλαμβάνουν έργα του δημόσιου να απευθύνονται στις Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης για εξασφάλιση άνεργου προσωπικού για όλες τις νέες θέσεις που προκύπτουν και η εισαγωγή μορατόριουμ στην παραχώρηση αδειών αλλοδαπών σε έντεκα κλάδους της οικονομίας μας.

Ο αγώνας για περισσότερες θέσεις εργασίας δεν είναι εύκολος, γι' αυτό και απαιτείται συνεχής προσπάθεια με στοχευμένες δράσεις. Ο ανεξάρτητος υποψήφιος κ. Σταύρος Μαλάς μεταξύ άλλων προτείνει τα εξής:

1. Νομοθετική ρύθμιση με την οποία θα δίνεται η δυνατότητα στον εκάστοτε Υπουργό Εργασίας να επεκτείνει με διάταγμα την εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης ενός κλάδου και να καθιστά την εφαρμογή της υποχρεωτική για αποφυγή του αθέμιτου ανταγωνισμού μεταξύ εισαγόμενου φθηνού εργατικού δυναμικού και Κυπρίων εργαζομένων.
2. Επιδότηση στην απασχόληση αντί του θεσμού της αναστολής εργασιών στην ξενοδοχειακή βιομηχανία, για να παραμένουν ολόχρονα ανοικτά τα ξενοδοχεία.
3. Παροχή κινήτρων για προσέλκυση νέων ξένων επενδύσεων στην Κύπρο.
4. Αύξηση της χρηματοδότησης στην έρευνα και την καινοτομία ύψους €40 εκατομ. -και εδώ είναι συγκεκριμένη η εισήγηση του κ. Σταύρου Μαλά, κύριε Τορναρίτη- για τη δημιουργία 2 000 νέων θέσεων εργασίας για άνεργους επιστήμονες.
5. Εξέυρεση τρόπων και διαδικασιών που θα δίνουν τη δυνατότητα να καθοριστεί ως υποχρεωτική η γνώση της ελληνικής γλώσσας σε συγκεκριμένα επαγγέλματα.

Κλείνοντας αυτή τη σύντομη παρέμβασή μου για την ανεργία, θα ήθελα να τονίσω ότι ως ΑΚΕΛ συμπάσχουμε, συμμεριζόμαστε και κατανοούμε τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί και τις δυσκολίες που βιώνουν οι άνεργοί μας, οι περισσότεροι από τους οποίους προέρχονται από τη δική μας κοινωνική τάξη. Τους διαβεβαιώνουμε ότι θα συνεχίσουμε να τους στηρίζουμε και να αγωνιζόμαστε, για να ξεπεραστούν τα προβλήματα το συντομότερο και να ανατείλουν καλύτερες μέρες για το λαό μας και τον τόπο μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση Δημήτρη Χριστόφια απέδειξε έμπρακτα ότι πρόκειται για μια κυβέρνηση φιλολαϊκή και κοινωνικά ευαίσθητη. Στην πενταετία αύξησε το ύψος των κοινωνικών παροχών κατά 40%. Στη συνέχεια, λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και στα πλαίσια της δημοσιονομικής εξυγίανσης, αλλά και της βελτίωσης της κοινωνικής συνοχής, η κυβέρνηση προώθησε την εισαγωγή κριτηρίων στόχευσης. Επιπλέον προχώρησε και σε άλλες σημαντικές τομές και πρωτοπόρα μέτρα, όπως η εισαγωγή του μέτρου της ποσόστωσης των αναπήρων για πρόσληψή τους στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, η ενίσχυση των χαμηλοσυνταξιούχων, μέτρα για εξασφάλιση της βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και πολλά άλλα.

Σήμερα έχουμε ενώπιόν μας τον προϋπολογισμό του 2013, ο οποίος περιλαμβάνει τις απαιτήσεις της τρόικας για μειώσεις 13,7% στις κοινωνικές παροχές. Η κυβέρνηση Χριστόφια, καταβάλλοντας υπεράνθρωπες προσπάθειες, κατάφερε να μειώσει το ποσό των αποκοπών ύψους €150 εκατομ. που ζητούσε η τρόικα στα €113 εκατομ. για το 2013 και στα €28,5 εκατομ. για το 2014. Αξίζει να υπογραμμίσουμε ότι τα πολιτικά κόμματα ΔΗΣΥ, ΔΗΚΟ και ΕΔΕΚ επέμεναν όπως οι περικοπές στις κοινωνικές παροχές ξεπεράσουν τα €200 εκατομ. Τώρα, κατόπιν εορτής, και λαϊκίζοντας ασύστολα κάτω από το βάρος των δικαιολογημένων αντιδράσεων των επηρεαζόμενων ομάδων, έχουν το θράσος να ασκούν κριτική στην κυβέρνηση τη στιγμή που αυτοί πρότειναν πρόσθετες περικοπές ύψους €110 εκατομ. Η ΕΔΕΚ μάλιστα, στα πλαίσια της αντιμνημονιακής μεταμόρφωσής της, είχε το διπλό θράσος να καταψηφίσει τα μνημονιακά νομοσχέδια που αφορούσαν τις κοινωνικές παροχές, όταν η ίδια εισηγήθηκε περικοπές €185 εκατομ. και επιπρόσθετες περικοπές στα προσφυγικά και στα στεγαστικά επιδόματα! Η κυβέρνηση θα συνεχίσει την προσπάθεια, ώστε να αποφευχθεί η μείωση στα επιδόματα των τυφλών, των παραπληγικών και άλλων ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού μας.

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων προωθεί παράλληλα τον εκσυγχρονισμό των παροχών προς τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, καθώς και τον ορθολογισμό της γενικότερης επιδοματικής πολιτικής. Έχει ήδη ολοκληρωθεί η μελέτη της νομοθεσίας περί δημόσιων βοηθημάτων, με στόχο τον εκσυγχρονισμό της για μια καλύτερη ανταπόκριση στις ανάγκες των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού και για διόρθωση των στρεβλώσεων που παρουσιάζει η υφιστάμενη νομοθεσία.

Αναφορικά με το μεγάλο λαϊκισμό που γίνεται από όλα τα κόμματα της αντιπολίτευσης για τους αιτητές πολιτικού ασύλου και τους πολιτικούς πρόσφυγες, θέλουμε να σημειώσουμε ότι με τις σωστές και αποτελεσματικές ενέργειες της κυβέρνησης ο αριθμός των αιτητών μειώθηκε δραστικά από τις 10 000 το 2005 στις 750 περιπτώσεις το 2012, ενώ το ποσό που δαπανείται γι' αυτό το σκοπό μειώθηκε στα €10,5 εκατομ., στο μισό σε σχέση με το 2011. Επιπλέον, σύμφωνα με το νέο σχέδιο που προωθείται, η στήριξη των αιτητών θα περιλαμβάνει συνδυασμό χρημάτων και κουπονιών, πράγμα που εξυπακούει περισσότερες εξοικονομήσεις για το κράτος, καθώς και την υποχρέωση όπως οι λήπτες εργοδοτούνται σε κοινοτική εργασία.

Κύριε Πρόεδρε,

Η κοινωνική ασφάλιση είναι ένας θεσμός που δίκαια χαρακτηρίζεται ως μία από τις μεγαλύτερες κατακτήσεις των εργαζομένων παγκόσμια. Δυστυχώς, ακόμα και τα πιο εύρωστα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης της Ευρώπης μέσα στα επόμενα είκοσι χρόνια θα αντιμετωπίσουν σοβαρό πρόβλημα βιωσιμότητας. Σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η αναλογία εισφορών προς συνταξιούχους είναι τέσσερις προς έναν, ενώ στα επόμενα είκοσι χρόνια υπολογίζεται η αναλογία αυτή να επιδεινωθεί στο δύο προς έναν.

Κλείνοντας, συναδέλφισσες, συνάδελφοι, και αξιολογώντας την πενταετία, αναφέρομαι στο Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων, καθώς έχει παραχθεί ένα πλούσιο και πολυσχιδές έργο, και ιδιαίτερα τονίζουμε τις δύο σημαντικές πτυχές και επιτυχίες του υπουργείου. Πρώτον, το νέο σύστημα δημόσιων επιβατικών μεταφορών, ένα σύστημα πρωτοποριακό, που αποτελεί επανάσταση στον τομέα των μεταφορών, συμβάλλει τα μέγιστα στην απάμβλυνση του κυκλοφοριακού και στην ποιοτικότερη εξυπηρέτηση του επιβατικού κοινού. Δεύτερον, η ανάπτυξη της εμπορικής ναυτιλίας, η οποία έχει αναδειχθεί σε μια από τις ζωτικότερες και πιο προσοδοφόρες βιομηχανίες για το κράτος.

Κλείνοντας, συναδέλφισσες, συνάδελφοι, σας καλώ όλους να αντιληφθούμε, έστω και τώρα, την κρισιμότητα των στιγμών στην οποία έχουμε περιέλθει λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης και να δούμε με σύνεση και βαθύ αίσθημα ευθύνης, μακριά από οποιεσδήποτε προεκλογικές σκοπιμότητες, το μέλλον της Κύπρου μας. Οι πράξεις όλων μας βρίσκονται κάτω από την κρίση του λαού μας.

Σας ευχαριστώ και εύχομαι σε όλους καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστούμε, κύριε Φακοντή.

Καλώ τώρα τον κ. Ζαχαρία Κουλία, βουλευτή Αμμοχώστου, από τη σκλαβωμένη Καρπασία.

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Φαίνεται ότι η τρόικα ετρύγησε και το χρόνο των βουλευτών! Πρώτη φορά μιλούμε για δέκα λεπτά! Τώρα, τι μπορεί να μπορεί κάποιος σε δέκα λεπτά; Διερωτώμαι αν είναι δουλειά της τρόικας τούτη ή κάποιων άλλων!

Θέλω εκ προοιμίου να πω το εξής: Ένα πρόσωπο, το οποίο απουσιάζει από αυτή την αίθουσα, μάλλον δύο πρόσωπα, ο ένας είναι εν ζωή και ο άλλος είναι νεκρός, ο Λιλλήκας και ο Τάσσος Παπαδόπουλος, ακούστηκαν τα ονόματά τους πάρα πάρα πολλές φορές! Θέλω να πω τη ρήση του μακαριστού Χρυσοστόμου Α΄, που έλεγε «τα καρποφόρα δέντρα πάντοτε λιθοβολούνται», επειδή ελέχθη, και το άκουσα στην αίθουσα, ότι, αν παρ' ελπίδα γίνει Πρόεδρος τούτος ο κύριος, θα συλλαμβάνει τον κόσμο! Αυτοί που συλλαμβάνουν κόσμο έχουν παράδοση και η παρούσα κυβέρνηση συνέλαβε τον Ξενή τον Ξενοφώντος χάραμα του φου, και όταν η γυναίκα του ήταν λεχώνα! Άλλοι τον υποστηρίζαν! Επίσης άλλοι έχουν παράδοση, που συλλάμβαναν κόσμο και ήταν παντός καιρού στις συλλήψεις, μέρα νύχτα και μεσημέρι και μεσάνυχτα! Άρα, να μην ανησυχούν για το Γεώργιο Λιλλήκα, διότι έχει μια μακρά διαδρομή σε πόστα αυτής της πολιτείας, ως βουλευτής, ως υπουργός και δεν έχει τέτοια παράδοση. Νομίζω δεν έχει κανένας καμιά αμφιβολία ότι πρόκειται για άτομο με βαθιές δημοκρατικές πεποιθήσεις.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σήμερα που ήταν να έρτω εδώ επήρα την ομιλία που έκαμα το 2007 απ' αυτό το βήμα και κατά συγκυρία ήταν πάλι 19 του Δεκέμβρη. Τότε είπα... Ήταν ο Τάσσος Πρόεδρος και γινόταν η μεγάλη μάχη να τον στείλουν σπίτι του, για να μπουν οι Πρόεδροι των "λύσεων", της "ανθρωπιάς" και της "κοινωνίας των πολιτών", τότε, του "απλού ανθρώπου" και οι Πρόεδροι "λύσης"! Πράγματι, η συνεργασία τότε... Θυμούμαι στην επιτροπή Εσωτερικών ερχόταν ο κ. Αναστασιάδης με τον Άντρο Κυπριανού και έγραφαν για τον Τάσσο ότι είναι μεγάλος σκανδαλοποιός για το αέριο, για την υγροποίηση του αερίου και για την έλευση της εξέδρας. Και είπα από τούτο το βήμα «αν, ο μη γένοιτο, καταφέρουν και γίνει αυτό που θα γίνει, θα είναι δυσοίωνοι καιροί!»! Ε, τώρα, αγαπητοί συνάδελφοι, η πενταετία ετέλειωσε και ήρτεν η ώρα του ισολογισμού και του απολογισμού. Ξέρετε, η νεκροψία και η νεκροτομή είναι δύσκολο και θλιβερό γεγονός, αλλά είναι αναγκαίο και απαραίτητο, για να μην επαναλάβουμε τα ίδια τραγικά σφάλματα. Ούτω και εγένετο. Επίστεψε ο λαός και είπε «κύριε Τάσσο, εσύ εν μας κάμνεις, να πάεις σπίτι σου και θα μπουν οι Προέδροι της "ανθρωπιάς" και της "λύσεως"»!

Τώρα, να μετρήσουμε και τα αποτελέσματα. Η πενταετία: Τι συμποσούται σ' αυτή την πενταετία; Δηλαδή, άμα τη αναλήψει των καθηκόντων αυτής της κυβέρνησης, το πρώτο πράγμα που συνέβηκε ποιο ήταν; Ο κ. Χριστόφιας τρεχαντός πήγε στο φίλο του τον Γκόρντον Μπράουν! Να θυμίσω τι είναι που έκαμε σ' αυτή τη διαδρομή. Άλλαξε το μηνμόνιο του Τάσσου και άλλαξε διάφορα πράγματα...

Πριν να πάω σε τούτο, θέλω να πω και κάτι για τον κόσμο της αριστεράς, που πολλές φορές διαμαρτύρεται για τα λεγόμενα. Εγώ λέω ότι ο κόσμος της αριστεράς δεν έχει τίποτε να φοβηθεί. Αντιλαμβάνομαι, επειδή είμαστε όλοι δυστυχείς, ο κόσμος της αριστεράς είναι δύο φορές δυστυχής, διότι τα όνειρα και τα ιδανικά του, που επί δεκαετίες αγωνιζόταν να αποκτήσει αυτή την εξουσία, τα είδε να καταρρέουν, να γίνονται θρύψαλα και να εφαρμόζονται διά του Υπουργού Οικονομικών των τραπεζιτών! Αυτοί ήταν οι υπουργοί της οικονομίας μας και ό,τι έκαμαν εις τις τράπεζες το έκαμαν ακριβώς το ίδιο και εις τα κρατικά ταμεία υπό την υψηλή προστασία κάποιας μικρής ηγεσίας του ΑΚΕΛ! Εξαιρώ τον κ. Νίκο Κατσουρίδη, που θα ήμουν πολύ ευτυχής, αν ήταν Πρόεδρος της Δημοκρατίας! Τέτοια κακά δε θα παθαίναμε!

Λυπούμαι που το λέω καθαρά, αλλά το νιώθω πολλά έντονα, διότι τα σπουδαία μυαλά που διαθέτει ο κόσμος της αριστεράς αποψιλώθηκαν και κορφολογήθηκαν, για να μπουν όλοι οι ανδρείοι και οι ένθερμοι και οι διαπρύσιοι κήρυκες του Σχεδίου Ανάν! Εγώ δε θέλω να λέω πράγματα που δεν ισχύουν. Αν πάτε, αγαπητοί συνάδελφοι, στις τεχνικές επιτροπές, αν πάτε στις επιτροπές εργασίας, θα βρείτε όλους αυτούς τους κυρίους, οι οποίοι ήταν ένθερμοι υποστηρικτές αυτού του σχεδίου. Για να θυμίσω και τη ρήση του λόρδου Χάνεϊ, τι είπε: «Α, εκαταψηφίσατε το σχέδιο; Θα σας κανονίσουμε! Θα φέρουμε ξανά και ξανά!». Και πράγματι, το έφερε διά του κ. Χριστόφια. Ελπίζω...

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

Εννά έρτει η ώρα του!

Ελπίζω να μεν τα ξανακαταφέρουν διά άλλου συνεταιίρου και έχω έγγραφα εδώ να σας πω τι έκαμνε ο άλλος!

Το λοιπόν! Έχουμε, εν τάχει, για να κερδίζουμε χρόνο, πλήρη εγκατάλειψη της πολιτικής του Τάσσου, επιστροφή στο Σχέδιο Ανάν, επίσκεψη στον Γκόρντον Μπράουν, εγκατάλειψη της 8^{ης} Ιουλίου, το κοινό ανακοινωθέν της 23^{ης} του Μάη, συνεταιρικό κράτος και συνιστώντα κρατίδια, έχουμε την εκ περιτροπής

προεδρία, τη σταθμισμένη ψήφο! Άκουσον άκουσον! Την παραμονή 50 000 εποίκων, τη διακίνηση 80 000 εποίκων! Οι βρετανικές βάσεις εννά μείνουν στα εγγόνια μας και στα δισέγγονά μας! Επιστράτευση όλων των υποστηριχτών του Σχεδίου Ανάν σε όλα τα επίπεδα της κρατικής εξουσίας! Και όσοι από το ΑΚΕΛ ήταν σπουδαίοι και σωστοί, κύριοι, τους έστειλαν σπίτι τους! Κανένας απολύτως σεβασμός προς την απόφαση του κυπριακού λαού του 2004!

Επειδή ακούω και το φίλο μας, το συνάδελφό μας τον Άντρο τον Κυπριανού να λέει «αυτά που συμφωνήσαμε με τη διεθνή κοινότητα, με τον ντε Σότο και τον κ. Ντάουνερ»... Με αυτούς τους κυρίους έκαμε συμφωνία μαζί τους! Ε, ο κυπριακός λαός αποφάσισε το 2004 ότι τέτοιες πολιτικές δε δέχεται να ισχύουν. Να πω και το εξής: Για την πενταετία τούτη έκαμε συμφωνία ο κ. Δημήτρης Χριστόφιας με το ΔΗΚΟ τότε και δεν τήρησε ούτε ένα γράμμα από τα συμφωνηθέντα, ούτε ένα γιώτα!

Να πάμε και στην οικονομία εν τάχει, για να αφήσουμε και τα του Λιλλήκα στο τέλος. Στην οικονομία. Από το μακαριστό τον Τάσσο εκληρονομήσετε, κύριοι, €554 εκατομ. Εκληρονομήσετε τα τοκοχρεολύσια πληρωμένα μέχρι το τέλος του 2010, ισολογισμένους τους προϋπολογισμούς, πλεονασματικούς! Και άρχισε το μεγάλο φαγοπότι και η διασπάθιση του δημόσιου χρήματος! Δεκάδες εκατομμύρια εδίδοντο...

Μάλλον, να πάμε με τα “Μαρί”, τα κανονικά, διότι, όταν έγινε το Μαρί, είπα ότι υπάρχουν πολλά “Μαρί”! Πρώτο Μαρί: Νεκροί δεκατρείς, ναυτική βάση, μία που είχαμε, κατεστράφη, δισεκατομμύρια ζημιές, κατεστράφη ο σταθμός της ΑΗΚ και πόνος αβάστακτος! Μαρί νούμερο 2: Δεκάδες εκατομμύρια, εκατοντάδες εκατομμύρια εν ονόματι δήθεν των αιτητών πολιτικού ασύλου διεσπαθίσθησαν εις τους αδελφούς Τουρκοκυπρίους! Δεκάδες και εκατοντάδες εκατομμύρια!

Μπήκαμε στο Μηχανισμό της τρόικας! Μπήκαμε στο Μηχανισμό και αυτή η πολιτεία με το επιτελείο των ειδικών... Εξεχάσαμε ότι τούτη η πολιτεία διαθέτει εξαίρετα μυαλά! Πισσαρίδης, βραβείο νόμπελ οικονομίας. Εμάς ποιο ήταν το επιτελείο μας; Ήταν ο Συλικιώτης, η Σωτηρούλα, ο Στέφανος! Αυτό είναι οικονομικό επιτελείο; Αν είναι ποτέ δυνατόν δηλαδή! Και τα σπουδαία μυαλά που είχε αυτός ο τόπος; Ο Αθανάσιος Ορφανίδης; Εστείλαμε τον στο ΜΙΤ, εν έκαμε!

Το θέμα των προσφύγων, των αγνοουμένων και των εγκλωβισμένων. Όταν εμπήκε η τρόικα, ημικατεχόμενη χώρα, ουδείς το έθιξε και ξανά, ακόμα μία φορά όλος αυτός ο κόσμος πληρώνει τη νύφη! Μάλιστα, από το Μαρί νούμερο 5 ως και οι νεκροί μας, οι αγνοούμενοί μας δεν εγλύτωσαν! Εστειλαν τους να κάμνουν ταυτοποίηση στη Βοσνία Ερζεγοβίνη! Αν είναι ποτέ δυνατόν δηλαδή! Σ’ αυτό το θέμα, που είχαμε ένα εξαίρετο ινστιτούτο ταυτοποίησεως, εκαταφέραμε να μπλέξουμε τα πράγματα και να γίνουμε ακόμα μία φορά ρεζίλι! Και αυτό ήταν μία μεγάλη ασέβεια προς τους νεκρούς αγνοουμένους μας. Πήγε στη Βοσνία Ερζεγοβίνη! Έν’ σπουδαίοι, κύριοι, εκεί, ξέρουν καλύτερα από μας!

Η αφαίρεση επιδομάτων από αναπήρους, μονογονιούς, αναξιοπαθούντες, το επίδομα μάνας, το επίδομα των πολυτέκνων, το επίδομα των φοιτητών! Η τρόικα εμπήκε στην Εθνική Φρουρά! Σε τούτες τις χώρες ούλλες που εμπήκαν στην τρόικα έβαλε κανένας το στρατό; Μόνο στην ημικατεχόμενη Κύπρο εδεχτήκαμε ασυζητητί! «Ελάτε και θα κανονίσουμε και το στρατό σας»! Αφαίρεση επιδομάτων από τους ΕΠΥ, από τους αστυνομικούς!

Κούρεμα του χρέους! Πήγε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας εκεί, ψήλωσε το χέρι του και ήταν παρών απών! Όταν εκλιπαρούσε ο Κίκης ο Καζαμίας, ο σπουδαίος Κίκης από το ΑΚΕΛ, μαζί με τον Ορφανίδη ότι πρέπει να λάβουμε μέτρα, δεν τους έλαβε καν υπόψη ο Πρόεδρος και μάλιστα έστειλέν τον και σπίτι του τον Καζαμία, για να βάλει άλλον τραπεζίτη, που ξέρει καλά τη δουλειά! Επιτράπηκε στους τραπεζίτες και στις τράπεζες να παίρνουν τη λίστα των καταθετών και να μετατρέπουν τα χρήματα των πολιτών...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ζαχαρία, έμεινέ σου ένα λεπτό, ένα τζιαι κάτι δευτερόλεπτα...

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Εντάξει, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

...να πεις έτσι κάτι κτυπητό, που χρειάζεται, τζιαι έθθα...

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Εντάξει, Πρόεδρε.

Επιτράπη στους τραπεζίτες να πάρουν τα αξιόγραφα...

Αυτό το ένα λεπτό που μου έμεινε θα πω το εξής...

Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω την κατανόησή σας, να πάρω ακόμα ένα λεπτό, για να μεταπηδήσω στο άλλο θέμα, όσον αφορά το Λιλλήκα, τον οποίο εκατηγορήσετε!

Ο Λιλλήκας σε όλη του τη διαδρομή και απ' όπου πέρασε άφησε το στίγμα του πίσω. Το 2004 ο Λιλλήκας συνετάχθη με την ιστορία. Ο Λιλλήκας το 2006 επήρε τα συμπεράσματα, τα ομόφωνα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αν σήμερα κορδώνουν καμπόσοι ότι έχουν υδρογονάνθρακες, οφείλεται στο σπουδαίο Λιλλήκα!

Έφερά σας και ένα βιβλίο εδώ του Νίκου Λυγερού, που λέει για την ΑΟΖ. Ο Νίκος Λυγερός για την ΑΟΖ γράφει: "Τρία γράμματα", «Τρία γράμματα σου ζήτησα για την πατρίδα κι έπρεπε να δώσω μάχη με όλους τους εχθρούς, λες κι ήταν η τριάδα η πιο ιερή, τώρα όμως τα επέλεξα για το μέλλον μας, είναι το Α, το Ο και το Ζ», η ΑΟΖ. Γράφει μέσα και για το σπουδαίο Τάσσο.

Τελειώνοντας, επειδή δεν έχω άλλο χρόνο, μακάρι να είχα να σας τα πω, εδώ υπάρχει ένα σπουδαίο έγγραφο, από τα έγγραφα που διαρρέυσαν του WikiLeaks και των εγγράφων των Ηνωμένων Εθνών. Γράφει ο τίτλος, ένας καλός κύριος το μετέφρασε και θα το αφήσω εδώ να γίνει δημόσιο έγγραφο, να το παίρνετε να το διαβάσετε όλοι οι συνάδελφοι: «Στην είσοδο του Άουσβιτς υπάρχει η φράση "όποιος δε θυμάται το παρελθόν του είναι καταδικασμένος να το ξαναζήσει"».

Και να έχω την υπομονή σου, κύριε Πρόεδρε, από την Κερύνεια, διότι έχει μεγάλη σημασία αυτό, να το διαβάσω. Λέει για τους δικούς μας, ας πούμε, ότι είπαν του Ντάουνερ «you do a very well job»! Και ένα τελευταίο για τον κ. Αναστασιάδη, για να μην πουν οι συνάδελφοι απ' εδώ ότι τον αδικώ, γράφει, έγγραφο 09NICOSIA317, 3 Μαΐου 2009: «Ο Αναστασιάδης άσκησε κριτική στο Χριστόφια για την αργή πρόοδο των διαπραγματεύσεων [...]. Ο Αναστασιάδης ισχυρίστηκε ότι ακόμη ήλπιζε να δημιουργήσει ένα κοινό μέτωπο υπέρ της λύσης με το Χριστόφια και το κομμουνιστικό κόμμα του ΑΚΕΛ». Και γράφει πιο κάτω: «Ο Αναστασιάδης ανέφερε ότι το κόμμα του εξακολουθούσε να θέλει να δημιουργήσει συμμαχία με το υπέρ της λύσης ΑΚΕΛ, για να μπορέσει να δημιουργηθεί μια δυναμική "momentum", για να επιτευχθεί το "ναι" σε ένα μελλοντικό δημοψήφισμα». Δαμέσα, συνάδελφοι, για να ξέρετε, γράφει για όλους τους κυρίους τζιαι μάλιστα έχω πληροφορηθεί ότι υπάρχουν τζιαι άλλα έγγραφα που γράφουν τζιαι για τα χούγια μας και τις μοναδικότητές μας! Τούτο είναι ένα έγγραφο έντεκα σελίδες, θα το αφήσω να γίνει δημόσιο έγγραφο και να το πάρετε, γράφει τα ονόματά σας κάμποσους 'πού δαμέσα και τι λένε οι δικοί μας οι αρχηγοί, όταν μπαίνουν στις πρεσβείες! Τι χουμίσια μας κάμνουν! Ορίστε, πάρτε το, ένα δημόσιο έγγραφο.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Ζαχαρίας Κουλιός καταθέτει στη γραμματεία το προαναφερθέν έγγραφο, το οποίο βρίσκεται στο Αρχείο της Βουλής.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ζαχαρία, πες μας ευχές τζιαι πήαινε!

Ζ. ΚΟΥΛΙΑΣ:

Τζιαι πάρτε το τζιαι τούτο.

Κύριε Πρόεδρε,

Είθισται να λέμε "καλά Χριστούγεννα". Εγώ θα ευχηθώ καλές αντοχές και καλές επιλογές, για να μην ξαναπάθουμε εκείνα που πάθαμε το 2008! Η σωστή επιλογή, επειδή είπαν όλοι για τους υποψηφίους, η σωστή επιλογή είναι αυτή του κεντρώου χώρου, του Γιώργου του Λιλλήκα. Απευθύνομαι όχι προς εσάς αλλά προς τον κυπριακό λαό, να κάμει τη σωστή επιλογή και να μην κάμει ό,τι έκαμε με τον Τάσσο.

Καλά Χριστούγεννα, κύριε Πρόεδρε, σε όλους!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Καλά Χριστούγεννα! Ευχαριστούμε πολύ.

Καλώ τον κ. Λευτέρη Χριστοφόρου, βουλευτή ΔΗΣΥ, εξ Αμμοχώστου.

Παρακαλώ, ησυχία, να ακούσετε το ρήτορα νούμερο two!

(Γέλια)

Νούμερο 1, όπως φαίνεται, είναι ο κ. Πιτσιλλίδης αυτή την περίοδο!

Λ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καθηκόντως, θα πω ότι είναι ό,τι πιο πραγματικά ανυπόστατο κάποιος να ανεμίζουν οποιαδήποτε έγγραφα, τα οποία περιμάζευαν δεξιά και αριστερά, νομιζόμενοι ότι με αυτό τον τρόπο μπορούν να πλήξουν τον υποψήφιο Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη, ο οποίος αυτά που είχε να πει για το εθνικό τα έχει κατατεθειμένα με έγγραφα στο Εθνικό Συμβούλιο! Θα παρακαλέσω τους όποιους συναδέλφους θέλουν πραγματικά να μάθουν την ιστορική αλήθεια να ανατρέξουν εκεί, όπως και να διαβάσουν καλύτερα το πρόγραμμα που περήφανα σε μια δύσκολη ιστορική στιγμή συνυπογράψαμε με το Δημοκρατικό Κόμμα, αλλά και με τις υπόλοιπες δυνάμεις της κοινωνίας των πολιτών και την κοινωνική συμμαχία, όπου πραγματικά τη μονοκαθεδρία του ενός όσον αφορά τη διαχείριση του κυπριακού προβλήματος, όπως είναι αυτή τη στιγμή ο Δημήτρης Χριστόφιας, θα την υποκαταστήσει μια κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας, με συλλογική ηγεσία και με συλλογικές αποφάσεις!

Όσοι πραγματικά -επειδή αναφέρθηκαν σε ρητά- δεν αφουγκράζονται τους παλμούς του παρόντος και του μέλλοντος είναι καταδικασμένοι να μείνουν στο παρελθόν. Αυτούς λοιπόν που αγκιστρώθηκαν στο παρελθόν τούς αφήνουμε και τους παραδίδουμε στο παρελθόν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε ενώπιόν μας φέτος έναν τραγικό, θλιβερό, καταθλιπτικό, ανπιαναπτυσιακό, υφειακό προϋπολογισμό, που είναι απλώς απότοκο τεσσάρων άλλων κατά σειρά ετών αποτυχημένων, χρεοκοπημένων προϋπολογισμών, που συνέταξε, που συνέγραψε και εφάρμοσε μια χρεοκοπημένη κυβέρνηση, όπως είναι η κυβέρνηση του Δημήτρη Χριστόφια. Είναι ο χειρότερος προϋπολογισμός, που είναι προϊόν της χειρότερης διακυβέρνησης που πέρασε από αυτό τον τόπο, σε δύσκολες και χείριστες μέρες για τον κυπριακό λαό, έχοντας τους χειρότερους δείκτες για την οικονομία και την κοινωνία, παίρνοντας τον τόπο στις χειρότερες και πιο γκρίζες μέρες της ιστορίας του!

Αποδείχτηκε περίτρανα ότι αυτοί που ανέλαβαν τη διαχείριση και τη διακυβέρνηση του τόπου πραγματικά οδήγησαν τον τόπο σε τραγικά οικονομικά, κοινωνικά και άλλα αδιέξοδα. Ήρθαν ως αριστερή, φιλολαϊκή, φιλεργατική, προοδευτική κυβέρνηση και φεύγουν, αφού έδιωξαν τον κόσμο από τις δουλειές και τους μετέτρεψαν σε άνεργους, αφού κατέβασαν τον κόσμο από τις οικοδομές και τον έστειλαν στις ουρές ανεργίας, αφού μετέτρεψαν το ίδιο το Υπουργείο Εργασίας από Υπουργείο Εργασίας σε υπουργείο επιδομάτων και ανεργίας, ουσιαστικά υπουργείο ανεργίας, φεύγουν αφήνοντας πίσω πλέον και το φιλολαϊκό και το φιλεργατικό και σίγουρα το αριστερό. Γιατί πράγματι αυτός που πονά και απογοητεύεται σήμερα περισσότερο απ' όλους είναι εκείνος ο αγνός, ο αριστερός ιδεολόγος, ο οποίος πίστεψε ότι τα ογδόντα χρόνια των μύθων και των παραμυθιών ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα και ότι πραγματικά αυτή η διακυβέρνηση θα ήταν διακυβέρνηση φιλολαϊκή και φιλεργατική. Ήρθαν ως σύγχρονοι Άι-Βασίληδες, για να προσφέρουν δώρα στον κόσμο, και πραγματικά φεύγουν αφήνοντας τον κόσμο φτωχότερο απ' ό,τι τον παρέλαβαν. Ήρθαν παραλαμβάνοντας πλεονάσματα και δείκτες ευημερίας και παραδίδουν φτώχεια, ανέχεια και δυστυχία. Κατόρθωσαν μέσα σε μια πενταετία να ξηλώσουν, να διαλύσουν το κοινωνικό κράτος, κατόρθωσαν πραγματικά να δημιουργήσουν μια άλλη Κύπρο!

Είναι με μεγάλη απογοήτευση που ακούω τους αγαπητούς συναδέλφους από το βήμα να προσπαθούν να δικαιολογήσουν τα αδικαιολόγητα. Έχουν την εικόνα και την εντύπωση ότι απευθύνονται σε άλλη Κύπρο, απευθύνονται σε άλλο λαό, απευθύνονται σε άλλους πολίτες και σε άλλη κοινωνία, ωσάν και οι πολίτες δε βιώνουν αυτό που βιώνουν και θα παρασυρθούν από την εικονική πραγματικότητα που προσπαθούν να τους παρουσιάσουν από το βήμα της Βουλής. Ένα βήμα της Βουλής, το οποίο εδώ και πέντε χρόνια έγινε μάρτυρας των μεγάλων ψεμάτων της διακυβέρνησης! Ψέματα τα οποία απευθύνονταν από αυτό τον ιερό δημοκρατικό χώρο προς τους Κύπριους πολίτες, καθησυχάζοντάς τους ότι η οικονομία μας και η κοινωνία μας δε θα διέλθει από οικονομική κρίση.

Το δε πρόγραμμα διακυβέρνησης του Δημήτρη Χριστόφια μέσα σ' αυτά τα πέντε χαμένα χρόνια της διακυβέρνησής του θα αποτελεί πλέον μνημείο, θα είναι η βίβλος της αναξιοπιστίας της Κυπριακής Δημοκρατίας! Ένα πρόγραμμα το οποίο όχι μόνο εξαπάτησε τον κυπριακό λαό, αλλά τον ενέπαιξε, του πρόσφερε φρούδες ελπίδες, "δίκαιες κοινωνίες" και "δίκαιες λύσεις" και αντ' αυτού τον οδήγησε σε πιο άδικες, σε πιο φτωχευμένες κοινωνίες, σε κοινωνίες που δυστυχούν, σε κοινωνίες που πραγματικά αυτή τη στιγμή βρίσκονται σε τραγικά αδιέξοδα!

Πιστεύω ότι η καλύτερη υπηρεσία που θα μπορούσαν να προσφέρουν οι αγαπητοί συνάδελφοι από αυτό το βήμα, γιατί για μένα αποτελεί ύψιστη πράξη πολιτικής ευθύνης να αναλαμβάνεις την ευθύνη για τα πεπραγμένα σου, θα ήταν πραγματικά πράξη πολιτικής ευθύνης εκ μέρους των αγαπητών συναδέλφων του ΑΚΕΛ από αυτό το βήμα να μην πολυλογούσαν, αλλά να έλεγαν δύο απλές φράσεις: «Συγγνώμη, κύριοι, αναλάβαμε να κυβερνήσουμε τον τόπο, για να φέρουμε όλα αυτά που ευαγγελιζόμασταν, τα οποία πιστεύαμε, αλλά δυστυχώς αποτύχαμε, χρεοκοπήσαμε, γιατί παραμείναμε προσκολλημένοι στο παρελθόν, γιατί προσπαθήσαμε να εφαρμόσουμε αυτό που ευαγγελιζόμασταν και νοσταλγούσαμε στα μυαλά μας ως κομμουνισμό και το εφαρμόσαμε από την ανάποδη, πτωχεύοντας ολόκληρο το λαό και καθιστώντας κοινωνική

δικαιοσύνη και κοινωνική ισότητα το “όλοι ίσοι στη φτώχεια”». Αυτό πέτυχε η παρούσα κυβέρνηση, να μετατρέψει τον κυπριακό λαό ισότιμο και σε ισότητα όσον αφορά τη φτώχεια και μόνο τη φτώχεια!

«Φταίνε όλοι»! Αυτή είναι η παγκοίως γνωστή και καθημερινά εξαγγελόμενη διακήρυξη, διαγγέλματα και λογύδρια από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μέχρι το τελευταίο στέλεχος του ΑΚΕΛ. «Φταίνε οι τράπεζες, φταίει ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας». Εμείς λέμε ότι φταίνε, φταίνε οι τράπεζες, φταίει και ο απελθών Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας για ελλιπή εποπτεία, αλλά αυτός ο λαός εξέλεξε κυβέρνηση, για να κυβερνά, και, όταν εκλέγεις Πρόεδρο της Δημοκρατίας και κυβέρνηση, δεν εκλέγεις τραπεζίτες και διοικητές! Είναι αυτός που είναι ο ανώτατος άρχων και έχει την ευθύνη της διακυβέρνησης του τόπου και, αν πράγματι θεωρούσαν ότι ευθύνεται ο Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, τότε η κυβέρνηση -και το γνωρίζουν πολύ καλά- ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας βάσει του συντάγματος είχε ακόμη και τη δυνατότητα να παύσει το Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας.

Μας λένε «ξέρετε, δεν πήραμε χαμπάρι ότι συνέβαιναν όλα αυτά στον τόπο». Ε, καλά, και ο απλός πολίτης διερωτάται: «Δεν πήρατε χαμπάρι τι συνέβαινε στα χρηματοπιστωτικά και στην Κεντρική Τράπεζα, αλλά το χρυσό κάτω στα υπόγεια τον ανακαλύψατε και θέλατε να τον πωλήσετε από τις πρώτες ημέρες της διακυβέρνησής σας;». Και, αν πραγματικά πουλούσατε το χρυσό, αυτή τη στιγμή θα είχαμε εκατοντάδες εκατομμύρια ζημιές από τη φαινή ιδέα του ΑΚΕΛ για πώληση του χρυσού εκείνη την περίοδο! Είναι για μια ακόμη φορά που αυτός ο τόπος μπορεί να ατύχησε αυτά τα πέντε χρόνια να έχει διακυβέρνηση Χριστόφια και ατύχησε και ο κυπριακός λαός, αλλά ευτύχησε να έχει μια υπεύθυνη, αξιόπιστη αντιπολίτευση, η οποία στάθηκε στο ύψος των περιστάσεων και παρεμπόδισε την κυβέρνηση Χριστόφια από πολλές άλλες εγκληματικές οικονομικές ενέργειες, που θα έφερναν τον τόπο σε ακόμα χειρότερη θέση απ’ ό,τι είμαστε σήμερα εμείς εδώ.

Ξέρετε, συμφώνησαν, διαπραγματεύτηκαν, υπέγραψαν το μνημόνιο με τους τρούκανους, που οι ίδιοι έφεραν, και προσπαθούν αυτή τη στιγμή να διαμοιράσουν τις ευθύνες προς τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις. Φταίμε εμείς, αγαπητοί συνάδελφοι, όταν εσείς κυβερνούσατε και ουσιαστικά με τις πολιτικές σας υποχρεώσατε αυτό το λαό να βρεθεί σ’ αυτή τη δύσκολη στενωπό; Φταίμε εμείς γιατί δεν κάνατε νοικοκυρεμένη πολιτική για τέσσερα ολόκληρα χρόνια, όπου εμείς σας καλούσαμε νυχθημερόν να νοικοκυρεύσετε τα οικονομικά σας; Γνωρίζετε πολύ καλά ότι από αυτό το βήμα κονταροχτυπιόμαστε, γιατί είμαστε η παράταξη που δεν ψήφιζε τους προϋπολογισμούς προειδοποιώντας σας ότι οι προϋπολογισμοί είναι σπάταλοι, είναι ανοικοκυρευτοί, οδηγούν σε ελλείμματα και χρεοκοπία την οικονομία και εσείς, αντί να εισακούσετε και να υπακούσετε στην υπεύθυνη φωνή της αντιπολίτευσης, το μόνο που εκφέρατε είναι ότι είμαστε κινδυνολόγοι! Φταίμε εμείς, αγαπητοί συνάδελφοι του ΑΚΕΛ, όταν ο λαός σας παρέδωσε αυτή την κυβέρνηση σε συνθήκες πλούτου, ευημερίας, πλεονασμάτων, σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης και την παραδίδετε αυτή τη στιγμή σε συνθήκες που δε συγκρίνονται με καμιά άλλη εποχή που εβίωσε αυτός ο λαός; Ακόμα και οι ηλικιωμένοι καταγράφουν τις μαρτυρίες τους λέγοντας ότι δεν ξανάδαν τέτοια φτώχεια και δυστυχία σ’ αυτό τον τόπο και είναι καθαρό επίτευγμα και δημιουργημα του ΑΚΕΛ!

Είναι ύβρις, με την αρχαιοελληνική έννοια του όρου, να συγκρίνεται η διακυβέρνηση Κληρίδη με τη χρεοκοπημένη, αποτυχημένη διακυβέρνηση Χριστόφια! Εγώ δε θα ασκήσω καμιά κριτική, θα καλέσω τον κυπριακό λαό να αναπολήσει τη διακυβέρνηση Κληρίδη και να τη συγκρίνει με τη σημερινή διακυβέρνηση Χριστόφια, να αναπολήσει τη διακυβέρνηση Κληρίδη και να σκεφτεί τότε περνούσε καλύτερα, τότε βρισκόταν σε δύσκολη θέση, τότε έχανε τη δουλειά του και τότε την κέρδιζε, τότε πραγματικά ήταν σε συνθήκες κοινωνικής ευημερίας και ασφάλειας.

Δε χρειάζεται να ψάξουμε και να αναζητήσουμε. Η καταστροφή στον τόπο μας σήμερα, όσο και αν προσπαθήσουν κάποιοι να το αποκρύψουν, έχει ταυτότητα, έχει ονοματεπώνυμο, λέγεται “διακυβέρνηση Χριστόφια-ΑΚΕΛ”, “διεύθυνση Προεδρικό-Εζεκία Παπαϊωάννου”, “αποστολή στο κυβερνών κόμμα”! Παραλήπτης δυστυχώς αυτού του βαριού λογαριασμού ολόκληρος ο κυπριακός λαός και ο κάθε Κύπριος πολίτης και αυτός ο βαρύς λογαριασμός που καλούμεθα να πληρώσουμε καταγράφει τραγικά λάθη, παραλείψεις, κενά, σπατάλες, σκάνδαλα.

Υπήρχε μια κυβέρνηση που δεν άκουε, δεν αντιλαμβανόταν, δεν καταλάβαινε, δεν μπορούσε πραγματικά να χειριστεί τα οικονομικά, εφαρμόζε “ΑΚΕΛ economics” και “Χριστόφιας economics”, τα οποία απέτυχαν να διαχειριστούν την οικονομία του τόπου. Χρεοκόπησαν τα “ΑΚΕΛ και Χριστόφιας economics”! Αυτή είναι η τραγική πραγματικότητα και θα μπορούσε η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ με μια απλή συγγνώμη από αυτό το βήμα να μη χρειαζόταν να κάμει άλλες ομιλίες, γιατί δε χρειάζονται τα πολλά λόγια, όταν αφήνετε αυτό το έργο και τα επιτεύγματά σας όλα πίσω, για τα οποία θα πληρώνουν οι επόμενες γενιές.

Πιστεύω ότι σήμερα, ευρισκόμενοι ενώπιος ενώπιω και επειδή μας παρακολουθεί ο κυπριακός λαός, εμείς λέμε ότι η πολιτεία ολόκληρη οφείλει να απολογηθεί, να απολογηθεί σ’ αυτό το γκρίζο κάδρο που παραδίδεται στην επόμενη κυβέρνηση. Μια γκρίζα εικόνα και πραγματικά ένα γκρίζο πορτρέτο της “δίκαιης κοινωνίας”, όπου περιλαμβάνει σε κάθε στίπι και άνεργο, ένα στους δύο νέους να αναζητεί δουλειά και άλλους να νιώθουν ότι επικρέματα η δαμόκλειος σπάθη ή ότι θα απολέσουν τις δουλειές τους.

Δημιουργήσατε, και το κατορθώσατε περήφανα και περίτρανα αυτό, τη γενιά όχι των €1.000 και των €700, τη γενιά των €400! Δημιουργήσατε, και είναι και αυτό επίτευγμά σας, όλα αυτά τα τεράστια ελλείμματα, που δεν είναι €1 δις. Είναι μείζον ψεύδος, €1 δις είναι φέτος! Από τα €8 δις πήραν το δημόσιο χρέος, χωρίς τις τράπεζες μέσα, στα €14 δις και €15 δις! Υπερδιπλασιάσατε το δημόσιο χρέος! Φόρτωνε αυτή η κυβέρνηση, που κόστισε πάρα πολύ στον κυπριακό λαό, κάθε μέρα €5 εκατομ. επιπρόσθετο χρέος, το οποίο καλείται ο πολίτης να πληρώσει!

Αν είναι κάτι που νιώθει αισιόδοξος και ανακουφισμένος σήμερα ο Κύπριος πολίτης, είναι ότι μετρά μόνο εξήντα μέρες, για να απέλθει αυτή η κυβέρνηση και να σταματήσει να χρεώνει τα νοικοκυριά μας, να χρεώνει το λαό μας, να χρεώνει το μέλλον αυτού του τόπου, να υποθηκεύει τα πάντα, να βρίσκεται σε στάση πληρωμών, να χρεοκοπεί καθημερινά και να μη γνωρίζει ποια θα είναι η επόμενη μέρα η οποία θα ξημερώσει!

Είναι γι' αυτό που εμείς λέμε ότι η πολιτεία οφείλει μια τεράστια συγγνώμη σ' όλους αυτούς που εσείς πλήξατε και δε χρειάζεται να τους κατονομάσω. Κατορθώσατε να πλήξετε όλες τις κοινωνικές ομάδες. Κατορθώσατε όχι τους φτωχούς να τους κάμετε φτωχότερους και τους πλούσιους πλουσιότερους, όπως λέγατε για τους προηγούμενους, αλλά και τους φτωχούς τους κάνατε φτωχότερους και τους πλούσιους τους κάνατε φτωχούς και τους μικρομεσαίους τους διαλύσατε και τους άνεργους τους δημιουργήσατε! Αυτή είναι η σκληρή πραγματικότητα και, όπως είπα, οι επόμενοι ομιλητές ίσως με ένα συγγνώμη να αφεθούν εις την κολυμβήθρα του Σιλβάμ του λαού, ακριβώς για να δοθεί και το μήνυμα ότι κάπιοι που διέπραξαν αυτό το τεράστιο λάθος και το τεράστιο οικονομικό έγκλημα έχουν το θάρρος να αναλαμβάνουν τις ευθύνες τους.

Όμως ως πρόσφυγας δεν μπορώ να εγκαταλείψω αυτό το βήμα, εάν δεν πω ότι για τριάντα οκτώ χρόνια δοκιμάζεται αυτός ο λαός, δοκιμάζεται ο προσφυγικός κόσμος. Τα τελευταία πέντε χρόνια ο προσφυγικός κόσμος πέρασε και αυτός από τις μυλόπετρες της κοινωνικής αδικίας της διακυβέρνησης Χριστόφια. Ο προσφυγικός κόσμος περνά και αυτός από τη λαιμητόμο, από την γκιλοτίνα των περικοπών, που γίνονται σήμερα εξαιτίας της χρεοκοπημένης διακυβέρνησης Χριστόφια. Ο προσφυγικός κόσμος, εκεί που ανέμενε ότι θα πάρει ανάσα, βρίσκεται και αυτός σημένος στον τοίχο. Όμως η μεγαλύτερη οργή και αγανάκτηση του προσφυγικού κόσμου δεν έγκειται στο ότι τον περικόπτουμε σήμερα· έγκειται στο ότι κάπιοι από την κυβέρνηση βάφτισαν όλα αυτά τα χρόνια "πρόσφυγες" τους μετανάστες ή πολιτικούς πρόσφυγες ή λαθρομετανάστες, όλους αυτούς στους οποίους έδωσαν υπερπρονόμια και τους ικανοποιούσαν με τα παχουλά επιδόματα! Είναι γι' αυτό ο πρόσφυγας που στον ίδιο του τον τόπο, ο πραγματικός, ένιωσε και νιώθει μειονεκτικά σε σχέση με αυτούς που βάφτισαν κάπιοι "πρόσφυγες" και ουσιαστικά μετέτρεψαν την Κύπρο σε parking λαθρομεταναστών!

Δυστυχώς, επιμένουν οι ίδιοι αυτοί που μας κυβέρνησαν να θέλουν να συνεχίσει και η επόμενη κυβέρνηση να επιδοτεί το προϊόν της δικής τους απραξίας και της δικής τους εγκληματικής αμέλειας και πολιτικής. Εμείς τους διαβεβαιώνουμε ότι τέρμα το φαγοπότι με τους λαθρομετανάστες και με όλους αυτούς που ουσιαστικά από το υστέρημα του Κύπριου φορολογούμενου προσπαθήσατε να τους ικανοποιήσετε και καταστήσατε τον τόπο πραγματικά ελκυστικό προορισμό για όλους αυτούς! Όπως τέρμα και στα υπερπρονόμια των Τουρκοκυπρίων, αυτών που σφετερίζονται τις περιουσίες των προσφύγων! Για τους πρόσφυγες δεν υπάρχουν δωρεάν νοσήλια και πρέπει να το πούμε. Ο πρόσφυγας, που σφετερίζεται το σπίτι του ο Τουρκοκύπριος και την περιουσία του -και του παραχώρησε αυτή η πολιτεία στα δύσκολα χρόνια, αυτά τα πέντε τελευταία χρόνια, του παραχώρησε αυτό το δικαίωμα καθολικά- ο πρόσφυγας, ο οποίος πραγματικά έχασε τα πάντα, συνεχίζει να καταβάλλει φόρους και να πληρώνει! Τέρμα και αυτά τα υπερπρονόμια.

Κατανώ ότι το ΑΚΕΛ ανθίσταται με όλες τους τις δυνάμεις γι' αυτό το θέμα και δεν είναι υπερβολή να πω ότι αυτοί που πραγματικά θα λυπηθούν ιδιαίτερα γιατί απέρχεται αυτή η κυβέρνηση πιθανώς να είναι οι λαθρομετανάστες και οι Τουρκοκύπριοι, που λαμβάνουν τα προνόμια. Όμως εμείς δεν είμαστε διατεθειμένοι να συνεχίσουμε αυτή την τακτική και την πολιτική.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θεωρώ ότι οι ώρες που περνούμε είναι πάρα πολύ δύσκολες. Εμείς μέσα από τα ερείπια και την εκθεμελίωση του κοινωνικού και οικονομικού κράτους από αυτή την κυβέρνηση βρίσκουμε τη δύναμη να ενώσουμε δυνάμεις, να μαζέψουμε ό,τι περισώθηκε από αυτή την κατάσταση, με τις παρεμβάσεις της Βουλής πολλές φορές, και να στείλουμε ένα πραγματικά λαϊκό, προοδευτικό, σύγχρονο, αναπτυξιακό προσκλητήριο προς κάθε Κύπριο πολίτη να ενώσει τις δυνάμεις του, να ενώσει τις δυνατότητές του, ώστε οι μικρές συνιστώσες να γίνουν η μεγάλη συνισταμένη, εκείνη που θα δώσει κυβέρνηση εθνικής ενότητας σ' αυτό τον τόπο! Κυβέρνηση που να μπορεί να ανασκουμπωθεί και να μας βγάλει μέσα από την καταστροφή, κυβέρνηση που θέλει και μπορεί να εργαστεί συλλογικά, που έχει θέσεις, προτάσεις και απόψεις. Προτάσεις για την ανάπτυξη, προτάσεις για τους μικρομεσαίους, 1% να δίνεται για τους νέους επιχειρηματίες, προτάσεις με αναπτυξιακό μοντέλο, για να σκοτώσουμε το μινύταυρο της γραφειοκρατίας, που στερεί 4% του ΑΕΠ από την οικονομία του τόπου και δημιουργεί άλλες παρενέργειες. Να στείλουμε το μήνυμα ότι δε διακατεχόμεθα από ιδεοληψίες, για να σταματούμε τεράστια έργα ανάπτυξης, όπως ήταν τα καζίνο, που διώξαμε επενδύσεις δισεκατομμυρίων, γιατί κάποτε το ΑΚΕΛ δεσμεύτηκε με τον εαυτό του και με τη μονολιθικότητά του ότι δεν

πρέπει να επιτρέψει καζίνο ή άλλες αναπτύξεις. Να δώσουμε τη δύναμη και τη δυνατότητα να καταστεί και πάλι η Κύπρος κέντρο ξένων επενδύσεων.

Είναι γι' αυτό που λέμε σήμερα ότι όσο ποτέ άλλοτε σ' αυτό το κήρυγμα ενότητας δεν μπορεί και δεν πρέπει να λείπει κανένας. Γιατί εμείς σ' αυτή τη δύσκολη φάση δεν ψηφίζουμε τους προϋπολογισμούς γιατί δίνουμε ψήφο εμπιστοσύνης. Ούτε κόκκο σινάπεως ψήφου εμπιστοσύνης δε δώσαμε εδώ και πέντε χρόνια σ' αυτή την κυβέρνηση, γιατί γνωρίζαμε ότι διακατείχεται από ανευθυνότητα, ανικανότητα και μη σοβαρότητα! Δίνουμε όμως ψήφο εμπιστοσύνης στην ίδια μας την πατρίδα, δίνουμε ψήφο εμπιστοσύνης στον τόπο μας. Αυτή η ψήφος δεν πάει στην κυβέρνηση, πάει στη σωτηρία του τόπου μας. Είναι ψήφος υπέρτατης ευθύνης σε μια δύσκολη, ιστορική στιγμή για τον τόπο μας!

Εμείς πιστεύουμε ακράδαντα -και αυτό είναι το αισιόδοξο μήνυμα που θέλω να στείλω στους Κύπριους πολίτες- ότι, αγαπητοί συμπατριώτες, υπάρχει καλύτερη Κύπρος. Έζησαν τη χειρότερη Κύπρο που μπορούσαν να ζήσουν, ιδιαίτερα οι νέοι άνθρωποι! Πρέπει να τους πούμε ότι δεν είναι η Κύπρος που επαγγελλόμεθα η Κύπρος του Δημήτρη Χριστόφια και του ΑΚΕΛ! Υπάρχει και μια καλύτερη Κύπρος. Μια Κύπρος που μπορεί να έχει μέλλον και προοπτική, μια Κύπρος που μπορεί πραγματικά να δίνει αναπτυξιακή πορεία στον τόπο, μια Κύπρος που θα φέρει ξανά επενδύσεις, μια Κύπρος που θα δημιουργεί δουλειές, μια Κύπρος που θα οικοδομεί το μέλλον. Αυτή την Κύπρο θέλουμε και διεκδικούμε και την επιθυμούμε και θα την καταστήσουμε πραγματικότητα με έναν ηγέτη που απέδειξε ότι και θέλει και μπορεί, έχει τις διασυνδέσεις στην Ευρώπη και σ' όλο τον κόσμο, για να δώσει τις μάχες στα Eurogroup, εκεί που παίζεται το μέλλον της πατρίδος μας και όχι στην πλατεία του οποιουδήποτε χωριού. Έναν ηγέτη που απέδειξε ότι στις δύσκολες ώρες βάζει κατά μέρος το μικροκομματικό και μικροπολιτικό συμφέρον. Είναι γι' αυτό που λέμε ότι ο Νίκος Αναστασιάδης είναι αυτός που εγγυάται την καλύτερη Κύπρο, που την απωλέσαμε σ' αυτή την πενταετία και μπορούμε να την επανεύρουμε.

Τελειώνοντας, ως πρόεδρος της επιτροπής Εμπορίου, θέλω πραγματικά να πω ότι εμείς που χειριζόμαστε πολλά θέματα με ιδιαίτερες ευαισθησίες, ακόμα και τα θέματα ενέργειας, ότι υπήρξε ομόθυμη στάση και συμπεριφορά για πολλά ζητήματα, γιατί και εκεί εμείς βάζουμε το εθνικό συμφέρον πάνω από οποιοδήποτε άλλο συμφέρον. Θέλω να ευχαριστήσω όλους τους αγαπητούς συναδέλφους, γιατί συνέβαλαν θετικά στο έργο της επιτροπής Εμπορίου, όπως και η γραμματεία της επιτροπής Εμπορίου και η Βουλή, η οποία στάθηκε πραγματικά άοκνα, με επίπονες προσπάθειες, για να επιτελέσουμε και να συντελέσουμε σε ένα σημαντικό έργο που επιτελείται, πάντοτε λέγοντας ότι για μας, ανεξαρτήτως του ποιος βρίσκεται στη διακυβέρνηση του τόπου, προτάσσεται το κοινό καλό και το κοινό συμφέρον. Συντασσόμαστε με το κοινό συμφέρον, συντασσόμαστε με το συμφέρον του τόπου, θα μας βρείτε μόνο απέναντι εκεί που διακυβεύεται το συμφέρον του τόπου!

Τελειώνοντας, θα ευχηθώ πραγματικά καλές γιορτές, καλά Χριστούγεννα και σίγουρα όλοι μαζί το Φεβρουάριο να ανεβάσουμε τον ήλιο της ελπίδας, τον ήλιο της άνοιξης, τον ήλιο της καλύτερης Κύπρου, τον ήλιο ο οποίος θα βρίσκεται σε στιβαρά χέρια, στα χέρια του Νίκου Αναστασιάδη!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ, κύριε Χριστοφόρου.

Παρακαλώ, ο κ. Άγγελος Βότσης του Δημοκρατικού Κόμματος, βουλευτής Λεμεσού.

Α. ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ιδιόμορφη αυτή η χρονιά. Συζητούμε έναν προϋπολογισμό διαφορετικό από τους προηγούμενους, γιατί ακριβώς γνωρίζουμε όλοι ότι συζητούμε έναν προϋπολογισμό υπό τη σκιά της τρόικας. Γιατί έχουμε φτάσει σ' αυτή την κατάσταση; Θα περιγράψω έτσι, πολύ συνοπτικά, σαν κεφάλαια τις διάφορες αιτίες που, κατά τη γνώμη μου, μας έχουν φέρει εδώ που μας έχουν φέρει.

Διεθνής οικονομική κρίση, κρίση στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη, προβλήματα στις τράπεζες, το κούρεμα, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, η κακοδιαχείριση, η εξαπάτηση πολλών επενδυτών σε σχέση με τα ομόλογα και όχι μόνο. Ανεπαρκής εποπτική αρχή και Διοικητής, δημοσιονομικά προβλήματα, διαρθρωτικά και όχι μόνο, τα οποία δυστυχώς η κυβέρνηση αντί να διορθώσει τα άφησε να επιδεινωθούν, άφηνε τις λύσεις για τους επόμενους μήνες, τα επόμενα χρόνια, με αποτέλεσμα να φτάσουμε σήμερα γρηγορότερα στο δίλημμα ή μνημόνιο ή κατάρρευση.

Μας ακούω όλους από το πρωί και όλους αυτούς τους μήνες να συζητούμε μεταξύ μας για το τι φταίει περισσότερο ή αναλόγως τι συμφέρει σε ποιο να βγάζει κάποιο απ' αυτούς τους παράγοντες εκτός των αιτίων που μας έχουν φέρει σ' αυτή την κατάσταση. Νομίζω ότι πρέπει να είμαστε αντικειμενικοί και πρέπει να καταγράψουμε με παρρησία ότι όλοι αυτοί οι παράγοντες που έχω αναφέρει προηγουμένως είναι αυτοί που

μας έφεραν εδώ που βρισκόμαστε σήμερα. Και αν σταματήσουμε να ασχολούμαστε με την αξιολόγηση του χειρότερου απ' αυτούς και μπορούμε στην πράξη στη διόρθωση αυτών των παραγόντων, που είναι στο δικό μας το χέρι... Και λέω για τις τράπεζές μας, ναι, είναι στο δικό μας το χέρι να βρούμε τρόπους να διορθώσουμε τα προβλήματά τους, για την εποπτική αρχή, ναι, είναι στο δικό μας το χέρι η Κεντρική Τράπεζα να λειτουργεί πιο αποφασιστικά και πιο σωστά και, ναι, τα δημόσια και τα διαρθρωτικά προβλήματα είναι στο δικό μας χέρι να τα διορθώσουμε.

Δυστυχώς, μέχρι σήμερα αποδειχθήκαμε όλοι κατώτεροι των περιστάσεων. Δυστυχώς, αναγκαστήκαμε να αναμένουμε κάποιο τρίτο, κάποιο τρίτο που λέγεται τρόικα, να επιλύσει τα δικά μας προβλήματα. Μας βαρυνάει, όταν τ' ακούμε. Δυσκολευόμαστε να βρούμε να πούμε στον κόσμο «ξέρετε, αυτό το μέτρο που έπρεπε να το παίρναμε πριν πέντε, πριν δέκα, πριν δεκαπέντε χρόνια, για να είναι όλοι ικανοποιημένοι, δεν το πήραμε και ήρθε σήμερα η τρόικα να μας το επιβάλει», όταν γνωρίζουμε όλοι μας ότι για τη μεγάλη πλειοψηφία των μέτρων τα οποία έρχονται μέσω του μνημονίου πολλοί από μας, για πολλά απ' αυτά, λέμε ότι είναι σωστά μέτρα. Ναι, υπάρχουν και οι στρεβλώσεις, υπάρχουν και οι αδικίες. Εδώ που φτάσαμε μας τις επέβαλαν και αυτές, γιατί, όταν έπρεπε μόνοι μας να πάρουμε τα μέτρα, ο καθένας για τους δικούς του λόγους τα άφηγε για τον επόμενο.

Φτάσαμε στο δίλημμα να συζητούμε το θέμα του χρόνου, να αποκτά σημασία καθοριστική, λέγοντας «μα, μας πιέζετε», «μας πίεζε η αντιπολίτευση να υπογράψουμε εδώ και τώρα ως έχει το μνημόνιο». Αυτό δεν είναι αλήθεια και πρέπει να λέμε αλήθειες μεταξύ μας. Δεν είναι η κυβέρνηση, όταν ήρθε τον Ιούλιο στη Βουλή ο υπουργός, πριν κλείσει η Βουλή για τις θερινές διακοπές, που μας έλεγε «κύριοι, πάμε για στάση πληρωμών, θέλω επειγόντως λεφτά»; Ήταν το σενάριο του Ιουλίου, που έψαχνε να βρει λεφτά, για να μην έχουμε στάση πληρωμών.

Η ύφεση δεν είναι αυτή που καθημερινά όλοι μας καταγράφαμε στις παρουσίες όπου πηγαίναμε στις τηλεοράσεις; Μια με μια κλείνουν οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, δεκάδες την εβδομάδα οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις κλείνουν, κόσμος στη φτώχεια, τα περιγράψατε όλοι προηγουμένως. Ώσπου προχωρούσε η κατάσταση, οι ταλαιπωρημένοι πλήθαιναν.

Τρίτος παράγοντας που μας έκανε να βιαζόμαστε. Ακούγαμε... Οι Γερμανοί, λέει, εισάγουν νέα θέματα στο μνημόνιο. Συζητούν εταιρικό φόρο εκεί που δεν περιλαμβανόταν. Νέα θέματα λοιπόν προσπαθούσαν κάποιοι να βάλουν από το παράθυρο. Γι' αυτούς τους τρεις λόγους είπαμε στην κυβέρνηση «τελειώστε γρήγορα αυτές τις διαπραγματεύσεις που κάνετε με το καλύτερο δυνατό σίγουρα αποτέλεσμα, αλλά επιτέλους τελειώστε!». Τους έβλεπες με μία άνεση και μία αυτοπεποίθηση τους φίλους του ΑΚΕΛ, που στήριζαν αυτή τη διαδικασία, και έλεγες «δε γίνεται αυτό το πράγμα, να μην κρύβουν κάτι πίσω από το μυαλό τους, κάτι ξέρουν, έχουν άσο στο μανίκι οι άνθρωποι, δε γίνεται να είναι τόσο άνετοι, όταν συζητούμε, και στο χρόνο και στις διαδικασίες και να έχουν αυτή την αυτοπεποίθηση!». Ειλικρινά σας λέω ότι παρακαλούσα να έχουν σχέδιο βήτα, παρακαλούσα να είχαν στα χέρια τους κάτι που εμείς δεν ξέραμε.

Δυστυχώς, ήρθαν προχθές και τι μας είπαν; «Κύριοι, αν την Πέμπτη δεν ψηφίσετε», μας έλεγαν πριν την προηγούμενη Πέμπτη, «σε δυο μέρες, αν δεν ψηφίσετε τα είκοσι έξι νομοσχέδια, δε θα μπορεί ο υπουργός μας να πάει στην τρόικα και να έχει στα χέρια του ισχυρά επιχειρήματα». «Να πείσει για τι;». «Για το μνημόνιο». «Υπάρχει άλλη επιλογή, κύριε υπουργέ;». «Όχι, κύριοι. Είναι ή μνημόνιο ή κατάρρευση». Εδώ μας έφερε η αυτοπεποίθηση! Προχθές ανέμενα να έχουν δεύτερο άσο σε σχέση με τη στάση πληρωμών. Έλεγα τον Ιούλιο δεν έγινε η στάση πληρωμών ούτε τον Αύγουστο ούτε το Σεπτέμβριο, περνούσαν οι μήνες, λέω μπας και βρήκαν τη λύση, μακάρι να βρήκαν τη λύση! Ήρθαν χθες στη Βουλή, τη Δευτέρα, και τι μας είπε ο γενικός διευθυντής, ο σεβαστός φίλος Χρίστος Πατσαλίδης; «Κύριοι, ή βρίσκετε τα €250 εκατομ. σε δύο μέρες από τα ταμεία των ημικρατικών οργανισμών ή έχουμε στάση πληρωμών», με ό,τι σημαίνει αυτό παραμονές Χριστουγέννων. Στάση πληρωμών και συντάξεων!

Αυτά τα διλήμματα είχαν μπροστά τους η Βουλή και τα κόμματα και παρ' όλα αυτά πρέπει να παραδεχτούμε ότι όλοι μας, όλα τα πολιτικά κόμματα έχουμε δείξει ότι μπορούμε να είμαστε πιο ψηλά από τις περιστάσεις, όταν χρειάζεται. Εκεί που τα πράγματα έχουν φτάσει ο κόμπος έχει φτάσει στο χτένι. Και όλες οι πολιτικές δυνάμεις υπεύθυνα έχουμε εγκρίνει τα νομοσχέδια και στη συντριπτική τους πλειοψηφία θα εγκρίνουμε, απ' ό,τι έχω ακούσει στις τοποθετήσεις, σχεδόν ομόφωνα τους προϋπολογισμούς και, ναι, τα χρήματα που χρειαζόντουσαν πριν λίγες μέρες από τους ημικρατικούς πάλι έχουν πάρει και τη δική μας ανοχή στο να προχωρήσουν.

Εδώ πρέπει να σημειώσω ότι πέραν της πολιτικής ηγεσίας και οι συντεχνίες -που πολλές φορές μπήκαμε σε ρήξη με τις συντεχνίες- και η ΠΑΣΥΔΥ και η ΣΕΚ και η ΠΕΟ και η ΔΕΟΚ και οι υπόλοιπες οργανώσεις έχουν δείξει ότι, ναι, την κρίσιμη ώρα ξέρουν να είναι υπεύθυνες και σοβαρές και αυτό πρέπει να το παραδεχτούμε. Ο δε λαός μας, ο οποίος με απελπισία μάς βλέπει όλη αυτή την περίοδο να τρωγόμαστε μεταξύ μας αντί να του δίνουμε λύση στα προβλήματα, πέραν του 60% σχεδόν παρουσιάζεται να μας λέει: «Κύριοι, φέρτε μνημόνιο να τελειώνουμε! Εμείς το στηρίζουμε!». Αυτός ο λαός έχει δείξει ότι, ναι, αντέχει και

μπορεί κάποια κυβέρνηση ή και εμείς όλοι να στηριχτούμε πάνω του για ακόμα μια φορά, όπως στηριχτήκαμε το 1974.

Το ερώτημα είναι: Υπάρχει ελπίδα; Πρέπει να υπάρχει ελπίδα. Δυστυχώς, στο μυαλό όλων είναι τι θα είναι τα αποτελέσματα με την PIMCO, γιατί όλα αυτά που συζητούμε... Σκεφτείτε, αύριο αν αυτός ο οίκος αξιολόγησης κρίνει ότι χρειαζόμαστε ακόμη €5 δις απ' αυτά που υπολογίσαμε, πού θα πάμε; Και δυστυχώς ούτε εδώ βλέπω να υπάρχει σχέδιο βήτα· εύχομαι να υπάρχει, αλλά δεν υπάρχει ούτε εδώ σχέδιο βήτα.

Ποια είναι η ελπίδα εδώ που φτάσαμε; Πρέπει επιτέλους να κλείσουμε το μνημόνιο. Φτάσαμε στο σημείο η μόνη μας ελπίδα πριν την κατάρρευση να είναι το μνημόνιο. Πρέπει να κλείσουμε το μνημόνιο και ελπίζουμε να καταφέρουμε να έχουμε ένα χαμηλό επιτόκιο, ώστε να μπορέσει να ξεκινήσει σιγά σιγά η ανάπτυξη. Πρέπει παράλληλα με το μνημόνιο να κερδίσουμε ξανά την αξιοπιστία της Κύπρου στο διεθνή χώρο, είτε είναι Ευρωπαϊκή Ένωση είτε είναι διεθνής χώρος.

Τέλος, να ξεκινήσουμε άμεσα τα έργα ανάπτυξης, μαρίνες, καζίνο -να σταματήσουν οι αγκυλώσεις του παρελθόντος- τεχνολογικό πάρκο στο Πεντάκωμο, διεθνές συνεδριακό κέντρο στη Λεμεσό, συνεργασία επιτέλους του ιδιωτικού τομέα με το δημόσιο, να μειώσουμε τη γραφειοκρατία, για να γίνουν όλα αυτά που είπα ευκολότερα, και, τελευταίο και πιο σημαντικό, τερματικό υγροποίησης φυσικού αερίου και αγωγός μεταφοράς. Γιατί τα αναφέρω αυτά τα τελευταία με τόση έμφαση; Γιατί εδώ είναι η απάντηση στην κρίση, εδώ είναι η απάντηση στα διλήμματα. Και απαντώ σε κάποιους! Όταν εμείς λέμε ότι η μία πρόταση που είναι ενώπιον του κυπριακού λαού από τον κ. Γεώργιο Λιλλήκα είναι μία πρόταση λαϊκιστική, που δεν έχει καμία -αυτή τη στιγμή που προτείνεται- δυνατότητα να προσφέρει, γιατί δεν μπορούμε αυτή τη στιγμή, που προτείνεται αυτή η πρόταση, να διώξουμε την τρόικα, όπως λέει... Δεν μπορεί να γίνει αυτό! Απαντούμε εμείς, όταν μας ρωτούν «μα καλά, γιατί δεν τη βελτιώνετε;». Ακούστε: Μα, όλοι μας, όλοι μας, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΔΕΚ, έχουμε πρόταση απάντηση. Η πρόταση απάντηση είναι αυτό που λέμε “νορβηγικό μοντέλο”, που όλοι συμφωνούμε. Τι λέει αυτό το μοντέλο; Πρώτα απ' όλα, πάμε σε δύο παραμέτρους, αξία και πώς αξιοποιείς τα λεφτά. Για να έχει αξία το απόθεμά μας στην ΑΟΖ, θα πρέπει πρώτα απ' όλα να γίνει δεύτερη γεώτρηση, πιθανό και τρίτη γεώτρηση λένε οι ειδικοί. Για να αρχίσει να αποκτά αξία, πρέπει να έχεις τις υποδομές να το φέρεις και να το αξιοποιήσεις και να έχεις και τις αγορές, για να το αγοράσουν. Υπό αυτές τις προϋποθέσεις, ναι, θα έχει αξία και δε θα είναι ξεπούλημα η χρησιμοποίηση των κοιτασμάτων φυσικού αερίου. Απ' εκεί και πέρα, μόλις μπορείς να αξιοποιήσεις αυτά τα λεφτά, η πρώτη δουλειά που πρέπει να κάνεις είναι να τα ρίξεις στον κουρβανά ή να κάνεις αυτό που όλοι λέμε, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΔΕΚ, που στηρίζει τον ίδιο υποψήφιο που έχω αναφέρει προηγουμένως, το νορβηγικό μοντέλο; Τι λέει το νορβηγικό μοντέλο; Πρώτα απ' όλα, χρησιμοποίησε αυτά τα λεφτά για τις υποδομές του φυσικού αερίου -και αυτό πρέπει να κάνουμε, αν είμαστε συνετοί και σοβαροί- ακολουθώντας τα υπόλοιπα για τις υπόλοιπες γενιές και μικρό μέρος μόνο για τον κουρβανά.

Η πρώτη δουλειά ενός υπεύθυνου κράτους ή ενός υπεύθυνου πολιτικού δεν είναι να τάξει στον κόσμο φούρνους παξιμάδια την ώρα που πονεί, την ώρα που ο κόσμος είναι έτοιμος να πάρει κρίσιμες αποφάσεις και να δεχτεί κρίσιμες αποφάσεις, γιατί δεν έχει επιλογές, να του δίνει φρούδες ελπίδες. Είναι η ώρα η σωστή να καταλάβει ο κόσμος -και το έχει καταλάβει- ότι, ναι, μπορεί να περάσει την κρίση και, ναι, να 'ρθει το φυσικό αέριο την ώρα που μπορεί να 'ρθει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην καλύτερη δυνατή αξία, για να μην είναι ξεπούλημα. Και πρώτα απ' όλα να κάνουμε τι; Να πάρουμε αυτά τα λεφτά, για να έχουμε την υποδομή στα δικά μας τα χέρια. Και τι είναι η υποδομή; Είναι το τερματικό υγροποίησης, γιατί αν το φυσικό αέριο είναι ευλογία, το τερματικό υγροποίησης που θέλει €8 δις, για να κατασκευαστεί, είναι η ευλογία που στηρίζει και την εθνική μας κυριαρχία. Και όλα τα κόμματα λέμε στα υπομνήματά μας, που έχω διαβάσει, ότι πρέπει να είναι υπό τον έλεγχο του κράτους αυτές οι υποδομές. Δεν έχεις τα λεφτά, κράτος, για να πάρεις αυτές τις υποδομές. Πρέπει να τα βρεις από αλλού! Και θα τα βρεις από το φυσικό σου αέριο, από τα πρώτα χρήματα που μπορείς να αξιοποιήσεις.

Αυτές είναι οι προτάσεις οι δικές μας που αφορούν το φυσικό αέριο και κλείνω, εφόσον έχω φτάσει στο τέλος του χρόνου, λέγοντας ότι -πρέπει να το πούμε, παρ' όλο που συζητούμε μόνο τα οικονομικά δυστυχώς- δεν ξεχνούμε την τουρκική κατοχή, δεν ξεχνούμε την κατεχόμενη γη μας. Ο αγώνας για απελευθέρωση της πατρίδας συνεχίζεται και θα συνεχίζεται μέχρι την άγια μέρα της επιστροφής στα σπίτια, στις περιουσίες μας και στους τάφους των γονιών μας.

Καλά Χριστούγεννα, καλή χρονιά σε όλους!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ, ο κ. Γιώργος Λουκαΐδης του ΑΚΕΛ, βουλευτής Λευκωσίας.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ξεκινήσω με μια απολογία, γιατί νομίζω ότι και πάλι δεν αρθήκαμε στο ύψος των περιστάσεων και συνεχίσαμε στο ίδιο έργο, όπου είναι θεατές οι συμπολίτες μας, και το οποίο παίζεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Δεν αποφύγαμε ούτε και αυτή τη φορά μια έκρηξη λαϊκισμού, αφορισμών και ατεκμηρίωτων θέσεων και προσεγγίσεων. Είναι γόνιμο, δημιουργικό, αναγκαίο για τη δημοκρατία να γίνεται διάλογος με επιχειρήματα, με στοιχεία, με τεκμήρια και ο καθένας να υπερασπίζεται τη θέση του. Είναι απαξιωτικό στα μάτια των πολιτών αυτό που και σήμερα είδαμε να συμβαίνει από αρκετούς συναδέλφους.

Έχω καταθέσει την ομιλία μου που αφορούσε την παιδεία, όμως να ξεκινήσω την παρέμβασή μου με μία αναφορά στην παιδεία, σχολιάζοντας τη θέση του κ. Κυπριανού του Δημοκρατικού Συναγερμού ότι η δωρεάν παιδεία στα πανεπιστήμια είναι αστόχευτος λαϊκισμός. Είναι επανάληψη της θέσης του κ. Αναστασιάδη, της προεκλογικής, ότι θα βάλει δίδακτρα στα πανεπιστήμιά μας. Ασφαλώς διαφωνούμε κάθετα! Θεωρούμε ότι εντάσσεται στα πλαίσια της νεοφιλελεύθερης προσέγγισης του Δημοκρατικού Συναγερμού και για την παιδεία, αποτελεί συνέχεια της πολιτικής που επέβαλε αυτό το σώμα διά πλειοψηφίας με πρωτοστάτη το Δημοκρατικό Συναγερμό για παράταση του ορίου αφυπηρέτησης στην εκπαίδευση, που έχει αφήσει επτακόσιους τόσους εκπαιδευτικούς εκτός εργασίας...

ΕΥ. ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Είναι ψέματα! Δεν είναι σωστά καθόλου τούτα.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Αγαπητέ συνάδελφε, είμαι έτοιμος να κάνουμε και διάλογο. Βέβαια, χάνω χρόνο από το χρόνο μου. Τι είπα που είναι ψέμα; Ότι δεν επιβάλατε την παράταση του ορίου αφυπηρέτησης από το 60^ο στο 63^ο;

ΕΥ. ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Αυτό και για τα δίδακτρα.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Με συγχωρείτε;

ΕΥ. ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Αυτό και για τα δίδακτρα που είπατε δεν είναι ψέμα;

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Ε, εντάξει! Τι να σας πω;

Αν δεν έχετε ψηφίσει παράταση του ορίου αφυπηρέτησης από το 60^ο στο 63^ο, εγώ απολογούμαι, δεν έχω καμία δυσκολία, αλλά έχετε ψηφίσει και είναι όλη η αλήθεια! Τώρα θα πάμε πίσω, για να συζητούμε αν έχετε ψηφίσει αυτό το πράγμα; Είλικρινά διερωτώμαι!

Εδώ έχουμε φτάσει, αγαπητοί συνάδελφοι! Εδώ έχουμε φτάσει! Και είναι κρίμα, συνεχίζω, να κλαυθμυρίζουν κάποιοι σήμερα και να χύνουν κροκοδείλια δάκρυα, επειδή δυστυχώς η τρόικα έχει επιβάλει αυτό που έχει βάλει για την αύξηση κατά μίας διδακτικής ώρας, όταν κάποια κόμματα και πάλι -ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ, για να ακριβολογώ και να είμαι τεκμηριωμένος- εισηγούνται €20 εκατομ. αποκοπές από την παιδεία. Ουσιαστικά παρέπεμπαν σ' αυτό το μέτρο και στο μέτρο που αφορά την αύξηση του αριθμού των μαθητών κατά τμήμα, όπως το εισηγήθηκε ο κ. Αναστασιάδης στις εκπαιδευτικές οργανώσεις, όταν συναντήθηκε μαζί τους. Είναι αυτά τα κόμματα τα οποία, θέλω να θυμίσω, εμπόδισαν τη μονιμοποίηση μεγάλου αριθμού εκπαιδευτικών φέτος το καλοκαίρι προφανώς στα πλαίσια ενός ευρύτερου σχεδιασμού, για να γίνει αυτό που είδαμε να γίνεται με την τρόικα. Είναι αλήθειες αυτά. Και απολογήθηκε εξ όσων ενημερώθηκα ο κ. Αναστασιάδης στην οργάνωση των συμβασιούχων, όταν τον συνάντησαν, γι' αυτή τη στάση του κόμματός του και ο κ. Καρογιάν, για να ακριβολογώ, επίσης για τη στάση του δικού του κόμματος. Να μείνω ως εδώ για την παιδεία.

Πέντε χιλιάδες Σύροι, που έχουμε καλέσει να φιλοξενήσουμε στην Κύπρο, κύριε Κωνσταντίνου... Είναι ψέμα, κύριε Κωνσταντίνου!

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Έγινε σύσκεψη;

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Δεν έχει καμία σχέση με την αλήθεια. Δεν έχει απολύτως καμία σχέση με την αλήθεια! Έγινε σύσκεψη, κύριε Κωνσταντίνου, και η σύσκεψη αφορούσε -και έπρεπε να χειροκροτήσετε και να επικροτήσετε- την περίπτωση όπου θα υπάρξει ενδεχόμενο όχι να προσκαλέσουμε, να έρθει λόγω της έκρυθμης κατάστασης στη Συρία κόσμος απ' εκείνη τη χώρα, μέσω των κατεχομένων προφανώς. Και η Κύπρος πρέπει να είναι έτοιμη,

αν και εφόσον προκύψει ζήτημα. Αυτό το πράγμα είναι ένα και έπρεπε να επικροτηθεί και το να λέτε ότι έχουμε καλέσει, για να φιλοξενήσουμε ως αρχοντοχωριάτες, είναι εντελώς διαφορετικό και είναι ψέμα.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Κώστα Κωνσταντίνου)

Ξέρω ότι... Να παίρνω χρόνο από το Δημοκρατικό Συναγερμό, επειδή υπάρχει μια δυσκολία, δε θα αφήσουμε χρόνο για τους υπόλοιπους του κόμματος!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Κώστα Κωνσταντίνου)

Επειδή δε θα αφήσω χρόνο, αν αφαιρείται από το Δημοκρατικό Συναγερμό, δεν έχω καμία δυσκολία πραγματικά να κάνουμε διάλογο!

Κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Λέτε ψέματα και δε δέχεστε αυτό το οποίο είναι πραγματικότητα!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ! Ηρεμήστε!

Να συνεχίσει ο κ. Λουκαΐδης. Δε γίνεται αυτό το πράμα!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Εμείς μιλάμε τη γλώσσα της αλήθειας και ο κόσμος ας κρίνει ποιος λέει ψέματα και ποιος όχι. Πάω στο επόμενο ζήτημα, το οποίο αφορά την κριτική που έχει κάνει ο κ. Αναστασιάδης, και έχω ακούσει και τον κ. Βότση τώρα, σ' ό,τι αφορά το ότι δεν έγινε καλή διαπραγμάτευση. Το ερώτημα το πρώτο που τίθεται είναι γιατί ο κ. Αναστασιάδης, σε αντίθεση με το τι έκανε από το βήμα εδώ της Βουλής πέρσι έτσι εποχή, όπως και οι υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις που ζητούσαν μέρα παρά μέρα την παραίτηση του Προέδρου της Δημοκρατίας, αποφάσισε τον Ιούλιο να προειδοποιήσει τον Πρόεδρο να μη δραπτεύσει σαν λαγός και τον εμπιστευόταν να διαπραγματευτεί μέχρι τέλους το πιο σοβαρό ζήτημα ίσως των τελευταίων πολλών χρονών για την Κύπρο, που ήταν η διαπραγμάτευση με την τρόικα. Τον εμπιστευόταν προφανώς ο κ. Αναστασιάδης ή μάλλον τον βόλευε να διαπραγματευτεί, για να λέμε την αλήθεια και πάλι, ο Πρόεδρος Χριστόφιας το μνημόνιο, γιατί πολλά από τα μέτρα που είναι στο μνημόνιο βολεύουν και το Δημοκρατικό Συναγερμό. Ήταν οι πάγιες πολιτικές θέσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Βεβαίως, δικαιούται να ασκεί κριτική ο κ. Αναστασιάδης, ο οποίος έφτασε στο σημείο να καρφώσει πισώπλατα την Κύπρο απειλώντας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας με αστικές, πολιτικές και ποινικές ευθύνες, αν δεν υπόγραφε αμέσως μνημόνιο; Με ποιο περιεχόμενο; Εμείς, αγαπητέ φίλε Άγγελε -και βρέστε τις δηλώσεις μας- εξ υπαρχής αναδείξαμε τη δύσκολη θέση στην οποία βρισκόμασταν, τη σημαντικότητα της παραμέτρου που ονομαζόταν "χρόνος", γιατί είχαμε αδυναμία άντλησης πλέον κεφαλαίων δανεισμού από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, δε γίνονταν αποδεκτά τα ομόλογά μας, αλλά την ίδια ώρα λέγαμε ότι το πιο σημαντικό ήταν το περιεχόμενο του μνημονίου. Εσείς αγνοούσατε παντελώς το δεύτερο πιο ουσιαστικό στοιχείο και πιέζατε, όλοι οι υπόλοιποι, όλα τα κόμματα, προεξάρχοντας του Δημοκρατικού Συναγερμού όμως, για να είμαστε σωστοί, που έφτασε στο σημείο, που έχω πει, να λέει να υπογραφεί μνημόνιο άρον άρον, ανεξαρτήτως του περιεχομένου. Αυτή είναι όλη η αλήθεια.

Σ' ό,τι αφορά το ξέσπασμα λαϊκισμού από πλευράς του αγαπητού φίλου Λευτέρη -βλέπω τον να φεύγει- έχει πάρει πολύ συγκεκριμένες απαντήσεις από το συνάδελφο τον Αντρέα Φακοντή σ' ό,τι αφορά τους αιτητές ασύλου, τους Τουρκοκυπρίους και ούτω καθεξής. Εμείς δε μιλάμε με έναν ακραίο λαϊκισμό και με εκτρωματικές προτάσεις νόμου, που όχι μόνο δεν αντιμετωπίζουν το πρόβλημα, αλλά δημιουργούν προβλήματα στους Ελληνοκυπρίους, διότι σ' αυτό παραπέμπει η πρόταση νόμου που έχει κατατεθεί από πλευράς ΔΗΣΥ και ΔΗΚΟ. Με πράξεις αυτή η κυβέρνηση έχει μειώσει πάνω από 1000% τον αριθμό των αιτητών ασύλου. Είναι εκεί τα στοιχεία. Είναι εκεί τα στοιχεία με συγκεκριμένες δράσεις και ενέργειες και πολιτικές μαζί με τα υπόλοιπα που ανέφερε ο συνάδελφος, για να μην τα επαναλαμβάνω.

Θέλω να πάω και πιο εξειδικευμένα, για να αποκαταστήσουμε την αλήθεια με τεκμήρια και πάλι ως προς το τι έχει συμβεί στην οικονομία και γιατί φτάσαμε στο σημείο που είμαστε, εδώ. Είναι σημαντικό ο κόσμος να ξέρει την αλήθεια, γιατί δυστυχώς υπάρχει τεράστια παραπληροφόρηση, υπάρχει μια οργανωμένη διαστρέβλωση και έχουν χτιστεί μύθοι.

Πρώτος μύθος: Αυτή η κυβέρνηση άργησε να πάρει μέτρα. Θεωρούσε ότι θα μας αφήσει αλώβητους η κρίση. Κάποιος μπορεί να διαφωνεί με τον αριθμό των μέτρων που έχουν ληφθεί. Κάποιος μπορεί να λέει ότι έπρεπε να ληφθούν άλλα μέτρα, νεοφιλελεύθερα, όπως τα ήθελαν, όπως αυτό που αναφέρθηκε τώρα για την παιδεία, για την επιβολή διδάκτρων στα πανεπιστήμια ή για πετσόκομμα της ΑΤΑ, για πολλά άλλα τέτοια μέτρα, φορολόγηση του εφάπαξ από τότε, πετσόκομμα μισθών και ούτω καθεξής από το 2009, από το 2010. Έχει κάθε δικαίωμα να τα λέει βεβαίως.

Η αλήθεια όμως είναι ότι η κυβέρνηση πήρε έγκαιρα μέτρα. Ο Πρόεδρος ποτέ δεν είπε ότι θα μείνουμε αλώβητοι. Η δήλωσή του είναι εδώ, 14 Οκτωβρίου 2008. Εξέφρασε την ευχή να μείνει ο χρηματοπιστωτικός μας τομέας αλώβητος και σε ό,τι αφορά την πραγματική οικονομία είπε το εξής: «Βεβαίως, υπάρχει και η πραγματική οικονομία, θέμα πάνω στο οποίο θα πρέπει να εγκύψει η Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί η οικονομία δε σημαίνει...» κτλ. «Κατά συνέπεια, εμείς αν θα κάνουμε έναν προβληματισμό, και θα τον κάνουμε, είναι οι πιθανές έμμεσες επιπτώσεις τον επόμενο χρόνο στη δική μας πραγματική οικονομία σε σχέση με τον τουρισμό, τις κατασκευές...». Και, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, λήφθηκαν μέτρα τέλος του 2008, λήφθηκε το δεύτερο πακέτο το Φεβρουάριο του 2009 και, αν θέλουμε και ανεξάρτητο κριτή, για να επιβεβαιώσει ποιος λέγει την αλήθεια, να τι έλεγε η φθινοπωρινή έκθεση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2009: «Ως αντίδραση στην κρίση η κυπριακή κυβέρνηση έδρασε έγκαιρα, υιοθετώντας μέτρα τόνωσης της οικονομίας και διαρθρωτικά μέτρα που συμποσούνται στο 1,5% του ΑΕΠ της χώρας». Αυτά τα λέγει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και πάλι με τεκμήρια, όχι με αφορισμούς, αγαπητοί συνάδελφοι.

Δεύτερος μύθος: Η αντιπολίτευση από την αρχή εισηγείτο τη λήψη μέτρων και η κυβέρνηση κώφευε στις εκκλήσεις της. Βεβαίως, ήθελαν, όπως είπα προηγουμένως, μέτρα. Αυτό είναι αλήθεια. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός, το ΔΗΚΟ και οι υπόλοιποι σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις. Ποια μέτρα ήθελαν όμως; Μέτρα στη νεοφιλελεύθερη προκρούστεια λογική και φιλοσοφία τους. Την ίδια ώρα όμως υπάρχει ακόμα μια αλήθεια. Αυτά τα κόμματα λαϊκίζαν και αφαιρούσαν έσοδα από το κράτος στις χρονιές που αναφερόμαστε και επιβάρυναν τα δημόσια οικονομικά, αφαιρώντας και τη δυνατότητα εσόδων.

Να σας αναφέρω κάποια τεκμήρια και πάλι, που τεκμηριώνουν τις αντιφάσεις σας και την ανειλικρίνειά σας; Συγκεκριμένα, πρώτον, μείωση από πλευράς σας του ΦΠΑ στα κέντρα αναψυχής χωρίς κανένα όφελος για την οικονομία, με αποτέλεσμα να απολέσει δεκάδες εκατομμύρια έσοδα το κράτος. Δεύτερον, πρόταση νόμου για άμεση παραχώρηση όλων των δικαιωμάτων, πλήρων δικαιωμάτων, στους εκ μητρογονίας πρόσφυγες. Περίπου €70 εκατομ. απώλειες το χρόνο· δική σας πρόταση νόμου! Σκεφτόσασταν τα δημόσια οικονομικά, όταν καταθέτατε και προωθούσατε αυτή την πρόταση νόμου; Άρνηση να υπερψηφίσετε το 2010, αγαπητοί συνάδελφοι, τη στόχευση του επιδόματος τέκνου και τη φοιτητική χορηγία. Όχι το 2011! Από το 2010 κατέθεσε η κυβέρνηση πρόταση για στόχευση. Τι μας λέγατε τότε; Ας πούμε σήμερα για τον υποψήφιό σας τι έλεγε, για να μιλήσω για τον κ. Αναστασιάδη, και πάλι με τεκμήρια. Στις 27 Μαΐου 2010, για να τα βρίσκετε στο ΚΥΠΕ· μπορείτε να το βρείτε. «Δεν μπορεί να καλούμαστε σε συναιδέσουμε σε αποκοπές κοινωνικών παροχών, για να διασφαλίσουμε ότι το κράτος θα συνεχίσει ανεπιτυχώς να παριστάνει τον επιχειρηματία». Συμπυκνώνεται όλη η φιλοσοφία του Δημοκρατικού Συναγερμού σε ό,τι αφορά το δεύτερο κομμάτι, το κράτος επιχειρηματία. Καμιά επιχειρηματική δραστηριότητα του κράτους είναι νεοφιλελευθερισμός· αυτό σημαίνει ξεπούλημα των ημικρατικών οργανισμών, θέση την οποία επανέλαβε ο κ. Αναστασιάδης στη συνέντευξή του στον "Πολίτη". Και ας μη βγάζει ανακοινώσεις ο αγαπητός φίλος Χάρης -δεν ξέρω ποιος την έβγαλε- να μας λέει ότι δεν είναι θέσεις για ιδιωτικοποιήσεις -σημερινή ανακοίνωση- δεν έχει θέση υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων ο Δημοκρατικός Συναγερμός. Όταν λες "καμιά επιχειρηματική δραστηριότητα του κράτους", τι εννοείς; Τι εννοείς; Αλλά πάω πίσω στις κοινωνικές παροχές. Απορρίψατε τη στόχευση των κοινωνικών παροχών τότε. Παρακάτω απορρίψατε και μέχρι σήμερα έχετε στείλει στις ελληνικές καλένδες τα τρία πιο σημαντικά από τα είκοσι δύο μέτρα στα πλαίσια ολοκληρωμένου πακέτου μέτρων αντιμετώπισης της φοροδιαφυγής που είχε καταθέσει αυτή η κυβέρνηση. Και αυτά τα τρία μέτρα, απόδοση προσωπικής ευθύνης διευθυντών, απαγόρευση ή αποξένωση τελευταίου ακινήτου από νομικά πρόσωπα, απαγόρευση αποφυγής καταβολής κεφαλαιουχικών κερδών, αφορούν το 70% του συνόλου των καθυστερημένων φόρων στο ΤΕΠ, το οποίο αφορά τα νομικά πρόσωπα. Τα έχετε κρατημένα στα συρτάρια, στις ελληνικές καλένδες και αφαιρείτε βεβαίως σημαντικά έσοδα από το κράτος.

Να σας θυμίσω και το τελευταίο, την αύξηση βεβαίως του εταιρικού φόρου προσωρινά, για να μη μας πείτε τα γνωστά, για μόνο δύο χρόνια, 1%, που θα κρατούσε την Κύπρο ως την πιο ανταγωνιστική, σ' ολόκληρη την Ευρωζώνη, φορολογική πραγματικότητα και βεβαίως την αύξηση της φορολογίας στην ακίνητη ιδιοκτησία, που αφορούσε τους μεγαλοϊδιοκτήτες, την οποία επίσης απορρίψατε και αποστερήσατε συνολικά εκατοντάδες εκατομμύρια έσοδα από το κράτος.

Τρίτος μύθος: «Η κυβέρνηση μοίραζε τσιεκκούδκια στον κόσμο μη στοχευμένα». Αυτό το είπε ο Αβέρωφ Νεοφύτου, ο συνάδελφος, στις 27 Αυγούστου 2009. Είναι αλήθεια, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι αυτή είναι η πρώτη κυβέρνηση που έχει στοχεύσει τις κοινωνικές παροχές; Είναι απόλυτη αλήθεια! Και είπα προηγουμένως ό,τι εσείς απορρίψατε το 2010. Ακόμα μια αλήθεια που πρέπει να λεχθεί. Ποιος έδωσε τις πιο ψηλές ποσοστιαία κοινωνικές παροχές όχι ως θέση φιλοσοφική, πολιτική, για να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις από την κρίση στις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, αλλά ως ψηφοθηρία, ως προεκλογική σκοπιμότητα; Όχι αυτή η κυβέρνηση· Το 2007 η κυβέρνηση Τάσσου Παπαδόπουλου! 19,1% ήταν η αύξηση και ήταν η μεγαλύτερη! Δέστε τα στοιχεία που έχετε στους προϋπολογισμούς. Είναι εκεί καταγραμμένο ποιος έδωσε τη μεγαλύτερη αύξηση σε κοινωνικές παροχές και αστόχευτα, για να λέμε τα πράγματα με τ' όνομά τους.

Μύθος ή καλύτερα αφορισμός τέταρτος: Η πολιτική της κυβέρνησης οδήγησε στην καταστροφή την οικονομία. Παρέλαβε πλεονάσματα και παραδίδει ελλείμματα η κυβέρνηση. Βεβαίως, το δεύτερο είναι αλήθεια. Παρέλαβε πλεονάσματα η κυβέρνηση και παραδίδει ελλείμματα. Δεν μπορεί να αμφισβητηθεί. Αυτό

το πράγμα πρέπει να το δούμε ξεκομμένο από τις εξελίξεις που είχαμε τα τελευταία χρόνια; Προφανώς όχι. Δε θα πρέπει να λάβουμε υπόψη το τσουνάμι της χειρότερης καπιταλιστικής κρίσης στην ύπαρξη του καπιταλιστικού κόσμου, το οποίο έχει ασφαλώς επηρεάσει και την Κύπρο με ιδιαίτερα αρνητικές παρενέργειες; Δε θα πρέπει να λάβουμε υπόψη μας το τσουνάμι, το δεύτερο τσουνάμι, που ήρθε από την Ελλάδα μέσω των τραπεζών μας και οδήγησε σ' αυτές τις τεράστιες ζημιές; Δε θα πρέπει να επιμετρήσουμε -και έχω βρει τα στοιχεία επίσης, συνάδελφοι- ότι δε μας έφτανε η χειρότερη καπιταλιστική κρίση, είχαμε και το σπάσιμο της φούσκας των ακινήτων από το 2008 και μετά; Τα στοιχεία τι λένε, αγαπητοί φίλοι; Το 2007 -και εδώ δικαιολογούνται τα πλεονάσματα και πάλι, είναι στα δεφτέρια σας- είχαμε έσοδα από την ακίνητη ιδιοκτησία. Μόνο από την ακίνητη ιδιοκτησία, €790 εκατομ. Είναι εκεί τα στοιχεία! Πόσα είχαμε τα τελευταία τέσσερα χρόνια και το 2012 μαζί μέσο όρο; €200 εκατομ. μέσο όρο. Δηλαδή μιλάμε για €600 εκατομ. τόσα διαφορά, κάμετέ τα επί τέσσερα, πόσα δισεκατομμύρια βγαίνουν; Αν συνεχίζαμε με αυτούς τους ρυθμούς -που ήταν αδύνατο, γιατί περί φούσκας επρόκειτο- προφανώς η κατάσταση στα δημόσια οικονομικά θα ήταν πολύ, μα πολύ διαφορετική. Δε λαμβάνεται υπόψη, ωσάν να μην υπήρχε, το σπάσιμο της φούσκας των ακινήτων, την οποία, επαναλαμβάνω, διαβάζετε μπροστά σας.

Και το τελευταίο, που νομίζω ότι είναι το αυτόνοτο και οι πολίτες καταλαβαίνουν πολύ καλά σ' ό,τι αφορά αυτό που μας βρήκε. Θα μπορούσε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και η κυβέρνηση με ένα μαγικό ραβδί να αποτρέψουν αυτό που συνέβη στην Ισπανία, αυτό που συνέβη στην Ιταλία, αυτό που συνέβη στην Ιρλανδία; Και αναφερόμαστε στην ανεργία, στη διόγκωση του δημόσιου χρέους, στα δημοσιονομικά προβλήματα, στην ύφεση, σ' ολόκληρο το νότο στην Ευρώπη. Στη Σλοβακία, στην Ευρωζώνη, στις χώρες του ΟΟΣΑ, που από 73%, σας παρακαλώ, δημόσιο χρέος το 2007 πάει στο 110%; Στον αναπτυσσόμενο κόσμο δηλαδή! Πώς θα μπορούσε αυτό το πράγμα να είχε αποφευχθεί; Μόνο με έναν τρόπο. Κατηγορείτε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι τάχατες είχε πει ότι θα μείνουμε αλώβητοι, αλλά οι μόνοι που όντως θεωρείτε ότι θα έπρεπε να μείνουμε αλώβητοι απ' αυτή την κρίση είστε εσείς! Ότι θα γινόταν κοσμοχάλασμος γύρω μας, αλλά η Κύπρος θα έμενε αλώβητη. Αυτή είναι δική σας θέση, όχι του Προέδρου της Δημοκρατίας! Και αυτό αποδεικνύει ο τρόπος με τον οποίο τοποθετείστε.

Θέλω να πω ακόμα κάτι για το λόγο που φτάσαμε στην προσφυγή στο Μηχανισμό Στήριξης. Με μια κουβέντα να πω ότι διαρθρωτικά προβλήματα υπήρχαν για δεκαετίες, όπως είπε ο φίλος ο Άγγελος. Με βεβαιότητα έπρεπε γρηγορότερα να είχαμε ενεργήσει όλες οι πολιτικές δυνάμεις. Αλλά ακόμα και με αυτά τα συσσωρευμένα διαρθρωτικά προβλήματα που παρέλαβε τούτη η κυβέρνηση και σταδιακά ξεκίνησαμε να τα αντιμετωπίζουμε, ισχυριζόμαστε ότι ήταν απόλυτα διαχειρίσιμη η κατάσταση των δημοσίων οικονομικών. Ποτέ δε θα προσφεύγαμε στο Μηχανισμό Στήριξης, αν δεν υπήρχε η τεράστια ζημιά των τραπεζών. Λέχθηκε προηγουμένως ότι έχουμε τη δεύτερη μεγαλύτερη ζημιά σ' ολόκληρη την ιστορία μετά την Ινδονησία. Και ξέρετε, είμαστε 16 μονάδες κάτω ως ποσοστό του ΑΕΠ από την Ιρλανδία, η οποία έχει άριστους δημοσιονομικούς δείκτες που δε θα μπορούσαν να ήταν καλύτεροι, αλλά ήταν η πρώτη χώρα που χρειάστηκε να προσφύγει στο Μηχανισμό. Επειδή λέχθηκε από τον κ. Αναστασιάδη χθες, και πάλι με τεκμήρια και στοιχεία, να σας πω ότι, όταν αποκλειόμασταν από τις αγορές επίσης -έχω εδώ τα στοιχεία της Eurostat- ήμασταν στο 63,8 δημόσιο χρέος, όταν η Ευρωζώνη ήταν 80,3, 23 μονάδες λιγότερες. Είκοσι τρεις μονάδες λιγότερες δημόσιο χρέος πώς δικαιολογεί τον αποκλεισμό μας από τις αγορές, αν δεν είναι στις τράπεζες στις οποίες οφείλεται 100% ο αποκλεισμός μας από τις αγορές; Έτσι; Και η προσφυγή στο Μηχανισμό. Δεν αναφέρομαι στα προβλήματα που όντως υπήρχαν στο δημοσιονομικό τομέα.

Τελειώνω με την ύφεση. Είπε όντως ο Χαρίλαος Σταυράκης, ο πρώην Υπουργός Οικονομικών, ότι ξεφύγαμε από την ύφεση. Θα προτιμούσα να είναι πιο φειδωλός ο κ. Σταυράκης, για να είμαι ειλικρινής, αλλά ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου είπε το ίδιο πράγμα, αγαπητοί συνάδελφοι, και πάλι με στοιχεία και τεκμήρια, για να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Στις 16 Φεβρουαρίου 2011: «Ουδείς αμφισβητεί ότι η οικονομία μπήκε σε ρυθμούς ανάκαμψης αδύναμους το 2010, που θα βελτιωθούν το 2011 και το 2012». Αβέρωφ Νεοφύτου. Τι έχει πει ο κ. Αθανάσιος Ορφανίδης δυο μέρες προηγουμένως, διότι υπήρχε ένας πολύ καλός συντονισμός μεταξύ τους, και πάλι γραπτώς στο ΚΥΠΕ το βρίσκετε. Στις 15 Φεβρουαρίου 2011: «Στην Κύπρο παρατηρείται μια σταδιακή οικονομική ανάκαμψη, με το ρυθμό ανάπτυξης να προβλέπεται να φτάσει στο 1,5% με 2% το 2011 και με ευνοϊκές προοπτικές για συνέχιση της ανοδικής πορείας το 2012». Πιο πάνω από το 2%. Πιο πάνω! Η μαγική συνταγή, για να ξεφύγουμε από την κρίση, είναι η ανάπτυξη. Ο τέως Διοικητής, που πολεμούσε από το πρωί μέχρι το βράδυ την κυβέρνηση, λέει ότι θα πηγαίναμε σε ρυθμούς το 2012 πάνω από το 2%. Αυτό ήταν αποτέλεσμα της πολιτικής που ακολουθήθηκε με όλα τα ψεγάδια, τις αδυναμίες και βεβαίως και λάθη, τα οποία δεν μπορούν να αποφευχθούν από κανέναν.

Σας ευχαριστώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Γιώργου Λουκαΐδη ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Λουκαΐδη.

Να παρακαλέσω τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού, τον κ. Τάσο Μητσόπουλο, να έρθει στο βήμα. Και να ετοιμάζεται ο κ. Γιάννος Λαμάρης από το ΑΚΕΛ.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε υπουργέ,

Χαίρομαι ειλικρινά, γιατί ο προλαλήσας συνάδελφος μέσα στην εκτενή του ομιλία φρόντισε να περιλάβει και κάποια ψήγματα αυτοκριτικής. Αναγνώρισε π.χ. ότι η κυβέρνηση παρέλαβε πλεονάσματα και παραδίδει σήμερα ελλείμματα. Χωρίς ωστόσο να μπει στη βάσανο να τεκμηριώσει για ποιο ακριβώς λόγο έχουμε βρεθεί σήμερα σε αυτή τη δεινή οικονομική κατάσταση. Απέδωσε τα πάντα στη διεθνή συνωμοσία, στην κρίση του καπιταλιστικού συστήματος, στον υποσκαπτικό και υπονομευτικό ρόλο της αντιπολίτευσης, στην πλουτοκρατία και δεν ξέρω εγώ σε τι άλλο. Και παρέλειψε να πράξει το εντελώς απλό και αυτονόητο, να αναλάβει μερίδιο ευθύνης για την απάθεια, την ασύγγνωστη αδιαφορία την οποία επέδειξε η κυβέρνηση, η οποία επέμενε εδώ και πέντε χρόνια να αγνοεί τα μηνύματα, να αγνοεί τις προειδοποιήσεις και να αποφεύγει να θωρακίσει με μέτρα προληπτικά την κυπριακή οικονομία από την ένταση της επερχόμενης οικονομικής κρίσης.

“Λαϊκισμός”, επειδή έγινε πολύς λόγος για λαϊκισμό, λαϊκισμός, αγαπητές φίλες και αγαπητοί φίλοι, είναι και το να ερμηνεύεις τους αντιπάλους σου με τρόπο αυθαίρετο. Να τους βάζεις λόγια στο στόμα τους. Σε αυτό δυστυχώς το σφάλμα υπέπεσε και ο προηγούμενος αγορητής, ο οποίος θέλησε, μεταξύ άλλων, να αποδώσει στο Νίκο Αναστασιάδη και στο Δημοκρατικό Συναγερμό προθέσεις για εισαγωγή τελών στα δημόσια πανεπιστήμια και για ένα σωρό άλλα πράγματα, τα οποία δεν είναι έτσι όπως ακριβώς τα περιγράφει. Έκαμε λόγο ο προηγούμενος ομιλητής και για το ότι τάχατες το μνημόνιο το οποίο συνομολόγησε η κυβέρνηση με την τρόικα είναι το προϊόν ενός εκβιασμού από πλευράς του Νίκου Αναστασιάδη προς τον Πρόεδρο Χριστόφια. Θα ήθελα ειλικρινά, αγαπητοί συνάδελφοι, να αποφασίσετε τι τελικά είναι αυτό το μνημόνιο! Είναι προϊόν απειλών και εκβιασμού της αντιπολίτευσης πάνω στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ή είναι το αποτέλεσμα μιας σιβαρής διαπραγμάτευσης του Προέδρου και της κυβέρνησης με την τρόικα, όπως τουλάχιστον εσείς την παρουσιάζετε από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης;

Εμείς, είναι γεγονός, εμείς και ο Νίκος Αναστασιάδης προειδοποιήσαμε ότι θα αναζητήσουμε ευθύνες για το γεγονός ότι δεν υπήρξε εναλλακτικό σχέδιο δράσης στο ενδεχόμενο της μη υπογραφής του μνημονίου. Και θα αναζητήσουμε ευθύνες για το ενδεχόμενο χρεοκοπίας και κατάρρευσης της κυπριακής οικονομίας και αυτό είναι στάση ευθύνης.

Αποσιωπά ο αγαπητός συνάδελφος, και οι υπόλοιποι ομιλητές εκ μέρους του ΑΚΕΛ, το γεγονός ότι σύσσωμη η αντιπολίτευση αιρόμενη στο ύψος των περιστάσεων εξέφρασε ετοιμότητα, τόλμη και πολιτική βούληση στήριξης στη διαμόρφωση ενός κυπριακού μνημονίου, πριν η τρόικα έρθει να επιβάλει το δικό της. Πέραν τούτου, εκφράσαμε επίσης την ετοιμότητά μας να συμμετάσχουμε ενεργά στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, θέλοντας με τον τρόπο αυτό να δώσουμε έμπρακτη στήριξη στην κυβερνητική προσπάθεια. Επέλεξε η κυβέρνηση μια μοναχική πορεία. Εμείς σεβαστήκαμε αυτή την επιλογή της και εκφράσαμε την ελπίδα και την προσδοκία η κατάληξη της διαπραγμάτευσης να είναι θετική προς όφελος του κυπριακού λαού. Δυστυχώς, το αποτέλεσμα της διαπραγμάτευσης είναι κατώτερο των δικών μας τουλάχιστον προσδοκιών, αλλά, είμαι βέβαιος, και των προσδοκιών του κυπριακού λαού.

Έγινε πολύς λόγος σήμερα για τον καπιταλισμό. Και θα ήθελα να υπενθυμίσω κάτι που έχω και άλλες φορές αναφέρει από το βήμα αυτό, ότι δηλαδή ο καπιταλισμός είναι το σύστημα εκείνο το οποίο διαχρονικά σπίζεται μέσα από την αυτοκαταγγελία και την αυτοκριτική του. Ο καπιταλισμός είναι το σύστημα που διέπει τις οικονομικές σχέσεις των ανθρώπων από συστάσεως κόσμου, από την εποχή των ανταλλακτικών κοινωνιών και παρά ταύτα εξακολουθεί με παραλλαγές να υφίσταται οδηγώντας την ανθρωπότητα στην πρόοδο, σε αντίθεση με κάποια άλλα συστήματα, τα οποία κατέρρευσαν κάτω από το βάρος της λαϊκής κατακραυγής, της λαϊκής δυσαρέσκειας, των λαϊκών εξεγέρσεων μέσα στη βία και μέσα στο αίμα και αφού προηγουμένως διέλυσαν κράτη, οικονομίες και κοινωνίες. Και θα ήθελα επίσης να πω ότι οι θεωρητικοί του φιλελευθερισμού υπήρξαν διαχρονικά σταθεροί και απαρασάλευτοι πολέμιοι της λογικής του συγκεντρωτισμού και τούτο, γιατί πίστευαν και εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι ο συγκεντρωτισμός και η κεντρικά σχεδιαζόμενη οικονομία συγκεντρώνει υπέρμετρη δύναμη, εξουσία, πολιτική και οικονομική, στα χέρια ολίγων, οι οποίοι μάλιστα δεν προέρχονται μέσα από διαδικασίες λαϊκής νομιμοποίησης, και το γεγονός αυτό της υπερσυγκέντρωσης δύναμης και εξουσίας οδηγεί σε φαινόμενα, στην εκτροπή φαινομένων διαφθοράς και διαπλοκής και στην καταπίεση των ευρύτερων κοινωνικών στρωμάτων.

Έγινε λόγος επίσης για το ενδεχόμενο υπογραφής δευτέρου μνημονίου και ακούμε τις τελευταίες μέρες και τον υποψήφιο του ΑΚΕΛ, τον καθ' όλα συμπαθή κ. Σταύρο Μαλά να εξορκίζει το ενδεχόμενο υπογραφής ενός δεύτερου μνημονίου. Θα ήθελα ωστόσο να πω ότι θα ανέμενα από δύο κατά τα άλλα επιμελείς πολιτικούς, τον κ. Μαλά και έναν καθ' όλα ευπαιδευτο συνάδελφο από την πτέρυγα του ΑΚΕΛ, να έχουν

διαβάσει το περιεχόμενο του μνημονίου. Γιατί, αν το διάβαζαν, θα είχαν συνειδητοποιήσει ότι το ίδιο το μνημόνιο το οποίο η κυβέρνηση έχει συνομολογήσει, κυβέρνηση στην οποία επίλεκτο στέλεχος ήταν ο κ. Μαλάς μέχρι πριν από ένα-δύο μήνες, προβλέπει το ενδεχόμενο, αν όχι τη βεβαιότητα, υπογραφής και δεύτερου και τρίτου μνημονίου. Προβλέπει, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα αναπροσαρμογής των ρητρών του μνημονίου ανάλογα με το ρυθμό επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων, προβλέπει μελέτη για το συνταξιοδοτικό, για το ΓΕΣΥ, για τους μισθούς στη δημόσια υπηρεσία, τη δυνατότητα αποκρατικοποιήσεων, εάν το δημόσιο χρέος κριθεί μη βιώσιμο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Λένιν έλεγε ότι μερικές φορές περνάνε δεκαετίες ολόκληρες, χωρίς να γίνεται τίποτα. Και ξαφνικά γίνονται τα πάντα μέσα σε λίγες μέρες. Ε, ναι, τέτοιες μέρες βιώνουμε και σήμερα, αγαπητοί συνάδελφοι! Αυτές ακριβώς τις δύσκολες μέρες που έχει επικαθίσει πάνω στην κυπριακή κοινωνία η μελαγχολία, η απογοήτευση, η απαισιοδοξία, εμείς πέραν όλων των άλλων φιλοδοξούμε να εκφράσουμε και τρεις κατηγορίες ανεκπροσώπητων μέχρι σήμερα Κυπρίων. Να εκφράσουμε τους αγέννητους, στις πλάτες των οποίων έχουμε φορτώσει τα βάρη μιας κίβδηλης δικής μας ευμάρειας και οι οποίοι αγέννητοι θα κληθούν να πληρώσουν το βαρύ και ασήκωτο τίμημα της δικής μας αφροσύνης. Να εκφράσουμε τις στρατιές των χιλιάδων ανέργων, που γνωρίζουν ότι μόνο με μια ανταγωνιστική οικονομία, μόνο με την ανάπτυξη και τις επενδύσεις θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. Να εκφράσουμε τέλος τα παιδιά μας, τα παιδιά μας που δε θα έχουν μέλλον σε μια πατρίδα που μαραζώνει και φθίνει και που εμείς ωστόσο αυτά τα παιδιά δε θα τα παραδώσουμε ούτε στην απόγνωση ούτε στην ξενιτιά!

Η συζήτηση λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, για τον προϋπολογισμό του 2013 διεξάγεται μέσα σε αυτό το κλίμα και αναδεικνύει δύο εκ διαμέτρου αντίθετες σχολές σκέψης για την οικονομική πολιτική της χώρας.

Από τη μια βρίσκονται οι δυνάμεις εκείνες που με αυτοκριτική τόλμη αναγνωρίζουν τα λάθη που διαπράχθηκαν στο παρελθόν και που διέπραξαν στο παρελθόν και από την άλλη εκείνοι που θεωρούν ότι ευθύνες έχουν όλοι εκτός από τους ίδιους που ασκούσαν την οικονομική διαχείριση στον τόπο τα τελευταία πέντε χρόνια. Εκείνοι που εξακολουθούν να πιστεύουν ότι η συνταγή για έξοδο από το φαύλο κύκλο της κρίσης είναι η επανάληψη των ίδιων δοκιμασμένων και αποτυχημένων πολιτικών πρακτικών που μας έφεραν στο χείλος της οικονομικής χρεοκοπίας.

Από τη μια εμείς, που με πολιτικό και προσωπικό κόστος κάναμε έγκαιρα λόγο για την αδήριτη ανάγκη λήψης προληπτικών μέτρων, πριν έρθει η τρόικα να τα επιβάλει, που στηρίξαμε τη λογική ότι σήμερα θα πρέπει να υποβληθούμε σε θυσίες, ώστε να υπάρχει μέλλον για τις νέες γενιές, και από την άλλη όσοι αλόγιστα κατασπατάλησαν τα πλεονάσματα των κρατικών ταμείων και επέμεναν να εξωραϊζουν τη σκληρή πραγματικότητα, αλλά ακόμη και σήμερα από το βήμα αυτό να τάζουν διορισμούς στο δημόσιο τομέα.

Από τη μια εμείς, που με αίσθημα ευθύνης αναλαμβάνουμε το τιτάνιο έργο να κρατήσουμε τη χώρα όρθια, να αποκαταστήσουμε το κλονισμένο κύρος της, να επαναφέρουμε την αξιοπρέπεια και την αυτοπεποίθηση στα λαό μας και να την οδηγήσουμε τη χώρα σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης. Από την άλλη εκείνοι που πολεμούν να ακυρωθεί κάθε προσπάθεια μεταρρύθμισης, αλλαγής και εκσυγχρονισμού.

Από τη μια όσοι προσπαθούμε με σκληρή διαπραγματεύση και έργα να κρατήσουμε την Κύπρο μέσα στον ευρωπαϊκό πυρήνα και στο διεθνές προσκήνιο και από την άλλη όσοι είναι διατεθειμένοι να παίξουν στα ζάρια τη διεθνή υπόληψη της χώρας, που μέσα από ανέξοδα συνθήματα κάνουν λόγο για μια δήθεν εθνική στάση, αδιαφορώντας αν η τακτική τους αυτή στην ουσία οδηγεί σε απομόνωση, εσωστρέφεια, περιθωριοποίηση, εθνική καταστροφή.

Δε συνηθίζω να πιστώνω τους άλλους με κακές προθέσεις. Πιστεύω ειλικρινά ότι όσοι ανήκουν στη σχολή σκέψης που απορρίπτει το δρόμο της αλλαγής και της ευθύνης δεν το κάνουν από κάποια δολερή σκοπιμότητα. Επιβεβαιώνουν απλώς στην πράξη ότι η παλιά νοσηρή και βαθιά συντηρητική νοοτροπία που υπαγόρευε στο σύνολο του πολιτικού συστήματος να χαϊδεύει αυτά, να είναι αρεστό με κάθε τρόπο και σε κάθε εποχή συνεχίζει να υφίσταται ακόμη και σήμερα, παρά τα δεινά που συσσώρευσε στον τόπο.

Το να ανήκει κάποιος στο χώρο της αντιπολίτευσης και να υποστηρίζει την ανάληψη ευθυνών και πολιτικού κόστους είναι δύσκολο και ψυχοφθόρο. Είμαι βέβαιος πως για κανένα μέλος της Βουλής, αλλά ιδιαίτερα για κανένα βουλευτή της αντιπολίτευσης, που επαναληπτικά προειδοποιούσε την κυβέρνηση για τις συνέπειες της απραξίας της, δεν είναι εύκολο να ψηφίζει τα μέτρα που ψηφίστηκαν τις τελευταίες μέρες, αλλά ούτε και τον προϋπολογισμό.

Η ψήφος των βουλευτών στον προϋπολογισμό δεν είναι ψήφος εμπιστοσύνης στην κυβέρνηση, είναι ψήφος εμπιστοσύνης στο μέλλον της Κύπρου και στις ανεξάντλητες δυνάμεις του λαού μας. Αποτελεί ένα ακόμη δείγμα ευθύνης της παράταξής μας, που έρχεται να ενισχύσει με το κύρος και τη συνέπειά της το μεγάλο και δύσκολο αυτό βήμα, που πρέπει να γίνει, για να ανακτήσουμε την καταρρακωμένη αξιοπρέπειά μας.

Πριν χαράξουμε τη στρατηγική μας για το μέλλον, πρέπει να αποτιμήσουμε πρώτα την πορεία μας στο παρελθόν. Και νομίζω ότι λίγοι πλέον αμφισβητούν ότι η χώρα βιώνει μια κρίση που εκτός από δημοσιονομική είναι και ηθική, αλλά και κρίση παραγωγικού μοντέλου. Ένα παραγωγικό μοντέλο που στηρίχθηκε σχεδόν μονομερώς στην ανεξέλεγκτη δημοσιονομική επέκταση, σε έναν ασύδοτο καταναλωτισμό, σε μια πρωτοφανή απληστία, που ήρθε να σαρώσει πολλές από τις διαχρονικές και παραδοσιακές αξίες και αρχές αυτής της κοινωνίας.

Η κυβέρνηση, δέσμια αυτής της πρακτικής, κατάφερε τα τελευταία πέντε χρόνια να δαπανά ετησίως €1 δις περίπου περισσότερα απ' ό,τι παρήγαγε. Κυρίως μέσω της αλόγιστης επέκτασης ενός αδηφάγου και εντόνως ελλειμματικού κράτους, το οποίο αύξανε διαρκώς τις δαπάνες του. Δαπάνες που δεν μπορούσε όμως να καλύψει από τα φορολογικά του έσοδα. Το μεγάλο έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, το οποίο ευθύνεται για την εξάρτηση της χώρας μας από τον εξωτερικό δανεισμό, οφείλεται κυρίως στο διαρκές έλλειμμα του δημόσιου τομέα.

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ήρθε να προστεθεί η τραπεζική κρίση. Τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του τόπου, δέσμια της ίδιας ακριβώς νοσηρής αντίληψης που ενθαρρύνει έναν άπληστο και ακόρεστο καταναλωτισμό, εφάρμοσαν πολιτικές που οδηγούσαν στη δημιουργία νέων τεχνητών αναγκών. Σε μια επεκτατική πολιτική ενθάρρυνσης του ιδιωτικού δανεισμού, σε μια ξέφρενη κούρσα προσφορών χωρίς όρια, αναστολές και ηθικούς φραγμούς. Οι ηγεσίες των τραπεζών βαρύνονται όχι μόνο γι' αυτά, αλλά και για την ατομική και συλλογική τους αμετροέπεια και απληστία. Με ηγεμονικούς μισθούς και προνόμια και αξιοποιώντας την απουσία ενός στιβαρού εποπτικού ελέγχου, δημιούργησαν εκφυλιστικά φαινόμενα παρακμής. Κορυφαία στιγμή της καταστροφικής αυτής πορείας υπήρξε το κούρεμα του ελληνικού χρέους χωρίς τις ελάχιστες έστω διασφαλίσεις για τα κυπριακά πιστωτικά ιδρύματα. Ένα κούρεμα που συντελέστηκε μπροστά στα μάτια ενός αμήχανου Προέδρου Χριστόφια και που φόρτωσε εν μία νυκτί €4,5 δις από τη μια στιγμή στην άλλη στο κρατικό μας χρέος, κάνοντας την κατάσταση μη βιώσιμη.

Οι αποτυχίες του παραγωγικού μας μοντέλου δεν ήταν μόνο δημοσιονομικές. Χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες παρέλυσαν τις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας και παρόπλισαν τα ανταγωνιστικά μας πλεονεκτήματα πολύ πριν τη δημοσιονομική κρίση. Η χώρα απώλεσε την ανταγωνιστικότητά της, κυρίως λόγω των γραφειοκρατικών περιορισμών που επέβαλε το κράτος στην επιχειρηματική δραστηριότητα και τις επενδύσεις, των κλειστών επαγγελμάτων και αγορών και, τρίτον, γενικότερα λόγω της υποβάθμισης και της καταρράκωσης των εννοιών της αξιοκρατίας, της αριστείας, της καινοτομίας, της δημιουργικότητας, της παραγωγικότητας, μέσα από τη συντήρηση των πελατειακών σχέσεων και την επιδότηση της κρατικοδίαιτης επιχειρηματικότητας.

Τα λάθη αυτά της διακυβέρνησης Χριστόφια, που ήρθαν να προστεθούν σε άλλα λάθη του παρελθόντος, κατέστησαν τη χώρα μας έναν από τους αδύναμους κρίκους της Ευρωζώνης και την οδήγησαν στο Μηχανικό Στήριξης.

Το μεγάλο όμως στοίχημα που πρέπει να κερδίσουμε τώρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι η ανταγωνιστικότητα και η ανάπτυξη. Γι' αυτό το λόγο, ο κύριος και πρωταρχικός δικός μας σκοπός είναι να καθιερώσουμε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, που θα βασίζεται σε ένα διαφορετικό όραμα για μια εξωστρεφή, ανταγωνιστική οικονομία και ένα σύγχρονο κοινωνικό κράτος ίσων ευκαιριών με στοχευμένες δαπάνες.

Η Κύπρος μπορεί να αξιοποιήσει όλα τα μεγάλα ανταγωνιστικά της πλεονεκτήματα, και αυτά είναι πολλά, δε θα τα απαριθμήσω, για να αποκτήσει ξανά ρόλο στο ευρωπαϊκό και διεθνές οικονομικό γίγνεσθαι.

Σήμερα το νέο εργατικό μας δυναμικό είναι εγκλωβισμένο. Η ανεργία των νέων φτάνει το 25%. Κάποιοι από τους νέους μας ήδη επέλεξαν το δρόμο της ξενιτιάς και αυτό το φαινόμενο αποτελεί την πλέον νοσηρή έκφραση της κρίσης και αυτή η αιμορραγία πρέπει να ανακοπεί.

Η έλλειψη ευκαιριών για τους νέους συγκαλυπτόταν από συμβάσεις ορισμένου χρόνου και υπεράριθμη εργοδότηση στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Αυτή η πρακτική δεν αποτελεί λύση για το μέλλον. Μόνο αν επιτρέψουμε να αναδυθεί επιτέλους η οικονομία της γνώσης, της καινοτομίας και της εξωστρέφειας, θα υπάρξει προοπτική για το αξιόλογο επιστημονικό προσωπικό της χώρας.

Το 2013 θα είναι έτος καμπής για την επανεκκίνηση της κυπριακής οικονομίας λόγω της εισροής κεφαλαίων από την Ευρώπη και της ανακεφαλαιοποίησης του τραπεζικού τομέα. Με την τόνωση των επενδύσεων από τη νέα κυβέρνηση και κυρίως με την εξάλειψη της ανασφάλειας και της αβεβαιότητας για την πορεία της χώρας μέσα από την πολιτική αλλαγή και την κυβέρνηση εθνικής σωτηρίας και συνευθύνης του Νίκου Αναστασιάδη.

Είναι ωστόσο προφανές ότι υπάρχει πάντα ο κίνδυνος εκτροχιασμού ενός προϋπολογισμού λόγω αστάθμητων παραγόντων και εξελίξεων, όσο μάλιστα το διεθνές οικονομικό περιβάλλον παραμένει ρευστό και αβέβαιο. Είναι όμως εξίσου προφανές ότι η Ευρωζώνη αρχίζει να αντιλαμβάνεται τα προβλήματα αρχιτεκτονικής του ευρώ και να προχωρά, αργά μεν αλλά σταθερά, σε λύσεις ομοσπονδιακής μορφής τόσο στον οικονομικό όσο και στο χρηματοπιστωτικό τομέα. Στο πλαίσιο αυτό είναι αυτονόητο ότι πρέπει να

καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια, για να πετύχουμε τους στόχους δημοσιονομικής εξυγίανσης, διασφαλίζοντας την παραμονή της Κύπρου στην Ευρωζώνη και αποκαθιστώντας την αξιοπιστία της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχουμε την ικανότητα και το σθένος για μια τέτοια εθνική προσπάθεια; Πιστεύω πως ναι, εφόσον επικρατήσει πνεύμα συνεργασίας των πολιτικών δυνάμεων και ενότητας των πολιτών. Με δεδομένο το μέγεθος των προβλημάτων η εθνική προσπάθεια δε θα είναι εύκολη. Θα χρειαστεί μόχθος και επιμονή. Όμως, η δεκαετία που ήδη διανύουμε μπορεί τελικά να αποβεί μια κερδισμένη δεκαετία για την Κύπρο. Θα κερδίσουμε τη δεκαετία, εάν οικοδομήσουμε ένα νέο οικονομικό και θεσμικό πλαίσιο, που θα εδραιώσει την Κύπρο στην κοινωνία των αναπτυσσόμενων κρατών. Θα κερδίσουμε τη δεκαετία, εάν περάσουμε σε ένα νέο βιώσιμο υπόδειγμα αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης, επενδύσεων και απασχόλησης, στηριγμένο στην εξωστρέφεια, που θα παράγει υπηρεσίες και προϊόντα διεθνώς ανταγωνιστικά. Θα κερδίσουμε τη δεκαετία, εάν προχωρήσουμε γρήγορα και μεθοδικά σε όλες τις αλλαγές εκείνες που θα απελευθερώσουν τον κρυμμένο δυναμισμό του πολίτη, τις αρετές και τα ταλέντα των δημιουργικών δυνάμεων αυτού του τόπου.

Η προσπάθεια οικονομικής εξυγίανσης συχνά εμφανίζεται ότι επιβάλλεται από τους Ευρωπαίους εταίρους και τους διεθνείς οργανισμούς. Αυτό δεν αποδίδει την πραγματικότητα. Η δημοσιονομική εξυγίανση και ανόρθωση της οικονομίας αφορά πρωτίστως εμάς τους ίδιους. Οφείλουμε εμείς να αναλάβουμε την ευθύνη των πρωτοβουλιών και την αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής που θα οδηγήσει στην οικονομική ανόρθωση της χώρας. Έχει σημασία να κατανοήσουμε ότι δε βρισκόμαστε υπό την επιτήρηση της τρόικας. Βρισκόμαστε υπό την επιτήρηση της ίδιας της ιστορίας.

Η Κύπρος θα παραμείνει μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωζώνης. Δε θα εκδαπανήσουμε απερίσκεπτα το μεγαλύτερο εθνικό μεταπολεμικό μας κεκτημένο, τη θέση μας στην Ευρώπη. Η συμμετοχή μας προσφέρει συνθήκες ενισχυμένης ασφάλειας στο Κυπριακό, στην άμυνα, στην οικονομία. Η θέση μας συνεπώς μέσα στην Ευρώπη είναι αδιαπραγμάτευτη.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση και το κοινό μας νόμισμα παραμένουν, παρά την κρίση, ένα από τα μεγαλύτερα επιτεύγματα της νεότερης ιστορίας. Η Κύπρος, αρχαία κοιτίδα της πολιτικής Ευρώπης, ως αναπόσπαστο μέρος του ευρύτερου ελληνικού χώρου, είναι συμμετοχος αυτής της κοινής πορείας για στενότερη ενοποίηση. Η Κύπρος ανήκει στην Ευρώπη και η Ευρώπη δε νοείται χωρίς την Κύπρο!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κρίση πλήττει την κυπριακή κοινωνία. Καταργεί θέσεις εργασίας, μειώνει εισοδήματα, ακυρώνει προσδοκίες. Δε θα είναι εύκολη η έξοδος από την κρίση. Όποιος υπόσχεται κάτι τέτοιο δεν προσφέρει υπηρεσίες εθνικής ευθύνης. Η ανάκαμψη απαιτεί προσπάθεια και θυσίες, εθνική ενότητα και συνέγερση όλων των δημιουργικών δυνάμεων. Η κρίση όμως εμπεριέχει και μια ιστορική ευκαιρία, τη δυνατότητα να αλλάξουμε σελίδα, να κάνουμε μια νέα αρχή, να ανορθώσουμε το κράτος και την οικονομία μας, κτίζοντάς τα πάνω σε τέρες δημοσιονομικές βάσεις, να φτιάξουμε ξανά κράτος δικαίου, με θεσμούς και κανόνες που θα είναι σεβαστοί και θα τηρούνται από όλους, να αφήσουμε πίσω μας τη μονοπωλιακή ή ολιγοπωλιακή διάρθρωση της αγοράς, την αδιαφάνεια στις συναλλαγές, το εύκολο χρήμα που παράγει επανάπαυση, τρέφει τη διαφθορά και διογκώνει τις ανισότητες, να αφήσουμε πίσω μας τη γενικευμένη φοροδιαφυγή, που συνιστά έλλειψη πατριωτικού καθήκοντος και παράγοντα κοινωνικής αδικίας.

Μέσα από αυτή την κρίση μάθαμε με σκληρό τρόπο ότι τα λάθη και οι παραλείψεις πληρώνονται, ότι η ευημερία δεν κτίζεται με τεχνάσματα και δανεικά. Προϋποθέτει οργάνωση και συνέχεια, τήρηση των κανόνων, σκληρή, πειθαρχημένη και παραγωγική δουλειά. Μάθαμε κυρίως ότι οι πρώτοι που υφίστανται τις επιπτώσεις της κρίσης είναι οι αδύναμοι και οι ευάλωτοι. Και γι' αυτό πρέπει να φροντίσουμε να μην ξανασυμβεί εξυγιαίνοντας το κράτος, εξαλείφοντας τα ελλείμματα, περνώντας σε ένα ανταγωνιστικό και εξωστρεφές υπόδειγμα οικονομικής ανάπτυξης.

Η κυβέρνηση εθνικής συνεργασίας του Νίκου Αναστασιάδη φιλοδοξεί να εκφράσει την ενότητα και αποφασιστικότητα του κυπριακού λαού απέναντι στη δεινότερη κρίση των τελευταίων δεκαετιών. Αποτυπώνει την τριπλή ιστορική ευθύνη της δικής μας γενιάς, πρώτον, να βγάλουμε την Κύπρο από την περιδίνηση, δεύτερον, να κατοχυρώσουμε τη θέση της χώρας στην Ευρώπη και στο ευρώ, τρίτον, να δημιουργήσουμε προϋποθέσεις οικονομικής ανάκαμψης και βιώσιμης ανάπτυξης.

Ο προϋπολογισμός του 2013, παρά τις εξόφθαλμες αδυναμίες του, είναι ένα πρώτο βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Είναι γι' αυτό που, παρά τις ισχυρές μας επιφυλάξεις, στηρίζουμε την προσπάθεια, θέλοντας να συμβάλουμε στο εθνικό αποτέλεσμα.

Με εθνική ενότητα, με σκληρή δουλειά, με πίστη στις δυνάμεις της χώρας κι ελπίδα στη νέα γενιά, η Κύπρος θα κερδίσει το καλύτερο μέλλον που της αξίζει. Μαζί μπορούμε και θα τα καταφέρουμε!

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Μητσόπουλο για την ομιλία του.

Θα καλέσω τώρα τον κ. Γιάννο Λαμάρη εκ μέρους του ΑΚΕΛ να προσέλθει στο βήμα. Και να ετοιμάζεται ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νεόφυτος Κωνσταντίνου.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία υπουργέ,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Επειδή κάποιος δεν εγκαταλείπουν την επιθυμία τους να είναι αντιπαραθετικοί, λυπούμαστε, αλλά δε θα μείνουμε απαθείς σε αυτό! Γι' αυτό, αν κάποιος σε αυτό τον τόπο χρειάζονται να ξεπλύνουν τις αμαρτίες τους, και αυτή δεν είναι η αριστερά, δεν αρκεί η κολυμβήθρα του Σιλβάμ! Εύκολα κάποιος συνάδελφοι, ιδιαίτερα από τα δεξιά μου, χρησιμοποιούν το χαρακτηρισμό "έγκλημα". Ποιοι; Αυτοί οι οποίοι αρνήθηκαν να υπογράψουν και να ψηφίσουν το πόρισμα για το μεγαλύτερο έγκλημα που έγινε σε αυτό τον τόπο. Θεωρείται και ύβρις να συγκρίνονται στοιχεία από το παρελθόν και ιδιαίτερα από την περίοδο διακυβέρνησης του Δημοκρατικού Συναγερμού. Ε, δεν είμαστε εμείς που χαρακτηρίσαμε εκείνη τη διακυβέρνηση ότι εθύμιζε τη Ρώμη της παρακμής. Είναι στελέχη του ίδιου του κόμματός σας. Και να σας θυμίσω επίσης ότι, όταν παρεδίδετο η εξουσία το 2003, το δημόσιο χρέος σε αυτή τη χώρα σε περίοδο με ρυθμούς ανάπτυξης ήταν 70% και είμαστε τώρα στο 73% με όλα αυτά τα βαρίδια που έχουμε στην πλάτη μας ως λαός, ως χώρα και μετά ως κυβέρνηση. Και το δημοσιονομικό έλλειμμα που παρέδωσε η δεκαετία του Δημοκρατικού Συναγερμού ήταν 6,3%, υψηλότερο ακόμα και από αυτό που είναι τώρα. Επομένως, ας μην προκαλούμε τουλάχιστον σε τέτοιους τομείς.

Η συζήτηση, συνάδελφοι και συναδέλφισσες, του προϋπολογισμού για το 2013 ασφαλώς και διεξάγεται σε μια πολύ δύσκολη περίοδο για τη χώρα μας, σε μια περίοδο βαθιάς παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, που ασφαλώς επηρέασε με αρνητικές εξελίξεις την Ευρωπαϊκή Ένωση, την Ευρωζώνη και τη χώρα μας. Είναι γενικά παραδεκτό ότι ζούμε μια από τις πιο βαθιές οικονομικές κρίσεις των τελευταίων αιώνων. Κρίση που έχει τις ρίζες της στα δομικά χαρακτηριστικά του καπιταλισμού, ένα σύστημα στο οποίο, ενώ η παραγωγή κοινωνικοποιείται στον υπέρτατο βαθμό με την εργασία εκατομμυρίων ανθρώπων, το αποτέλεσμα αυτής το καρπούνται λίγοι, αυξάνοντας μάλιστα το χάσμα όχι μόνο ανάμεσα στους λαούς του Βορρά και του Νότου, αλλά και ανάμεσα στους ίδιους τους λαούς του Βορρά. Δέστε τι γίνεται στις χώρες της νότιας Ευρώπης. Η κρίση αυτή και οι επιπτώσεις της όχι μόνο δεν άφησαν ανεπηρέαστη τη χώρα μας, αλλά ανέδειξαν και τα συσσωρευμένα διαρθρωτικά χρόνια προβλήματα.

Την ώρα που σε ευρωπαϊκό επίπεδο κυβερνήσεις με πρόφαση την κρίση έσπευδαν να φορτώσουν τα βάρη από τα λάθη των λίγων στους πολλούς, η δική μας κυβέρνηση σε αυτή τη μικρή χώρα τάχθηκε συνειδητά στο πλευρό των εργαζομένων και των πολιτών. Την ώρα που σχεδόν σε όλη την Ευρώπη η συνταγή που ακολουθείτο για αντιμετώπιση της κρίσης ήταν η λιτότητα, στην Κύπρο η κυβέρνηση Χριστόφια στράφηκε στην ανάπτυξη με μέτρα στήριξης της πραγματικής οικονομίας. Αυτό που σήμερα αναζητείται στα αζήτητα στην Ευρώπη. Αυτή η στήριξη είναι αυτή που οδήγησε και τον τουρισμό μας τα τελευταία δύο χρόνια, πέρσι και φέτος, να έχει για κάθε χρόνο συν 11% με εκατοντάδες εκατομμύρια επιπλέον κέρδη για την ξενοδοχειακή βιομηχανία. Όλο αυτό το διάστημα, ακόμη και σήμερα, οι πλείστοι ομιλητές της αντιπολίτευσης με αρνητικό ύφος έθεσαν το ερώτημα «πού ήταν όλα αυτά τα χρόνια η κυβέρνηση;».

Προτού αναφερθούμε στα μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης, να υπενθυμίσω ότι προβλήματα που βρίσκονταν για χρόνια να σκονίζονται και να ταλαιπωρούν πολίτες και χώρα επιλύθηκαν. Υδατικό πρόβλημα, ενίσχυση βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μέτρα κατά της φοροδιαφυγής -είκοσι δύο τροποποιήσεις του περί Φόρου Εισοδήματος Νόμου ταλαιπώρησαν για μερικά χρόνια την επιτροπή Οικονομικών και τη Βουλή κάποια, που κάποιος δεν ήθελε να επιβάλουν σε κάποιους- κατοχύρωση 10% των θέσεων του δημοσίου σε ανάπηρους, σύστημα δημόσιων μεταφορών, δωρεάν μεταφορά μαθητών με λεωφορεία στα σχολεία, διευθέτηση αγροτικών χρεών, διαγραφή ύψους €39,3 εκατομ., διάθεση €4 εκατομ. για οικονομική στήριξη των αρχών τοπικής αυτοδιοίκησης για δημιουργία υποδομών κοινωνικής φροντίδας, πακέτο στήριξης των φοιτητών €12 εκατομ. κατά συγκεκριμένο στοχευμένο τρόπο. Αυτά είναι μερικά από τα πρώτα μέτρα που αυτή η κυβέρνηση σε πολύ δύσκολες συνθήκες πήρε και εφάρμοσε.

Η κυβέρνηση αυτή με πακέτα στήριξης έδωσε ώθηση στον τομέα του τουρισμού και των κατασκευών, όπως ανέφερα προηγουμένα. Παραχώρησε ακόμη μεγάλα ποσά για τη στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αλλά και γενικότερα των επιχειρήσεων. Δυστυχώς, €350 εκατομ. από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Αναπτύξεως οι τρεις εμπορικές μας τράπεζες τα έκαμαν γιάομαν, αντί να τα δώσουν με χαμηλά επιτόκια στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις! Το έκαμε αμέσως μετά ο συνεργατισμός με άλλα €50 εκατομ. βέβαια, τα οποία

ευτυχώς διοχετεύτηκαν στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Αντέχοντας την πίεση που της ασκήθηκε για τη λήψη αντιλαϊκών μέτρων, όπως συνέβαινε στις υπόλοιπες χώρες, στράφηκε ακόμη σε πολιτικές κάλυψης των αναγκών της κοινωνίας και σε μέτρα στήριξης όλων των ομάδων. Αναβαθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό η στεγαστική, προσφυγική και γενικά η κοινωνική πολιτική.

Όλα αυτά τα μέτρα είχαν θετικό αντίκτυπο και δειλά δειλά η κυπριακή οικονομία άρχισε να μπαίνει σε πορεία ανάκαμψης κατά το τέλος του 2010. Τότε είναι που το τραπεζικό σύστημα, κάτω από το βάρος των αλόγιστων, ανεξέλεγκτων από άποψης εποπτείας και εγκληματικών λαθών και παραλείψεων, κατέρρευε σαν χάρτινος πύργος. Οι τεράστιες ζημιές του τραπεζικού τομέα μαζί με το κούρεμα του ελληνικού χρέους οδήγησαν στον αποκλεισμό της χώρας μας από τις πηγές διεθνούς δανεισμού. Εμείς θα επιμένουμε μέχρι τέλους για τον καταλογισμό ευθυνών σε όσους έχουν φορτώσει αυτά τα βαρίδια στη χώρα μας!

Κάτω από αυτό το βάρος, αναπροσαρμόζοντας την πολιτική της, η κυβέρνηση προχώρησε στη λήψη μέτρων ως αποτέλεσμα της κρίσης, αλλά και των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων. Για να κερδίσω χρόνο, καταθέτω ή παραπέμπω στο με αριθμό φακέλου σημείωμα της Βουλής, όχι κανενός άλλου, 23.07.004.001 με έξι σελίδες μέτρα, τα οποία ετοίμασε η υπηρεσία της Βουλής, όταν θα συναντιόταν η επιτροπή Οικονομικών με την τρόικα. Και είναι αυτά τα μέτρα για τα οποία ο συνάδελφος Άγγελος Βότσης, όταν συζητούσαμε για τον περί Προϋπολογισμού Νόμο του 2011, είχε πει «κάτι όμως που δεν ακούσαμε», απευθυνόταν στο Δημοκρατικό Συναγερμό, «είναι ότι αυτή η κυβέρνηση και με τη στήριξη του Δημοκρατικού Κόμματος έκαμε ένα πλάνο για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης, το οποίο κατέθεσε στην Ευρωπαϊκή Ένωση και εγκρίθηκε». Κάποιοι εξακολουθούν να μας λένε πως αυτή η κυβέρνηση ούτε πλάνο έκαμε ούτε οτιδήποτε άλλο.

Στην προσπάθειά της όμως αυτή η κυβέρνηση ήταν αντιμέτωπη με την παντελή απουσία στήριξης από πλευράς αντιπολίτευσης. Νομοσχέδια λόγου χάριν που αφορούσαν τη συνεισφορά του συσσωρευμένου πλούτου και των κερδών για την αντιμετώπιση των προβλημάτων απορρίφθηκαν με μεγάλη ευκολία, ευθυγραμμίζοντας έτσι την πολιτική τους με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές του οικονομικού κατεστημένου. Την ίδια όμως ώρα προχωρούσαν σε ψήφιση σωρείας νομοσχεδίων που άλλα αύξαναν το κόστος του κράτους και άλλα μείωναν τα έσοδά του με εντελώς λαϊκίστικο τρόπο, δε θα τα αναφέρω, αναφέρθηκαν προηγουμένα.

Συνεπώς, οι προσπάθειες που καταβλήθηκαν από την κυβέρνηση ήταν πολλές. Υπήρξαν αδυναμίες; Και βεβαίως υπήρξαν αδυναμίες! Μεγάλο όμως και το βάρος που αναγκάστηκε να επωμιστεί η χώρα μας από το αποτέλεσμα της κρίσης και της εμπλοκής των τραπεζών μας. Για το χαρακτήρα της κρίσης πολύ χαρακτηριστικές οι δηλώσεις όχι των κομμουνιστών του ΑΚΕΛ ή του Προέδρου της Δημοκρατίας αλλά του Πρωθυπουργού της Ελλάδας πρόσφατα, του Μπαρόζο, του Βέλβεικ και άλλων. Η ανάγκη λοιπόν προσφυγής στο Μηχανισμό ήταν αναπόφευκτη υπό τις περιστάσεις. Θα μπορούσαμε να αντιμετωπίσουμε τα συγκριτικά με άλλες χώρες περιορισμένα δημοσιονομικά προβλήματα χωρίς το Μηχανισμό Στήριξης, αν οι κυπριακές τράπεζες δεν είχαν εκτεθεί σε τόσο μεγάλο βαθμό, γιατί, και αν είχαμε τα λεφτά για τη δημοσιονομική εξυγίανση, δεν απαντά κανένας πού θα βρίσκαμε τουλάχιστον τα €10 δις που χρειαζόνταν οι τράπεζες. Για να μην πω για την Ιρλανδία που είχε περίσσειμα και δημόσιο χρέος 26% και όμως αναγκάστηκε να προσφύγει στο Μηχανισμό και προσέφυγε στο Μηχανισμό.

Όσα πυρά και αν στρέφει ο κ. Ορφανίδης προς την κυβέρνηση και το ΑΚΕΛ, πέραν του ότι ο ίδιος φάνηκε ανίκανος να διαχειριστεί την εποπτεία η οποία ανήκε αποκλειστικά σε αυτόν ως Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας, έχοντας μάλιστα και την πλήρη στήριξη της αντιπολίτευσης, ψεύδεται και συνειδητά μάλιστα, γιατί ο ίδιος συμμετείχε στις διαδικασίες κουρέματος του ελληνικού χρέους και γνώριζε τόσο τις διαδικασίες όσο και τις επιπτώσεις στις κυπριακές τράπεζες. Όσον αφορά το αποτέλεσμα μιας τέτοιας ενέργειας, που ζητούσαν κάποιοι από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, σας παραπέμπω στον καθηγητή Τσούκαλη, που πάρα πολύ χαρακτηριστικά ερμηνεύει το τι θα σήμαινε για τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας αυτή η πράξη που θυμήθηκαν κάποιοι έξι μήνες μετά.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες η κυβέρνηση, κάνοντας το καθήκον της απέναντι στη χώρα μας, πραγματοποίησε μια απόλυτα πετυχημένη Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και είναι η κυβέρνηση που το έκανε, αυτή η ανίκανη κυβέρνηση! Ταυτόχρονα, έδωσε ιδιαίτερη σημασία στη στρατηγική που θα ακολουθούσε σε θέματα ενεργειακής πολιτικής. Οι κατά γενική ομολογία άριστοι χειρισμοί της κυβέρνησης, μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, τυμπανοκρουσίες και λαϊκισμούς, ενίσχυσαν το γεωστρατηγικό ρόλο, δημιουργώντας τις καλύτερες δυνατές προϋποθέσεις μετατροπής της χώρας μας σε περιφερειακό ενεργειακό κέντρο. Αυτό ακριβώς αποτέλεσε και την πρώτη πολιτική ήττα ίσως της Τουρκίας. Οι διεθνείς συμφωνίες, όπως και οι διαπραγματεύσεις με εταιρείες μεγαθήρια προχώρησαν αποτελεσματικά, διασφαλίζοντας και τον πρώτο γύρο αδειοδοτήσεων όσο και το δεύτερο γύρο. Ακολούθησε η ίδρυση κρατικής εταιρείας, απαραίτητο σκαλοπάτι για τη δημιουργία της υποδομής, ώστε το 2019 να έχουμε τερματικό υδροποίησης φυσικού αερίου για σκοπούς εξαγωγών. Αυτό βέβαια θα γίνει πραγματικότητα, αν αφήσουν κάποιοι κατά μέρος μικροπολιτικές σκοπιμότητες, εκβιασμούς αλλά και λαϊκισμούς.

Εμείς θεωρούμε πως η ίδρυση της κρατικής εταιρείας, μετά τη σωστή ενημέρωση και διαβούλευση της κυβέρνησης με τη Βουλή, αλλά και με όλους τους αρμόδιους, δημιουργεί μια ευέλικτη δομή στο πρότυπο του νορβηγικού μοντέλου, που διασφαλίζει και τον ανάλογο έλεγχο των δραστηριοτήτων, αλλά και τα έσοδα αυτών, τα οποία με νόμο θα καταλήγουν σε ειδικό ταμείο. Το αποθεματικό του ταμείου θα διατίθεται για την ανατροφοδότηση της βιομηχανίας υδρογονανθράκων, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων για την κατασκευή των αναγκαίων υποδομών, για τη διάθεση ποσοστού στον κρατικό προϋπολογισμό και για δημιουργία ταμείου για τις μελλοντικές γενιές. Αυτές τες ευοίωνες προοπτικές εξασφάλισε η σημερινή κυβέρνηση, ως συνεχιστής βέβαια των προηγούμενων ενεργειών προηγούμενων κυβερνήσεων.

Την ίδια υπευθυνότητα και σοβαρότητα η κυβέρνηση αυτή, των χιλίων και άλλων τόσων χαρακτηρισμών από πλευράς σας, επέδειξε και στη σκληρή διαπραγμάτευση με την τρόικα. Από τη στιγμή που καταφύγαμε στο Μηχανισμό, γνωρίζαμε τα περιθώρια, που υπήρχαν, διαπραγμάτευσης. Γνωρίζαμε από την αρχή ότι οι συνταγές που πρότειναν οι τρούικανοί δε διαφέρουν από τις συνταγές που πρότειναν στην Ελλάδα και στις άλλες χώρες. Είναι γι' αυτό που η κυβέρνηση έθεσε προτεραιότητα στους στόχους και ακολούθησε διεκδικητική πολιτική, με αποτέλεσμα να πετύχουμε εκείνα που πετύχαμε για τη διαχείριση του εθνικού μας πλούτου, για το συνεργατισμό, για τη διατήρηση, αν μη τι άλλο έστω και με πλήγματα, της ΑΤΑ και του 13^{ου} μισθού.

Πολλά έχουν λεχθεί ακόμα για το χρόνο διαπραγμάτευσης, η εικτολογία πως, αν δεχόμασταν πιο νωρίς, θα ήταν καλύτερα τα αποτελέσματα. Αντίθετα, η εμπειρία των άλλων χωρών καταδεικνύει διαφορετικά. Επιβλήθηκαν όσα επιβλήθηκαν από τα πρώτα χρόνια της κρίσης, μπήκαν σε μνημόνια και ακολούθησε το ένα μνημόνιο το άλλο.

Γνωρίζουμε ότι παρά τη σκληρή διαπραγμάτευση οι πρόνοιες του μνημονίου είναι επώδυνες για τους πλείστους συμπολίτες μας. Δικαιολογημένα, γιατί πλήττουν τον εργαζόμενο, πλήττουν τη νέα γενιά. Τίποτε όμως δε θεωρούμε εσαιί δοσμένο ως ΑΚΕΛ! Αυτά που δόθηκαν παραμένουν διεκδικήσιμα, ειδικά με την ανάκαμψη της οικονομίας. Με τη διεκδικητικότητα και μαχητικότητα που διακρίνει το εργατικό μας κίνημα θα είμαστε στην πρώτη γραμμή. Με τον ίδιο τρόπο θα πρέπει να διεκδικήσουμε και την απευθείας χρηματοδότηση των τραπεζών από το Μηχανισμό Στήριξης, όταν και εφόσον εγκριθεί ο συγκεκριμένος κανονισμός.

Συνάδελφοι, συναδέλφισσες,

Καλούμε σε αυτές τες δύσκολες στιγμές όλες τες πολιτικές δυνάμεις να παραμερίσουν προεκλογικές σκοπιμότητες και να επικεντρωθούμε στην αντιμετώπιση των πραγματικών αιτιών της κρίσης. Είναι θέση μας ότι οι έρευνες που διεξάγονται για το τραπεζικό σύστημα πρέπει να ολοκληρωθούν. Μόνο τότε θα μπορεί να υπάρξει ουσιαστική επίλυση και των σημερινών προβλημάτων.

Σε αυτές τες δύσκολες στιγμές εμείς με τον υποψήφιό μας καταθέτουμε προτάσεις μελετημένες, ρεαλιστικές στα θέματα ανάπτυξης και προσέλκυσης επενδύσεων, στα θέματα απασχόλησης και ανεργίας, σε θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς. Μόνο με τέτοιες προτάσεις πάμε σε νέες εποχές. Σε νέες εποχές πάμε με συνέπεια λόγων και έργων, με νεανικό σθένος, με επιμονή και αφοσίωση στο δύσκολο έργο της υπεράσπισης του λαού μας. Δεν πάμε στες νέες εποχές με πολιτικούς που απαρνιούνται τον ίδιο τον εαυτό τους και την πολιτική τους ιστορία! Δεν πάμε με μεταλλάξεις! Δεν πάμε πολύ περισσότερο με πολιτικούς οι οποίοι μετακινούνται με το μεγαλύτερο και πιο εύκολο τρόπο από τον έναν πολιτικό χώρο στον άλλο. Στες σημερινές εποχές πάμε, επαναλαμβάνω, με επιλογές απόλυτα αποδεκτές από τον πολίτη. Με σθένος και αποφασιστικότητα!

Καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Λαμάρη για τη συνεισφορά του στη συζήτηση.

Καλώ τώρα τον κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του Δημοκρατικού Κόμματος κ. Νεόφυτο Κωνσταντίνου να έρθει στο βήμα. Και παρακαλώ τον κ. Νίκο Νικολαΐδη από την ΕΔΕΚ να ετοιμάζεται να ακολουθήσει.

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία και κύριοι υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η φετινή συζήτηση για τον προϋπολογισμό του κράτους γίνεται σε πρωτόγνωρες συνθήκες για τον τόπο μας. Αναγκάζομαστε να ψηφίσουμε έναν προϋπολογισμό ο οποίος βασίζεται στα μέτρα του μνημονίου, το οποίο βαραίνει πλέον την Κύπρο και τους πολίτες της. Η Κύπρος του μνημονίου έχει να αντιμετωπίσει τις καινούριες αυτές προκλήσεις και να διαβεί ένα δύσβατο δρόμο με την ελπίδα ενός καλύτερου αύριο.

Το μνημόνιο δεν ήρθε στα καλά καθούμενα και μας βρήκε. Μπορούσαν να γίνουν πολλά, για να αποτρέψουμε την κατάσταση στην οποία βρισκόμαστε. Μπορούσε η κυβέρνηση να μη σφύριζε αδιάφορα, μπορούσαν οι εποπτικές αρχές να μην άφηναν τις τράπεζες να ενεργήσουν με τον τρόπο που ενήργησαν. Από τη μια, η καθυστέρηση στη λήψη μέτρων από την κυβέρνηση μας ανάγκασε να χάσουμε πολύτιμα χρόνια, στη διάρκεια των οποίων πιέζαμε για τη λήψη δραστικών μέτρων διαρθρωτικής υφής, αναλαμβάνοντας μάλιστα και το πολιτικό κόστος. Από την άλλη, οι τράπεζες ανεξέλεγκτα επέτρεψαν στην κρίση να μπει στην καθημερινότητά μας. Παράλληλα, οι τράπεζες ανεξέλεγκτα επέτρεψαν στην κρίση να μπει στην καθημερινότητά μας. Παράλληλα, οι τράπεζες ανεξέλεγκτα επέτρεψαν στην κρίση να μπει στην καθημερινότητά μας στην αβεβαιότητα. Το θέμα ειδικά των αξιογράφων είναι χαρακτηριστικό της ανευθυνότητας του τραπεζικού συστήματος και πρέπει οπωσδήποτε να επιλυθεί, χωρίς να θυματοποιήσει όσους συμπατριώτες μας επένδυσαν το βίος τους στα παραπλανητικά καλέσματα των τραπεζών.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δυστυχώς, δεν μπορούμε να γυρίσουμε το ρολόι πίσω. Τα δεδομένα που έχουμε μπροστά μας είναι άσχημα και πρέπει να τα αντιμετωπίσουμε. Αυτό που έχει σημασία πλέον είναι η σωστή διαχείριση των νέων δεδομένων. Αν η αντιμετώπιση της κρίσης στην Κύπρο συνεχίσει να γίνεται με μέτρα τα οποία μειώνουν τα κίνητρα των πολιτών, περιορίζουν τη δημιουργικότητα και αναπτύσσουν είτε ένα αίσθημα ανασφάλειας είτε ψευδοοπισοδοξίας για το τι μέλλει γενέσθαι, τότε η έξοδος από τη σημερινή κρίση βρίσκεται δυστυχώς ακόμα μακριά.

Η συνταγή στην οποία βασίζεται το κυπριακό μνημόνιο δεν είναι καθόλου πρωτότυπη. Είναι η ίδια συνταγή που εφαρμόστηκε ήδη σε άλλες χώρες και η οποία έχει αποτύχει παταγωδώς, είναι η συνταγή που βασίζεται στον άκριτο περιορισμό του ρόλου του κράτους, στην ασυδοσία της αγοράς, στην απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων, στη μείωση του κόστους εργασίας και στην περιστολή του κοινωνικού κράτους. Τα αποτελέσματα των πολιτικών αυτών αποτελούν πλέον κομμάτι της πρόσφατης διεθνούς εμπειρίας και οδηγούν σε αυξημένη ανεργία, σε περισσότερη ύφεση και σε πολιτική αποσταθεροποίηση. Δυστυχώς, η απερχόμενη κυβέρνηση απέτυχε να προστατεύσει την Κύπρο από αυτή τη λαίλαπα και παραδίδει την κυπριακή οικονομία δέσμια ακραίων ιδεολογικών αγκυλώσεων.

Η παραδοξότητα αυτής της εξέλιξης έγκειται στο ότι η απερχόμενη κυβέρνηση παρουσιαζόταν ρητορικά ως ο αντίποδας αυτών των προσεγγίσεων, όμως στην πράξη δυστυχώς διαψευσθήκαμε όλοι. Δηλαδή όχι μόνο απέτυχαν ως κυβέρνηση, αλλά έχουν αποτύχει και ως φορείς των ιδεών τους! Ενώ είχαν τη διαχείριση της εκτελεστικής εξουσίας και ενώ προέδρευαν της Ευρωπαϊκής Ένωσης, απέτυχαν να αναχαιτίσουν τέτοιες πολιτικές προσεγγίσεις, συνοδεύοντάς τις στα ενδότερα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και εφόσον απέτυχαν τώρα, πότε άραγε θα πετύχουν; Πότε θα καταφέρουν να προστατεύσουν την κοινωνική συνοχή, τα δικαιώματα των εργαζομένων, το κράτος πρόνοιας, τον εποπτικό ρόλο του κράτους; Η απάντηση δυστυχώς είναι αρνητική, γι' αυτό και ο λαός δε θα επενδύσει πλέον σε αυτούς τις ελπίδες του. Αυτός ο ρόλος θα αναληφθεί από πολιτικές δυνάμεις που έδειξαν και απέδειξαν ότι με σοβαρότητα, υπευθυνότητα και αποφασιστικότητα μπορούν να αγωνίζονται για τον απλό άνθρωπο, για τη μεσαία τάξη, για τους μη προνομιούχους. Αυτός είναι ο ρόλος του ΔΗΚΟ και έτσι θα πολιτευθεί το Δημοκρατικό Κόμμα στα πλαίσια της νέας διακυβέρνησης του τόπου, ως ο εγγυητής και φύλακας της κοινωνικής δικαιοσύνης, της κοινωνικής αλληλεγγύης και της κοινωνικής ευαισθησίας.

Η πραγματική πρόκληση που αντιμετωπίζει πλέον η πολιτική ηγεσία δεν είναι η αποδοχή ή όχι του μνημονίου. Η πραγματική πρόκληση δεν είναι ούτε καν η όποια τροποποίηση του μνημονίου. Η πραγματική πρόκληση που αντιμετωπίζουμε έχει να κάνει με το αν θα ακολουθήσουν και άλλα μνημόνια, με χειρότερες πρόνοιες, με περισσότερη λιτότητα, με ξεπούλημα δημοσίων υποδομών, με ισοπέδωση της μεσαίας τάξης και με διάλυση της κοινωνικής συνοχής. Η πραγματική πρόκληση που έχουμε μπροστά μας είναι να μετατρέψουμε αυτό το μνημόνιο στο τελευταίο μνημόνιο. Η λιτότητα ήδη φτάνει μέχρι το κόκαλο και καμιά δικαιολογία δε θα είναι αρκετή, για να μπει το μαχαίρι βαθύτερα. Τα επιτακτικά διλήμματα που βιώνουμε σήμερα για λιτότητα ή χρεοκοπία δεν πρέπει να επαναληφθούν. Δεν είναι αυτός ο τρόπος ηγεσίας ενός κράτους, δεν είναι αυτό το μέλλον του λαού μας! Αυτό το μνημόνιο πρέπει να είναι το τελευταίο! Αυτό το αντιλαμβάνονται, πιστεύω, όλες οι πολιτικές δυνάμεις του τόπου, συμπεριλαμβανομένης και της ΕΔΕΚ, που υποστηρίζει έναν υποψήφιο ο οποίος παρουσιάζεται δήθεν ως αντιμνημονιακός, εκ του ασφαλούς και από την καρέκλα του επιτελείου του βεβαίως, αφού δεν κατάφερε να πείσει ούτε καν το κόμμα που τον στηρίζει.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Παρά τα προβλήματα που προκαλεί η οικονομική κρίση, δεν πρέπει να ξεχνούμε την ημικατεχόμενη πατρίδα μας. Παρά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η οικονομία μας, πρέπει διαρκώς να λαμβάνουμε υπόψη ότι είμαστε πολίτες μιας ημικατεχόμενης πατρίδας που διεξάγει αντικατοχικό αγώνα επιβίωσης. Παρ' όλο που επιλέξαμε ο αγώνας μας να είναι ειρηνικός και να διεκδικήσουμε τα δικά μας μέσα από διαπραγματευτικές

διαδικασίες, οφείλουμε να είμαστε προετοιμασμένοι για τα χειρότερα. Η επένδυση στην άμυνα της Κύπρου είναι ταυτόσημη με τη διαφύλαξη της ασφάλειας και της κυριαρχίας της Κύπρου. Η Εθνική Φρουρά είναι η ασπίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας που ευχόμαστε να μη χρειαστεί να χρησιμοποιήσουμε ποτέ, όμως πρέπει να τη διατηρούμε και να τη συντηρούμε σε άριστη κατάσταση, ώστε να μην επιτρέψει σε κανένα να θεωρεί ότι μπορεί να προσβάλει την κυριαρχία μας. Για να γίνει αυτό, η οικονομική κρίση δεν πρέπει να επηρεάζει τον τομέα της άμυνας. Πιστεύω ακράδαντα πως το καλύτερο όπλο που κατέχει η Εθνική Φρουρά είναι το στελεχιακό της δυναμικό, οι άνθρωποι οι οποίοι αφιερώνουν τη ζωή τους στην προστασία αυτού του τόπου, όταν και αν επιβληθεί ανάγκη. Αυτούς τους ανθρώπους πρέπει πάση θυσία να τους προστατεύσουμε. Πρέπει να διατηρήσουμε το ηθικό τους υψηλό, έτσι ώστε να διατηρηθεί και η Εθνική Φρουρά σε άριστη κατάσταση. Ο φετινός προϋπολογισμός του Υπουργείου Άμυνας κινείται δυστυχώς στη λογική των τελευταίων χρόνων, μειωμένος και στοχευμένος για ακόμα μια φορά στα απολύτως αναγκαία.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καταλήγω με τα εξής: Ποτέ ξανά τέτοια διλήμματα! Ποτέ ξανά εκ των υστέρων αναλύσεις! Ποτέ ξανά λήψη αποφάσεων με το πιστόλι στον κρόταφο! Όχι άλλες θυσίες από τους εργαζόμενους, όχι άλλες θυσίες από τη μεσαία τάξη, όχι άλλες θυσίες από τους μη προνομιούχους! Αυτές είναι οι προκλήσεις για τη νέα κυβέρνηση και για τη διαχείρισή τους το Δημοκρατικό Κόμμα θα πράξει το ακέραιο, αναλαμβάνοντας πολιτικό κόστος, αλλά και με σταθερή και καθαρή συνείδηση και συνέπεια στο εθνικό και στο κοινωνικό καθήκον, μέσα από μια κυβέρνηση εθνικής ενότητας και εθνικής σωτηρίας, που θα ενεργοποιήσει τις δημιουργικές δυνάμεις και τα ψυχικά αποθέματα του λαού μας.

Σας ευχαριστώ.

Καλή δύναμη σε όλους και καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Νεόφυτο Κωνσταντίνου.

Καλώ τώρα τον κ. Νίκο Νικολαΐδη από την ΕΔΕΚ να έρθει στο βήμα. Να ετοιμάζεται ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος από το Δημοκρατικό Κόμμα.

Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία και κύριε υπουργοί,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η Βουλή των Αντιπροσώπων συζητά τον προϋπολογισμό του 2013 υπό τη βαριά σκιά της τρόικας και του μνημονίου. Για πρώτη φορά εδώ και πάρα πολλά χρόνια η συζήτηση του κρατικού μας προϋπολογισμού γίνεται με συνοπτικές διαδικασίες. Για πρώτη φορά δεν ασκείται στον επιβαλλόμενο βαθμό ο απαιτούμενος θεσμικός κοινοβουλευτικός έλεγχος προτού εγκριθεί ο κορυφαίος νόμος του έτους, ο ετήσιος προϋπολογισμός. Αυτό το γεγονός είναι ήδη μια οπισθοδρόμηση, ένα έλλειμμα στο δημοκρατικό μας πολίτευμα και στους θεσμούς του κράτους μας, ένα έλλειμμα που θα καταγραφεί στα αρνητικά της πολιτικής ιστορίας του τόπου.

Είναι μέσα στα πλαίσια αυτής της πραγματικότητας που η ΕΔΕΚ καταθέτει τις απόψεις της για την κατάσταση της κυπριακής οικονομίας και καθορίζει τη στάση της για τον ετήσιο κρατικό προϋπολογισμό του 2013. Ποια είναι η κατάσταση της κυπριακής οικονομίας σήμερα; Δυστυχώς, η κυπριακή οικονομία βρίσκεται στο χείλος της καταστροφής. Ο λαός μας έχει φτάσει στα όρια των αντοχών του και πολλές χιλιάδες οικογένειες ήδη ζουν μέσα στη φτώχεια, την ανεργία και την απόγνωση. Η πατρίδα μας ζει σήμερα σε πρωτόγνωρες και δραματικές συνθήκες. Ο εφησυχασμός, η αδράνεια, η αναβλητικότητα, οι αναστολές και οι δισταγμοί στην έγκαιρη λήψη μέτρων από την κυβέρνηση σε συνδυασμό με την αλόγιστη συμπεριφορά κάποιων διοικήσεων των τραπεζών οδήγησαν την υγιή και ανθούσα κυπριακή οικονομία του 2008 στο Μηχανισμό Στήριξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου το 2012.

Είναι ξεκάθαρο ότι έχουμε αποταθεί στην Ευρώπη τόσο για σκοπούς ανακεφαλαιοποίησης των χρηματοπιστωτικών μας ιδρυμάτων, αλλά και λόγω των δημοσιονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουμε. Το πλεόνασμα του 3,5% του ΑΕΠ του 2007 μετατράπηκε σε έλλειμμα γύρω στο 6% στο τέλος του 2012. Τα έτη 2009-2011 συσσωρεύσαμε ελλείμματα ύψους €3,07 δις, ενώ την περίοδο 2008-2011 το κόστος του κρατικού μισθολογίου αυξήθηκε κατά 12%, συμβάλλοντας έτσι στο διαχρονικό υδροκεφαλισμό της κρατικής μηχανής. Το δημόσιο χρέος από 48% του ΑΕΠ το 2008 εκτινάχθηκε στο 75% το 2012. Υπήρξε κακός προγραμματισμός και απουσία στρατηγικού σχεδιασμού. Ενώ υπήρχαν διαβεβαιώσεις ότι το ρωσικό δάνειο θα κάλυπτε τις χρηματοδοτικές ανάγκες του κράτους μας μέχρι το τέλος του 2012, ξαφνικά βρεθήκαμε στην ανάγκη για εξεύρεση δανεισμού, για να αποφύγουμε πιθανή στάση πληρωμών. Μέχρι το τέλος του 2014 η

κυβέρνηση θα χρειαστεί €4,5 δις για αναχρηματοδοτήσεις για εξόφληση δανείων. Υπήρξε δυστυχώς ανυπαρξία σωστής στρατηγικής για τη διαχείριση του δημόσιου χρέους και η όλη προσπάθεια αναλώθηκε σε ευκαιριακές εκδόσεις βραχυπρόθεσμου χρέους, οδηγώντας σε ανεξέλεγκτα επίπεδα χρηματοοικονομικών κινδύνων.

Δυστυχώς, εδώ που φτάσαμε έχουμε άμεση ανάγκη από οικονομική στήριξη, γενναία οικονομική στήριξη. Οικονομική στήριξη σημαίνει δάνειο. Δάνειο σημαίνει δανειακή σύμβαση, σημαίνει μνημόνιο. Ασφαλώς όχι ένα οποιοδήποτε μνημόνιο, όμως, αν δεν εξασφαλίσουμε άμεσα οικονομική στήριξη, η πατρίδα μας κινδυνεύει να μπει στον εφιαλτικό δρόμο της οικονομικής κατάρρευσης. Φτάσαμε εδώ που φτάσαμε, γιατί έγιναν τραγικά λάθη, λάθη από τις διοικήσεις κάποιων από τις τράπεζες και λάθη από την κυβέρνηση. Αυτό είναι ένα ανοικτό κεφάλαιο, αυτά τα λάθη, αυτές οι ευθύνες, οι πολιτικές, οι διοικητικές, οι εποπτικές, οι ποινικές ευθύνες, οι οποίες πρέπει να καταλογιστούν πλήρως, άμεσα και με διαφάνεια.

Η κυβέρνηση και η τρόικα μετά από διαπραγμάτευση κατέληξαν σε ένα κείμενο τριάντα σελίδων που το ονόμασαν "Μνημόνιο Συναντίληψης", που θα είναι και η βάση της δανειακής σύμβασης, η οποία δανειακή σύμβαση θα είναι ένα πολύ πιο πολύπλοκο νομικό έγγραφο. Η κυβέρνηση συμφώνησε σε όλες τις πρόνοιες αυτού του μνημονίου εκτός από το ποσό της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών, που δεν είναι ακόμα γνωστό. Το μνημόνιο θα πρέπει να κριθεί στη βάση του αν είναι διαχειρίσιμο, αν μπορούμε δηλαδή ως οικονομία και ως κοινωνία να ανταποκριθούμε και να αντέξουμε στις πρόνοιές του, και κυρίως αν είναι ένα μνημόνιο που θα μας βοηθήσει να βγούμε από την κρίση ή θα μας χώσει πιο βαθιά σε αυτή.

Η πρώτη παρατήρηση είναι ότι το μνημόνιο αυτό, ή καλύτερα η αποδοχή του μνημονίου από την κυβέρνηση, ήταν απότοκο του εκβιαστικού διλήμματος, του κινδύνου κατάρρευσης του τραπεζικού συστήματος και της αδυναμίας μας να διαμορφώσουμε και άλλες επιλογές για τη χώρα μας. Όταν κάποιος αναγκάζεται να δεχτεί μια συμφωνία κάτω από απειλή οικονομικής καταστροφής και επειδή δεν έχει άλλες επιλογές, αυτή η συμφωνία ασφαλώς δεν μπορεί να είναι μια καλή συμφωνία.

Μια αντικειμενική γενική εκτίμηση για το μνημόνιο αυτό είναι ότι η τρόικα πέτυχε ό,τι επεδίωξε από την αρχή, ένα μνημόνιο λιτότητας, μιας φιλοσοφίας που στην πράξη απέτυχε, γιατί οδηγεί την οικονομία σε ένα φαύλο κύκλο ύφεσης, περισσότερης ανεργίας, μεγαλύτερης ανάγκης για στήριξη. Είναι ένα μνημόνιο χωρίς κανένα ουσιαστικό μέτρο και προοπτική ανάπτυξης, ένα μνημόνιο που αφήνει απροστάτευτες ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και πλήττει την κοινωνική συνοχή. Είναι ένα μνημόνιο που κατά κύριο λόγο στηρίζεται στους φόρους και στις σαρωτικές μειώσεις μισθών, ένα μνημόνιο που πλήττει κορυφαίους κοινωνικούς θεσμούς, όπως είναι τα κοινωνικά επιδόματα, το ΓΕΣΥ, η ιδιοκατοίκηση. Ταυτόχρονα, μέσα από εποικοδομητικές ή μη ασάφειες θέτει σε αμφιβολία και δε διασφαλίζει επαρκώς κυριαρχικά μας δικαιώματα, όπως το δικαίωμα διαχείρισης του εθνικού μας πλούτου, του φυσικού αερίου.

Σε τελική ανάλυση μια διαπραγμάτευση κρίνεται εκ του αποτελέσματός της και τα αποτελέσματα αυτής της διαπραγμάτευσης δυστυχώς δεν είναι θετικά. Η διαπραγμάτευση απέτυχε στο να μη μας οδηγήσει στο αδιέξοδο δίλημμα είτε υπογραφής ενός μνημονίου με απαράδεκτες πρόνοιες είτε μη υπογραφής του με καταστροφικές συνέπειες. Μας έφεραν σε αυτό το αδιέξοδο δίλημμα, γιατί, ενώ οι κυβερνώντες γνώριζαν εδώ και μήνες αυτή την εξέλιξη, δεν μπήκαν σε μια διαπραγμάτευση με την τρόικα με μια στρατηγική αρκούντως συγκροτημένη, ολοκληρωμένη και διεκδικητική. Δεν υπήρξε συλλογικότητα, δεν υπήρξε συνδιαμόρφωση πολιτικής, δεν κτίσαμε άλλες επιλογές. Όταν πας σε μια διαπραγμάτευση χωρίς επιλογές, η διαπραγματευτική σου ισχύς είναι μηδέν. Δεν αντιμετωπίστηκαν με την πρέπει υπευθυνότητα προτάσεις που θα μπορούσαν να μας δώσουν και άλλες επιλογές, αν όχι εναλλακτικά ενός μνημονίου, τουλάχιστον συμπληρωματικά του μνημονίου, όπως ήταν η πρόταση του Γιώργου Λιλλήκα. Η πρόταση ήταν να μελετήσουμε τη νωρίτερη αξιοποίηση του φυσικού αερίου -τι πιο φυσιολογικό;- που αγνοήθηκε και με ανευθυνότητα και προχειρότητα απορρίφθηκε λόγω της προέλευσής της, χωρίς να έχουν αυτοί που με σπουδή την απέρριψαν καμιά εναλλακτική πρόταση ή ιδέα να καταθέσουν.

Το συμπέρασμά μας είναι ότι αυτό το Μνημόνιο Συναντίληψης είναι μια κακή βάση για συμφωνία. Πρέπει να πούμε ότι σε κάποια σημεία βελτιώθηκε από την αρχική πρόταση της τρόικας, σε πολλά όμως σημεία υπήρξε χειρότερό της, κάτι που χρεώνεται στη διαπραγμάτευση, όπως περικοπές μισθών, φόροι, το θέμα του φυσικού αερίου κ.λπ. Έστω και αν εδώ που φτάσαμε δεν έχουμε πολλές επιλογές, δεν μπορούμε να δεχτούμε πως αυτό το κείμενο στο οποίο κατέληξε η κυβέρνηση, και δυστυχώς το δέχτηκε, είναι το τελικό, το τελευταίο κείμενο. Έχει μέσα πρόνοιες απαράδεκτες, έχει μέσα ασάφειες επικίνδυνες! Είναι κατανοητό ασφαλώς ότι μπορεί να μην μπορεί να αλλάξουν κάποια αριθμητικά δεδομένα, όμως υπάρχουν πρόνοιες που δεν μπορεί να μην αλλάξουν. Υπάρχουν πρόνοιες που, αν παραμείνουν, θα τις βρισκόμαστε μπροστά μας ως εμπόδιο για έξοδο από την κρίση, τόσο την οικονομική κρίση όσο και την κοινωνική κρίση.

Ως ΕΔΕΚ ζητήσαμε από την κυβέρνηση να διαπραγματευτεί, να συνεχίσει να διαπραγματεύεται περαιτέρω αυτό το Μνημόνιο Συναντίληψης, ώστε να αφαιρεθούν οι απαράδεκτες πρόνοιες και να αντικατασταθούν με άλλες, πιο αποδεκτές πρόνοιες ίσου οικονομικού αποτελέσματος. Το ίδιο προσπαθούμε να κάνουμε κι εμείς ως κοινοβουλευτική ομάδα της ΕΔΕΚ μέσα από τη διαφοροποίηση των νομοσχεδίων που ήρθαν και θα έρθουν στη Βουλή, αλλά και μέσα από τον προϋπολογισμό.

Στην προσπάθειά μας να αμβλύνουμε τις अपαράδεκτες πρόνοιες του Μνημονίου Συναντίληψης βρήκαμε την ακατανόητη άρνηση της πλειοψηφίας των κομμάτων. Παρ' όλον ότι τόσο η κυβέρνηση όσο και τα κόμματα αναγκάστηκαν να μπουν στη διαδικασία επανεξέτασης αριθμού προνοιών όπως ο φόρος ακίνητης περιουσίας, το συνταξιοδοτικό, η προστασία της ιδιοκατοίκησης, εξακολουθεί να επικρατεί η φιλοσοφία του απαραβίαστου, του απάραβατου του Μνημονίου Συναντίληψης. Αν αυτή η φιλοσοφία δεν αλλάξει, τότε τους επόμενους μήνες, όταν θα έρχονται στη Βουλή σωρηδόν τα νομοσχέδια που θα προκύπτουν στην πορεία, θα είναι μια συνταγή για συνεχή αδιέξοδα.

Εμείς παραμένουμε συνεπείς στη φιλοσοφία μας να προσπαθήσουμε να αλλάξουμε πρόνοιες που είτε καταστρατηγούν θεσμούς είτε περιορίζουν την κυριαρχία του κράτους μας είτε είναι εξοντωτικές για ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού μας. Θα συνεχίζουμε να καταψηφίζουμε νομοσχέδια που έχουν αυτές τις πρόνοιες. Δε θα καταψηφίζουμε όμως αυτά τα νομοσχέδια άκριτα και ανεύθυνα· θα τα καταψηφίζουμε και την ίδια στιγμή θα προτείνουμε ισοδύναμα μέτρα πιο δίκαια και πιο ορθολογικά. Αυτό κάναμε με την καταψήφιση των περικοπών μισθών με τρόπο οριζόντιο και ισοπεδωτικό. Αυτό κάναμε με την καταψήφιση των νομοσχεδίων για μείωση στα επιδόματα τέκνων, μάνας και φοιτητών, ζητώντας την ανακατανομή των περικοπών σε όλα τα επιδόματα κατά τρόπο πιο δίκαιο και πιο κοινωνικά ευαίσθητο.

Να ξεκαθαρίσουμε και κάτι ακόμα μια φορά. Κύριε Πρόεδρε, επαναλήφθηκε σήμερα μέσα από τη συζήτηση στη Βουλή από βουλευτή συνάδελφο του ΑΚΕΛ μια θέση που το ΑΚΕΛ προβάλλει τις τελευταίες ημέρες, ότι περίπου η ΕΔΕΚ είναι ανακόλουθη, όταν εισηγείται τη μη περικοπή στα επιδόματα των τυφλών, των βαριά αναπήρων και των πολύτεκνων, γιατί κατά τη συζήτηση στο Υπουργείο Οικονομικών η ΕΔΕΚ εισηγήθηκε περικοπές €185 εκατομ. στις κοινωνικές παροχές. Αυτό είναι η μισή αλήθεια. Παραλείπει το ΑΚΕΛ να πει ότι το θέμα που πάγια ήγειρε η ΕΔΕΚ ήταν η στόχευση των επιδομάτων, όπως παραλείπει να πει ότι η κυβέρνηση εισηγήθηκε €200 εκατομ. περικοπές, όπως παραλείπει να πει ότι στο περιβόητο Μνημόνιο Συναντίληψης η κυβέρνηση αποδέχθηκε πρόνοια για περαιτέρω μείωση των κοινωνικών παροχών το 2014 κατά €28 εκατομ., όπως παραλείπει να πει ότι αποδέχθηκε πρόνοια μέσα στο Μνημόνιο Συναντίληψης για πιθανή περαιτέρω μείωση των κοινωνικών παροχών μετά το 2014. Αυτή είναι όλη η αλήθεια κι ας κρίνουν οι πολίτες.

Στην ίδια φιλοσοφία, κύριε Πρόεδρε, κινείται και η σημερινή πρότασή μας για μείωση των λειτουργικών δαπανών των υπουργείων κατά 2,75%, για να διασωθούν από το κονδύλι που θα εξοικονομηθεί αρκετές εκατοντάδες θέσεις εποχιακών ωρομίσθιων και συμβασιούχων καθηγητών. Γιατί δε μιλούμε για απλούς αριθμούς, μιλούμε για ανθρώπους, μιλούμε για οικογένειες που θα μπουν άμεσα στην ανεργία.

Θέλουμε επίσης να δηλώσουμε με τον πιο εμφαντικό τρόπο ότι διαφωνούμε κάθετα με τις πρόνοιες του προϋπολογισμού για υπερβολικές περικοπές των κοινωνικών επιδομάτων σε ευάλωτες ομάδες, που τα έχουν απόλυτη ανάγκη για την επιβίωσή τους. Αναμένουμε από την κυβέρνηση να κάνει αυτό που δυστυχώς συνταγματικά δεν μπορεί να κάμει η Βουλή, να φέρει άμεσα στη Βουλή τροποποιήσεις σε αυτό τον προϋπολογισμό, που να ανακατανέμουν τα κονδύλια για τις κοινωνικές παροχές και να διορθώνουν αυτές τις απάραδεκτες πρόνοιες.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Πραγματικά, ανεξάρτητα από το τι μνημόνιο θα υπογραφεί τελικά, θα πρέπει πάση θυσία να διατηρήσουμε τη δυνατότητά μας να το επαναδιαπραγματευθούμε. Και να το κάνουμε, μόλις μπορέσουμε να διαμορφώσουμε τέτοιες συνθήκες που να μας επιτρέπουν να έχουμε και άλλες επιλογές, να το κάνουμε με την πρώτη ευκαιρία, ώστε ο τόπος μας να ξαναμπεί στο δρόμο της ανάπτυξης και της ευημερίας. Και η Κύπρος θα μπει ξανά σε αυτό το δρόμο! Όχι μόνο εξαιτίας του φυσικού αερίου· εξαιτίας κυρίως του λαού μας, που είναι ο μεγαλύτερος εθνικός πλούτος που διαθέτει η πατρίδα μας.

Δεν είναι ασφαλώς η ώρα της κομματικής σκοπιμότητας και αντιπαράθεσης και λυπούμαστε πολύ που η σημερινή συζήτηση οδηγήθηκε μέσα από προεκλογικές ομιλίες σε κομματική αντιπαράθεση. Δεν μπορούμε να παίζουμε σε τέτοιες στιγμές με το μέλλον του τόπου μας είτε με τον έναν είτε με τον άλλο τρόπο. Αυτή η ώρα είναι η ώρα της εθνικής ευθύνης για όλους. Με γνώμονα, όπως πάντα, την ευθύνη μας απέναντι στο λαό και απέναντι στον τόπο, το Κίνημα Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ θα υπερψηφίσει το νομοσχέδιο του προϋπολογισμού για το 2013, εμμένοντας στις παρατηρήσεις και τροποποιήσεις που καταθέσαμε.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Νικολαΐδη για τη συνεισφορά του στη συζήτηση.

Παρακαλώ τώρα τον κ. Νικόλα Παπαδόπουλο από το Δημοκρατικό Κόμμα να προσέλθει στο βήμα. Παρακαλώ επίσης τον κ. Νίκο Κατσουρίδη να ετοιμάζεται, για να ομιλήσει στη συνέχεια.

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έντιμοι κύριοι υπουργοί,

Δεν ξέρω τι είναι πιο τραγικό. Το ότι έχει έρθει η τρόικα στην Κύπρο και μας προκαλεί προβλήματα ή το ότι είχαμε τέτοια προβλήματα, που αναγκαστήκαμε να φέρουμε την τρόικα στην Κύπρο. Και ακόμη πιο τραγικό, ακούγοντας κάποιες από τις παρεμβάσεις απόψε, φαίνεται ότι ακόμη δεν καταλάβαμε γιατί η τρόικα έχει έρθει στην Κύπρο!

Ζούμε όντως πρωτόγνωρες εμπειρίες ως τόπος και ως λαός. Σαράντα χιλιάδες οι άνεργοι, τα νοικοκυριά μας και οι επιχειρήσεις μας είναι τα πιο καταχρεωμένα της Ευρώπης, χίλιες μικρομεσαίες επιχειρήσεις χρεοκοπούν και κλείνουν το χρόνο και έχουμε εκατόν είκοσι χιλιάδες συμπολίτες μας που ζουν κοντά ή κάτω από το όριο της φτώχειας, μία πόλη όπως τη Λεμεσό που ζει κάτω από το όριο της φτώχειας. Αυτοί όλοι ακόμη δεν πήραν το σημείωμα ότι μόνο οι τράπεζες έχουν πρόβλημα και κανένα άλλο πρόβλημα δεν υπάρχει στην κυπριακή οικονομία!

Πώς πράγματι φτάσαμε ως εδώ; Κάποιοι ισχυρίζονται ότι είναι μια κρίση του καπιταλισμού και ότι αυτές οι πολιτικές έχουν αποτύχει. Και θέλω πραγματικά να το καταλάβω: Δηλαδή οι πολιτικές αυτής της κυβέρνησης έχουν επιτύχει; Δηλαδή πόσο χειρότερα θα ήταν τα πράγματα, αν είχαν αποτύχει κιόλας; Και θέλω να καταλάβω: Η Ελλάδα χρεοκόπησε, επειδή εφάρμοξε εδώ και δεκαετίες καπιταλιστικές, νεοφιλελεύθερες συνταγές ή μήπως τις αντίθετες; Η Κύπρος χρεοκόπησε, επειδή εφάρμοξε νεοφιλελεύθερες πολιτικές ο κ. Χριστόφιας ή τις αντίθετες πολιτικές;

Φυσικά η εύκολη λύση και η εύκολη απάντηση από τους κυβερνώντες είναι ότι για όλα φταίνει οι τράπεζες. Όπως και στο Μαρί, η κυβέρνηση δε φταίει απολύτως σε τίποτα! Είναι αποκαρδιωτικές αυτές οι προσεγγίσεις, γιατί είναι με αυτοκριτική ακριβώς που τούτη την κρίσιμη περίοδο πρέπει να προσεγγίζουμε τέτοια ζητήματα. Πρέπει να διδαχθούμε από τα λάθη μας, δεν πείθουν τέτοια επιχειρήματα, γιατί δεν έχει νόημα να συζητάμε για τον προϋπολογισμό του 2013, αν δε θα συζητήσουμε παράλληλα και για τα αίτια που μας οδήγησαν στις αγκάλες της τρόικας.

Ευθύνεται σίγουρα η παγκόσμια οικονομική κρίση. Αν όμως, όπως λέχθηκε, μειώνονταν τα έσοδα του κράτους γι' αυτό το λόγο, γιατί αυξάνονταν οι δαπάνες; Ευθύνονται φυσικά και οι τράπεζες, γιατί συμφωνώ με όσα έχουν πει και άλλοι ομιλητές, ότι επένδυσαν όλα τα αυγά τους σε ένα καλάθι, στην οικονομία της Ελλάδας. Ευθύνεται και ο συνεργατισμός για τις δικές του αδυναμίες, έστω κι αν δεν έχει καμία απολύτως σχέση με την Ελλάδα.

Όμως φτάσαμε εδώ που φτάσαμε κυρίως λόγω του υπερδανεισμού του κράτους μας και λόγω της απώλειας της αξιοπιστίας της κυβέρνησης. Αυτό εξάλλου φαίνεται και από το ύψος της στήριξης που θα δεχτούμε, αν όλα πάνε καλά και εγκριθεί το αίτημά μας. Αν θέλουν €10 δις περίπου οι τράπεζες και ο συνεργατισμός, άλλα τόσα θέλει η κυβέρνηση. Και αυτά όλα, λόγω του ότι δεν πήραμε τις κατάλληλες, απαραίτητες αποφάσεις, την ώρα που έπρεπε.

Πραγματικά είναι με έκπληξη που ακούω ότι η Κύπρος δήθεν έχει χαμηλότερο δημόσιο χρέος από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πραγματικά νομίζω ότι κάποιοι δεν αντιλαμβάνονται ακόμη την έκταση του προβλήματος που έχουμε να αντιμετωπίσουμε. Αν είναι αυτά τα νούμερα της στήριξης που ακούω και θα πάμε πάνω από το 140% του ΑΕΠ μας σε δημόσιο χρέος, θα έχουμε το τέταρτο μεγαλύτερο δημόσιο χρέος στον κόσμο! Μόνο η Ζιμπάμπουε, η Ιαπωνία και η Ελλάδα θα έχουν μεγαλύτερο χρέος από την Κύπρο. Και, αν πάμε στο 170%, που λέει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το 2030, θα περάσουμε και την Ελλάδα. Αυτό είναι το ύψος του προβλήματος, γι' αυτό έχουμε ζητήσει βοήθεια και ευτυχώς εμείς δεν είμαστε αφρικανική χώρα, είμαστε χώρα του ευρώ και η Ευρώπη θέλει να μας βοηθήσει και μπορούμε να πάρουμε βοήθεια, αλλιώς θα μας άφηναν στη μοίρα μας.

Θεωρώ παράδοξο λοιπόν να σχολιάζει για παράδειγμα ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ μια δήλωση που έκανα το 2008, πριν πέντε χρόνια, όταν είπα ότι θα έχουμε επιπτώσεις στην πραγματική οικονομία από την οικονομική κρίση αλλά όχι στις τράπεζες. Έχουν δίκαιο, έσφαλα. Πραγματικά υποτίμησα τη δυνατότητα και την ικανότητα του ΑΚΕΛ και του Προέδρου της Δημοκρατίας να καταστρέψουν την οικονομία της χώρας μας και το τραπεζικό σύστημα μέσα σε πέντε χρόνια! Καλωσορίζω φυσικά την αλλαγή, ότι από "καταστροφολόγος" ξαφνικά έγινα "ωραιολόγος" και σήμερα άκουσα ότι έγινα άγγελος, αν όχι αρχάγγελος! Άλλος έχει εκείνη τη χάρη!

Δεν προειδοποίησα τελικά αρκετά αυτά τα πέντε χρόνια. Είναι γεγονός ότι ούτε στους χειρότερους μου εφιάλτες δεν περίμενα αυτή η κυβέρνηση να δανειστεί €8 δις σε πέντε χρόνια και να διπλασιάσει το χρέος μας. Δεν περίμενα να αγνοούνται οι επιστολές του αρμόδιου τμήματος διαχείρισης δημόσιου χρέους. Από το 2010 προειδοποιούσαν οι άνθρωποι ότι με το ριψοκίνδυνο τρόπο που δανείζονται οι κυβερνώντες θα

οδηγηθούμε στο Μηχανισμό Στήριξης. Ε, δεν περίμενα να ανατινάξουν το Μαρί! Σίγουρα δεν περίμενα η κυβέρνηση να είναι ένας απλός παρατηρητής και να δέχεται απανωτές υποβαθμίσεις χωρίς να παίρνει επαρκή μέτρα. Σίγουρα δεν περίμενα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να αδειάζει δημόσια το Χαρίλαο Σταυράκη, όταν το Φεβράριο του 2010 έφερε μέτρα και αυτός τα πέταξε στον κάλαθο των αχρήστων. Δεν περίμενα να αδειάσει παρομοίως και τον Κίκη Καζαμία, το Σεπτέμβριο του 2011, όταν έφερε προτάσεις για την ΑΤΑ και το δέκατο τρίτο, και δεν περίμενα να αδειάσει και το νυν Υπουργό Οικονομικών, τον κ. Σιαρλή, πριν από λίγο καιρό και να χαρακτηρίζει κάποιους “μανδαρινούς των υπουργείων”. Και δεν περίμενα τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να κουρέψει το ελληνικό χρέος και να φορτώσει με €4,5 δις το κυπριακό τραπεζικό σύστημα, περιλαμβανομένου και του συνεργατισμού. Και δεν ανέμενα από το νυν Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας να φορτώσει με €6,2 δις μη εξυπηρετούμενα δάνεια τις τράπεζες και το συνεργατισμό. Και σίγουρα δεν ανέμενα για ένα χρόνο να είμαστε εκτός των αγορών, γιατί κάποιοι πίστευαν ότι θα βγάλουν τις προεδρικές εκλογές με ένα ρώσικο δάνειο.

Παραδέχομαι ότι τότε, όταν έκαμνα τις δηλώσεις το 2008, δεν τα περίμενα όλα αυτά. Γιατί τότε η Κύπρος είχε πλεόνασμα €500 εκατομ., τότε είχαμε 48% του ΑΕΠ χρέος. Τότε ήμασταν οι πρώτοι δημοσιονομικά από τις δέκα νέες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πού ήμασταν τότε, πού είμαστε σήμερα!

Διαφωνώ ότι καμία κυβέρνηση δεν μπορούσε να στηρίξει το τραπεζικό μας σύστημα, ακόμα και στα μαύρα χάλια που βρίσκεται σήμερα. Η κυβέρνηση του Τάσσου Παπαδόπουλου μπορούσε να το στηρίξει. Αν είναι 50% του ΑΕΠ που θα χρειαστούμε και το προσθέσουμε στο 48% του ΑΕΠ του τότε, του 2008, δεν ξεπερνούμε το 100% του ΑΕΠ. Η κυβέρνηση του Τάσσου Παπαδόπουλου μπορούσε να το στηρίξει. Φυσικά δε θα φτάναμε εδώ που φτάσαμε αλλά, ακόμα και σ’ αυτά τα μαύρα χάλια, θα μπορούσε να το στηρίξει.

Δεν ήταν αναπόφευκτη η ένταξή μας στο Μηχανισμό Στήριξης. Η Κύπρος δεν ήταν Ελλάδα οικονομικά. Έγινε Ελλάδα οικονομικά λόγω εγκληματικών λαθών και παραλείψεων και αλίμονό μας, αν είναι να επιστρέψουμε στις υπέρμετρες σπατάλες, στις υπέρογκες δαπάνες και στον υπερδανεισμό, γιατί αυτές οι πολιτικές είναι που μας χρεοκόπησαν. Αυτές οι πολιτικές είναι που πέτυχαν ακριβώς τα αντίθετα από τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα. Αυτές οι πολιτικές είναι που μας έστειλαν στο μνημόνιο και σίγουρα αναγνωρίζουμε ότι το μνημόνιο θα αυξήσει τις υφιστάμενες πιέσεις στην οικονομία της Κύπρου. Δεν είναι επιλογή, είναι ανάγκη εδώ που φτάσαμε. Θα πλήξει την κοινωνική συνοχή. Οι περικοπές μισθών, κοινωνικών παροχών και επιδομάτων θα έχουν πάρα πολύ αρνητικές παρενέργειες στην ποιότητα ζωής των Κύπριων πολιτών.

Πρέπει όμως να διδαχθούμε από τα λάθη μας. Επιτέλους, να μάθουμε από τα παθήματά μας, για να μην τα επαναλάβουμε. Πρέπει να καταλάβουμε ότι κανένας δεν μπορεί να ζει με δανεικά στο διηνεκές, πόσω μάλλον να δανειζεται περισσότερα απ’ αυτά που μπορεί να πληρώσει. Ούτε τα νοικοκυριά μας ούτε οι επιχειρήσεις μας ούτε το κράτος μας. Πρέπει να δαπανούμε λιγότερα και σίγουρα να παράγουμε περισσότερα, για να μπορέσουμε πλέον να αποπληρώσουμε τα χρέη μας και να επενδύσουμε στις μελλοντικές γενιές. Η ανάπτυξη με δανεικά δεν είναι ανάπτυξη και οι κοινωνικές παροχές με δανεικά δεν οδηγούν στην κοινωνική ασφάλεια αλλά στην ανασφάλεια, όπως ανακαλύπτουμε σήμερα.

Καταλήγοντας, κύριε Πρόεδρε, θέλω φυσικά και εγώ να τελειώσω με μια πιο αισιόδοξη νότα. Εκτιμώ ότι θα περάσουμε χειρότερα, πριν να έρθουν καλύτερες μέρες, δυστυχώς, αλλά είμαι αισιόδοξος ότι μπορούμε να τα καταφέρουμε, γιατί, έστω και εδώ που φτάσαμε, βλέπω κάποια θετικά στοιχεία. Και δεν αναφέρομαι μόνο στο φυσικό αέριο και στις προοπτικές του. Θεωρώ ότι ωριμάσαμε ως λαός. Ο λαϊκισμός δεν έχει την ίδια απήχηση που είχε πριν από λίγο καιρό. Είναι με υπευθυνότητα που αντιμετωπίζουν κάποια ζητήματα οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και αυτό πρέπει να το αναγνωρίσουμε. Παρά τις αντιδράσεις τους, ήταν ήπιες οι κινητοποιήσεις τους, πέρα από κάποιες μεμονωμένες εξαιρέσεις. Είναι επίσης υπεύθυνη η στάση που δείχνουν όλες οι πολιτικές δυνάμεις, ακόμη και εκείνες που σε επιμέρους σημεία διαφωνούν, και φυσικά η αναβάθμιση χθες της Ελλάδας από τους Standard & Poor’s δείχνει ότι ίσως να υπάρχει φως στο τέλος του τούνελ.

Είναι φυσικά κρίμα να βλέπουμε εν τω μεταξύ να εξανεμίζονται οι τεράστιες θυσίες και οι τιπάνιες προσπάθειες αυτού του λαού, που κατάφερε να πετύχει θαύματα, όπως ήταν η ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στην Ευρωζώνη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Πολωνός συγγραφέας Τζόζεφ Κόνραντ έγραφε στο βιβλίο του “Ο τυφώνας” ότι μόνο ένας τρόπος υπάρχει, για να ξεπεράσεις την καταιγίδα: κοιτάζοντάς την κατάματα και τραβώντας μπροστά. Πάντα στα μάτια και πάντα μπροστά. Έτσι θα ξεπεράσουμε και εμείς σήμερα τα προβλήματά μας. Θα τα αντιμετωπίσουμε κοιτάζοντάς τα στα μάτια. Με τόλμη και θάρρος, όπως μάθαμε ως λαός πάντα να κάμνουμε στα δύσκολα, γιατί ξεπεράσαμε και χειρότερα.

Μπορούμε να δείξουμε για ακόμα μια φορά σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε ολόκληρο τον κόσμο ότι σ’ αυτό το ξεκομμένο νησί της Μεσογείου υπάρχει ένας λαός σφυρηλατημένος μέσα από τις

συμφορές και τις κακουχίες που δεν αποδέχεται τις ξένες επιβουλές ούτε στα εθνικά ζητήματα ούτε και στην οικονομία. Και, αν το πιστέψουμε, θα μπορέσουμε να τα καταφέρουμε, φτάνει να το αποφασίσουμε και φτάνει να αγωνιστούμε.

Χρόνια πολλά σε όλους!

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Νικόλα Παπαδόπουλου τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Σοφοκλής Φυττής.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Σ. ΦΥΤΤΗΣ)

Ευχαριστούμε, κύριε Παπαδόπουλε.

Καλώ τον κ. Νίκο Κατσουρίδη του ΑΚΕΛ, βουλευτή Λευκωσίας.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Πρέπει να δηλώσω ότι στο χρόνο που μου έμεινε είναι αδύνατον να πω αυτά που θέλω να πω, οπότε θα κάνω μια επιλογή.

Το πρώτο που θέλω να πω είναι ότι, ενώ πιστεύω ακράδαντα ότι αυτός ο λαός μπορεί να τα καταφέρει, όπως τα καταφέρνει για εννιά χιλιάδες χρόνια, αν κρίνω από τη συζήτηση, θα συμφωνήσω με τον κ. Παπαδόπουλο ότι θα δυσκολευτούμε πολύ. Γιατί εγώ δεν έχω αντιληφθεί, για παράδειγμα -και αλλάζω τη δομή που είχα στο μυαλό μου για την ομιλία- ότι ενώνουμε δυνάμεις, όταν υπήρξαν ομιλίες που δεν έμεινε χαρακτηρισμός που δε μας απευθύνθηκε, με πιο συνήθη το “εγκληματίες” και το “έγκλημα”, και όταν ζητήθηκε από όσους είχαμε μείνει ως ομιλητές να βγούμε και να πούμε απλώς μία φράση, «ζητώ συγγνώμη».

Θα ήθελα να είχα άλλη προσέγγιση απ’ αυτήν που θα έχω, αλλά νομίζω ότι ορισμένα πράγματα δεν μπορούν να γίνουν ανεκτά. Γι’ αυτό ζητώ συγγνώμη, γιατί χαράχτηκε η Πράσινη Γραμμή το ’63-’64, και πριν το ’64, γιατί εκποιήθηκαν, όπως λέχθηκε, όνειρα και προσδοκίες, εκποιήθηκε τότε το όνειρο της Ένωσης, ζητώ συγγνώμη, γιατί εκποιήθηκαν όνειρα και προσδοκίες και στις 15 Ιουλίου 1974 εμείς ως ΑΚΕΛ προκαλέσαμε την εισβολή!

Την ίδια ώρα θα πρέπει να πω ότι άκουσα με προσοχή τις προεκλογικές ομιλίες που εκφωνήθηκαν προηγουμένως. Ακούγοντας το φίλο μου το Μάριο Καρογιάν, νόμισα ότι ζούμε στη χώρα των θαυμάτων.

«Η φετινή συζήτηση των προϋπολογισμών του κράτους συμπίπτει με τη συμπλήρωση της πενταετούς θητείας της κυβέρνησης. Μιας κυβέρνησης που ανήλθε στην εξουσία με πολλά υποσχόμενα και φιλόδοξα προγράμματα, με μεγάλες υποσχέσεις για ολόκληρο το φάσμα του δημόσιου βίου. Τι άραγε να υπενθυμίσω; Την τοπική αυτοδιοίκηση; Την οργίλη αντίδραση του Προέδρου στο ρουσφέτι; Το γεγονός ότι δε θα επέτρεπε ποτέ να διορίζονται συνταξιούχοι στις διάφορες θέσεις και εκτός από κουμπάρους συνταξιούχους και κολλητούς δεν έχουμε σε όλα τα φάσματα του δημόσιου βίου; Τι να πει κανένας, όταν το 55% των συνταξιούχων ζει κάτω από το όριο της φτώχειας; Κατά τ’ άλλα το είπατε και το κάνατε. Ένα θέλω να σας πω: Το είπατε, το παρακάνατε στο ψέμα. Έλεος! Γιατί ο λαός και παρακολουθεί και ξέρει και αντιλαμβάνεται και τι εκάμετε και τι δεν εκάμετε», 17 Δεκεμβρίου 2007, Νίκος Αναστασιάδης για την κυβέρνηση Τάσσου Παπαδόπουλου.

Αν πάρω το μυαλό μου πίσω, ανάλογη θερμή κριτική όπως αυτήν που εδέχθη σήμερα η κυβέρνηση Χριστόφια και τότε η κυβέρνηση Παπαδόπουλου είχε δεχτεί και η κυβέρνηση του κ. Βασιλειάδη -τότε εκάμναν τζιαι λάθος, εν τον ελέαν Βασιλείου, κατά λάθος τον ελέαν Βασιλειάδη- και η κυβέρνηση του Σπύρου Κυπριανού, για τον οποίο εξέδωσαν και ολόκληρο “κίτρινο” βιβλίο.

Λυπούμαι να πω ότι την ίδια ώρα που εκφωνούνταν ευχές για καλά Χριστούγεννα ακούονταν -και δε λέω από την πλειοψηφία, από τη μειοψηφία- και μηνύματα μισαλλοδοξίας. Κατά τα άλλα θα αντιμετωπίσουμε την πρωτοφανή κρίση από κοινού!

Αλλά θα παραμείνω στο “συγγνώμη”. Συγγνώμη για το χρηματιστήριο, που αυτή η Βουλή ομόφωνα είπε ποιοι ευθύνονται, αλλά τίποτε δεν έγινε! Κατά τ’ άλλα αυτή η κυβέρνηση είναι που δεν έπαιρνε μέτρα!

Σ’ αυτή την ομιλία, που δε θα πάρω το χρόνο μου, για να τη διαβάσω ολόκληρη βέβαια, κατηγορείτο ο Τάσσος Παπαδόπουλος ότι σκότωσε το επιχειρείν, όσο κι αν σας φαίνεται σήμερα απίστευτο. Είναι εδώ γραμμένο. Σήμερα το ακούσαμε και γι’ αυτή την κυβέρνηση, ότι εσκότωσε το επιχειρείν. Και μάλιστα αυτό οφείλεται στο ότι διοίκησαν πρόσωπα τα οποία δεν ήταν στην αγορά. Την ίδια στιγμή φταίνει οι τρεις τραπεζίτες υπουργοί που ήταν στην καρδιά της αγοράς.

Τι δεν ακούστηκε για το ρουσφέτι και χίλια δυο άλλα! Τα σχολίασαν συνάδελφοι: δε θέλω να αναφέρω τι λεγόταν από το βήμα της Βουλής από βουλευτές των κομμάτων που σήμερα μας κατηγορήσαν γι' αυτό το πράγμα.

Λέχθηκε από ομιλητή εκ δεξιών ότι είμαστε σίγουροι ότι θα πάμε καλά. Υπάρχει βέβαια ο κίνδυνος εκτροχιασμού λόγω αστάθμητων διεθνών εξελίξεων. Κάποιες αστάθμητες διεθνείς εξελίξεις θεωρείται εκ των προτέρων δυνατόν -και είναι- ότι θα επηρεάσουν την πορεία της οικονομίας. Αλλά η πρωτοφανής κρίση που σάρωσε τον κόσμο, που δεν υπάρχει δεύτερη στην ιστορία του συστήματος, δεν είναι παράγοντας που πρέπει να συνυπολογίζεται!

Φταίνε οι τράπεζες, φταίνε οι κατά καιρούς κυβερνήσεις, φταίει και ο ιδιωτικός τομέας -και να μην κρυβόμαστε, γιατί, για να φτάσεις σε 300% ιδιωτικό χρέος, κάτι λέει- φταίει και ο δημόσιος τομέας, αλλά στις ομιλίες των συναδέλφων το 99% ήταν «φταίει μόνο η κυβέρνηση». «Φταίει ο υπερδανεισμός», άκουσα από τον τελευταίο ομιλητή. Δε φταίνε οι τράπεζες, γενικής αναγνώρισης και από τους ξένους ότι έχουν την πρώτη ευθύνη. Κάποιος άλλος ανακάλυψε μάλιστα ότι περίπου έντζεν δικές μας οι τράπεζες. Δεν υπάρχει ούτε ένα μέλος διοικητικού συμβουλίου καμιάς τράπεζας που να προέρχεται από το χώρο του ΑΚΕΛ. Ούτε ένα! Αλλά είναι έτσι που το μετρούμε; Έτσι πρέπει να μετρούμε τα πράγματα; Έχουν αποδεδειγμένα με τους αριθμούς την κύρια ευθύνη.

Διερωτήθηκε ο προηγούμενος ομιλητής αν φταίει το μοντέλο για την Ελλάδα και για την Κύπρο. Εγώ θα προσθέσω ερώτημα: Όλες οι άλλες χώρες, περιλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, δεν είναι τις ίδιες συνταγές που εφαρμόζαν; Δε χρεοκόπησε δύο φορές η Ουγγαρία, εφαρμόζοντας τις συνταγές τούτες; Δεν εγρονάτισαν την Ελλάδα μέχρι εξευτελισμού, για να έρθουν τώρα να της πουν «από πλην γάμμα πάεις πλην βήτα»; Δεν έκανε επανάσταση η Αμερική η ίδια με τον Ομπάμα, όταν τους υποβάθμισαν, και κατηγορήσε τους οίκους ότι τους υποβάθμισαν σκόπιμα;

Εάν δε γίνει σωστή διάγνωση, δε θα υπάρξουν τα σωστά μέτρα. Και η σωστή διάγνωση λέει με αριθμούς: Πρώτα η ευθύνη είναι του χρηματοπιστωτικού συστήματος και εδώ και εκτός από την Κύπρο λόγω του μοντέλου που επικράτησε από το 1973 στον κόσμο. Του μοντέλου που θεωρητικά κατασκεύασε ο Μίλτον Φρίντμαν και εφαρμόσαν ο Ρέιγκαν και η Θάτσερ και ακολούθησαν πολλοί και πρώτο πειραματόζωο οικονομικό ήταν ο λαός της Χιλής επί Πινοσέτ και φτάσαμε μέχρι σήμερα. Όλοι το αναγνωρίζουν, το πιο δεξιό οικονομικό περιοδικό του κόσμου, το Economist, βγήκε με εξώφυλλο «φταίει το σύστημα, η κρίση είναι συστημική». Μόνο οι εκ δεξιών δεν μπορούν να το δεχτούν.

Εδώ, αυτά που βλέπετε, είναι δέκα σελίδες με στοιχεία για την κατάσταση των άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Εάν εσείς έπρεπε να κρίνετε τις κυβερνήσεις αυτών των χωρών, που είναι η συντριπτική πλειοψηφία, με τον ίδιο τρόπο που κρίνετε την κυβέρνηση τούτη, θα 'πρεπε να ζητήσετε εκτέλεση των ηγετών τους. Εκτέλεση! Γιατί στους περισσότερους κοινωνικούς δείκτες είναι σε χειρότερη μοίρα οι λαοί. Άκουσα σήμερα δε το εκπληκτικό ότι η Ισπανία πάει καλά. Η Ισπανία, που σε λίγο θα έχει 40% ανέργους. Αλλά και η Γερμανία άρχισε να δέχεται τη διάβρωση. Προσπαθεί βέβαια η Γερμανία -να λέμε τις αλήθειες- να σώσει τον εαυτό της, να σώσει τη χώρα της -και γι' αυτό είναι τόσο υψηλή η δημοτικότητα της Μέρκελ- εις βάρος των υπολοίπων. Αποικιοποιεί το Νότο της Ευρώπης, κάνει την τρίτη απόπειρα διαμοιρασμού του κόσμου. Βέβαια, είσαστε ομοϊδεάτες και τις συνταγές αυτές τις εφαρμόσαν εκεί ομοϊδεάτες σας, είναι οι συνταγές του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος!

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Νίκου Κατσοριδίου ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα.)

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Δεν εβάλαμε και άγαλμα έξω από το αεροδρόμιο;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Για τη Μέρκελ; Κοιτάξετε, ίσως, ίσως. Ίσως, αν σε τιμήσει ο λαός τζιαι γίνεις Πρόεδρος, Αγγέλα εκείνη, αγγελοῦδι ο Συναγεμμός, αρχάγγελος εσύ!

(Γέλια)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, να προχωρήσουμε χωρίς αντιδικίες, για να ολοκληρώσουμε τη συζήτηση, γιατί θα τραβήξει ως αργά.

Ορίστε, κύριε Κατσοριδίη.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ενώ σε όλο τον κόσμο αναγνωρίζεται ότι η παγκόσμια κρίση οφείλεται σ' αυτό το συγκεκριμένο μοντέλο, άκουσα με προσοχή την ιδεολογική ομιλία ενός συναδέλφου εκ δεξιών. Να μου επιτρέψει, πρώτα απ' όλα, να πω ότι ο κόσμος δεν γνώρισε ως κοινωνικό σύστημα μόνο τον καπιταλισμό και τις παραλλαγές του και είτε

μαρξιστές γράφουν την ιστορία είτε μη μαρξιστές αναγνωρίζεται ότι υπήρξε πρωτόγονη κοινωνία, υπήρξε δουλοκτητική φεουδαρχία, καπιταλιστική. Κατά συνέπεια, άλλο ήταν το κοινό, ότι οι λίγοι ζούσαν εις βάρος των πολλών.

N. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ενώ στον κομμουνισμό;

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Θα το σχολιάσω, κύριε πρόεδρε του Συναγερμού.

Ενώ στο άλλο σύστημα, λέχθηκε, «ξέρεις, κυβερνούσαν οι λίγοι και μάλιστα χωρίς να εκλέγονται». Επειδή κάποιοι επικαλέστηκαν αρχαίους φιλόσοφους και τραγωδούς, ο Σοφοκλής λέει ότι απ' όλα τα κακά που υπάρχουν στη γη το μεγαλύτερο κακό είναι το χρήμα και η πραγματική εξουσία ανήκει σ' αυτούς που ελέγχουν το χρήμα. Λοιπόν, το 2% του παγκόσμιου πληθυσμού ελέγχει το 51% του παγκόσμιου πλούτου. Δεν μπορείτε να βρείτε μη εκατομμυριούχο στη Βουλή και τη Γερουσία. Όλο και λιγότερος κόσμος συμμετέχει στις εκλογές. Άρα, από μια άλλη οδό αυτό το υπέροχο και άγιο σύστημα οδηγεί εδώ! Και τι κάμνει, για να αντιμετωπίσει την κρίση; Εφαρμόζει μία συνταγή με τρεις πτυχές: περικοπή μισθών και ωφελημάτων, περικοπή κοινωνικών δαπανών, ασυδοσία του κεφαλαίου.

Μπορεί να μην αρέσει στους συναδέλφους εκ δεξιών, αλλά είναι συνειδηση και δε χρειάζονται ούτε αριθμοί ούτε συγκεκριμένες ημερομηνίες, παρ' όλο που έχω πολλές μαζί μου εδώ, για να αποδείξουν ότι η φιλοσοφία και οι προσεγγίσεις της τρόικας είναι ίδιες με αυτές που ευαγγελίζεστε χρόνια.

Άστε που, αν ήμουν ψηφοφόρος χωρίς τοποθέτηση, θα συγχυζόμουν γύρω από κάποια πράγματα. Πριν από τη συνομολόγηση της περίφημης διακήρυξης με το ΔΗΚΟ, ήσασταν υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων. Σας ενέπνευσε το ΔΗΚΟ εκείνη την ώρα σαν Άγιο Πνεύμα, αφαιρέσατε τις ιδιωτικοποιήσεις. Επανάλθατε με συνεντεύξεις και άλλες δηλώσεις και από το βήμα της Βουλής χθες είπατε ότι δεν πρόκειται να γίνουν ιδιωτικοποιήσεις, γιατί αυτό προνοεί η συμφωνία με το ΔΗΚΟ. Άρα, εγώ ως ψηφοφόρος τι πρέπει να καταλάβω; Ποια από τις τέσσερις εναλλακτικές προτάσεις θα εφαρμοστεί; Εγώ λέω αυτή που πραγματικά πιστεύει το κόμμα που θα κυβερνά. Και άκουσα πριν λίγο από ομιλητή ότι θα κυβερνά το ΔΗΚΟ, όπως κυβέρνησε την πρώτη πενταετία της σύμπραξης.

Δεύτερον, εάν διακοπεί τούτη η συνεργασία, το λογικό συμπέρασμα είναι ότι φεύγει το ΔΗΚΟ, έρχονται ιδιωτικοποιήσεις. Διότι δεν το κάναμε από πεποίθηση, το εκάμαμε -ωμή παραδοχή!- για να έρθει το ΔΗΚΟ. Κατά τον ίδιο τρόπο που αφαιρέσαμε τη διζωνική δικονομική, κατά τον ίδιο τρόπο που είπαμε συγγνώμη για το 2004, συγγνώμη για την επιστολή στην Ευρώπη, συγγνώμη που κρίναμε τον Τάσσο και το Σπύρο, συγγνώμη που μιλήσαμε για χαλαρή ομοσπονδία! Άρα, κύριε Καρογιάν, δε θα έχεις διέξοδο. Θα είσαι υποχρεωμένος, ό,τι τζι αν γίνει, να στηρίζεις, για να εφαρμοστεί η διακήρυξη.

M. ΚΑΡΟΓΙΑΝ:

Είδες; Κάτι πρέπει να κάμω για τον τόπο! Εν τα κατάφερα μαζί σας, να τα κάμω με κάποιον άλλον!

(Γέλια)

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Βέβαια, δεν τα κατάφερε ο Σπύρος τζιαι ο Τάσσος μαζί τους πριν 'πού 'σένα!

M. ΚΑΡΟΓΙΑΝ:

Ε, τζιαι μαζί σας, πριν 'πού 'μένα!

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι.

A. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Την πρώτη πενταετία εκατάφερέν τα ο Σπύρος.

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Νομίζω ότι αδικούμε την ιστορία, νομίζω ότι αδικούμε την ιστορία!

M. ΚΑΡΟΓΙΑΝ:

Τζιαι μαζί σας πριν 'πού 'μένα.

(Γέλια)

N. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε, εντάξει, εγώ εν έχω, αλλά...

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Έγινε πολύς λόγος ότι δεν έκαμε τίποτε η κυβέρνηση. Είπαν πολλά επιχειρήματα οι συνάδελφοί μου της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ. Ποιο ήταν το εμπόδιο το πραγματικό -το οποίο είναι και σήμερα, θα είναι και αύριο- για να πάρουμε μέτρα συναινετικά; Είναι η κατεύθυνση των μέτρων. Γιατί κάποιιοι καταλάβουν τα μέτρα μόνο προς μια κατεύθυνση. Αποτέλεσε έγκλημα καθοσιώσεως το να σκεφτούμε καν να βάλουμε 1% πάνω στις εταιρείες εταιρικό φόρο!

Έγκλημα καθοσιώσεως! Θα φύγουν οι ξένοι! Όταν ευρέθη η φόρμουλα, να πάει μέσω της άμυνας και να μην πιάνει τους ξένους, ήταν θέμα διάκρισης μεταξύ των πολιτών! Αυτά θα υπάρχουν συνέχεια, γιατί, επαναλαμβάνω, είναι διαφορετική η αφετηρία και ο τελικός στόχος όχι εκ προθέσεως αλλά λόγω της ειδικής θέσης που έχει ο καθένας μέσα στο σύστημα.

Έγινε λόγος και για καθυστέρηση στη λήψη μέτρων, ότι δεν έγινε επαρκής διαπραγμάτευση. Κι όμως, αυτό που κάποιιοι ονομάζουν "καθυστέρηση" εμείς το λέμε "μάχη για ένα καλύτερο μνημόνιο". Διότι, αν έπρεπε να υπογραφεί, την ώρα που κάποιιοι ζητούσαν να υπογραφεί, όχι απλά θα υπεγράφετο εκείνο που έφεραν τον Ιούλιο, θα υπεγράφετο με προσθήκες, την ώρα που θα σε ένιωθαν ότι ήσουν σε πλήρη αδυναμία! Από εκείνο μέχρι το δεκεμβριανό έχει έντεκα συγκεκριμένες βελτιώσεις, αλλά κάποιιοι παραγνωρίζουν τζιαι κάτι άλλο, τη μάχη που έγινε στο μεταξύ! Υπήρξε διαπραγμάτευση όλους αυτούς τους μήνες, από Ιούνιο μέχρι Δεκέμβριο, και η τρόικα ερχόταν με όλο και σκληρότερες θέσεις! Και το έγγραφαν και τα έντυπα, το έλεγαν τζιαι κάποιιοι συνάδελφοι και αυτό θεωρείται καθυστέρηση!

Αλλά υπάρχουν τζιαι κάποια άλλα θέματα, όπως και στο Κυπριακό... Και θα διαφωνήσω με τον κ. Παπαδόπουλο ότι επιδεικνύουν την ίδια στάση απέναντι στους ξένους, διότι αφορά το Κυπριακό και την οικονομία όλη.

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Το λαό.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ο λαός, ναι. Όταν αφορά την οικονομία, κάποιιοι θέλουν αμέσως να συμφωνήσουμε με τις διεθνείς συνταγές.

Εν πάση περιπτώσει, είτε για το Κυπριακό μιλούμε είτε για την οικονομία, είναι πασιγγνωστο ότι η διαπραγμάτευση δε γίνεται μόνο στα επίσημα κλειστά δωμάτια. Γίνεται και δημόσια. Είναι μία μάχη υπόσκαψης ηθικού, είναι μία μάχη εντυπώσεων, είναι μία μάχη -λέτε όλοι- ψυχολογίας γύρω από την οικονομία. Όπως τζιαι γύρω 'πού το Κυπριακό. Ε, πώς έκαμνε τη διαπραγμάτευση η κυβέρνηση; Μέσα σε ποιες συνθήκες μάχης; Καταστροφολογία, όλα είναι μαύρα...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

Ορίστε, κύριε Νεοφύτου.

Κύριε Πρόεδρε, κανένα ποτήρι νερό αν υπήρχε...

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(Α. ΠΙΤΣΙΛΛΙΔΗΣ)

Έν' δίπλα σας, δεξιά σας.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

(Αστειευόμενος)

Έν' δεξιά τζιαι το νερό, εντάξει!

(Γέλια)

Γιατί λοιπόν η τρόικα να μην ενθαρρυνόταν από το γεγονός ότι εδώ άκουε θέσεις -όχι μόνο 'πού πολιτικές δυνάμεις, για να είμαι εντάξει, και από οργανωμένους άλλους φορείς- σκληρότερες 'πού τες δικές της; Εάν δηλαδή αύριο ο Πρόεδρος πάει για διαπραγμάτευση στο Κυπριακό και η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτικών και κοινωνικών δυνάμεων υποστηρίζει συνομοσπονδία, πόσο μπορεί να αντισταθεί;

Προσπάθησε η κυβέρνηση να βρει μια λύση που θα οδηγούσε τες τράπεζες σε ανακεφαλαιοποίηση από την Ευρώπη και το δημόσιο σε δανεισμό από τρίτη χώρα. Τι δεν ακούστηκε! «Υποταγή στη Ρωσία!», «εξάρτηση!», «μας δένουν στο άρμα!». Την ίδια ώρα βέβαια τα δισεκατομμύρια των ρωσικών καταθέσεων

είναι καλοδεχούμενα! Το να εξασφαλίζουν και να μετατραπούν σε πλούσιους χιλιάδες Κύπριοι τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια -ελεγκτές, δικηγόροι και άλλοι- συναλλαττόμενοι με τούντους Ρώσους καλοδεχούμενο! Το να αγοράζουν κατοικίες εκατομμυρίων, εκατοντάδων εκατομμυρίων, καλοδεχούμενο! Το να έρχονται τα τελευταία δύο χρόνια ως τουρίστες οι Ρώσοι και οι Ρωσίδες τζιαι να μας σώζουν καλοδεχούμενο! «Ε, προς Θεού, όμως, θα κάμουμε με τούτους, τους σατανάδες, διακρατικές συμφωνίες για δάνειο, διακρατικές συμφωνίες για το φυσικό αέριο;»! Κατά τα άλλα έντζιε υπάρχει ούτε ιδεοληψία ούτε δογματισμός!

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ε, φανταστείτε πόσο πρόβλημα υπάρχει τότε!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Έν' καπιταλιστική η Ρωσία!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ε! Άρα, πού έν' το πρόβλημά σας; Γιατί βγαίνατε...

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Εν έχουμεν πρόβλημα!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όι, έσιετε! Εβκαίννετε...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ανδρέα Κυπριανού)

Τι “κατά την άποψή μου”; Έν' δημόσιες τοποθετήσεις τούτες, κύριε Κυπριανού. Έν' καλά να τες...

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ανδρέα Κυπριανού)

Πάλε “κατά την άποψή μου”! Δηλαδή έν' κατά την άποψή μου που είπες εκείνα που είπες πριν λλίον 'πού την ομιλία σου; Ό,τι τζιαι να ήταν!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ακούσατε τη λέξη “Ρωσία” στην ομιλία μου;

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, κύριε, εν με κατάλαβες!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ευχαριστώ!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Έν' κατά την άποψή μου ο λόγος ο οποίος εκφράστηκε; Κύριε ελέησον, πκιον! Δηλαδή είναι απίστευτα πράματα!

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Μπορείτε να απαντήσετε...

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Μα, δεν είναι τούτο που σου λέω τζιαι εν με καταλάβεις! Δε με ενδιαφέρει το περιεχόμενο! Τα είπες! Καλά, κακά, τα είπες! Άρα, όταν εγώ λέω τι είπατε, μη μου λες κατά την άποψή μου. Ένεν κατά την άποψή μου. Έν' γεγονός δεδομένο.

Κύριε Πρόεδρε, αντιλαμβάνομαι ότι ο χρόνος εξαντλείται.

Θέλω να πω ότι, εάν η διάθεση είναι απλώς να αποδείξουν αυτό που δεν είναι γεγονός, ότι η συντριπτική ευθύνη ανήκει στην κυβέρνηση και να μη δούμε πού είναι οι ευθύνες, τίποτε δε θα διορθώσουμε. Κι αν νομίζει κανένας ότι “ενώνω δυνάμεις” σημαίνει “ποδοπατώ τον άλλο”, πάλι τίποτε δε θα γίνει. Δεν μπορεί -τζιαι πρέπει να γίνει κατανοητό- να ποδοπατηθεί μια δύναμη με ενενήντα χρόνια ζωής, με τες συγκεκριμένες ρίζες τζιαι σχέσεις που έχει με τον κόσμο. Παρ' όλο αυτό το σάρωμα που γίνεται επικοινωνιακά, υπάρχει ένα στοιχείο αμετάβλητο σ' όλες τις δημοσκοπήσεις. Εκεί που ρωτούν τον κόσμο ποιος θεωρεί ότι νοιάζεται παραπάνω για τον ίδιο, η απάντηση είναι σταθερή -είτε αρέσει είτε δεν αρέσει- “το ΑΚΕΛ” και για ό,τι αφορά τους υποψήφιους, “ο υποψήφιος του”. Και 'πού τούντην κρίση μπορούμε να βγούμε, μόνο εάν συνειδητοποιήσουμε την πραγματικότητα και εάν καταλάβουμε αυτό που λέμε κατά τα άλλα, ότι θέλουμε εθνική

σωτηρία, αλλά προσπαθούμε να την πετύχουμε μονοκομματικά! Και θα με θυμηθούν τζιαι κάποιοι άλλοι φίλοι, αν θα είναι μονοκομματικό ή όχι.

Κύριε Πρόεδρε, καλές γιορτές σε όλους! Εύχομαι το γύρισμα του χρόνου να φέρει κάποιες αλλαγές τζιαι εκτός Κύπρου, από τες οποίες σε μεγάλο βαθμό εξαρτόμαστε και δε θέλουμε να το καταλάβουμε, όπως είναι για παράδειγμα η απόφαση επιτέλους για την οποία πρέπει να εργαστούμε όλοι, να ανακεφαλαιοποιηθούν οι τράπεζες απευθείας από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Και στο μέλλον να έχουμε όλοι το μυαλό μας, γιατί πρέπει επιτέλους να αποφασίσουμε εάν ένας Πρόεδρος, όποιος τζιαι αν είναι -αύριο θα είναι άλλος, ο Δημήτρης Χριστόφιας δεν είναι υποψήφιος- έχει ή δεν έχει τες εξουσίες που, με βάση εκείνη τη θεωρία μας, του αποδίδουμε ευθύνες κι αν οι ανεξάρτητοι αξιωματούχοι λειτουργούν όπως θα 'πρεπε να λειτουργούν και πώς ελέγχονται.

Αυτά είναι που πρέπει να μας προβληματίσουν και όχι να λέμε τώρα, ελαφρά τη καρδία, «θα μπορούσε να παύσει το Διοικητή». Βρε παιδί μου, κριτική τού έκαμνε του Διοικητή τζιαι κάποιοι ήταν έτοιμοι να πιάσουν τα όπλα να τον υπερασπιστούν! Όι να τον έπαιε! Αλλά δεν είναι μόνο ο Διοικητής. Πρώτ' απ' όλα, το ίδιο το τραπεζικό σύστημα. Τζιαι θα συμφωνήσω τζιαι 'γω, όπως προηγούμενα τζιαι ο Άντρος Κυπριανού, με τη θέση που έβαλε ο Δημήτρης Συλλούρης. Πρέπει να δούμε θεσμικά πώς ελέγχεται αυτό το πράμα, γιατί υπάρχουν τζιαι λογικές έξω 'πού τις νομοτυπικές εξουσίες. Από τη στιγμή που ο τραπεζικός τομέας έφτασε να ήταν πέντε και πλέον φορές το μέγεθος του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, πώς τον ελέγχεις; Άρα, είναι σειρά μέτρων που πρέπει να ληφθούν, για να μπορέσουμε να αντιμετωπίσουμε την κατάσταση.

Λοιπόν, κάθε καλό σε όλους και εύχομαι όλα να πάν' ομαλά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ τον κ. Κατσουρίδη, κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο του ΑΚΕΛ, για τη συνεισφορά του στη συζήτηση.

Καλώ τώρα τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου από το Δημοκρατικό Συναγερμό να προσέλθει στο βήμα.

A. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Προσπάθησα και έγγραψα τη φετινή μου ομιλία, γιατί οι ώρες είναι κρίσιμες, προσπαθώντας να αποφύγω την οποιαδήποτε κριτική. Όμως δεν μπορώ να αφήσω ασχολίαστα τα όσα προ ολίγου ακούσαμε.

Μία αναδρομή στο παρελθόν, πήγαμε πίσω στο 1964. Αυτό το λαό μας για δεκαετίες κάποιοι τον σπρώχνουν συνεχώς στο παρελθόν, αναλώνοντας τις δυνάμεις, το χρόνο και την ενέργεια στο να διυλίζουμε το χθες, να ξεχνούμε το παρόν και να υποθηκεύουμε το μέλλον των παιδιών μας.

Ακούσαμε πως φταίει το σύστημα. Ναι, φταίει το σύστημα, αλλά την Αυστρία, τη Δανία, τη Φινλανδία, τη Γερμανία, τη Σουηδία και την Ολλανδία, που έχουν νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις, η κρίση δεν τις επηρέασε. Η χώρα μας, που τα τελευταία πέντε χρόνια κυβερνάται από τον τέως γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ, του αριστερού κόμματος, του κόμματος της εργατιάς, βρίσκεται ένα βήμα πριν τη χρεοκοπία.

Είναι κρίση της ελεύθερης οικονομίας. Ναι, υπάρχει κρίση στην ελεύθερη οικονομία και πρέπει όλοι να συμβάλουμε, να διορθώσουμε τα ελλείμματα, να τη θωρακίσουμε. Η κρίση στην ελεύθερη οικονομία δεν είναι το τέλος της ελεύθερης οικονομίας. Σε άλλα συστήματα η κρίση του υπαρκτού σοσιαλισμού ήταν και το τέλος εκείνων των συστημάτων.

Στο επίκεντρο της κριτικής και της παρελθοντολογίας βρέθηκε ακόμα μία φορά ο Νίκος Αναστασιάδης για τη δήθεν κριτική του στον Τάσσο Παπαδόπουλο. Ναι, ο Νίκος Αναστασιάδης δεν ήταν ποτέ υποκριτής. Ναι, έκανε κριτική στον Τάσσο Παπαδόπουλο εκεί που διαφωνούσε, αλλά, όταν τον εγκαταλείπατε στην ιστορική του απόφαση να εντάξει την Κύπρο στο ευρώ, ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός ήταν παρόντες. Ποτέ δεν υπήρξε υποκριτής ο Νίκος Αναστασιάδης, ούτε την περίοδο του 2004. Δε μίλησε για "όχι", για να τιμεντώσει το "ναι". Ήταν ειλικρινής. Ποτέ δεν έκρυψε τις θέσεις του. Αν σας ενοχλούσε η θέση του Νίκου Αναστασιάδη, πώς επιλέξατε έναν υποψήφιο που ακόμα και το 2006, τον Απρίλιο, σε συνέντευξη του στον ΠΟΛΙΤΗ, ως υποψήφιος τότε των Ενωμένων Δημοκρατών, δύο χρόνια μετά το δημοψήφισμα, δήλωνε υποστηρικτής του Σχεδίου Ανάν; Ο Νίκος Αναστασιάδης, που με κάθε ευκαιρία τον κατηγορείτε για εκείνη την απόφαση την ειλικρινή, που είχε το θάρρος της γνώμης του να την πει και να την υποστηρίξει, είναι αυτός που έπεισε τη μεγαλύτερη πολιτική ομάδα στην Ευρώπη να στηρίζει τις θέσεις της πλειοψηφίας του λαού μας, για να θωρακίσει την προσπάθεια για επανένωση του τόπου μας.

Κατηγορείτε το Δημοκρατικό Συναγερμό ότι είναι θιασώτης δήθεν των ιδιωτικοποιήσεων. Υπήρξε μια μόνο πολιτική πράξη στην ιστορία της Κυπριακής Δημοκρατίας που σφραγίζει τις ιδιωτικοποιήσεις. Δεν είναι άλλη από την απόφαση ο Πρόεδρος Χριστόφιας και η κυβέρνησή του, η κυβέρνηση του ΑΚΕΛ, να

συμφωνήσουν με την τρόικα στην ακόλουθη παράγραφο, ότι, αν το χρέος της Κύπρου δεν είναι βιώσιμο, ναι, θα προχωρήσουμε σε ιδιωτικοποιήσεις. Εν γνώσει της κυβέρνησης ότι δυστυχώς το δημόσιο χρέος, μετά και από τη στήριξη που ζητήσαμε για αναχρηματοδότηση των κεφαλαιουχικών αναγκών των τραπεζών, θα ξεπεράσει δυστυχώς κατά πολύ όχι μόνο το 100%, αλλά και το 120%.

Κατηγορείτε το Δημοκρατικό Συναγερμό ότι ήταν ενάντια στην αύξηση του εταιρικού συντελεστή. Μα, γιατί τότε τη θέσατε και εσείς ως κόκκινη γραμμή; Γιατί ο Πρόεδρος Χριστόφιας, δυο φορές, επιστρέφοντας από ευρωπαϊκά συμβούλια, δήλωνε τη μεγάλη επιτυχία του, ότι ανέκοψε τη θέση της Γερμανίας και της Γαλλίας για αύξηση του εταιρικού φόρου; Όταν ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι ενάντια -όπως ήταν η πλειοψηφία των πολιτικών κομμάτων- στον εταιρικό φόρο, είναι "ο υποστηρικτής του κεφαλαίου"! Όταν ο Πρόεδρος Χριστόφιας δηλώνει τις μεγάλες του επιτυχίες, γιατί απέτρεψε την αύξηση του φορολογικού συντελεστή για τις εταιρείες, είναι "μεγάλο εθνικό καθήκον και προστασία των εθνικών συμφερόντων της Κύπρου"!

Μιλήσατε και για τα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Φαίνεται τελευταίως το ΑΚΕΛ δε διαβάζει ούτε δημοσκοπήσεις. Σε όλα τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, κι αν ακόμα προσθέσεις τα ποσοστά των άλλων δύο υποψηφίων, δε φτάνουν τα ποσοστά του Νίκου Αναστασιάδη!

Λέχθηκε ότι κάποιοι αντιδρούσαν στην κριτική για τον επόπτη. Έχω αναφορές και στην ομιλία μου, αλλά θεωρώ πως θέλω να δώσω συγκεκριμένες απαντήσεις. Ναι, στηρίξαμε τον επόπτη, όταν δεχόταν αφόρητες και εκβιαστικές πολιτικές πιέσεις να πουλήσει το χρυσάφι. Ναι, στηρίξαμε τις εποπτικές αρχές στην κριτική του Προέδρου Χριστόφια και του ΑΚΕΛ, που επέμεναν, όταν η κρίση βάθαινε, να χαλαρώσει τους εποπτικούς κανόνες και να μπορούν οι τράπεζες να δανείζουν περισσότερα. Ναι, κάνατε κριτική στον επόπτη, γιατί δε δέχτηκε τα αιτήματα της προηγούμενης διοίκησης της Marfin Laiki οι επενδύσεις των θυγατρικών να μη λαμβάνονται υπόψη για την ανάγκη άντλησης επιπρόσθετων κεφαλαίων, κάτι που, αν γινόταν αποδεχτό, σήμερα η Κύπρος δε θα είχε μια τρύπια €10 δις από τις τράπεζες αλλά πολλαπλάσια.

Λέγοντας αυτά δεν αίρουμε τις οποιεσδήποτε ευθύνες από τυχόν ελλιπή εποπτεία, αλλά δεν μπορεί σ' αυτό τον τόπο το άσπρο μια ζωή να γίνεται μαύρο από συγκεκριμένη πολιτική δύναμη!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Συμφωνούμε! Συμφωνούμε!

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Από εσάς δηλαδή; Από εσάς;

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Λέχθηκε επίσης από άλλους ομιλητές ότι δήθεν ο Νίκος Αναστασιάδης και η παράταξή του εκβίασαν την κυβέρνηση. Φυσικά, μας είχαν συγχύσει. Είτε η αποδοχή του μνημονίου ήταν πράξη πολιτικής ευθύνης, όπως είπε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας στο διάγγελμά του, για να αποφύγει η χώρα τη χρεοκοπία, είτε ήταν προϊόν εκβιασμού.

Ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός εξέφρασαν την αγωνία τους για το μέλλον του τόπου. Άλλοι έθεσαν πριν από μερικά εικοσιτετράωρα εκβιασμούς στους ημικρατικούς οργανισμούς: «Είτε δίδετε τα υστερήματα των εργαζομένων και τις συντάξεις των εργαζομένων στον ημικρατικό τομέα είτε χρεοκοπεί η χώρα». Αυτές δεν ήταν δηλώσεις του Δημοκρατικού Συναγερμού και της αντιπολίτευσης. Λέγατε τότε -και το επαναλαμβάνετε- ότι για σας σημασία δεν είχε ο χρόνος αλλά το περιεχόμενο του μνημονίου. Χάσαμε και το χρόνο, με αποτέλεσμα σήμερα να βρισκόμαστε προ εκβιαστικών διλημάτων χρεοκοπίας της χώρας ή στάσης πληρωμών, αλλά και ενός μνημονίου της 25^{ης} Ιουλίου με δημοσιονομική διόρθωση 5,5% και αποκοπές ή νέους φόρους €975 εκατομ.!. Κατορθώσατε με την "καλύτερευση" της διαπραγματεύσεώς σας να φορτώσετε περισσότερες περικοπές και περισσότερες φορολογίες, 7,25% επί του ΑΕΠ, €1,3 δις!

Κάτι τελευταίο, πριν προχωρήσω στη γραπτή μου ομιλία. Ο κ. Λουκαΐδης έκαμε αναφορά σε δήλωσή μου στις 16 Φεβρουαρίου του 2011. Θα 'μουν μικροπρεπής, την ώρα που η χώρα μου κινδυνεύει, αν ανέτρεχα στο παρελθόν τα τελευταία πέντε χρόνια, για να παραθέσω έναν τόμο δηλώσεων τόσο δικών μου όσο και του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Συναγερμού γενικότερα με τις προειδοποιήσεις μας! Κάνω αναφορά σε μια μόνο δήλωση, αυτήν που παραποιήσατε, 16 Φεβρουαρίου του 2011, και μακάρι να μας ακούατε, γιατί δε θα είχαμε αποκλειστεί από τις αγορές το Μάιο του 2011! «Ο αναπληρωτής πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού», διαβάζω από το ΚΥΠΕ, «Αβέρωφ Νεοφύτου, απαντώντας στον εκπρόσωπο τύπου του ΑΚΕΛ Σταύρο Ευαγόρου για την πορεία της κυπριακής οικονομίας, είπε ότι, σε ό,τι αφορά το συνταξιοδοτικό, κρέμεται πάνω από την κυπριακή οικονομία η προειδοποίηση των Moody's ότι, αν δε ληφθούν καταρχάς μέτρα για το συνταξιοδοτικό μέχρι το τέλος Μαρτίου, θα έχουμε διπλή υποβάθμιση της κυπριακής οικονομίας». Η διπλή υποβάθμιση που μας στοίχισε το Μάιο τον αποκλεισμό μας από τις αγορές! «Με τη δήλωσή του στη Βουλή ο κ. Νεοφύτου κάλεσε τον Υπουργό Οικονομικών, τον

Πρόεδρο της Δημοκρατίας, το γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ και τον εκπρόσωπο τύπου του κόμματος να αφήσουν κατά μέρος τις θριαμβολογίες, να αναλάβουν δράση στον ενάμιση μήνα που απομένει, ώστε η κυπριακή οικονομία να μην καταλήξει σε διπλή υποβάθμιση τον ερχόμενο Απρίλη. Είναι η ώρα της ευθύνης», προειδοποιούσαμε, «και μπορούμε να αποφύγουμε τη διπλή υποβάθμιση της κυπριακής οικονομίας». Αυτά προειδοποιούσαμε!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Σε τι σας παραποίησα δηλαδή; Σε τι σας παραποίησα;

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Πέστε μας πού σας παραποίησα!

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

«Ο κ. Νεοφύτου», θα διαβάσω όλη τη δήλωση χωρίς κανένα σχόλιο, «είπε ακόμα ότι τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο σημειώνουν ότι, με βάση τα προκαταρκτικά στοιχεία που έδωσε η κυβέρνηση, υπάρχει μια σταθεροποίηση του δημοσιονομικού ελλείμματος με ελαφρά βελτίωση στο έλλειμμα του 6,1 του 2009, προσθέτοντας ότι ουδείς αμφισβητεί ότι η οικονομία μπήκε σε ρυθμούς αδύναμης ανάκαμψης το 2010, που ίσως θα βελτιωθούν το 2011 και το 2012, αν εξωγενείς και άλλοι παράγοντες δεν επηρεάσουν την ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας».

Κύριε Πρόεδρε,

Μετά από τα σχόλια σε όσα λέχθηκαν, έρχομαι στη γραπτή μου ομιλία.

Η φετινή συζήτηση και ψήφιση του προϋπολογισμού είναι η πιο κρίσιμη στην ιστορία του τόπου μας, γιατί στον προϋπολογισμό του 2013 ενσωματώνονται όλα τα διαρθρωτικά, αλλά και τα επώδυνα βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα που περιέχονται ως όροι στη δανειακή σύμβαση. Είναι πράγματι, επαναλαμβάνω, ιστορικής σημασίας για το μέλλον της χώρας μας η σημερινή συνεδρία.

Η υπερψήφιση του προϋπολογισμού, αλλά και η ενσωμάτωση συγκεκριμένων μέτρων θα καθορίσουν, μαζί με τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους το αν η οικονομία μας θα εξασφαλίσει την αναγκαία και απαραίτητη χρηματοδότηση για τα επόμενα τέσσερα χρόνια, αλλά και τα αναγκαία ποσά για την ανακεφαλαιοποίηση του χρηματοπιστωτικού μας τομέα. Η σημερινή ημέρα είναι επίσης καθοριστική για το μέλλον της χώρας μας. Είναι η απαρχή ενός νέου δρόμου και ενός νέου ξεκινήματος για τον τόπο μας. Δεν είναι δυστυχώς το τέλος αλλά η αρχή ενός δύσκολου δρόμου.

Θα πρέπει και επιβάλλεται να συνεχίσουμε τη σκληρή προσπάθεια της εξυγίανσης και μεταρρύθμισης τόσο του χρηματοπιστωτικού μας τομέα όσο και της οικονομίας μας, ώστε να περάσουμε από τη βαθιά ύφεση στη μεσοπρόθεσμη ανάπτυξη, κατοχυρώνοντας το μέλλον των επόμενων γενεών και τη θέση της χώρας μας τόσο στην Ευρώπη όσο και στο ευρώ. Αντίθετα, κύριε Πρόεδρε, αν επικρατήσουν πλάνες, αν κυριαρχήσουν οι συναισθηματισμοί αντί της λογικής, θα οδηγήσουμε τη χώρα μας σε μια καταστροφική χρεοκοπία, σε μια παρατεταμένη εξαθλίωση, σε ένα μοιραίο κατήφορο περιθωριοποίησης χωρίς τέλος.

Η πατρίδα μας ζει την τελευταία χρονιά τη μεγαλύτερη οικονομική κρίση μαζί με αυτή που ακολούθησε την τούρκικη εισβολή από τη δημιουργία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Εξωγενείς παράγοντες της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης έφεραν στην επιφάνεια και τα δικά μας διαχρονικά προβλήματα και στρεβλώσεις, τις λανθασμένες δημοσιονομικές πολιτικές των τελευταίων χρόνων, αλλά και τα προβλήματα του χρηματοπιστωτικού μας τομέα. Η κρίση, για τους πιο πάνω λόγους, αρχικά εκτίναξε περαιτέρω τα δημοσιονομικά ελλείμματα και το δημόσιο χρέος και ολοκληρώθηκε με την τραπεζική κρίση και τις μεγάλες ανάγκες για ανακεφαλαιοποίηση του χρηματοπιστωτικού μας τομέα. Αυτή η κρίση μετατράπηκε δυστυχώς παράλληλα σε οικονομική και κοινωνική και πλέον είναι πρωτίστως κρίση εθνική, που θέτει επιπρόσθετους κινδύνους στον αγώνα μας για εθνική επιβίωση.

Κύριε Πρόεδρε,

Έχουμε ενώπιόν μας, για να ενσωματώσουμε στον προϋπολογισμό, ένα πρόγραμμα σκληρό, που συνεπάγεται οδυνηρές θυσίες για ευαίσθητες ομάδες του πληθυσμού μας, οδυνηρές θυσίες για ευρύτατα στρώματα του λαού μας, για το σύνολο σχεδόν της κοινωνίας μας, σε συνέχεια θυσιών που έχουν γίνει. Είναι όμως ένα πρόγραμμα δυστυχώς αναγκαίο, γιατί αποτρέπει τη χρεοκοπία της χώρας μας και δίνει την προοπτική να βγούμε από τη φουρτούνα σε στέρεο έδαφος, να οδηγήσει στην απαραίτητη εξυγίανση και στην απαραίτητη μεταρρύθμιση και ανάκαμψη της οικονομίας, ώστε να υπερβούμε την κρίση και να περάσουμε στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Σήμερα υποχρεούμαστε να ενσωματώσουμε και αναγκαίες μεταρρυθμίσεις, που έπρεπε από καιρό να είχαμε υιοθετήσει και που σχεδόν όλοι ανεξαιρέτα αναβάλλαμε, φοβούμενοι το πολιτικό κόστος. Τα αίτια της κρίσης είναι πολλά και αλληλένδετα και οι παράγοντες και οι πρακτικές αλληλοεξαρτώμενες, που έχουν συμβάλει αρνητικά και εξηγούν την ένταση και τη διάρκεια της κρίσης που βιώνουμε. Δεν είναι όμως ώρα για αλληλοεπίρριψη ευθυνών. Θα αποδεικνυόμαστε μικρότεροι των περιστάσεων, εάν κυριαρχούσαν τα μικροκομματικά του υπέρτατου εθνικού καλού. Είναι ώρα πρωτίστως αυτοκριτικής, ώρα ευθύνης, ώρα αποφάσεων σωτήριων για τη χώρα μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η επέκταση του κράτους πέραν των οικονομικών του δυνατοτήτων, η σημαντική επέκταση του τραπεζικού μας τομέα τα τελευταία είκοσι χρόνια μακράν και πέραν των συνόρων της χώρας μας, αλλά και πολλαπλάσια του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος της χώρας μας, οι λανθασμένες δημοσιονομικές πολιτικές, αλλά και τα σοβαρότατα λάθη συγκεκριμένων διοικήσεων που έχουν όνομα στο χρηματοπιστωτικό τομέα, αλλά και τα εποπτικά ελλείμματα είχαν ως αποτέλεσμα να σπαταλούμε συνεχώς, πέραν των δυνατοτήτων και εισοδημάτων μας, τόσο το κράτος όσο και τα νοικοκυριά, με αποτέλεσμα να βιώνουμε σήμερα διόγκωση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων και υπερβολικό κρατικό, αλλά και ιδιωτικό δανεισμό, που είχαν ως συνέπεια να δημιουργηθούν συνθήκες υπερκαταναλωτισμού, να δαπανούμε πολύ περισσότερα από όσα παράγουμε. Κράτος και νοικοκυριά την ίδια δυστυχώς λανθασμένη νοοτροπία.

Αποτέλεσμα η σημαντική διεύρυνση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών και η απώλεια της ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας. Είμαστε μια οικονομία που σχεδόν δεν παράγουμε και μόνο εισάγουμε. Διαμορφώθηκαν στην πατρίδα μας συνθήκες αδικαιολόγητης ευφορίας και επανάπαυσης, με μη ρεαλιστικές προσδοκίες, που βασίζονταν για χρόνια σε μια επίπλαστη πραγματικότητα. Παράλληλα, σε αυτή τη χώρα όλοι μας, άλλοι λιγότερο και άλλοι περισσότερο, αναβάλαμε κρίσιμες και αναγκαίες μεταρρυθμίσεις στο κράτος, στο χρηματοπιστωτικό τομέα, στο συνταξιοδοτικό, στο μέγεθος της δημόσιας υπηρεσίας, στο κόστος της και στο σύστημα υγείας. Σε καιρούς ευμάρειας και ευφορίας κρύβαμε όλοι κάτω από το χαλί τα προβλήματα και όταν η διεθνής κρίση ανέδειξε περισσότερο τα προβλήματα στο χρηματοπιστωτικό μας τομέα, τις δημοσιονομικές και διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας μας, όταν αυξήθηκε κατακόρυφα -αρχές του 2011- το κόστος δανεισμού σε απαγορευτικά επίπεδα, όταν προειδοποιούμασταν από τις αγορές και από τους οίκους αξιολόγησης ότι επέκειτο ο αποκλεισμός της χώρας μας, τα αγνοούσαμε! Και με επιστέγασμα το κούρεμα, μετά από πολιτική απόφαση, του χρέους της Ελλάδας τον Οκτώβριο του 2011 και την ανάγκη ανακεφαλαιοποίησης της Λαϊκής η Κύπρος οδηγήθηκε αναπόφευκτα, χωρίς άλλη επιλογή, στο αίτημα για χρηματοδοτική στήριξη από την τρόικα.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Λουκαΐδη)

Κύριε Λουκαΐδη, μήπως θέλετε να 'ρθείτε στο βήμα;

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όχι, μετά που θα τελειώσετε, θα σας πω, κύριε... Έχω βρει τη δήλωσή σας...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Όλα τα πιο πάνω είχαν ως αποτέλεσμα μια παρατεταμένη ύφεση. Η ρευστότητα της οικονομίας έχει συρρικνωθεί, ο χρηματοπιστωτικός τομέας δεν έχει επαρκείς πόρους για χρηματοδότηση της οικονομίας και στήριξη της ανάπτυξης και ο υφιστάμενος υπερδανεισμός των νοικοκυριών και των επιχειρήσεων, που φθάνει το 292% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος, με τα υψηλότερα και απαράδεκτα επιτόκια γονατίζει πολίτες και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η οικονομία του τόπου κινδυνεύει.

Κύριε Πρόεδρε,

Αναπόφευκτα η δημόσια συζήτηση δικαιολογημένα έχει επικεντρωθεί τις τελευταίες μέρες, τις τελευταίες βδομάδες στις βραχυπρόθεσμες συνέπειες λόγω των σκληρών όρων της δανειακής σύμβασης. Ακούσαμε με προσοχή τις δικαιολογημένες ανησυχίες των διαφόρων κοινωνικών ομάδων, που απόλυτα κατανοούμε. Δεν είναι ποτέ ευχάριστο, αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, να κάνεις περικοπές σε μισθούς, να περικόβεις ωφελήματα και να μειώνεις κοινωνικές παροχές. Μακάρι να μπορούσαμε αλλιώς! Μακάρι να μπορούσαμε να το αποφεύγαμε, αλλά καθυστερήσαμε αδικαιολόγητα και φθάσαμε στο αναπόφευκτο! Όλοι εμείς, οι εκπρόσωποι του λαού μας, θα πρέπει βεβαίως να λαμβάνουμε υπόψη τις ανησυχίες των διαφόρων κοινωνικών ομάδων, θα πρέπει να ακούμε τις ανησυχίες τους, όμως πρέπει παράλληλα να ακούμε και όσους δεν έχουν εργασία, γιατί υποχρέωσή μας δεν είναι να προστατεύουμε μόνο αυτούς που έχουν εργασία, αλλά και αυτούς που ζουν τον εφιάλητη της ανεργίας και τις πολλές άλλες δεκάδες χιλιάδες συμπατριωτών μας που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα με την αβεβαιότητα του αύριο και με απολαβές φτώχειας. Ζούμε, αγαπητές

και αγαπητοί συνάδελφοι, τον εφιάλτη της αύξησης της ανεργίας, που μέσα σε τέσσερα χρόνια τετραπλασιάστηκε, και μετά λύπης βλέπουμε τέσσερις στους δέκα νέους μας να είναι άνεργοι. Το πτυχίο για το νέο της Κύπρου κατάντησε από διαβατήριο στην εργασία εισιτήριο για την ανεργία.

Βρισκόμαστε δυστυχώς, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ενώπιον ενός βασιανιστικού διλήμματος, ενός διλήμματος που μας έφεραν -πέραν των άλλων- και η αναβλητικότητα και οι λανθασμένες εκτιμήσεις. Βρισκόμαστε -επαναλαμβάνω- προ του διλήμματος της υπερψήφησης του προϋπολογισμού με ενσωματωμένα τα σκληρά μέτρα της δανειακής σύμβασης ή μιας καταστροφικής χρεοκοπίας. Για μας, όπως το δήλωσε επανειλημμένα ο πρόεδρος μας και υποψήφιος για την προεδρία της Κυπριακής Δημοκρατίας Νίκος Αναστασιάδης, η χρεοκοπία της χώρας μας δεν ήταν, δεν είναι και δε θα είναι ποτέ επιλογή μας. Το κοινωνικό κόστος που συνεπάγεται το πρόγραμμα το γνωρίζουμε. Είναι βαρύ. Είναι πολύ σκληρό. Είναι όμως περιορισμένο -και θέλω να το υπογραμμίσω- είναι περιορισμένο σε σύγκριση με την οικονομική και κοινωνική καταστροφή που θα ακολουθούσε, αν το απορρίπταμε και οδηγήσαμε την Κύπρο μας στη χρεοκοπία. Το κράτος θα αδυνατούσε να πληρώσει μισθούς και συντάξεις. Το ζήσαμε τα τελευταία εικοσιτετράωρα. Πήραμε από τις συντάξεις των εργαζομένων στον ημιδημόσιο τομέα, για να πληρώσουμε το δέκατο τρίτο μισθό που διασφάλισε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Το κράτος θα αδυνατούσε να καλύψει βασικές λειτουργίες, όπως νοσοκομεία και σχολεία. Επιχειρήσεις θα έκλειναν μαζικά και θα διαλύονταν οριστικά η μεσαία επιχειρηματική και εισοδηματική τάξη και ο επιχειρηματικός ιστός. Οι αποταμιεύσεις των απλών πολιτών, του ανθρώπου του μεροκάματου, και όχι μόνο των εχόντων και κατεχόντων θα κινδύνευαν. Η ανεργία, η οποία είναι υπέρμετρα υψηλή, με τη μεγαλύτερη ποσοστιαία αύξηση από όλες τις υπόλοιπες είκοσι έξι χώρες της Ευρώπης, θα εκτοξευόταν ακόμα περισσότερο. Ο τόπος μας θα παρασυρόταν σε μια μακρά ύφεση, αστάθεια, ανεργία, εξαθλίωση. Το βιοτικό επίπεδο του λαού μας θα πήγαινε μερικές γενιές πίσω και οι επόμενες δύο γενιές Κυπρίων θα ήταν χαμένες γενιές.

Οι εξελίξεις αυτές θα οδηγούσαν επιπρόσθετα την Κύπρο στην απώλεια της εθνικής της κυριαρχίας. Θα οδηγούσαν την Κύπρο στην έξοδο της από το ευρώ και την Ευρώπη, θα διάβρωναν ολοκληρωτικά και ανεπανόρθωτα τα θεμέλια της κυπριακής οικονομίας και θα έδιναν το τελειωτικό χτύπημα στον αγώνα μας για επανένωση του τόπου μας και της εθνικής μας επιβίωσης.

Είναι γι' αυτούς τους λόγους που η παράταξη του Δημοκρατικού Συναγερμού θα υπερψηφίσει τους προϋπολογισμούς, παρά το ότι είναι μία εξαιρετικά δύσκολη επιλογή και είναι για όλους εμάς μια δοκιμασία ηθική, κοινωνική και πολιτική, που όμοιά της δε βιώσαμε ποτέ στο παρελθόν. Σε ποιον αρέσει να παίρνει μέτρα τα οποία βραχυπρόθεσμα συνεπάγονται οδυνηρότατες θυσίες για τους πολίτες; Όμως, σήμερα καλούμαστε να πάρουμε μία καθοριστική απόφαση για το μέλλον της χώρας μας. Και σε αυτή την κρίσιμη ώρα, ο Νίκος Αναστασιάδης και η παράταξη της οποίας ηγείται έχουν μια μόνο επιλογή: την επιλογή της υπευθυνότητας, που οδηγεί στη σωτηρία της χώρας μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω να κλείσω με ένα αισιόδοξο μήνυμα: ο μαρτυρικός λαός μας και ο τόπος μας πέρασαν και χειρότερα. Το 1974, μέσα από τα ερείπια και την τραγωδία της τουρκικής εισβολής, ξαναχτίσαμε την κυπριακή οικονομία. Τότε όλοι γίναμε ένα. Εργοδότες και εργοδοτούμενοι, κράτος και πολιτικά κόμματα, συντεχνίες και επαγγελματικές οργανώσεις. Οι απλοί πολίτες επέδειξαν πρωτόγνωρο πατριωτισμό και μέσα από τα τσαντάρια της προσφυγιάς παραμέρισαν όλοι το εγώ, τα κεκτημένα, τις κόκκινες γραμμές και τα κέρδη και στρώθηκαν όλοι με τα μανίκια πάνω και ανορθώσαμε την κυπριακή οικονομία. Ο λαός μας μπορεί να έχει πολλά κουσούρια, αλλά τον διακρίνει το φιλότιμο, το πείσμα. Είναι λαός περήφανος και την ταπείνωση δεν τη δέχεται και έχει και πείσμα, για να κερδίζει δύσκολες μάχες. Ο πεισματάρης, φιλότιμος και περήφανος λαός μας θα κερδίσει και αυτή τη μάχη. Το καλύτερο μήνυμα το στέλνουμε σήμερα από τη Βουλή όλα τα πολιτικά κόμματα, αλλά και η ωριμότητα του λαού μας: επιθυμούμε τη σωτηρία του τόπου μας, το μπορούμε και θα την πετύχουμε. Το οφείλουμε σε όσους θυσιάστηκαν για τους εθνικούς και κοινωνικούς αγώνες τούτου του τόπου, αλλά προπάντων το χρωστούμε στα παιδιά μας. Και τα δικά μας παιδιά δεν πρέπει να επιτρέψουμε ποτέ να είναι η επόμενη χαμένη γενιά του τόπου μας και δε θα είναι. Δεν πρόκειται ποτέ να αφήσουμε να γίνει αυτό. Είναι όρκος τιμής για όλους μας, αριστερούς και δεξιούς, κεντρώους και σοσιαλιστές, και ο τόπος μας θα ξαναβρεί το δρόμο του, έστω και εάν ξεστρατίσαμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Θα συμβάλει ταπεινά -το λέω και το πιστεύω- η επερχόμενη αλλαγή του ερχόμενου Φεβρουαρίου, αλλά και η υπευθυνότητα που πιστεύω θα επιδείξει και η επόμενη αντιπολίτευση, όπως συνειδητά και υπεύθυνα πράττει και η σημερινή.

Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλές γιορτές και καλή ανάσταση για τον τόπο μας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λουκαΐδη, από τη θέση σας. Να μη δοθεί μεγάλη έκταση. Αντιλαμβάνομαι είναι για το θέμα της δήλωσης του κ. Αβέρωφ, είναι θέμα ερμηνείας, να μην το...

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Όχι, δεν είναι θέμα ερμηνείας, είναι σαφές και συγκεκριμένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Είχα συμφωνήσει αυθόρμητα με τον κ. Νεοφύτου ότι κάποιος κάνουν το άσπρο μαύρο. Και έχω δεχτεί κατηγορία -ανυπόστατη βέβαια- ότι παραποιήσα τις αναφορές του κ. Νεοφύτου. Αυτός που έχει παραποιήσει τη δική του αναφορά διαβάζοντας από το ΚΥΠΕ είναι ο ίδιος ο κ. Νεοφύτου, με προφανείς σκοπούς. Διαβάζω ξανά, βεβαίως είναι από το iPad. Νομίζω με τη συζήτηση που κάναμε το πρωί μπορούμε να εμπιστευθούμε την τεχνολογία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, διατυπώστε την άποψή σας, αλλά μη διαβάζουμε τώρα δηλώσεις, διότι...

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Διαβάζω για το συγκεκριμένο στοιχείο, που αφορούσε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, κύριε Παπαδόπουλε.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

...που αφορούσε...

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Επί της διαδικασίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε.

Μισό λεπτό, κύριε Λουκαΐδη.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

...τη θέση του κ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μισό λεπτό, έδωσα το λόγο για τη διαδικασία στον κ. Παπαδόπουλο.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Παρακαλώ...

Μπορεί να με διακόψει;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, όταν είναι επί της διαδικασίας, βεβαίως.

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Αν θα ξεκινήσουμε τώρα τη δευτερολογία για τα όσα ακούσαμε σε προηγούμενες ομιλίες, έχω και εγώ πολλά που μπορώ να απαντήσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γι' αυτό είπα πολύ σύντομα ο κ. Λουκαΐδης να πει την άποψή του.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε...

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Η εισήγησή μου είναι ότι είναι σεβαστή η θέση του κ. Λουκαΐδη, αλλά να προχωρήσουμε με τη διαδικασία, έχουμε πολλές τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Άντρος Κυπριανού, παρακαλώ.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Επίσης επί της διαδικασίας και εγώ θα μιλήσω, κύριε Πρόεδρε. Ο κ. Νεοφύτου απέδωσε στον κ. Λουκαΐδη ότι είπε ψέματα και ο κ. Λουκαΐδης έχει τη στοιχειώδη υποχρέωση να υπερασπιστεί τον εαυτό του, να πει ποιος είπε ψέματα, και αυτό θα κάμει ο κ. Λουκαΐδης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έδωσα το λόγο...

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Γι' αυτό επί διαδικασίας δεν μπορεί να υπάρχει διαδικασία!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Αναστασιάδης.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Διερωτώμαι, ειλικρινά, τι σημαίνει διαδικασία. Δηλαδή, αν συνειδητοποιήσαν οι κ. συνάδελφοι του ΑΚΕΛ ότι το να αναφερθεί κάποιος ή να διορθώσει κάτι που λέχθηκε από κάποιο άλλο συνάδελφο δεν είναι θέμα διαδικαστικό... Τι εισηγείστε δηλαδή; Να ξεκινήσουμε δευτερολογίες; Είναι διαδικαστικό!

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Γι' αυτό εσείς πήρατε το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ! Παρακαλώ!

Δικαιούται το προεδρείο να εκφράσει άποψη και να πάρει και απόφαση επί του θέματος; Έδωσα το λόγο στον κ. Λουκαΐδη με την προτροπή να αναφερθεί στο συγκεκριμένο θέμα, στη δήλωση δηλαδή στην οποία αναφέρθηκε ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, ότι την παραποιήσατε, με στόχο, κατά τη γνώμη σας, να επανορθώσετε. Πολύ σύντομα, παρακαλώ, διότι δεν είναι πρόθεση κανενός να μπούμε σε λογικές δευτερολογίας.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Δεν έκαμα δευτερολογία.

Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Λέχθησαν πολλά, δεν απήντησε κανένας. Εάν για μια δήλωση τώρα θα δίδομε το δικαίωμα, γιατί τάχα δε λένε ποτέ ψέματα οι κύριοι του ΑΚΕΛ...

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Αναστασιάδη, καταλαβαίνω ότι δε θέλετε να ακούσετε την αλήθεια, έχω κατηγορηθεί όμως για παραποίηση αυτών που έχει πει ο κ. Νεοφύτου. Εγώ ψεύτης δεν είμαι ούτε λέω ψέματα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας αφήσουμε τον κ. Λουκαΐδη να ολοκληρώσει στη βάση αυτού που είπε.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Να πούμε ποιος έχει πει ψέματα, κύριε Αναστασιάδη! Είναι τόσο απλό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Κατσορίδη.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Να διαβάσω επακριβώς τη δήλωση.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έδωσα το λόγο στον κ. Κατσουρίδη.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Παραποιήσατε την αλήθεια και θα σας το αποδείξω.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, επειδή διερωτήθηκαν συνάδελφοι με ποια λογική να θέσει το θέμα... Στη σελίδα 10 του Κανονισμού της Βουλής των Αντιπροσώπων, διακοπή βουλευτή, άρθρο 30, το (β) λέει: «Θα διευκρινίσει ζήτημά τι εγερθέν υπό του αγορεύοντος Βουλευτού...». Αυτό θα κάμει. Θα διευκρινίσει το τι ελέχθη. Το τι ελέχθη. Είναι καταγραμμένο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ας αφήσουμε τον κ. Λουκαΐδη να πει αυτό που ο ίδιος επιθυμεί στα πλαίσια που έχω αναφέρει και δε νομίζω ότι υπάρχει λόγος να υπάρξει μία νέα συζήτηση, διότι περί νέας συζήτησης θα πρόκειται.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Από ολόκληρη τη δήλωση του κ. Νεοφύτου επέλεξα να αναφερθώ συγκεκριμένα στην πρόβλεψή του ότι θα έχουμε θετικό ρυθμό ανάπτυξης το 2011 και το 2012. Και η αναφορά είναι η εξής: «Ουδείς αμφισβητεί ότι η οικονομία μπήκε σε ρυθμούς ανάκαμψης αδύναμους το 2010, που θα βελτιωθούν το 2011 και το 2012...», όχι που «ίσως» θα βελτιωθούν. Το «ίσως»...

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Παρακάτω!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Το «ίσως» το έχει προσθέσει από το βήμα ο κ. Νεοφύτου, παραποιώντας την ιδία του τη δήλωση.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Διάβασε και το τέλος!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Και κατά τα άλλα με έχει κατηγορήσει ότι έχω εγώ παραποιήσει τη δήλωσή του!

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Μα, διάβασε και το παρακάτω!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θέλετε να σχολιάσω και τα υπόλοιπα;

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Όχι.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Εγώ σας λέω σε τι έχετε παραποιήσει εσείς τη θέση σας.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Για το «ίσως».

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Να σας διαβάσω και παρακάτω, αν θέλετε και την ουσία.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ναι.

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Δεν έχω καμία δυσκολία!

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ναι, διάβασε!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θα τη σχολιάσω, αλλά η ουσία είναι...

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Διάβασε και παρακάτω!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Θέλετε να τη διαβάσω;

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Διάβασε και παρακάτω!

Γ. ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Πολύ καλά! Δεν έχω καμία δυσκολία. Λέει, λοιπόν: «...που θα βελτιωθούν το 2011 και το 2012, αν», συνεχίζει, «εξωγενείς παράγοντες δεν επηρεάσουν την ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας». Σωστή εκτίμηση. Ήρθε το τσουνάμι της ελληνικής κρίσης χρέους και μας βρήκε, οπότε δικαιώθηκε.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ποιος έκαμε το κούρεμα;

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να παρακαλέσω τον κ. Νίκο Αναστασιάδη να έρθει στο βήμα.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Επήλθε ομοφωνία.

(Γέλια)

Όχι στο βήμα, στο προεδρείο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο προεδρείο, για να κατέλθω εγώ στο βήμα.

(Στο σημείο αυτό τον Πρόεδρο της Βουλής αντικαθιστά στην έδρα ο κ. Νίκος Αναστασιάδης.)

Γ. ΟΜΗΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρία υπουργέ, κύριε υπουργέ,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θεώρησα ότι η κρισιμότητα των καιρών δεν επέτρεπε απουσία από το βήμα στην κορυφαία αυτή κοινοβουλευτική διαδικασία. Θέλω να καταθέσω μία ομολογία. Είμαι σε αυτό το σώμα για περισσότερο από τριάντα χρόνια και θέλω να σας εξομολογηθώ -και είμαι σίγουρος ότι είναι τα συναισθήματα όλων- ότι ουδέποτε αισθάνθηκα όπως αυτές τις μέρες. Να είμαστε υποχρεωμένοι να υιοθετούμε μέτρα τα οποία στρέφονται ευθέως εναντίον του βιοτικού επιπέδου του λαού μας, εναντίον της κοινωνικής συνοχής. Για να θυμηθώ τον αείμνηστο Πρόεδρο Μακάριο: «Η ψυχή μας είναι περίλυπος άχρι θανάτου». Ο κυπριακός λαός καλείται να υποβληθεί σε θυσίες, για να αποτραπεί ο κίνδυνος μιας άτακτης χρεοκοπίας. Η σκληρή δοκιμασία της κυπριακής οικονομίας διαδραματίζεται μέσα σε συνθήκες παρατεταμένης οικονομικής κρίσης στον κόσμο και στην Ευρώπη. Όμως είναι αυτή η κρίση ένας κεραυνός εν αιθρία;

Οι τελευταίες δεκαετίες οδήγησαν ολόκληρο τον πλανήτη σε μια εποχή φρενιτιώδους απελευθέρωσης των διεθνών αγορών κεφαλαίου και εργασίας, στην εποχή της επικράτησης και κυριαρχίας των άπληστων νόμων της αγοράς, στην αποθέωση του οικονομικού ορθολογισμού και του ελεύθερου ανταγωνισμού. Και, ενώ η παγκοσμιοποίηση οδήγησε σε μια τεράστια αύξηση του παγκόσμιου πλούτου, το χάσμα μεταξύ πλούσιων και φτωχών χωρών, αλλά και των ανθρώπων μεγεθύνθηκε.

Η οικονομική πολιτική των κρατών σε εθνική κλίμακα διαλύεται. Όμως δεν είναι μόνο η οικονομική πολιτική των κρατών που διαλύεται σε εθνική κλίμακα· κινδυνεύουν οι ίδιοι οι όροι της ζωής του ανθρώπου πάνω στον πλανήτη. Η υποβάθμιση των περιβαλλοντικών συνθηκών, η επαπειλούμενη οικολογική καταστροφή, η εμπορευματοποίηση των κοινωνικών αγαθών είναι το αποτέλεσμα μιας αχαλίνωτης

κερδοσκοπίας. Και όλα αυτά με την τραγική μοίρα των αδύνατων, των κοινωνικά και οικονομικά αποκλεισμένων, την καταστροφή του κράτους πρόνοιας.

Απέναντι σε αυτό τον παραλογισμό το καθήκον μας είναι να φέρουμε τους πολίτες ξανά στην πολιτική, για να αγωνιστούμε συλλογικά και αποτελεσματικά για τις αξίες της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της κοινωνικής δικαιοσύνης και της κοινωνικής συνοχής. Το καθήκον μας είναι να αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά την επέλαση εκείνων των διεθνών οικονομικών κύκλων που επιχειρούν και επιτυγχάνουν την καθυπόταξη των παγκόσμιων αγορών, εκείνες τις δυνάμεις που εκτοπίζουν τους δημοκρατικά νομιμοποιημένους θεσμούς, δηλαδή τα κοινοβούλια και τις κυβερνήσεις, που δεν κυβερνούν πλέον, γιατί είναι οι αγορές που επικυριαρχούν στο χώρο της οικονομικής διακυβέρνησης.

Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, η κρίση ανέδειξε και την απουσία διαφάνειας σ' αυτό το χώρο της οικονομικής διακυβέρνησης. Σε ολόκληρο τον κόσμο οι πολίτες είναι εξοργισμένοι, γιατί τραπεζίτες που δημιούργησαν τρισεκατομμύρια επισφαλών απαιτήσεων καταφέρνουν να ξεγλιστρήσουν με εκατομμύρια προσωπικής περιουσίας ή γιατί οι κυβερνήσεις φαίνεται να λαμβάνουν μέτρα υπέρ των τραπεζών, χωρίς να δίνουν μεγάλη σημασία στους απλούς πολίτες που χάνουν τα σπίτια, τις δουλειές, τις συντάξεις τους εξαιτίας χρηματοπιστωτικών αποφάσεων για τις οποίες ποτέ δε ρωτήθηκαν.

Η χρηματοπιστωτική κρίση δεν πρέπει να μας κάνει να ξεχάσουμε επίσης ότι πρόσφατα βιώσαμε και βιώνουμε άλλες εξίσου οξείες κρίσεις, κοινωνικού και οικονομικού χαρακτήρα, όπως οι αλματώδεις αυξήσεις στις τιμές των τροφίμων και των ενεργειακών αγαθών, που επηρέασαν βαθιά τις κοινωνίες.

Η πρώτη απάντησή μας απέναντι στην κρίση και σε όλα τα φαινόμενα μιας απάνθρωπης και ισοπεδωτικής παγκοσμιοποίησης είναι ότι οφείλουμε να αντιπαραβάλουμε τη δύναμη της πολιτικής, τη δημοκρατία, την κρατική εποπτεία, τη ρύθμιση των αγορών, την υποταγή της οικονομίας της αγοράς στις ανάγκες της κοινωνίας και των ανθρώπων, μακριά από λογικές ασυδοσίας της αγοράς, αλλά και του άκρατου κρατισμού, που επίσης οδηγεί σε αδιέξοδα.

Τα πράγματα μιλούν από μόνα τους. Έχουμε ένα οικονομικό σύστημα που χρειάζεται αναθεώρηση. Πρέπει η πραγματική οικονομία να συγκρουστεί με την οικονομία του άκρατου κέρδους. Είναι ανάγκη να επιστρέψει ο δημοκρατικός έλεγχος και οι ηθικοί κανόνες στον κόσμο της οικονομίας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η οικονομική κρίση πλήττει έντονα και παρατεταμένα την Ευρώπη. Οι εργασιακές σχέσεις απορρυθμίζονται. Οι μηχανισμοί ελέγχου της μετανάστευσης αποδεικνύονται αναποτελεσματικοί, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται και τα αποκρουστικά πολιτικά φαινόμενα του νεορατσισμού. Η οικονομική κρίση που πλήττει την Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδιαίτερα τη νότια Ευρώπη, έχει οδηγήσει σε ένα κλίμα εσωστρέφειας και παρατεταμένης αμηχανίας. Η ανεργία, η φτώχεια, η ανέχεια, η κλιμακούμενη ύφεση προκαλούν ισχυρές αναταράξεις.

Μπροστά σ' αυτά τα φαινόμενα η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν μπορεί να στέκεται αμήχανη και παράλυτη. Οι λαοί και οι πολίτες αναμένουν πειστικές απαντήσεις στις ανησυχίες των πολιτών, πέρα από τα πολύπλοκα νομικά κείμενα και τις δαιδαλώδεις διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων από τα ευρωπαϊκά συλλογικά θεσμικά όργανα.

Το όραμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης υφίσταται ρωγμές. Για να πεισθούν οι πολίτες και οι λαοί να συμπορευθούν με το όραμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης, χρειάζεται μια εκ βάθρων αποσαφήνιση της πορείας προς το μέλλον. Όμως ο καθορισμός πορείας επιβάλλει επιλογές που δε θα κινούνται στη λογική της υπαγωγής των πάντων στα κριτήρια της δημοσιονομικής πειθαρχίας, της λιτότητας και των "συμφώνων σταθερότητας".

Είναι η ώρα να επιβληθεί η πολιτική επί των αγορών και η ισορροπία ανάμεσα στα συμφέροντα των μικρών και μεγάλων κρατών, μεταξύ φτωχότερων και πλουσιότερων, μεταξύ Βορρά και Νότου. Είναι η ώρα για ενδυνάμωση του κοινοβουλευτισμού, για να ενισχυθεί η δημοκρατική νομιμοποίηση των αποφάσεων που λαμβάνονται στο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Οι μέχρι τώρα προσπάθειες αντιμετώπισης της κρίσης πάσχουν και χαρακτηρίζονται από κραυγαλέα ανισότητα και έλλειψη κοινωνικής ευαισθησίας. Τα σχέδια διάσωσης και λιτότητας πάσχουν, γιατί είναι ξένα με την ανάπτυξη και έχουν καταστεί συνώνυμα με τη μαζική φτώχεια, τον κοινωνικό αποκλεισμό και την καλπάζουσα ανεργία. Τα αποφασιστικά μέτρα για ρύθμιση των αγορών απουσιάζουν και δεν υπάρχει βεβαιότητα ότι εκείνοι που προκάλεσαν την κρίση θα καταβάλουν το τίμημα, αλλά και ότι πληρώνουν το αντίτιμο που τους αναλογεί στο κόστος εξόδου από την κρίση. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να σπάσουν την καταστροφική αλληλεξάρτηση κερδοσκοπίας και επιτοκίων. Αυτό δηλαδή που συμβαίνει, ότι τα χρήματα που εξοικονομούνται με θυσίες καταλήγουν στις τσέπες των κερδοσκοπών των επιτοκίων. Οι ανακεφαλαιοποιήσεις των τραπεζών θα πρέπει να γίνονται κάτω από συγκεκριμένους όρους, ενώ θα πρέπει να θεσπιστεί αυστηρή οροφή στο "φαγοπότι" των μπόνους των τραπεζιτών.

Η ανάγκη αλλαγής κατεύθυνσης στην Ευρώπη είναι ορατή διά γυμνού οφθαλμού. Αυτό όμως που συμβαίνει με τις πολιτικές που αποφασίζονται, διακηρύσσονται, αλλά δεν εφαρμόζονται συνιστά κραυγαλέο δείγμα αναποτελεσματικότητας, ανακολουθίας και κυρίως τεράστιου δημοκρατικού ελλείμματος.

Ιδού τα τεκμήρια του φαινομένου:

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει τη στροφή προς την ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, διαπιστώνοντας ταυτόχρονα ότι οι πολιτικές της λιτότητας και της ισοπεδωτικής δημοσιονομικής πειθαρχίας οδηγούν σε βάθεμα της ύφεσης.

Ο Επίτροπος, αρμόδιος για Οικονομικές και Νομισματικές Υποθέσεις, Όλι Ρεν δηλώνει ότι επείγει η αναδιαμόρφωση των οικονομικών πολιτικών της λιτότητας και η στροφή προς επενδύσεις που θα οδηγήσουν στην ανάπτυξη. Παρόμοιες δηλώσεις γίνονται και από τον Πρόεδρο της Επιτροπής Μανουέλ Μπαρόζο. Το κατεξοχήν δημοκρατικά νομιμοποιημένο όργανο έκφρασης της βούλησης των Ευρωπαίων πολιτών, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εκφράζει κατ' επανάληψη την υποστήριξη του σε πολιτικές ανάπτυξης, αποδοκιμάζοντας τις πολιτικές που επέβαλε η τρόικα σε αριθμό χωρών, κυρίως της νότιας Ευρώπης.

Και όμως! Αυτές τις, υποτίθεται, καθοδηγητικές πολιτικές η τρόικα, που συνομολογεί δανειακές συμβάσεις, προκειμένου να εκταμιεύσει χρήματα από το Μηχανισμό Στήριξης, τις γράφει στα παλιά της τα παπούτσια, επιμένοντας σε εξουθενωτικές απαιτήσεις, που οδηγούν στη φτώχεια, στην περιθωριοποίηση, στην αύξηση της ανεργίας, στην καθήλωση της ανάπτυξης, στη βαθιά ύφεση. Πρόκειται για παραδοξότητα που αποκαλύπτει το μέγεθος της βαθιάς κρίσης που βιώνει το θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην οποία οι δημοκρατικά νομιμοποιημένοι θεσμοί, προεξάρχοντος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, που έχει αναβαθμισμένο ρόλο με τη Συνθήκη της Λισαβόνας, περιφρονούνται και απαξιώνονται.

Είναι πέρα από προφανές και κατάδηλο ότι συνέχιση αυτού του δυσθεώρητου δημοκρατικού ελλείμματος στη λειτουργία της Ένωσης θα οδηγήσει σε συνεχείς κατολισθήσεις όχι μόνο την οικονομική προοπτική και την κοινωνική συνοχή, αλλά και την ίδια την πολιτική συνοχή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι επιταγή και είναι προσηλώνση προς τις αρχές και τις αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης η ημερήσια διάταξη των πολιτικών συζητήσεων που θα ανοίξουν οι Βρυξέλλες να στρέφεται σε αποφάσεις που θα επανοικοδομούν την εμπιστοσύνη των Ευρωπαίων πολιτών στο όραμα της ευρωπαϊκής ενοποίησης. Η σημερινή κρίση μπορεί και πρέπει να μετατραπεί σε ένα παράθυρο ευκαιρίας, για να γίνει κατανοητό ότι η Ευρώπη δεν είναι το πρόβλημα αλλά η λύση των προβλημάτων, η Ευρώπη των λαών και των πολιτών, της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η δεινή οικονομική κατάσταση στην οποία περιήλθε η Κύπρος μπορεί να συγκριθεί μόνο με τις επιπτώσεις που υπήρξαν στην οικονομία μετά την τραγωδία του 1974. Ασφαλώς είναι επιτακτική η ανάγκη αναζήτησης των αιτίων, αλλά και ο καταλογισμός των ευθυνών, τουλάχιστον για τα εντός Κύπρου αίτια, τις ευθύνες και τους υπευθύνους. Αυτό ωστόσο που προέχει είναι η ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης, έτσι που να ανακοπεί το κλίμα αβεβαιότητας που οδηγεί σε επιδείνωση και βάθεμα της κρίσης.

Σημαντικά ζητήματα που παραμένουν σε εκκρεμότητα είναι το τελικό ύψος των κεφαλαίων που θα παραχωρηθούν από τους δανειστές μας, όπως και το ύψος του επιτοκίου. Οι δημοσιονομικές ανάγκες είναι γνωστές, αυτό όμως που παραμένει άγνωστο είναι το ποσό που θα χρειαστεί ο χρηματοπιστωτικός τομέας για την ανακεφαλαιοποίηση. Είναι σημαντικό λοιπόν να διεκπεραιωθεί το συντομότερο ο διαγνωστικός έλεγχος των δανειακών χαρτοφυλακίων των τραπεζών, που δεν πρέπει να είναι βασισμένος σε ακραία σενάρια, ώστε να γνωρίζουμε τις πραγματικές ανάγκες. Και είναι άκρως ανησυχητικό το γεγονός, κύριε υπουργέ, ότι υπάρχει καθυστέρηση και παραπέμπεται σε βάθος χρόνου ο διαγνωστικός έλεγχος.

Πρέπει επίσης να ενισχύσουμε την προσπάθεια που γίνεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο για αποσύνδεση της στήριξης των τραπεζών από το δημόσιο χρέος. Επιδίωξη της κυβέρνησης πρέπει να αποτελεί η απευθείας εμπλοκή του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας στην ανακεφαλαιοποίηση του τραπεζικού συστήματος, με στόχο να μην επιβαρυνθεί με το κόστος της ανακεφαλαιοποίησης το δημόσιο χρέος, οδηγώντας το ίσως σε μη βιώσιμα επίπεδα.

Επιβάλλεται η κατοχύρωση της μέγιστης δυνατής περιόδου δημοσιονομικής αναπροσαρμογής, για να αποφευχθεί το οικονομικό σοκ. Θα πρέπει να αποφευχθούν καταστάσεις τύπου Ελλάδας, όπου τα μέτρα λιτότητας ήταν εξουθενωτικά, με σκοπό να μειωθεί το έλλειμμα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Ακόμα πρέπει να αποφευχθούν επαναδιαπραγματεύσεις επί διαπραγματεύσεων, επειδή κάποια στοιχεία δε θα έχουν αναλυθεί. Θα πρέπει να ανακοινωθούν τα ποσά που χρειάζονται, τα μέτρα και το πλάνο που θα τηρηθεί με ευλάβεια, χωρίς να υπάρχει ανάγκη αλλαγής κάθε τρίμηνο. Έτσι θα επανέλθει η οικονομική ηρεμία και θα ανακτήσουμε την εμπιστοσύνη των ξένων αγορών.

Είναι κατεπείγουσα η ανάγκη για υιοθέτηση μέτρων ώθησης της ανάπτυξης με την παροχή κινήτρων, η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, η μείωση της γραφειοκρατίας, η αναμόρφωση των ημικρατικών

οργανισμών, η ενίσχυση του εποπτικού πλαισίου του χρηματοπιστωτικού τομέα, η στήριξη των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, η ενίσχυση της ρευστότητας στην αγορά και η μείωση των επιτοκίων. Και βέβαια θα πρέπει να αποφευχθεί ο ακρωτηριασμός κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, η παραβίαση της αρχής της διάκρισης των εξουσιών, να αποφευχθούν επεμβάσεις σε θέματα εθνικής ασφάλειας, γιατί εδώ έχουμε τις ένοπλες δυνάμεις, έχουμε την Εθνική μας Φρουρά, η οποία έχει την ευθύνη τήρησης της εθνικής ασφάλειας, και θα πρέπει να αποφευχθούν μέτρα εξουθένωσης ευπαθών ομάδων του πληθυσμού.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μιλώντας για την κρίση, θα πρέπει να είμαστε ειλικρινείς. Η οικονομική κρίση που έπληξε την Κύπρο επιτείνει και την κρίση της πολιτικής και τη συνακόλουθη έλλειψη εμπιστοσύνης προς το πολιτειακό, πολιτικό και θεσμικό σύστημα. Δεν ωφελεί η άρνηση ανάληψης ευθυνών ή η απόπειρα μετακύλισής τους. Και μιλάω για συλλογικές ευθύνες του πολιτικού συστήματος. Αυτή η στάση μόνο ως ευθυνόφοβη εκλαμβάνεται από τους πολίτες. Είναι αναγκαίο συνολικά το πολιτικό σύστημα να υποβληθεί στην αναγκαία αυτοκριτική για τα φαινόμενα που αφέθηκαν να εκκολαφθούν τις τελευταίες δεκαετίες μέσα από μια διαδικασία προϊούσας φθοράς και παρακμής του πολιτικού και κοινωνικού ιστού.

Χωρίς καμιά διάθεση ηθικολογίας οφείλουμε να προβούμε σε κάποιες πικρές παραδοχές. Τα φαινόμενα διαπλοκής και διαφθοράς, το κυνήγι του εύκολου κέρδους, του άκρατου ατομικισμού, της απληστίας, της επιδειξιμανίας, του μιμητισμού, του νεοπλουτισμού, της υπερκατανάλωσης, της ασυλλόγιστης ψηφοθηρικής διόγκωσης του δημόσιου τομέα, της σπεκουλαδóρικης συμπεριφοράς μικρομεγαλισμού των κυπριακών τραπεζών, της αποσάθρωσης των δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης είναι τα άνθη του κακού, αλλά και το εύφορο έδαφος στο οποίο εύκολα φύτρωσε και ευδοκίμησε η οικονομική κρίση, που βρήκε την κυπριακή κοινωνία ανοχύρωτη, απογυμνωμένη από τον παραδοσιακό της χαρακτήρα, που της επέτρεψε να αντιμετωπίσει την εθνική καταστροφή του 1974 και να επιτύχει την εθνική, οικονομική και κοινωνική αναγέννηση, μακριά από τη λογική του σπάταλου κράτους και του ασυλλόγιστου δανεισμού χωρίς αντιστοιχία με την παραγωγή. Το κοινωνικό και οικονομικό μοντέλο που υιοθετήθηκε αργότερα οδήγησε σε κακοήθεις μεταλλάξεις σε όλους τους τομείς του δημόσιου βίου· στην πολιτική, στην οικονομία, στην παιδεία, στους αξιακούς κώδικες της κοινωνίας.

Σε καμιά περίπτωση η ευθύνη για την απαξίωση της πολιτικής, ως χρήσιμης διαδικασίας προορισμένης να επιδιώκει το “κοινό καλό”, δεν πρέπει να επιρρίπτεται στους πολίτες. Οι ευθύνες πρέπει να αναζητούνται στις αδυναμίες του πολιτικού συστήματος, στην αναποτελεσματικότητα της πολιτικής διαδικασίας, στην έλλειψη ηθικών και αξιακών προτύπων, στις λειτουργίες των πολιτικών φορέων, σε φαινόμενα υπερβολών, στις θεμιτές, κατά τα άλλα, στη δημοκρατία πολιτικές αντιπαραθέσεις, στην κραιπάλη των πελατειακών σχέσεων, στα φαινόμενα διαφθοράς και ατιμωρησίας.

Η αντιμετώπιση της οικονομικής, κοινωνικής και θεσμικής κρίσης δεν είναι αρκετό να επιδιώκεται με τα όποια μέτρα οικονομικού χαρακτήρα. Οι αλλαγές είναι τώρα όσο ποτέ άλλοτε αναγκαίες. Σ' έναν κόσμο που μεταβάλλεται ραγδαία και γίνεται όλο και περισσότερο ανταγωνιστικός η Κύπρος χρειάζεται τομείς που θα εξουδετερώσουν τις αγκυλώσεις στη λειτουργία του κράτους και των θεσμών. Χρειάζεται να δώσουμε πειστικές απαντήσεις για την ανάκτηση της αυτοδυναμίας του πολιτικού συστήματος, για ένα μοντέλο διακυβέρνησης που θα ρυθμίζει ένα σύγχρονο, αποκεντρωμένο, φιλικό και αποτελεσματικό δημόσιο τομέα, με σύνδεση της υπηρεσιακής ανέλιξης με την παραγωγικότητα. Αλλαγές νοοτροπίας και πρακτικών του παρελθόντος είναι όρος και προϋπόθεση για τη λειτουργία της δημοκρατίας, αλλά και για την επανεκκίνηση της οικονομίας και δόμησης ενός νέου δικτύου κοινωνικής αλληλεγγύης.

Οι πολίτες αναμένουν και απαιτούν από όλους μας πρωτοβουλίες για μια συνολική αναγέννηση της κοινωνίας, των θεσμών, των εθνικών προοπτικών. Απαιτούν από το κράτος και τα κόμματα να ξεφύγουν από τον παραδοσιακό τους χαρακτήρα και να αναδειχθούν μοχλοί προοδευτικής κίνησης της κοινωνίας. Μόνο έτσι θα «ξαναβρούμε την ψυχή μας», μόνο έτσι θα επανακτήσουμε την αυθεντικότητά μας και θα ανακαλύψουμε εκ νέου τη ζωογόνο δύναμη της πολιτικής. Για να μπορέσουμε να πετύχουμε την αναγέννηση και ανόρθωση της οικονομίας, όπως πράξαμε το '74, μέσα από τις στάχτες και τα ερείπια της εθνικής τραγωδίας. Άλλωστε έχουμε χρέος προς την ημικατεχόμενη πατρίδα μας. Δεν πρέπει να ξεχνούμε το θουκυδίδειο, ότι η οικονομική ισχύς αποτελεί κορυφαίο παράμετρο μιας αποτελεσματικής εθνικής στρατηγικής, που θα οδηγήσει στον τερματισμό του μιάσματος της τουρκικής κατοχής και τη λύτρωση του λαού μας, με μια λύση στηριγμένη στις αρχές του διεθνούς και του ευρωπαϊκού δικαίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Στο λυκαυγές ενός καινούριου χρόνου ας δηλώσουμε την αποφασιστικότητά μας να φανούμε αντάξιοι των περιστάσεων, πάνω απ' όλα για μια ελεύθερη και ευημερούσα Κύπρο!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(Ν. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Αντιλαμβάνομαι ότι υπάρχει αίτημα εκ μέρους των κοινοβουλευτικών ομάδων να υπάρξει ένα διάλειμμα δεκαπέντε λεπτών, για να διευκρινιστούν κάποια θέματα, με την άδειά σας.

Ευχαριστώ.

Διάλειμμα δεκαπέντε λεπτών.

(Ωρα διακοπής: 9.29 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 9.50 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, να πάρουμε τις θέσεις μας. Παρακαλώ να έρθουν όλοι οι συνάδελφοι εντός της αίθουσας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει ολοκληρωθεί η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού για το 2013 και τώρα θα προχωρήσουμε στο στάδιο της ψηφοφορίας. Το σώμα έχει ενώπιόν του τον προϋπολογισμό του 2013 όπως αυτός κατατέθηκε στη Βουλή από την εκτελεστική εξουσία. Στον προϋπολογισμό έχουν ήδη ενσωματωθεί μετά από συζήτηση στην αρμόδια Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού τρεις τροπολογίες, τις οποίες κατέθεσε η κυβέρνηση μετά την κατάθεση του προϋπολογισμού. Σήμερα έχει εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο και έχει κατατεθεί ενώπιον του σώματος, κατά τη διάρκεια της συζήτησης του προϋπολογισμού, μια τέταρτη τροπολογία από την εκτελεστική εξουσία. Πληροφορούμαι -και θα μας το επιβεβαιώσει ο πρόεδρος της- ότι η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού εισηγείται την ενσωμάτωση και αυτής της τροπολογίας στον κρατικό προϋπολογισμό, αφού προηγουμένως δεσμευθεί το σχετικό κονδύλι, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από αυτό, να ενημερωθεί η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλιστεί η γραπτή συγκατάθεσή της. Η επιτροπή θεωρεί, όπως έχω πληροφορηθεί, αναγκαία τη δέσμευση του κονδυλίου, ώστε να της παρασχεθεί ο χρόνος να μελετήσει τους σκοπούς διάθεσης του κονδυλίου αυτού, αφού εκ των πραγμάτων δεν της παρασχέθηκε σήμερα, όπως ήταν φυσικό, ο απαιτούμενος χρόνος.

Ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος, παρακαλώ, ο πρόεδρος της αρμόδιας επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού, έχει το λόγο.

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Ναι, κύριε Πρόεδρε, όπως ακριβώς έχετε αναφέρει, έχει σήμερα έρθει μία επιπρόσθετη τροπολογία για τον προϋπολογισμό, η τέταρτη από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας, η οποία αφορά την εξώδικη διευθέτηση και την πληρωμή αποζημιώσεων στην ασφαλιστική εταιρεία που θα καλύψει ζημιές για την καταστροφή και την έκρηξη στο Μαρί. Ακριβώς επειδή θεωρούμε ότι πρόκειται για ένα πάρα πολύ σοβαρό θέμα και νομίζω θα ήταν σωστό να έχουμε περισσότερη πληροφόρηση σε σχέση με τις λεπτομέρειες αυτής της εξώδικης διευθέτησης και σήμερα, εκ των πραγμάτων, δε μας παρέχεται ο επαρκής χρόνος, για να έχουμε αυτές τις εξηγήσεις, γι' αυτό ακριβώς το λόγο έχουμε ζητήσει -και νομίζω έγινε αποδεχτό- να αφομοιωθεί το κείμενο στον προϋπολογισμό, αλλά το συγκεκριμένο κονδύλι να παραμείνει δεσμευμένο, έτσι ώστε να έχουμε μια περαιτέρω πληροφόρηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να θεωρήσω λοιπόν ότι δεν υπάρχει οποιαδήποτε ένσταση η εισήγηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού να γίνει αποδεκτή. Συνεπώς, οι τέσσερις τροπολογίες τις οποίες κατέθεσε η κυβέρνηση μετά την κατάθεση του προϋπολογισμού ενσωματώνονται στον κρατικό προϋπολογισμό για το 2013.

Τώρα να αναφέρω ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης στην ολομέλεια κατατέθηκε σειρά τροπολογιών από όλα τα κόμματα, εμπροθέσμως, δυνάμει του κανονισμού. Προτού θέσω σε ψηφοφορία τις τροπολογίες, θα ήθελα να ρωτήσω εάν οι εκπρόσωποι των εν τη Βουλή κομμάτων θα ήθελαν να κάνουν κάποιες σύντομες τοποθετήσεις, για να επεξηγήσουν και να αιτιολογήσουν αυτές τις τροπολογίες, προκειμένου να μη χρειαστεί στη συνέχεια για κάθε τροπολογία ή για κάθε σειρά ομαδοποιημένων τροπολογιών να παίρνουν το λόγο οι συνάδελφοι, ούτως ώστε, εφόσον υπάρξει αυτή η αιτιολόγηση, να θέσω ομαδοποιημένες τις τροπολογίες των κομμάτων και στο τέλος μεμονωμένα τις τροπολογίες μεμονωμένων κομμάτων, που έχουν κατατεθεί, δηλαδή, όχι ομαδικώς αλλά από συγκεκριμένα κόμματα.

Ο κ. Νεόφυτος Κωνσταντίνου.

Ν. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, έχω την άποψη ότι οι τροπολογίες έχουν μελετηθεί από όλους, γι' αυτό, αν είναι δυνατό, να μπούμε σε ψηφοφορία. Είναι αργά... Πρόκειται για τροπολογίες οι οποίες δεν παρουσιάζονται αυτή τη στιγμή. Έχει από το πρωί που τις έχουμε, έχουν μελετηθεί και το κάθε κόμμα έχει τοποθετηθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι γεγονός ότι ο λόγος για τον οποίο εισήξαμε στον κανονισμό την πρόνοια να κατατίθενται το πρωί είναι για να τυγχάνουν γνώσης όλα τα μέλη του σώματος, αλλά, εάν κάποιος επιθυμεί να τοποθετηθεί, δεν μπορώ να τον εμποδίσω.

Ο κ. Συλλούρης, παρακαλώ.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Με την εισήγηση του συναδέλφου και την τοποθέτησή σας θεωρώ ότι δε θα εξηγήσει κανένας τις τροπολογίες. Απλώς εγώ θέλω να κάνω μια σύντομη, γενική τοποθέτηση για τις τροπολογίες. Αποδέχομαι τις τέσσερις όπως έχουν ενσωματωθεί μετά από τη διευθέτηση της κυβέρνησης με την επιτροπή Οικονομικών. Όπως εξήγησα όμως και στην ομιλία μου, δεν ψηφίζω τους προϋπολογισμούς ως ψήφο εμπιστοσύνης, ψηφίζω τους προϋπολογισμούς και διότι δεν έχω ενδιαφέρει λεπτομερώς. Επομένως, με αυτή την προσέγγιση, θα κρατήσω αποχή σε όλες τις τροπολογίες, γιατί θεωρώ ότι ο προϋπολογισμός είναι ένα πολύ μικρό κομμάτι αυτού που έχουμε μπροστά μας για τα οικονομικά θέματα που ξεκινούν από τον καινούριο χρόνο ή και από αύριο ακόμα και μικρές αλλαγές δεν αλλάζουν αυτή την προσέγγισή μου. Άρα, θα κρατήσω αποχή σε όλες τις τροπολογίες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Συλλούρη.

Συμφωνείτε όλοι ότι δεν υπάρχει λόγος να υπάρξει αιτιολόγηση των τροπολογιών; Εάν αυτή είναι η ομόφωνη τοποθέτηση του σώματος, προχωρώ να θέσω σε ψηφοφορία τις τροπολογίες.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ορίστε, ο κ. Μητσόπουλος.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, μία παρέμβαση η οποία αφορά την πρώτη τροπολογία, που έχει κατατεθεί από τις κοινοβουλευτικές ομάδες του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Την πρώτη εκ των είκοσι, εννοείτε;

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Αφορά την πρώτη, μάλιστα. Λοιπόν, θα θέλαμε να γίνει μία προσθήκη στην τροπολογία αυτή, την οποία θα ήθελα να καταθέσω προφορικώς. Είναι μία παράγραφος η οποία θα προστεθεί...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να το επιτρέψω, παρ' όλο που...

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

...στο τέλος του άρθρου 19, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...είπαμε ότι δε θα πρέπει να γίνονται την τελευταία στιγμή αυτά.

Ορίστε.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Απλώς είναι περισσότερο για να διευκρινιστεί επαρκώς το ζήτημα. Και αναφέρει η παράγραφος, μετά την ολοκλήρωση του άρθρου 19, που προστίθεται: «...νοουμένου ότι οι συνολικές αποκοπές των εν λόγω εργοδοτούμενων σε ουδεμία περίπτωση θα υπερβαίνουν εκείνες των καλυπτομένων από τους εν λόγω νόμους εργοδοτούμενων.».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει σημειωθεί.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Λοιπόν, η δική μου η πρόταση...

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Λαμάρης.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν σωστά καταλάβαμε, θα μπουν συνολικά οι τροπολογίες της κάθε ομάδας, όπως προτείνονται, όλες μαζί ή μια-μια;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η δική μου εισήγηση είναι, δεδομένου, όπως έχω πει, ότι έχετε γνώση των τροπολογιών, να θέσω ομαδοποιημένα τις τροπολογίες. Αν όχι, θα τις θέσω μια-μια.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ομαδοποιημένα, Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να ξεκινήσουμε με τις τροπολογίες που κατατέθηκαν από τις κοινοβουλευτικές ομάδες του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, οι οποίες θεωρούνται αναγνωσθείσες.

(Οι σχετικές τροπολογίες)

Προτεινόμενες τροπολογίες των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος

1. Γίνεται εισήγηση για προσθήκη νέου άρθρου 19 ως ακολούθως:

«Εφαρμογή προνοιών για μείωση απολαβών και μη παραχώρηση προσαυξήσεων σε υπηρετούντες σε νομικά πρόσωπα κ.λπ. που λαμβάνουν κρατική χορηγία.

168(Ι) του 2012.

192(Ι) του 2011

185(Ι) του 2012.

19. Για τα νομικά πρόσωπα, οργανισμούς ή ιδρύματα που παρατίθενται ακολούθως, καθώς και αυτών που τα έσοδα προέρχονται σε ποσοστό ίσο ή πέραν του πενήντα τοις εκατόν από κρατική χορηγία που περιλαμβάνεται στον παρόντα Νόμο η εν λόγω κρατική χορηγία παραχωρείται υπό τον όρο ότι στους καθ' οποιονδήποτε τρόπο υπηρετούντες σε μόνιμη ή έκτακτη βάση στα εν λόγω νομικά πρόσωπα, οργανισμούς ή ιδρύματα τυγχάνουν εφαρμογής, τηρουμένων των αναλογιών, οι πρόνοιες των περί της Μείωσης των Απολαβών και των Συντάξεων των Αξιωματούχων, Εργοδοτούμενων και Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμου του 2012 και των περί της μη Παραχώρησης Προσαυξήσεων και Τιμαριθμικών Αυξήσεων στους Μισθούς των Αξιωματούχων και Εργοδοτούμενων και στις Συντάξεις των Συνταξιούχων της Κρατικής Υπηρεσίας και του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα Νόμων του 2011 έως 2012:

1. Ίδρυμα Διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων Διά Βίου Μάθησης.
2. Ίδρυμα Ενέργειας Κύπρου.
3. Ίδρυμα Πολιτισμού Κύπρου.
4. Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας.
5. Ίδρυμα Συμφωνικής Ορχήστρας Κύπρου.
6. Ίδρυμα Χρίστου Στέλιου Ιωάννου.

7. Ινστιτούτο Νευρολογίας και Γενετικής Κύπρου.
8. Κυπριακό Ερευνητικό και Ακαδημαϊκό Δίκτυο.
9. Ογκολογικό Κέντρο της Τράπεζας Κύπρου.
10. Παγκύπριο Συντονιστικό Συμβούλιο Εθελοντισμού και Επαρχιακά Συντονιστικά Συμβούλια Εθελοντισμού.
11. Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια.
12. Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου.
13. Κρατική Εταιρεία Υδρογονανθράκων Κύπρου.».

2. Γίνεται εισήγηση για προσθήκη νέου άρθρου 20 ως ακολούθως:

«Προϋποθέσεις για τοποθέτηση, μετάθεση σε πρεσβείες.

- 1 του 1990
- 71 του 1991
- 211 του 1991
- 27(I) του 1994
- 83(I) του 1995
- 60(I) του 1996
- 109(I) του 1996
- 69(I) του 2000
- 156(I) του 2000
- 4(I) του 2001
- 94(I) του 2003
- 128(I) του 2003
- 183(I) του 2003
- 31(I) του 2004
- 218(I) του 2004
- 68(I) του 2005
- 79(I) του 2005
- 105(I) του 2005
- 96(I) του 2006
- 107(I) του 2008
- 137(I) του 2009
- 194(I) του 2011.

20. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις των περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμων του 1990 έως 2011 και των περί Εξωτερικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας (Ειδικοί Όροι Υπηρεσίας) Κανονισμών του 2006 έως 2011, ουδεμία τοποθέτηση/μετάθεση κρατικών υπαλλήλων δύναται να διενεργηθεί κάτω από τα Κεφάλαια 11.02 “Κυπριακός Στρατός”, 13.03 “Αστυνομία” και 17.02 “Εξωτερικές Υπηρεσίες” για τη στελέχωση των ακόλουθων πρεσβειών/ διπλωματικών αποστολών/ μόνιμων αντιπροσωπιών, χωρίς να ενημερώνεται εκ των προτέρων η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της:

1. Πρεσβεία Αγίας Έδρας.
2. Πρεσβεία Ρώμης.
3. Γενικό Προξενείο Θεσσαλονίκης
4. Μόνιμη Αντιπροσωπία των Βρυξελλών.

3. Γίνεται εισήγηση για αντικατάσταση του άρθρου 17 του περί Προϋπολογισμού του 2013 Νόμου του 2012 με το ακόλουθο νέο άρθρο:

«Αναστολή πλήρωσης κενών θέσεων πρώτου διορισμού και πρώτου διορισμού και προαγωγής.

17.- (1) Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων κανονισμών, κατά τη διάρκεια της περιόδου που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2013 αναστέλλεται η πλήρωση θέσεων πρώτου διορισμού και πρώτου διορισμού και προαγωγής που περιλαμβάνονται στον παρόντα Νόμο και οι οποίες θα κενωθούν ή οι οποίες κατά την ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος Νόμου είναι κενές, ανεξαρτήτως του εάν έχει αρχίσει η διαδικασία πλήρωσής

τους, εκτός εάν:

- (α) ο Υπουργός Οικονομικών μετά από εισήγηση της αρμόδιας αρχής αποφασίζει την εξαίρεση της αναστολής πλήρωσης θέσης πρώτου διορισμού ή/και πρώτου διορισμού και προαγωγής και παραπέμπει το θέμα στο Υπουργικό Συμβούλιο για απόφαση και
- (β) ενημερωθεί για την εν λόγω απόφαση η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και εξασφαλιστεί η γραπτή συγκατάθεσή της:

Νοείται ότι, εάν η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού μέσα σε ένα μήνα από την κατάθεση ενώπιόν της κάθε απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου για εξαίρεση της αναστολής πλήρωσης μιας ή περισσοτέρων θέσεων δεν εκφράσει τη διαφωνία της για την εξαίρεση της αναστολής αυτής, τότε η σχετική απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου τίθεται σε εφαρμογή:

Νοείται περαιτέρω ότι στην περίπτωση θέσεων πρώτου διορισμού ή πρώτου διορισμού και προαγωγής το παρόν άρθρο δεν τυγχάνει εφαρμογής, εάν έχει αρχίσει η διαδικασία πλήρωσης της θέσης και έχουν οριστεί οι συνεντεύξεις των υποψηφίων ενώπιον της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας.

(2) Θέσεις στη δημόσια υπηρεσία η πλήρωση των οποίων αναστάληκε δυνάμει των διατάξεων του εδαφίου (1) και δεν έχουν δημοσιευτεί δημοσιεύονται αμέσως μετά τον τερματισμό της αναστολής ή την άρση της αναστολής δυνάμει του εν λόγω άρθρου, ανάλογα με την περίπτωση.».

4. Γίνεται εισήγηση για προσθήκη νέας σημείωσης στον “Πρώτο Πίνακα Δελτία Δαπανών 2013” (Πάγιο Ταμείο, Σημειώσεις, Γενικά) ως ακολούθως:

«32. Ανεξάρτητα από τις διατάξεις οποιουδήποτε άλλου νόμου ή κανονισμού, ουδεμία δαπάνη διενεργείται από το Πάγιο Ταμείο ή από οποιοδήποτε άλλο ταμείο για σκοπούς παροχής προκαταβολής υπό μορφή άτοκου δανείου σε σχέση με την αγορά ιδιωτικού μηχανοκίνητου οχήματος από κρατικό υπάλληλο ή αξιωματούχο ή/και ωρομίσθιο κυβερνητικό προσωπικό.».

5.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1241	17.02	03105.2	Μεταθέσεις λειτουργιών από και προς το εξωτερικό	€700.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

6.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1241	17.02	03158.2	+Αγορά επίπλων και σκευών	€25.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

7.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1241	17.02	03162.2	Αγορά ηλεκτρικών μικροσυσκευών και τηλεπικοινωνιακού εξοπλισμού	€15.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

8.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1386	18.01	11202	Αγορά μετοχών	€64.000.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και

Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεσή της.					
9.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1240	17.02	08151.3	Ανέγερση κτιρίων στο εξωτερικό	€1.900.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
10.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1241	17.02	03114.2	Φιλοξενία	€400.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
11.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1739	200817	04352.3	+Επιχορήγηση πολιτιστικών φορέων και ατόμων με πολιτιστική δράση	€3.000.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
12.	Κεφάλαιο		Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1201 Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος		08957	Άλλα αναπτυξιακά έργα και προγράμματα	
	1401 Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού				
	1501 Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων				
	1601 Εσωτερικών				
	2001 Παιδείας και Πολιτισμού				
	2101 Συγκοινωνιών και Έργων				
	2201 Υγείας				€1.790.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
(Αφορά κονδύλια που είναι στη διάθεση των αρμόδιων υπουργών.)					
13.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1504	19.01	04143.3	+Χορηγία στο Κυπριακό Ερευνητικό και Ακαδημαϊκό Ίδρυμα	€4.000.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
14.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1728	20.08	04530.2	+Άλλα φιλοδωρήματα και πληρωμές κατά χάριν	€800.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και					

Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεσή της.					
15.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	419	11.03	03780	Εθνική Φρουρά	€110.000.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε ουδεμία δαπάνη να διενεργείται από το άρθρο αυτό για σκοπούς ενοικίασης των κτιρίων που αφορούν τις Λέσχες Αξιωματικών Εθνικής Φρουράς χωρίς να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
16.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1380	18.01	04022.2	Χορηγίες σε άλλους ημικρατικούς οργανισμούς	€5.000.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
[Αφορά χορηγία στο Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων (ΣΑΠ), στον Οργανισμό Κυπριακής Γαλακτοκομικής Βιομηχανίας (ΟΚΓΒ), στο Συμβούλιο Ελαιοκομικών Προϊόντων (ΣΕΠ) και στον Κυπριακό Οργανισμό Τυποποίησης.]					
17.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1619	200300	03025.2	Ενοίκια	€327.461
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
(Αφορά ενοίκια για τη Διανέλλειο Σχολή στη Λάρνακα και το τυπογραφείο "Cosmos".)					
18.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	2014	22.02	07402	+Αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού	€15.000.000
Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, για το μέρος που αφορά το Ακτινοθεραπευτικό Κέντρο Λευκωσίας, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεσή της.					
19.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1622	20.03	04307	Χορηγία ξένων σχολείων	€2.300.000
Από το σύνολο των €2.300.000 γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο που αφορά τη χορηγία στην Αγγλική Σχολή, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.					
20.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	910	15.04	04453	Χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισθέντες - Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λευκωσίας	€62.308.488
	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	916	15.04	04453	Χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισθέντες - Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Αμμοχώστου	€9.478.565
	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	922	15.04	04453	Χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισθέντες - Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λάρνακας	€45.048.641

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
928	15.04	04453	Χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισθέντες - Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Λεμεσού	€77.212.023

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
934	15.04	04453	Χρηματικά επιδόματα σε δυσπραγούντες και εκτοπισθέντες - Επαρχιακό Γραφείο Ευημερίας Πάφου	€16.602.283

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στα σχετικά άρθρα σε σχέση με την παροχή δημοσίου βοηθήματος σε αιτητές ασύλου, αναγνωρισμένους πολιτικούς πρόσφυγες, πρόσφυγες που τελούν υπό καθεστώς συμπληρωματικής προστασίας και για ανθρωπιστικούς λόγους, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από τα σχετικά κονδύλια, να κατατίθεται ενώπιον της Βουλής αναλυτικός κατάλογος περιπτώσεων κατά μήνα και κατά κατηγορία σύμφωνα με τα πιο πάνω, όπως και η προτιθέμενη να διενεργηθεί δαπάνη από το σύνολο των πιο πάνω κονδυλίων για τους ειδικούς αυτούς σκοπούς, και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Από τις τροπολογίες του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, τις είκοσι πρώτες... Για την κυβερνητική συμφωνούμε. Οι υπ' αριθμόν 4, αριθμόν 15...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Οι κυβερνητικές είναι τέσσερις που συμφωνήσατε, κύριε Λαμάρη.

Μάλιστα.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Οι υπ' αριθμόν 4, αριθμόν 15 και αριθμόν 16 υποστηρίζονται από εμάς· οι υπόλοιπες όχι, για ό,τι αφορά την πρώτη εικοσάδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σημειώστε, παρακαλώ, κύριοι γραμματείς.

Λοιπόν, όσον αφορά τις προτεινόμενες τροπολογίες των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, είκοσι τον αριθμό, έχει δηλωθεί από πλευράς της κοινοβουλευτικής ομάδας του ΑΚΕΛ ότι αντιμετωπίζονται και ψηφίζονται θετικά αυτές που έχουν αναφερθεί από τον κ. Λαμάρη.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξεκινήσαμε την ψηφοφορία, κύριε Περδίκη.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Τζιαι εγώ τώρα με τον ίδιο τρόπο θα κάμω τοποθέτηση, όπως έκαμε το ΑΚΕΛ.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Τοποθέτηση, ναι, κύριοι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θα πείτε την τοποθέτησή σας. Επειδή ερώτησα προηγουμένως...

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Έντζιεν μόνο το ΑΚΕΛ πον' δαμαί· έχει τζι άλλα κόμματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ!

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Λοιπόν, και εγώ θα ψηφίσω όλες τις τροπολογίες που καταθέτουν ο Δημοκρατικός Συναγερμός και το Δημοκρατικό Κόμμα, εκτός, κύριε Πρόεδρε, των υπ' αριθμόν 11, 12, 14, 16 και 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχει καταγραφεί η τοποθέτηση του κ. Περδίκη;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νικολαΐδης.

Ν. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, η κοινοβουλευτική ομάδα της ΕΔΕΚ θα ψηφίσει εναντίον των τροπολογιών υπ' αριθμόν 5, 6, 7 και 18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άλλος που θέλει να κάνει τοποθέτηση;

Ο κ. Κουτσού.

Ν. ΚΟΥΤΣΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, όπως έχουν τα πράγματα εδώ, μόνο εγώ προσωπικά υποστηρίζω όσες τροπολογίες αναφέρεται να περαστούν με το διακριτικό του σταυρώματος. Και να δοθεί σημείωμα στην επιτροπή Οικονομικών, προτού γίνει οποιαδήποτε δημοσιοποίηση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νίκος Κουτσού συνεπώς ψηφίζει όλες τις δεσμεύσεις κονδυλίων. Πρέπει δηλαδή, για να αποδεσμευτούν, να παρουσιαστούν στην αρμόδια επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Ν. ΚΟΥΤΣΟΥ:

Μόνο αυτές· για τις άλλες είμαι εναντίον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, τούτων λεχθέντων, σας καλώ να ψηφίσετε, αλλά έχουν σημειωθεί οι τοποθετήσεις σας και θα καταγραφούν ακριβώς οι αναλογίες.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά, κύριε Πρόεδρε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ορίστε.

Δ. ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εγώ νομίζω μπορεί να πάρει λίγο χρόνο παραπάνω, αλλά υποχρεωτικά θα μπει μία-μία σε ψηφοφορία. Πώς θα το κάνετε άλλως πως;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Έν' πολλά απλό, κύριε Πρόεδρε, με όλο το σεβασμό. Είπαν ότι έν' εναντίον στις τέσσερις, πέντε, έξι, πόσες είπαν. Στις άλλες ψηφίζουν υπέρ τζιαι η γραμματεία θα προσθέσει τις ψήφους τζιαι 'ννά τους βκάλει. Μα, έν' τόσο απλά τα πράγματα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χρειάζεται κάποια κατανόηση. Αν δεν υπάρχει όμως, θα είμαι υποχρεωμένος, όπως αντιλαμβάνεστε, να προχωρήσω.

Λοιπόν, είναι σαφές ότι οι τροπολογίες, είκοσι τον αριθμό, των κοινοβουλευτικών ομάδων του ΔΗΚΟ και του Δημοκρατικού Συναγερμού ψηφίζονται με τις τοποθετήσεις τις ψηφοφοριακές που έχουν εγγραφεί από τους γραμματείς ως ελέχθησαν από τα διάφορα κόμματα.

Συμφωνούμε;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, προχωρούμε εις την προτεινόμενη τροπολογία των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ. Αφορά εκδόσεις και δημοσιότητα, έκδοση καρτών, ημερολογίων και άλλες συναφούς τύπου εκδόσεις. Η τροπολογία είναι για ένθεση σημείωσης, δηλαδή το λεγόμενο σταύρωμα, και θεωρείται αναγνωσθείσα.

(Η σχετική τροπολογία)

Προτεινόμενη τροπολογία των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ

Άρθρο Επεξήγηση

03650 Εκδόσεις και δημοσιότητα

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι των άρθρων 03652, 03654, 03655, 03665, 03666, 03667, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από τα άρθρα αυτά, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

(Έκδοση καρτών, ημερολογίων και άλλες συναφούς τύπου εκδόσεις.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ αυτής της πρότασης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα τρεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πενήντα τρεις.

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα τρεις ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και καμία αποχή, η τροπολογία εγκρίνεται.

Προχωρούμε στις τροπολογίες των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, οι οποίες θεωρούνται αναγνωσθείσες.

(Οι σχετικές τροπολογίες)

Προτεινόμενες τροπολογίες των κοινοβουλευτικών ομάδων του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Δημοκρατικού Κόμματος, καθώς και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών

1. Σελίδα   Κεφάλαιο   Άρθρο   Επεξήγηση   Ποσό

1533	18.30	07589	Αγορά άλλων οχημάτων και κινητών μηχανημάτων	€5.000.000
------	-------	-------	--	------------

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

(Η προτεινόμενη πρόνοια περιλαμβάνεται στις μη προβλεπόμενες δαπάνες και αποθεματικό και προορίζεται να καλύψει την αγορά οχημάτων.)

2.	Άρθρο	Επεξήγηση
	2451	Επίδομα οδηγού

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

3.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1783	210200	08163.3	Βελτιώσεις άλλων οικοδομικών έργων	€120.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι για σκοπούς συντήρησης και αναπαλαίωσης των κυβερνητικών κατοικιών στο Τρόδος, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχετε επαρκή γνώση;

Ορίστε, κύριε Λαμάρη.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Θα καταψηφίσουμε και τις τρεις τροπολογίες εμείς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρώτης τροπολογίας του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαοκτώ εναντίον και καμία αποχή, η τροπολογία εγκρίνεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της δεύτερης τροπολογίας του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαοκτώ εναντίον και καμία αποχή, η τροπολογία εγκρίνεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της τρίτης τροπολογίας του Δημοκρατικού Συναγερμού, του Δημοκρατικού Κόμματος και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαοκτώ εναντίον και καμία αποχή, η τροπολογία εγκρίνεται.

Προχωρούμε τώρα στις τροπολογίες του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών. Είναι δύο στον αριθμό και αφορούν το Εφοριακό Συμβούλιο και την αγορά άλλων οχημάτων και κινητών μηχανημάτων. Πρόκειται επίσης για ένθεση σημείωσης, δηλαδή σταύρωμα. Οι τροπολογίες θεωρούνται αναγνωσθείσες.

(Οι σχετικές τροπολογίες)

Προτεινόμενες τροπολογίες της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών

1.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1387	18.01	180114	Εφοριακό Συμβούλιο	€509.098

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

2.	Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
	1383	18.01	07589	Αγορά άλλων οχημάτων και κινητών μηχανημάτων	€200.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

(Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει τις δαπάνες αγοράς νέων οχημάτων για αξιωματούχους του κράτους, τα οποία πρέπει να αντικατασταθούν.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρώτης τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαοκτώ εναντίον και καμία αποχή, η πρώτη προταθείσα τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών εγκρίνεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της δεύτερης τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τριάντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δεκαοκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με τριάντα τέσσερις ψήφους υπέρ, δεκαοκτώ εναντίον και καμία αποχή, η δεύτερη προταθείσα τροπολογία του Δημοκρατικού Συναγερμού και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών εγκρίνεται.

Προχωρώ τώρα και έχω να σας ανακοινώσω, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι η προτεινόμενη τροπολογία του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ και του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών που αφορά στο επίδομα εθελοντών πενταετούς υποχρέωσης αποσύρεται. Έχω εξουσιοδότηση από την ΕΔΕΚ και από το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών να σας ανακοινώσω ότι αποσύρεται. Έχει δοθεί μήνυμα από την κυβέρνηση και πρέπει να σας το ανακοινώσω, ότι η κυβέρνηση προτίθεται εντός Ιανουαρίου να καταθέσει νομοσχέδιο, συμπληρωματικό προϋπολογισμό, για να διευθετηθεί το θέμα του επιδόματος των ΕΠΥ. Το λέω δημοσίως. Είναι εδώ ο κ. Υπουργός Οικονομικών, ο οποίος ήτο προηγουμένως στο γραφείο μου και μου έδωσε τη σχετική πληροφορία. Συνεπώς, αποσύρεται η τροπολογία.

Πάμε τώρα στην προτεινόμενη τροπολογία του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών και των βουλευτών κ. Νίκου Κουτσού και Ζαχαρία Κουλία, που αφορά στην αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού. Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης, δηλαδή σταύρωμα για τα Ακτινοθεραπευτικά Κέντρα Λευκωσίας και Λεμεσού.

Παρακαλώ το γραμματέα να προχωρήσει στην ανάγνωση της τροπολογίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προτεινόμενη τροπολογία του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ, του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών και των βουλευτών κ. Νίκου Κουτσού και Ζαχαρία Κουλία

Σελίδα Κεφάλαιο Άρθρο Επεξήγηση

Ποσό

2014 22.02 07402 +Αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού €15.000.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε από το σύνολο του σχετικού κονδυλίου ποσό ύψους €9.500.000 να διατεθεί αποκλειστικά για την αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού για τις ανάγκες των Ακτινοθεραπευτικών Κέντρων Λευκωσίας και Λεμεσού.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Συγγνώμη, κύριε Πρόεδρε, δεν είναι σταύρωμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είναι αποκοπή.

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Ξεκαθαρίζεται, με βάση την ομιλία του Υπουργού Οικονομικών στους προϋπολογισμούς, ότι από τα €15 εκατομ. ψηφίζουμε τώρα ότι δεσμευτικά τα €9,5 εκατομ. θα είναι για τα ακτινοθεραπευτικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ωραία.

Ορίστε, ο κ. Νεοφύτου.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Πρέπει να γίνει μια διευκρίνιση, γιατί έχει προηγηθεί έγκριση τροπολογίας που γίνεται ένθεση, δηλαδή σταύρωμα των κονδυλίων που αφορούν το ακτινολογικό της Λευκωσίας. Έχει γίνει ήδη η ένθεση εκεί. Δεν μπορεί να έρθει άλλη τροπολογία που να ζητά ένθεση και για τα δύο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, αλλά εδώ, κύριε Νεοφύτου, είναι το ποσό των €9,5 εκατομ. να διατεθεί αποκλειστικά, από ό,τι βλέπω, για την αγορά ιατρικού και άλλου εξοπλισμού για τις ανάγκες των ακτινοθεραπευτικών κέντρων, συγκεκριμένα της Λευκωσίας και της Λεμεσού. Εκείνο αφορά, αντιλαμβάνομαι, δέσμευση, μέχρι που να πάει στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ναι, αλλά έχει ήδη προηγηθεί δέσμευση για μέρος αυτού.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σύμφωνοι.

Α. ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Πρέπει η τροπολογία να είναι για το υπόλοιπο.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Λαμάρη.

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, υπήρχε όντως μία τροπολογία η οποία δέσμευε τα €15 εκατομ. Δεσμεύτηκε από την πλειοψηφία της Βουλής. Τώρα οι συνάδελφοι που εισηγούνται και αυτή την τροπολογία...

Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Της Λευκωσίας!

Ν. ΚΑΤΣΟΥΡΙΔΗΣ:

Γιατί οι καρκινοπαθείς χωρίζονται σε Λεμεσιανούς και Λευκωσιάτες τωρά; Κύριε ελέησον, πικιον!

Γ. ΛΑΜΑΡΗΣ:

Ακόμα και κόμματα που προτείνουν αυτή την τροπολογία εψηφίσαν και την άλλη. Επομένως, εμείς λέμε ας μπει και αυτή σε ψηφοφορία, η οποία είναι συγκεκριμένη. Λέει ότι τα €9,5 εκατομ. από τα €15 εκατομ. θα πάνε γι' αυτό το σκοπό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα.

Λοιπόν, ο κ. Άντρος Κυπριανού, παρακαλώ.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, το ένα με το άλλο δεν έχουν καμία σχέση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό είπα και εγώ.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Η υπ' αριθμόν 18 τροπολογία λέει ότι τούτο το κονδύλι, προτού χρησιμοποιηθεί, πρέπει να περάσει από την επιτροπή Οικονομικών. Η συγκεκριμένη τροπολογία λέει ότι από τούτα τα €15 εκατομ. τα €9,5 εκατομ. θα πάνε στα ακτινοθεραπευτικά της Λευκωσίας και της Λεμεσού. Είναι δύο εντελώς διαφορετικά πράγματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, θέτω σε ψηφοφορία την τροπολογία η οποία κατατέθηκε από το Κίνημα Σοσιαδημοκρατών ΕΔΕΚ, το Κίνημα Οικολόγων Περιβαλλοντιστών και τους βουλευτές κ. Νίκο Κουτσού και Ζαχαρία Κουλία.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ουδείς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα μία ψήφους υπέρ, καμία εναντίον και τρεις αποχές, η τροπολογία εγκρίνεται.

Πάμε τώρα στις τροπολογίες του Κινήματος Σοσιαδημοκρατών ΕΔΕΚ, που αφορούν εκπαίδευση προσωπικού/συνέδρια/σεμινάρια και άλλα γεγονότα, καθώς και λειτουργικές δαπάνες, συντηρήσεις και επιδιορθώσεις κ.ά. Ουσιαστικά πρόκειται για εισήγηση για αποκοπή από όλα τα υπουργεία, ανεξάρτητες υπηρεσίες και γραφεία των πιο πάνω κονδυλίων κατά ποσοστό ύψους 2,75%. Οι τροπολογίες θεωρούνται αναγνωσθείσες.

(Οι σχετικές τροπολογίες)

Προτεινόμενες τροπολογίες του Κινήματος Σοσιαδημοκρατών ΕΔΕΚ

1.	Άρθρο	Επεξήγηση
	03500	Εκπαίδευση προσωπικού/συνέδρια/σεμινάρια και άλλα γεγονότα

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη που υπερβαίνει το ήμισυ του προϋπολογιζόμενου συνολικού ποσού των σχετικών κονδυλίων, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

2.	Άρθρο	Επεξήγηση
	03200	Λειτουργικές δαπάνες
	03300	Συντηρήσεις και επιδιορθώσεις

03500 Εκπαίδευση προσωπικού/συνέδρια/σεμινάρια και άλλα γεγονότα
03550 Συμβουλευτικές υπηρεσίες
03650 Εκδόσεις και δημοσιότητα

Γίνεται εισήγηση για αποκοπή από όλα τα υπουργεία, ανεξάρτητες υπηρεσίες και γραφεία των πιο πάνω κονδυλίων κατά ποσοστό ύψους 2,75%.

Επεξήγηση: Η εν λόγω εισήγηση γίνεται παράλληλα με έκκληση προς την εκτελεστική εξουσία για διάθεση του ποσού που αποκόπτεται για σκοπούς πρόσληψης ωρομίσθιων και συμβασιούχων καθηγητών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της πρώτης τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα πέντε ψήφους εναντίον, επτά υπέρ και μία αποχή, η πρώτη τροπολογία απορρίπτεται.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της δεύτερης τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα πέντε, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα πέντε ψήφους εναντίον, επτά υπέρ και μία αποχή, η δεύτερη τροπολογία απορρίπτεται.

Πάμε τώρα στις τροπολογίες του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών, σύνολο δέκα μετά που κάποιες έχουν αποσυρθεί. Ακούστε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι έχουν αποσυρθεί οι υπ' αριθμόν 7 και 8 τροπολογίες του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών. Συνεπώς, θέτω σε ψηφοφορία τις υπόλοιπες.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Μητσόπουλε.

Τ. ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ενημερώσω το σώμα ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα στηρίξει την τροπολογία υπ' αριθμόν 6, σελίδα 24, που αφορά την ένθεση σημείωσης για τη "Μονάδα Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί Λευκωσίας", και την τροπολογία υπ' αριθμόν 11, σελίδα 27, για τα τηλεφωνικά τέλη και τηλεγραφήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τις τροπολογίες του Κινήματος Οικολόγων Περιβαλλοντιστών θα τις βάλω σε ψηφοφορία μία-μία, για να μη δημιουργείται σύγχυση. Άλλωστε τελειώνουμε με αυτές.

Ξεκινούμε με την πρώτη τροπολογία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση
01.03	02203	Επίδομα παραστάσεως
01.04	02203	
01.05		
02.01		
02.02		
03.02		

Γίνεται εισήγηση για αποκοπή ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατόν (15%) του συνολικού κονδυλίου.

[Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει το επίδομα παραστάσεως:

1. των έντεκα (11) γενικών διευθυντών και της Γενικής Λογίστριας (€18.000 έκαστος),
2. του γενικού διευθυντή της Βουλής των Αντιπροσώπων (€18.000), του διευθυντή του Γραφείου του Προέδρου της Βουλής (€6.150) και του ειδικού συμβούλου του Προέδρου (€4.100),
3. του προέδρου και των δώδεκα (12) μελών του Ανωτάτου Δικαστηρίου (€18.000 έκαστος),
4. του αρχιπρωτοκολλητή του Ανωτάτου Δικαστηρίου (€18.000),
5. των δεκατεσσάρων (14) μονίμων προέδρων επαρχιακών δικαστηρίων (€18.000 έκαστος),
6. του Γενικού Εισαγγελέα και του Βοηθού Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας (€18.000 έκαστος),
7. της Γενικής Ελέγκτριας (€18.000),
8. της Επιτρόπου Διοικήσεως (€18.000).]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 1 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, επτά υπέρ και δύο αποχές, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 2.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση
02.01	02063	Επίδομα παραστάσεως
02.03		
03.01		
03.03		
11.01		
12.01		
13.01		
14.01		
15.01		
16.01		
17.01		
18.01		
20.01		
21.01		
22.01		

Γίνεται εισήγηση για αποκοπή ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατόν (15%) του συνολικού κονδυλίου.

(Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει το επίδομα παραστάσεως:

1. του προέδρου της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας,
2. του προέδρου της Επιτροπής Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας,
3. του προέδρου της Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού,
4. της Επιτρόπου Νομοθεσίας και Προστασίας των Δικαιωμάτων του Παιδιού,
5. όλων των υπουργών.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 2 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, έξι υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 3.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
203	01.01	03583	+Αγορά υπηρεσιών	€150.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης στο σχετικό άρθρο, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το σχετικό κονδύλι, να ενημερώνεται η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η συγκατάθεσή της:

Νοείται ότι για οποιοδήποτε ποσό που αφορά τη μίσθωση συμβουλευτικών και άλλων υπηρεσιών για τη Διερευνητική Επιτροπή για τους Αγνοουμένους και το Τμήμα Ερευνών Εξωτερικής Πολιτικής και Κυπριακό δεν απαιτείται η ενημέρωση και η γραπτή συγκατάθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

(*Στον προϋπολογισμό του 2012 μέρος του κονδυλίου του πιο πάνω άρθρου αφορούσε την ενοικίαση ιδιωτικού αεροπλάνου εκ μέρους της κυβέρνησης.)

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριοι, βλέπω εδώ στον προϋπολογισμό του 2012 ότι μέρος του κονδυλίου του πιο πάνω άρθρου αφορούσε την ενοικίαση ιδιωτικού αεροπλάνου εκ μέρους της κυβέρνησης.

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, κύριε Παπαδόπουλε...

Ν. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Δεν ξέρω αν έγινε κάποιο λάθος. Πέρσι όντως σε αυτό το κονδύλι ήταν το ιδιωτικό αεροπλάνο. Φέτος όμως δεν υπάρχει, άρα, εάν είναι γι' αυτό το λόγο που σταυρώνεται, να αποσυρθεί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κατ' εξαίρεση, θα δώσω το λόγο στον κ. Περδίκη να το αιτιολογήσει.

Ορίστε.

Γ. ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Πέρσι υπήρχε στο κονδύλι και αναφερόταν το αεροπλάνο. Πρόπερσι δεν αναφερόταν και υπήρχε το αεροπλάνο. Γι' αυτό εμείς θέλουμε να μπει μέσα, για να μας ξεκαθαρίσουν ποια είναι αυτά τα ποσά. Δεν υπάρχει αναλυτική αναφορά στο επεξηγηματικό σημείωμα για το πού θα πάνε αυτά τα λεφτά. Και διερωτώμαι μήπως υπάρχει καμιά δόση ξεχασμένη του αεροπλάνου και εννά πληρωθεί φέτος. Γι' αυτό είναι σταύρωμα που ζητούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 3 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, οκτώ υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 4.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
285	020100	02164	Επίδομα ειδικών συνθηκών εργασίας	€1.600

Γίνεται εισήγηση για αποκοπή ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατόν (15%) του συνολικού κονδυλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 4 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, οκτώ υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 5.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
550	12.06	03213	Αγορά ύδατος	€58.421.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

(Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει τα πιο κάτω:

€

- Αγορά 29,9 ΕΚΜ νερού από αφαλάτώσεις και αποζημιώσεις για εφεδρεία ως ακολούθως:
  - €25,86 εκατομ. για 18,5 ΕΚΜ νερού από τη Μονάδα Αφαλάτωσης Δεκέλειας,
  - €11,41 εκατομ. για 8,1 ΕΚΜ νερού από τη Μονάδα Αφαλάτωσης Βασιλικού,
  - €6,95 εκατομ. για 3,3 ΕΚΜ νερού από τη Μονάδα Αφαλάτωσης Επισκοπτής,
  - €2,87 εκατομ. για συνεχή εφεδρεία της Αφαλάτωσης Λάρνακας,
  - €1,67 εκατομ. για συνεχή εφεδρεία της Αφαλάτωσης Γεωτρήσεων Γαρούλλη,
  - €9,51 εκατομ. για συνεχή εφεδρεία της Αφαλάτωσης Πάφου,58.270.000
- Παραχώρηση 0,13 ΕΚΜ πόσιμου νερού στη Λουρουτζίνα, 100.000
- Αγορά νερού από ιδιωτικές γεωτρήσεις. 51.000

Σύνολο

58.421.000.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 5 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Επτά υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, επτά υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 6.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
1033	16.01	08936	Μονάδα Ολοκληρωμένων Εγκαταστάσεων Διαχείρισης Απορριμμάτων και Διαμετακομιστικοί Σταθμοί Λευκωσίας	€300.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

[Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει τα εξής:

1. Μέρος των δαπανών για τη συνέχιση της ετοιμασίας όλων των αναγκαίων μελετών, εγγράφων και την επίβλεψη των κατασκευαστικών εργασιών για την κατασκευή της Μονάδας Ολοκληρωμένης Διαχείρισης των Στερεών Οικιακών Απορριμμάτων και Διαμετακομιστικών Σταθμών της επαρχίας Λευκωσίας.
2. Την προκαταβολή και μέρος των κατασκευαστικών εργασιών για την κατασκευή της μονάδας και των διαμετακομιστικών σταθμών οι οποίες αναμένεται να αρχίσουν το πρώτο εξάμηνο του 2013 (οι πιστώσεις θα εξασφαλιστούν από σχετικό άρθρο του Γραφείου Προγραμματισμού).]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 6 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι επτά, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι έξι ψήφους υπέρ, είκοσι επτά εναντίον και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Οι υπ' αριθμόν 7 και 8 τροπολογίες αποσύρονται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 9.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
1381	18.01	04133	Ωφελήματα σε ορισμένους αξιωματούχους της Δημοκρατίας	€283.000

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

[Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει τα ακόλουθα ωφελήματα τα οποία παραχωρούνται στον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, όταν αυτοί παύσουν να ασκούν το λειτουργημά τους σύμφωνα με τους περί Ωφελημάτων (Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Δημοκρατίας, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων) Νόμους του 1988 και 1989:

(α) Επίδομα για την απασχόληση ιδιαίτερας γραμματέως, το οποίο είναι ίσο με την εκάστοτε ανώτατη βαθμίδα της μισθοδοτικής κλίμακας Στενογράφου 1^{ης} Τάξεως και το εκάστοτε ισχύον τιμαριθμικό επίδομα.

(β) Υπηρεσιακό αυτοκίνητο με οδηγό.]

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 9 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα ψήφους εναντίον, δύο υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 10.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σελίδα	Κεφάλαιο	Άρθρο	Επεξήγηση	Ποσό
1448	18.04	02204	Επίδομα ευθύνης	€13.200

Γίνεται εισήγηση για αποκοπή ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό δεκαπέντε τοις εκατόν (15%) του συνολικού κονδυλίου.

(Η προτεινόμενη πρόνοια προορίζεται να καλύψει την καταβολή ειδικού επιδόματος ευθύνης σε δύο υπάλληλους του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων που ασκούν καθήκοντα δημόσιου κατήγορου.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 10 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, οκτώ υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 11.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Άρθρο Επεξήγηση

3022 Τηλεφωνικά τέλη και τηλεγραφήματα

Γίνεται εισήγηση για διαγραφή της υποπαραγράφου (iii) της σημείωσης 16 του "Πρώτου Πίνακα, Δελτία Δαπανών 2013".

Επεξήγηση: Αφορά κατ' αποκοπή επίδομα τηλεφώνου σε διευθυντές τμημάτων/υπηρεσιών με πάγιο μισθό €65.315 το χρόνο ή με Κλίμακες Α15 και Α16, καθώς και σε άλλους διευθυντές με Κλίμακα Α15(i), ύψους €595 το χρόνο, κάτω από προϋποθέσεις που καθορίζει ο Υπουργός Οικονομικών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 11 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Είκοσι έξι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με είκοσι έξι ψήφους εναντίον, είκοσι έξι υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Τροπολογία υπ' αριθμόν 12.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Άρθρο Επεξήγηση

3023 Φωτισμός, θέρμανση και καύσιμα

Γίνεται εισήγηση για ένθεση σημείωσης έναντι του πιο πάνω άρθρου, ώστε, προτού διενεργηθεί οποιαδήποτε δαπάνη από το άρθρο αυτό, να ενημερώνεται προηγουμένως η Κοινοβουλευτική Επιτροπή

Οικονομικών και Προϋπολογισμού και να εξασφαλίζεται η γραπτή συγκατάθεσή της.

Επεξήγηση: Η εισήγηση γίνεται στα πλαίσια της προσπάθειας για περισυλλογή στη σπατάλη ενέργειας για κλιματισμό και φωτισμό, αλλά και για άσκηση περισσότερου ελέγχου στις τυχόν ατασθαλίες που αφορούν τη χρήση υπηρεσιακών οχημάτων ή τον πλασματικό ανεφοδιασμό τους με καύσιμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της υπ' αριθμόν 12 τροπολογίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Οκτώ υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Σαράντα τέσσερις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με σαράντα τέσσερις ψήφους εναντίον, οκτώ ψήφους υπέρ και μία αποχή, η τροπολογία απορρίπτεται.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχει συμπληρωθεί η διαδικασία της ψηφοφορίας των τροπολογιών.

Προτού προχωρήσουμε στην ψήφιση του προϋπολογισμού στο σύνολό του, θέλω να ρωτήσω εάν υπάρχει οτιδήποτε άλλο που θέλετε να αναφέρετε εκ μέρους των κομμάτων σας.

Αντιλαμβάνομαι ότι δεν υπάρχει οιαδήποτε νέα δήλωση.

Τώρα προχωρούμε στη δεύτερη ανάγνωση του νομοσχεδίου, που τιτλοφορείται «Ο περί Προϋπολογισμού του 2013 Νόμος του 2012».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Προοίμιο. Συνοπτικός τίτλος. Άρθρο 1.

Έγκριση πληρωμής από το Πάγιο Ταμείο ποσού €5.769.900.540 για τη χρήση του έτους που λήγει την 31^η Δεκεμβρίου 2013. Άρθρο 2.

Ειδίκευση των ποσών που θα δαπανηθούν. Άρθρο 3.

Χρησιμοποίηση του περισσεύματος ορισμένων άρθρων για κάλυψη ελλείμματος άλλων άρθρων κάτω από το ίδιο κεφάλαιο. Άρθρο 4.

Τριετές Δημοσιονομικό Πλαίσιο. Άρθρο 5.

Ίδρυση και κατάργηση θέσεων. Άρθρο 6.

Λειτουργοί που ασκούν έλεγχο πάνω στα κονδύλια. Άρθρο 7.

Όροι και άλλη ορολογία που χρησιμοποιείται στο Νόμο αυτό. Άρθρο 8.

Διάθεση ειδικώς εισπραττομένων/εμβαζομένων ποσών για υλοποίηση συγκεκριμένων προγραμμάτων/σκοπών. Άρθρο 9.

Μείωση κλιμάκων εισδοχής. Άρθρο 10.

Αναπροσαρμογή του ύψους των απολαβών. Άρθρο 11.

Αμυντική Θωράκιση. Άρθρο 12.

Επίλυση προβλημάτων και άρση ανωμαλιών. Άρθρο 13.

Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 8) του 2002 [Νόμος 42(II) του 2002]. Άρθρο 14.

15. Ο περί Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού Νόμος (Αρ. 14) του 2003 [Νόμος 62(II) του 2003]. Άρθρο

Απαγόρευση προσλήψεων ωρομίσθιου κυβερνητικού προσωπικού και προσωπικού για κάλυψη έκτακτων και εποχιακών αναγκών. Άρθρο 16.

Αναστολή πλήρωσης κενών θέσεων πρώτου διορισμού. Άρθρο 17.

Φορολόγηση επιδομάτων. Άρθρο 18.

Δημοσιονομική διόρθωση. Άρθρο 19.

Εφαρμογή προνοιών για μείωση απολαβών και μη παραχώρηση προσαυξήσεων σε υπηρετούντες σε νομικά πρόσωπα κ.λπ. που λαμβάνουν κρατική χορηγία. Άρθρο 20.

Προϋποθέσεις για τοποθέτηση, μετάθεση σε πρεσβείες. Άρθρο 21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι ψηφίζουν υπέρ της έγκρισης των άρθρων 1 έως 21;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Με πενήντα μία ψήφους υπέρ, δύο εναντίον και καμία αποχή, τα άρθρα 1 έως 21 εγκρίνονται.

Προχωρούμε στην τρίτη ανάγνωση και ψήφιση του προϋπολογισμού στο σύνολό του.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί Προϋπολογισμού του 2013 Νόμος του 2012.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσοι τάσσονται υπέρ της ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Πενήντα ένας υπέρ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Δύο, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αποχές;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Καμία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Κτυπά τη σφύρα.)

Με πενήντα μία ψήφους υπέρ, δύο ψήφους εναντίον και ουδεμία αποχή, το νομοσχέδιο ψηφίζεται σε νόμο. Ο προϋπολογισμός του κράτους για το 2013 εγκρίνεται.

Εδώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, φθάσαμε στο τέλος της συνεδρίας. Η σημερινή συνεδρία δεν είναι η τελευταία συνεδρία, ως είθισται τα τελευταία χρόνια. Θα έχουμε και αύριο συνεδρία, 20 Δεκεμβρίου 2012, στις 11.30 π.μ., με την ακόλουθη ημερήσια διάταξη:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Φορολογίας Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.237-2012).
2. Ο περί Δημιουργίας Μητρώου Γεωργών και Γεωργικών Εκμεταλλεύσεων Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.113-2012).
3. Ο περί Οργανισμού Αγροτικών Πληρωμών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2012. (Πρόταση νόμου). (Αρ. Φακ. 23.02.053.069-2012).
4. Ο περί Εγγραφής Αισθητικών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.138-2012).
5. Ο περί Αναγνώρισης Τίτλων Σπουδών Ανώτερης και Ανώτατης Εκπαίδευσης και Παροχής Σχετικών Πληροφοριών (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.193-2012).
6. Ο περί Δήμων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.190-2012).
7. Ο περί Κοινοτήτων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.191-2012).
8. Ο περί Προσφύγων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.220-2012).
9. Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Τροποποιητικός) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.212-2012).
10. Ο περί Συνταξιοδοτικών Ωφελημάτων Κρατικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων του Ευρύτερου Δημόσιου Τομέα περιλαμβανομένων και των Αρχών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.259-2012).
11. Ο περί των Μελών του Στρατού της Δημοκρατίας (Αφυπηρέτηση και Συναφή Θέματα) (Διατάξεις Γενικής Εφαρμογής) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.258-2012).
12. Ο περί Συνεργατικών Εταιρειών (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2012. (Αρ. Φακ. 23.01.053.265-2012).
13. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων που εξουσιοδοτεί τη διενέργεια δαπάνης από νομικά πρόσωπα δημόσιου δικαίου για το μήνα Ιανουάριο του 2013. (Αρ. Φακ. 23.10.002.004).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:**Ερωτήσεις και απαντήσεις****ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:****Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση**

1. «Η ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας και του φυσικού περιβάλλοντος από τη διάθεση γενετικά τροποποιημένων τροφών και την καλλιέργεια γενετικά τροποποιημένων ποικιλιών φυτών».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Γιώργου Περδίκη).
(Αρ. Φακ. 23.05.045.014-2012).
2. «Το πρόβλημα της αστυφιλίας στην Κύπρο και η ανάγκη για άμεση λήψη μέτρων στήριξης της υπαίθρου».
(Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του βουλευτή κ. Φειδία Σαρίκα).
(Αρ. Φακ. 23.05.045.016-2012).

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 10.21 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

Αδάμου Αδάμος	Λουκαΐδης Γιώργος
Αναστασιάδης Νίκος	Μαυρίδης Μάριος
Αντωνίου Αντώνης	Μαυρονικόλα Ρούλα
Βαρνάβα Γιώργος	Μέσης Χρίστος
Βότσης Άγγελος	Μητσόπουλος Τάσος
Γαβριήλ Γιαννάκης	Μιχαηλίδης Ανδρέας
Γεωργιάδης Χάρης	Νεοφύτου Αβέρωφ
Γεωργίου Γεώργιος	Νικολαΐδης Νίκος
Γεωργίου Γιώργος	Νικολάου Ιωνάς
Δαμιανού Άριστος	Παπαγεωργίου Πάμπος
Δημητρίου Μισιαούλη Στέλλα	Παπαδόπουλος Νικόλας
Δίπλαρος Ευθύμιος	Περδίκης Γιώργος
Ζαχαρίου Ζαχαρίας	Πιτσιλίδης Ανδρέας
Κατσουρίδης Νίκος	Προκοπίου Γεώργιος
Καυκαλιάς Αντρέας	Σαρίκας Φειδίας
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Σταυριανός Πανίκκος
Κουλίας Ζαχαρίας	Συλλούρης Δημήτρης
Κουτσού Νίκος	Τάσου Γεώργιος
Κυπριανού Ανδρέας	Τζιοβάννης Χριστάκης
Κυπριανού Άντρος	Τορναρίτης Νίκος
Κυριακίδου Αθηνά	Φακοντής Αντρέας
Κυριακίδου Στέλλα	Φυτπής Σοφοκλής
Κωνσταντίνου Κώστας	Χαραλαμπίδου Ειρήνη
Κωνσταντίνου Νεόφυτος	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κώστα Κώστας	Χριστοφόρου Λευτέρης
Λαμάρης Γιάννος	

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Συζήτηση (Ν. Κατσουρίδης, Τ. Μητσόπουλος, Πρόεδρος, Μ. Μαυρίδης) για τη χρήση νέων τεχνολογιών από τους βουλευτές κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της ολομέλειας της Βουλής.
2. Συνέχιση της συζήτησης (Μ. Μαυρίδης, Ει. Χαραλαμπίδου, Στ. Κυριακίδου, Χρ. Τζιοβάνης, Σ. Φυττής, Α. Καυκαλιάς, Ζ. Ζαχαρίου, Α. Αντωνίου, Κ. Χατζηγιάννης, Στ. Μισιαούλη Δημητρίου, Ρ. Μαυρονικόλα, Γ. Τάσου, Γ. Γαβριήλ, Γ. Προκοπίου, Χρ. Μέσης, Κ. Κωνσταντίνου, Γιώργος Γεωργίου, Α. Κυριακίδου, Φ. Σαρίκας, Σκ. Κούτρα Κουκουμά, Ανδρέας Κυπριανού, Π. Παπαγεωργίου, Ι. Νικολάου, Α. Διαμιανού, Ν. Τορναρίτης, Α. Φακοντής, Ζ. Κουλίας, Λ. Χριστοφόρου, Α. Βότσης, Γ. Λουκαΐδης, Τ. Μητσόπουλος, Γ. Λαμάρης, Ν. Κωνσταντίνου, Ν. Νικολαΐδης, Ν. Παπαδόπουλος, Ν. Κατσουρίδης, Α. Νεοφύτου, Γ. Ομήρου, Δ. Συλλούρης, Γ. Περδίκης, Ν. Κουτσού) για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του 2013 Νόμος του 2012» και ψήφισή του σε νόμο.